

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

BALIKESİR HALKEVİ ÇALIŞMALARI VE KAYNAK
DERGİSİNİN SİSTEMATİK İNDEKSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Başak TEKDURMAZ

Danışman
Prof. Dr. Ali DUYMAZ

Balıkesir 2004

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ana Bilim Dalında hazırlanan Yüksek Lisans/Doktora tezi jürimiz tarafından incelenerek, aday, .../.../2004 tarihinde tez savunma sınavına alınmış ve yapılan sınav sonucunda sunulan tezin olduğuna oy ile karar verilmiştir.

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÖZET

Balıkesir Halkevi, 1933-1950 yılları arasında Balıkesir'in sosyal ve kültürel yaşamının önemli bir parçasıdır. Balıkesir Halkevi, faaliyette olduğu dönem boyunca Balıkesir'e seçkin bir şehir olma özelliği kazandırmıştır.

Bu çalışmada, Balıkesir Halkevi ve onun yayın kolu olan Kaynak dergisi incelenmiştir. Çalışmanın etraflıca anlaşılabilmesi için halkevleri ile ilgili genel bilgiler de çalışmaya eklenmiştir.

Çalışmanın asıl kısmını, Kaynak dergisindeki yazıların konularına göre tasnifi oluşturmaktadır.

Bu çalışmanın amacı Balıkesir Halkevi'nin yapmış olduğu çalışmaları ve etkinlikleri incelemek ve onun yayın kolu olan Kaynak dergisinin sistematik indeksini hazırlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Halkevleri, Balıkesir, Kaynak dergisi, Halkbilimi, İnkılap.

ABSTRACT

Balıkesir Halkevi played an important role in our city's social and cultural life in 1933-1950. Balıkesir Halkevi also helped our city to be a distinguished city throughout the years that it was active.

In this study, Balıkesir Halkevi and its publishing media called "Kaynak dergisi" have been carefully studied.

General information on Halkevi has also been added to this study in order to be clearly understood.

The main part of this work consists of the classification according to the contents in the magazine called "Kaynak".

The main goal of this study is to investigate the studies and activities which Balıkesir Halkevi has done and to prepare the systematic index of Kaynak dergisi which is an organ of Balıkesir Halkevi.

Key Words: People's Houses, Balıkesir, Kaynak dergisi, Halkbilimi, Revolution.

ÖN SÖZ

1932-1951 yılları arasında faaliyet göstermiş en önemli kültür kurumlarından biri halkevleridir. Halkevlerinin en önde gelen amacı Atatürk ilke ve inkılaplarını tabana yaymaktır. İkinci olarak da halkı eğitmeyi amaçlamıştır. Böyle önemli bir kurum olan halkevleri, daha sonraki yıllarda kapatılmış, tekrar açıldığında siyasi ağırlıklı bir kuruluş olarak değerlendirilmiş, bu yüzden bilim çevrelerince yeterince önemsenmemiş; hakkındaki akademik çalışmalar sınırlı kalmıştır. Halkevleri ilk dönemlerinde ülke çapında yayılma başarısı göstermiş, Eminönü ve Ankara halkevleri dışındaki şubeler yerel çalışmalar yürütmüşlerdir.

Halkevlerinin günümüze kadar etkilerini görmemizin bir nedeni de yayın faaliyetleri, özellikle yayımlamış oldukları dergilerdir. Dergiler sayesinde halkevlerinin geçmişte yapmış oldukları etkinliklerden haberdar olunabilmektedir. Balıkesir Halkevi de yerel özellikler göstermesine karşılık yapmış olduğu etkinlikler ve çalışmaların yanı sıra yayımlamış olduğu Kaynak dergisi sayesinde hem genel merkezin hem de diğer halkevlerinin takdirini kazanmayı başarmıştır.

Biz de bu düşünceler doğrultusunda, Balıkesir Halkevi ve Kaynak dergisi hakkında bir çalışma yapmaya karar verdik. Çalışmamız bir giriş ve iki ana bölüm olmak üzere toplam üç bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Balıkesir Halkevi'nin değerlendirilmesine geçilmeden önce bir bütün olarak halkevleri tanıtılmıştır. Halkevlerinin açılma nedenleri, açılışı, teşkilat yapısı, şubeleri, şubelerinin çalışma alanları, kapanışı ve tekrar açılışları ele alınmıştır. Bu çalışmayı yaparken bu konuda hazırlanmış akademik çalışmalardan, yayımlanmış eserlerden, halkevleri talimatnamelerinden, halkevleri faaliyet raporlarından ve halkevleri yayınlarından yararlandık.

Birinci bölümü Balıkesir'de kurulmuş olan halkevi ve onun süreli yayın organı olan Kaynak dergisi oluşturmuştur. Balıkesir Halkevi'nin açılışı, gelişmesi, çalışmaları, şubeleri, Kaynak dergisinin çıkış amacı, yayına başlaması, periyodu, yönetici ve yazar kadrosu, derginin içeriği, kapanması, yeniden açılışı üzerinde durulmuştur. Bu bölümde giriş bölümünde kullanılan kaynaklardan ve temel kaynak olarak Kaynak dergisinde yer

alan raporlardan yararlanılmıştır. Bunun dışında Balıkesir Halkevi'nin yayımlanmış olduğu diğer eserler kronolojik olarak sıralanmıştır. Bu bölüm hazırlanırken CHP Bibliyografyası'ndan ve Kaynak dergisinde yer alan duyurulardan yararlanılmıştır.

İkinci bölümde Kaynak dergisinde yer alan yazılar tasnif edilmiştir. Tasnif yapılırken yazıların konuları temel olarak alınmıştır. Bu bölüm hazırlanırken Kaynak dergisindeki yazılar kaynak olarak kullanılmıştır.

Halkevleri ile ilgili genel ve Balıkesir Halkevi ile ilgili özel bilgilere ulaşmak isterken bazı sorunlarla karşılaştık. Bu sorunların temelinde halkevlerinin yayınlarına ve halkevleri ile ilgili bilgilere ulaşmanın zorluğu yatmaktadır. Özellikle halkevlerinin alelacele kapanışından kaynaklanan bir kaynak sıkıntısı yaşanmaktadır.

Çalışmamızın tüm bölümlerinde mümkün olduğunca birinci elden kaynaklara başvurmaya çalıştık. Bundaki amacımız objektif davranmaktan uzaklaşmamaktır.

Çalışmamızın asıl amacı Kaynak dergisindeki yazıların sistematik indeksini hazırlamak olduğu için en kapsamlı kısmı ikinci bölüm oluşturmaktadır. Bu bölümde Kaynak'ta yayımlanan yazılar önce bilimsel ve edebi ürünler olmak üzere iki ana gruba ayrılmış, daha sonra yazılar konularına göre tasnif edilmiştir. Çalışmada özellikle edebi ürünlerin şekil yapıları dikkate alınmamıştır. Çünkü, çalışmamız içerik ile ilgilidir.

Çalışmamızın sonunda Balıkesir Halkevi'nin çalışmalarını bir bütün olarak ele aldığımız ve genel bir değerlendirmeye vardığımız sonuç bölümü bulunmaktadır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında bana yol gösteren danışman hocam Prof. Dr. Ali Duymaz'a, kütüphanesinden faydalanmamı sağlayan Yrd. Doç. Dr. Mustafa Özsarı'ya, tezin oluşumunda yardımcı olan Araş.Gör.Halil İbrahim Şahin'e ve her türlü yardımcı benden esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

Başak TEKDURMAZ

Balıkesir, 2004

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR.....	xi
GİRİŞ.....	1
A. HALKEVLERİNİN KURULUŞU VE ÇALIŞMALARI	1
B. TÜRK OCAKLARI'NIN KAPATILMASI	2
C. HALKEVLERİNİN AÇILIŞ NEDENLERİ	3
Ç. EKONOMİK VE TOPLUMSAL NEDENLERİN YARATTIĞI İHTİYAÇLAR	5
D. HALKEVLERİNİN KURULUŞ ESASLARI VE TEŞKİLAT YAPISI.....	6
E. HALKEVLERİNİN GENEL İŞLEVLERİ	6
1. Devrimin Aşılması:	6
2. Geçmişe Ait İzleri Silmek:.....	7
3. Kaynaşmış Kütle Yaratmak:	7
4. Canlandırma:	7
5. Laiklik:	7
6. Terbiye:.....	7
7. Telkin:.....	7
8. Güven Verme, Onore Etme:	7
F. HALKEVLERİNİN ÇALIŞMA KOLLARI	8
1. Dil-Tarih-Edebiyat Şubesi	8
2. Güzel Sanatlar (Ar) Şubesi	9
3. Temsil Şubesi	9
4. Spor Şubesi.....	10
5. Sosyal Yardım (İçtimaî Yardım) Şubesi	11
6. Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi:	12
7. Kütüphane ve Neşriyat (Kitapsaray ve Yayın) Şubesi.....	13
8. Köycüler Şubesi	14
9. Müze ve Sergi Şubesi.....	15
G. HALKODALARININ AÇILIŞI.....	16
Ğ. YILLARA GÖRE HALKEVLERİNİN VE HALKODALARININ SAYILARI	18

I. 1949 YILI İTİBARIYLA İLLERE GÖRE HALKEVLERİ VE HALKODALARININ SAYISI.....	19
İ. HALKEVLERİNİN KAPANMASI	20
J. HALKEVLERİNİN YENİDEN AÇILMASI	23
K. HALKEVİ DERGİCİLİĞİ	25
Dergi Yayımlayan Halkevleri ve Yayımladıkları Dergiler	26
I. BÖLÜM	32
BALIKESİR HALKEVİ VE KAYNAK DERGİSİ	32
A. BALIKESİR HALKEVİ	32
1. <i>Balıkesir Halkevi'nin Açılışı Ve Gelişimi</i>	32
a. Dil, Edebiyat ve Tarih Şubesi.....	35
b. Kütüphane ve Neşriyat Şubesi.....	36
c. Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi	37
ç. Spor Şubesi.....	37
d. İçtimaî Yardım Şubesi.....	37
e. Köycülük Şubesi.....	38
f. Güzel Sanatlar Şubesi	38
g. Müze ve Sergi Şubesi.....	38
ğ. Temsil Şubesi.....	39
2. <i>Halkevinin Temin Ettiği Toplanmalar ve Her Türü Hareketler</i>	40
3. <i>Balıkesir Halkevi'nin Çalışmaları</i>	42
a. Dil-Tarih-Edebiyat Şubesi	42
b. Güzel Sanatlar Şubesi.....	51
c. Temsil Şubesi	56
ç. Spor Şubesi.....	60
d. İçtimaî Yardım Şubesi.....	64
e. Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi	68
f. Kütüphane ve Neşriyat Şubesi	72
g. Köycüler Şubesi	76
ğ. Müze ve Sergi Şubesi.....	80
4. <i>Balıkesir Halkevi'nin Yayın Faaliyetleri</i>	84
B. KAYNAK DERGİSİ	86
1. <i>Derginin Adı</i>	86
2. <i>Kaynak Dergisinin Çıkış Amacı</i>	86
3. <i>Yayına Başlaması Ve Periyodu</i>	87
4. <i>Yönetici Ve Yazar Kadrosu</i>	89
5. <i>Derginin İçeriği</i>	93
6. <i>Derginin Kapanması Ve Yeniden Açılması</i>	95

II. BÖLÜM.....	96
KAYNAK DERGİSİNDEKİ YAZILARIN TASNİFİ.....	96
A. KAYNAK DERGİSİNDEKİ EDEBİ ÜRÜNLER:	96
1. <i>Şiirler</i>	96
a. İnkılap Şiirleri.....	96
b. Halkevleri İle İlgili Şiirler	99
c. Kişiler İçin Yazılmış Şiirler.....	100
ç. Kurtuluş Savaşı İle İlgili Şiirleri.....	103
d. Anadolu Yaşamını Ve İnsanı Anlatan Şiirler	105
e. Bir Şehrin Ya Da Yörenin Anlatıldığı Şiirler	106
f. Kahramanlık Şiirleri.....	108
g. Vatan Sevgisini Anlatan Şiirler	110
ğ. Özel Günler İçin Yazılmış Şiirler.....	111
ı. Doğa Güzelliklerini Anlatan Şiirler.....	112
i. Kişisel Duyguların Yer Aldığı Şiirler.....	112
1) Ayrılık ve Özlem Duygularını İşleyen Şiirler	112
2) Hüzün Temasını İşleyen Şiirler	115
3) Acı Temasını İşleyen Şiirler	116
4) Diğer Kişisel Duyguları İşleyen Şiirler.....	116
j. Şiir Çevirileri.....	119
k. Aşk Temasını İşleyen Şiirler	119
l. Diğer Şiirler	123
2. <i>Öyküler</i>	129
3. <i>Romanlar</i>	135
4. <i>Anılar</i>	135
5. <i>Söyleşiler</i>	139
6. <i>Denemeler</i>	140
7. <i>Masallar</i>	142
8. <i>Fabllar</i>	143
9. <i>Biyografiler</i>	143
10. <i>Gezi Yazıları</i>	147
11. <i>Kişisel ve Edebi Mektuplar</i>	148
B. KAYNAK DERGİSİNDEKİ BİLİMSEL ÜRÜNLER	149
1. <i>İnkılap İle İlgili Yazılar</i>	149
2. <i>Halkevleri ile İlgili Yazılar</i>	155
3. <i>Kaynak dergisi ve CHP İle İlgili Yazılar</i>	157
4. <i>Tiyatro İle İlgili Yazılar</i>	157
5. <i>Edebiyatla İlgili Yazılar</i>	159
6. <i>Halk Edebiyatı ve Folklor İle İlgili Yazılar</i>	163

<i>7. Derleme Çalışmaları İle İlgili Yazılar</i>	166
<i>8. Dil İle İlgili Yazılar</i>	170
<i>9. Güzel Sanatlar İle İlgili Yazılar</i>	172
<i>10. Yöresel Özellikleri İle İlgili Yazılar</i>	173
<i>11. Geçim Kaynakları İle İlgili Yazılar</i>	177
<i>12. Konferanslar Nutuklar Kutlamalar</i>	179
<i>13. Çeşitli Konulardaki Makaleler</i>	182
<i>14. Bilimsel Konulardaki Makaleler</i>	186
SONUÇ	195
KAYNAKÇA	HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.

KISALTMALAR

age.	: Adı Geçen Eser
agy.	: Adı Geçen Yazı
bty.	: Basım tarihi yok
c.	: Cilt
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
CHF	: Cumhuriyet Halk Fırkası
Çev.	: Çeviren
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfalar
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.İ.T.	: Türk İnkılap Tarihi
vd.	: Ve diğerleri

GİRİŞ

A. HALKEVLERİNİN KURULUŞU VE ÇALIŞMALARI

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra kurulan yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin sağlamlaştırılabilmesi için yapılan devrimlerden sonra, kültür alanında ve sosyal yaşamda birtakım yeniliklerin yapılması gerekliliği baş göstermiştir. Kültür alanında ve sosyal yaşamda yapılacak olan yeniliklerin devrimlerin yerleşmesinde de etkili olacağı kanısı, hakim görüşler arasında yer almıştır.

Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasının ardından Mustafa Kemal, yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin ilkelerini kendine temel ilkeler olarak belirleyen yeni bir parti kuracağını 6 Aralık 1922'de açıklamıştır. Bu parti, Cumhuriyet Halk Fırkası'dır. Bu partinin temel amacı, Cumhuriyet'i ve Atatürk'ün "Dokuz Umde" olarak bilinen ilkelerini kurmak ve benimsetmektir.

Söz konusu dokuz umde şunlardır: Milliyetçilik, ülkücülük, ahlakçılık, toplumculuk, ilimcilik, hürriyetçilik ve şahsiyetçilik, köycülük, gelişmecilik, endüstri ve teknikçilik.¹

Ancak zamanla bu dokuz umde, kapsamaları biraz genişletilip birbirlerinin kapsamlarına sokularak altıya indirilmiş ve CHP'nin altı okunu ve Atatürk'ün ilkelerini oluşturmuştur. Altı ilke ise şunlardır: Cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, laiklik, inkılapçılık, devletçilik.

Bu ilkelerin halka benimsetilmesi için eğitimin en doğru ve fonksiyonel araç olduğu düşünülmüştür. Atatürk devrimlerinin kitlelere götürülmesinde sadece okul eğitiminin yeterli olmadığı anlaşılınca, bir halk eğitimi sistemi örgütlemenin gereği ortaya çıkmıştır. Halk eğitimindeki amaç, Atatürk devrimlerini ve demokrasiyi tabana yaymak olmuştur.

¹ www.ulkuocaklari.org.tr

B. TÜRK OCAKLARI'NIN KAPATILMASI

Türk Ocakları, Balkan Savaşları'na tepki olarak resmi makamların ve halkın eğiliminin Türk Milliyetçiliğine kayması ile 22 Mart 1922 tarihinde "Türk Yurdu Cemiyetleri"nin yerine kurulmuştur.²

Türk Ocakları'nın kuruluş amacı: "İslam kavimlerinin başlıca bir kesimi olan Türklerin milli terbiyesinin, ilmi, sosyal, ekonomik düzeyinin ilerleme ve yükselmesi ile Türk ırk ve dilinin olgunlaşmasına çalışmak." Olarak belirtilmiştir.³

İlk kez Osmanlı kozmopolit iklimi içerisinde, tepkisel biçimde oluşan milliyetçilik akımının bilinçlendirilmesi, bu alanda başrolü oynayan Türk Ocakları ile gerçekleşmiştir.⁴

Atatürk devrimlerini ve demokrasiyi tabana yaymak amacı doğrultusunda Cumhuriyet Halk Fırkası'nın önde gelenleri, arayış içine girmişlerdir. Aslında bu amaçlara hizmet edebilecek nitelikte bir kurum vardır. Bu kurum, "Türk Ocakları"dır. Türk Ocaklarının tüm enerjisi milli hareket tarafından benimsendiği için bu kurumlar cumhuriyetin ilk yıllarında o başlangıç canlılığını kaybetmiş durumdaydı.⁵ Cumhuriyet Halk Fırkası ileri gelenleri, yenilikleri benimsetecek kurumun da yeni olması gerektiği görüşünü benimsemişlerdir.

Atatürk, Türk Ocakları'nı çağdaş ve gerçekçi bir ulusçuluk akımına yöneltmek istemiştir. Bu örgütleri Cumhuriyet yönetiminin bir parçası yaparak ulusçuluğun yanı sıra halkçılığı da bu örgütün çatısı altında örgütlemeye çalışmıştır. Ancak Türk Ocakları'nın kökleri, 1910'lu yıllara ve Osmanlı dönemine dayanmaktadır. Ayrıca bu kurumlar, Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın bir organı gibi düşünülmüştür. Mustafa Kemal, bu örgütlerin Cumhuriyet'in ilanından sonra da varlıklarını sürdürmesini

² Shaw, Stanford J., Ezel Kural (2000), Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye, 2. C., e yayınları, İstanbul, s.:371.

³ www. Türkocakları.org.tr

⁴ Günver Güneş, "İzmir Türk Ocağı", Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, 3. C. , S. 8, 1999, İzmir, s.: 115.

⁵ Shaw, Stanford J., Ezel Kural (2000),age, s.: 454.

istemiştir. Bu örgütlerin kendisinden beklenen toplumsal ve kültürel görevleri yerine getirememesi Atatürk'ün bu isteğini gerçekleştirmesine engel olmuş ve geriye Türk Ocakları'nın kapatılmasından başka çözüm yolu kalmamıştır. ⁶

Türk Ocakları'nın kapatılma nedenleri konusunda birtakım farklı düşünceler ileri sürülmüştür. Bunlardan en rağbet görenleri; Türk Ocakları'nın büyük ölçüde İttihat ve Terakki Fırkası'nın yan kuruluşu olması nedeniyle Cumhuriyet'in kurulması ile misyonlarını tamamlamış olmaları, Türk Ocakları'nın yeni toplumsal ve siyasi koşullara uyum sağlayamamaları, ocakların savundukları düşüncelerdir. ⁷

Türk Ocakları'nın söz konusu nedenlerle kapatıldıkları görüşüne karşıt olan diğer bir görüş ise kapatılma nedenini partinin siyasi alanda tek güç olma isteğine bağlamaktadır. ⁸

Oysa ki bu örgüt, kurulduğu zaman bünyesinde önemli sanat ve düşün adamlarını bir araya getirmiştir. Cumhuriyetin ilanında bir takım önemli görevler üstlenmiştir.

Sonuç olarak Mustafa Kemal Atatürk açıkladığı bir genelge ile 24 Mart 1931 günü, ülke çapındaki bütün Türk Ocakları'nın tüzel kişiliğine son vermiş ve bunları Cumhuriyet Halk Partisi ile birleştirmiştir.

C. HALKEVLERİNİN AÇILIŞ NEDENLERİ

Türk Ocakları'nın tamamen kapatılmasından sonra aydınlar ve uzmanlar tarafından yeni bir kurum oluşturulması çalışmaları başlamıştır. 1930 yılında dünyada başlayan ekonomik buhran da bu arayışı hızlandıran bir sebep olmuştur. Oluşturulacak kurumun sahip olması gereken niteliklerin belirlenmesi için dünyadaki benzerlerine bakılması en doğru yol olarak belirlenmiştir. Cumhuriyet hükümeti Avrupa'ya bir kısım aydın ve öğrenciler göndererek onların eğitim görmelerini ve çeşitli araştırmalar yapmalarını istemiştir. Bu amaçla gönderilenlerden biri olan Vildan Aşir Savaşır, gittiği

⁶ Anıl Çeçen(1990), Halkevleri, Gündoğan Yayınları, Ankara, ss. 95-106

⁷ Sefa Şimşek (2002) , Bir İdeolojik Seferberlik Deneyimi Halkevleri 1932-1951, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, ss. 31-35.

⁸ Neşe G. Yeşilkaya (1999) , Halkevleri: İdeoloji ve Mimarlık, İstanbul: İletişim Yayınları, s. 66.

çeşitli ülkelerde yetişkinlerin eğitimi ile ilgili konularda incelemeler yapmış, ulaştığı verileri konferanslarla açıklamıştır. Özellikle Çekoslovakya'daki sistem üzerinde durmuştur. Atatürk bu araştırmalarından dolayı kendisini kutlamış ve halkevlerinin kuruluşlarında görev almasını istemiştir.

Yapılan tetkiklerden sonra Çekoslovakya'da başarılı bir çalışma süreci geçirmiş ve ulusal kültür merkezleri olmayı başarmış, Sokollar'dan esinlenilerek Halkevleri kurulmuştur.⁹

Ancak Anıl Çeçen'in aksine Mustafa Özsarı hazırlamış olduğu doktora tezinde Vildan Aşır Savaşır'ın Çekoslovakya'ya gitmediğini sadece halkevleri için isim babası olduğunu halkevleri fikrinin Atatürk'e ait olduğunu ileri sürmektedir¹⁰.

Özacun, Atatürk'ün 1 Mart 1923 yılında yaptığı bir konuşmaya dayanarak yetişkinlerin eğitimine dair fikirlerin, zihninde çok daha önceden var olduğunu belirtir. Atatürk'ün sözleri Halkevleri modelinin de tasarlanmış olduğunu gösterir.¹¹

Cumhuriyet Halk Fırkası'nın eğitim ve kültür kolu olan halkevlerini açma ve çalıştırma görevi 1931 yılı parti tüzüğü'nün 75/G maddesi ile partinin il örgütleri yönetim kuruluna verilmiştir.¹²

Ali Rana TARHAN, Hasan Cemil ÇAMBEL, Halil Fikret KANAT, Emin ERİŞİRGİL, İhsan SUNGU, Avni BAŞMAN ve bu konu ile ilgilenen diğer parti önde gelenleri üçüncü parti kurultayında açılması tasarlanan kurumun özelliklerini belirlemek üzere toplanmışlardır. Devrin Milli Eğitim Bakanı Dr. Reşit GALİP, ilgili kişilere yazılı çağrıda bulunarak Halkevi komisyonunu oluşturmuştur. Komite hızlı bir çalışma temposuyla sık sık eski Türk Ocağı binasında toplanarak Halkevlerinin genel prensiplerini belirlemişlerdir. Bu komitenin üyeleri şunlardır: Reşit TARHAN, Hasan Cemil ÇAMBEL, Ziya Cevher ETİLİ, Münir Hayri EGELİ, Cevdet NASUHİ, İsmail

⁹ Anıl Çeçen, (1990), age., s. 109.

¹⁰ Mustafa Özsarı, (2002), "Ege Bölgesi Halkevi Dergilerindeki Edebi ve Kültürel Muhteva Üzerine Bir İnceleme", (Yayımlanmamış Doktora Tezi Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü), s. 107.

¹¹ Neşe G. Yeşilkaya (1999), age., s. 69.

¹² Sefa Şimşek (2002), age., s. 47.

Hüsrev TÖKİN, İshak REFET, Hamit Zübeyr KOŞAY, Behçet Kemal ÇAĞLAR, Sadi IRMAK, ve Vildan Aşir SAVAŞIR.

Genel prensipler belirlendikten sonra sıra halkevleri tüzüğünü oluşturmaya gelmiştir. Bu iş için de bir komite görevlendirilmiştir. Bu komitenin başkanlığına Ziya Cevher ETİLİ, üyeliğe ise Şevket Süreyya AYDEMİR, Sadi IRMAK, Tahsin BANGUOĞLU, Hamit Zübeyr KOŞAY, Hüseyin Namık ORKUN, Kerim Ömer ÇAĞLAR, Namık KATOĞLU ve Vildan Aşir SAVAŞIR seçilmiştir.¹³

Tüm bu çalışmalar neticesinde Halkevleri, 19 Şubat 1932'de ilk defa 14 yerde birden açılmıştır: Adana, Afyon, Ankara, Aydın, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Eminönü (İstanbul) , Eskişehir, İzmir, Konya, Malatya ve Samsun.

19 Şubat açılışına yetişemeyen, Antalya, Bilecik, İçel, Edirne, Kastamonu, Kayseri, Kırklareli, Rize, Sinop, Şebinkarahisar, Trabzon, Giresun, Ordu, Zonguldak, Gaziantep, Kocaeli, Yozgat, Van ve Tekirdağ halkevleri 17 Haziran 1932'de açılmıştır.¹⁴

Ç. EKONOMİK VE TOPLUMSAL NEDENLERİN YARATTIĞI İHTİYAÇLAR

Halkevlerinin açılma nedenleri araştırılırken o dönemin ekonomik ve toplumsal nedenlerinin yarattığı ihtiyaçlar göz önünde tutulmalıdır. Dünyadaki ekonomik bunalım, 1930'da etkisini Türkiye'de hissettirmeye başlamış, devletin bunalım nedeniyle uyguladığı ekonomik önlemler nedeniyle devletle halk arasındaki uzaklaşma daha da artmıştır. Dünya ekonomik bunalımının yarattığı sorunlar karşısında devlet, ekonomik ve toplumsal hayatın her noktasına müdahale etmeye, daha merkezî ve katı bir düzen izlemeye başlamış, rejimde bir sertleşme yaşanmıştır. Ekonomik bunalımdan dolayı dayanılan liberal ekonomi politikalarının yıkılması, milliyetçiliği yeniden gündeme getirmiştir. Ülkede yeni tartışmaların başlamasından çekinen hükümet, halkın dikkatini başka konulara çekmek, yeni heyecanlar yaratmak ve halk ile devlet arasındaki

¹³ Anıl Çeçen, (1990) , age., s. 109-111.

¹⁴ Nurhan Karadağ (1988) , Halkevleri Tiyatro Çalışmaları, 1932-1951, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, s. 60.

kopukluğu gidermek için halkevlerini kurmuştur. Halkevlerinin kuruluş amacı, halkın ideolojik ve politik eğitimini sağlamaktır. Yani halkın Atatürk devrimleri doğrultusunda siyasal ve ideolojik eğitimlerini gerçekleştirmek, milliyetçilikle desteklenen halkçılığı geniş kitlelere yaymaktır. Halkevleri, Atatürk devrimlerinin ve Cumhuriyet dönemi kültürünün Anadolu'ya yayılmasında önemli kitle örgütleri olmuştur.¹⁵

Bir diğer ifadeyle bir modern proje olan Kemalizm yeni toplumu ve yeni hayatı yaratmayı amaçlar. Yeni hayatın gerektirdiği alışkanlıklar, davranış-düşünüş biçimleri, sanat ve müzik zevki, eğlence biçimleri ya da kısaca kafa yapısı şekillendirilir. Yeni hayatın amaçlanan niteliği hem muasır olan hem de milli olandır. Bunları sağlamada kullanılacak araç halkevleridir.¹⁶

D. HALKEVLERİNİN KURULUŞ ESASLARI VE TEŞKİLAT YAPISI

Halkevlerinin kuruluş esasları, 1932 yılında çıkarılan Halkevleri Talimatnamesi'nde belirlenmiştir. Halkevleri, CHP'ye kayıtlı olan ve olmayan bütün vatandaşlara açıktır, hattâ memurlar dahi bu evlere üye olabiliyorlardır. Ancak Halkevi Yönetim Kurulu üyeleri ve çalışma kollarının yönetim komiteleri parti üyelerinden oluşacaktır. Bir Halkevi kurulurken, 9 çalışma kolundan en az üç kol ile çalışmaya hazır bulunması gerekmektedir. Her çalışma kolu, kendi çalışma yöntemlerini vs. gösteren özel yönetmeliklerini kendileri hazırlayıp, bunu Halkevi Yönetim Kurulu'na onaylatmaktadırlar. Halkevi bulunmayan yerlerdeki millî ve yerel kuruluşların çalışmaları da parti yönetim kurullarınca himaye ve destek görmüştür.¹⁷

E. HALKEVLERİNİN GENEL İŞLEVLERİ

1. Devrimin Aşılması:

Halkevleri Kemalizm'i, partinin ilkelerini halka yaymak ve devrimleri benimsetmek amacıyla kurulmuştur.

¹⁵ Anıl Çeçen (1990) , age. , ss. 106-107.

¹⁶ Neşe G. Yeşilkaya (1999) , age. , s. 61.

¹⁷ CHF Halkevleri Talimatnamesi (1932) , Hakimiyeti Milliye Matbaası, ss. 3-7.

2. GemiŖe Ait İzleri Silmek:

Halkın kalkınması için, “Saltanat asırlarının gafil ve nankör ihmalini, Cumhuriyet yıllarının ve hatta aylarının Ŗuurlu ve imanlı gayretiyle telafiye geçmek.” amaçlanır. (CHP, 1935, s. 116)

3. KaynaŖmıŖ Ktle Yaratmak:

Halkı Kemalist ilkeler doğrultusunda bir araya getirirken, sınıfsız katı bir toplum yaratmak temel amaçlardandır. Halkın kaynaŖmasını ve btnleŖmesini sağlamak, mezhep, soy, sınıf farkları gözetmeden toplumu bir bütün halinde tutabilmek amaçlanır.

4. Canlandırma:

“KaynaŖmıŖ bir ktle” haline getirilmek istenen toplumun, panayırılar, festivaller, geziler, müzikli ve danslı aile toplantıları ile canlandırılmasına ve hareketlendirilmesine alıŖılır.

5. Laiklik:

Halkevleri, yeni ve laik Türkiye’de halkın camiler dıŖında toplanma mekanıdır.

6. Terbiye:

Halkın “terbiye”sinin sağlanması halkevlerinin en önemli iŖlevlerinden biri olarak görülür.

7. Telkin:

Halkevlerinin en önemli iŖlevi “kültür telkini”dir.

8. Güven Verme, Onore Etme:

Halkevleri yayınları, halka güven “telkin” eden ve inançla alıŖmaya teŖvik eden örneklerle doludur.¹⁸

¹⁸ NeŖe G. YeŖilkaya (1999) , age. , ss. 72-78.

F. HALKEVLERİNİN ÇALIŞMA KOLLARI

Bir halkevinin kurulabilmesi için en az üç çalışma kolu bulunması gerekiyordu. Tam teşkilatlanmış bir halkevinin 9 çalışma kolu bulunurdu. Bu çalışma kolları ve bu kolların amaçları kısaca şöyledir:

1. Dil-Tarih-Edebiyat Şubesi

Atatürk'ün her şeyin üstünde tuttuğu iki kültür davası var olmuştur. Bunlar dil ve tarihtir. Bu şube, Türk Dili Tetkik Cemiyeti ve Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti ile paralel olarak çalışmıştır. Bu kolun başlıca görevleri şunlardır:

- a) Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'ne elden geldiğince bir yayıcı, bir delil toplayıcı olarak yardımcı olmak.
- b) Millî Türk Edebiyatı'nı incelemek onunla beslenen yeni eserler sunmak.
- c) Türk dilini ve kültürünü anlayabilmek için araştırma ve derlemeler yapmak.
- d) Türk Dili Tetkik Cemiyeti ile çalışarak dilimize yabancı dillerden girmiş sözcüklerin yerine Türkçe sözcükler bulmak ve bulunan bu sözcükleri kullanılır hale getirmek.
- e) Güneş Dil Teorisi'ni geliştirmek ve yaymak.
- f) Edebiyat alanında yeni buluşlara ve canlı kımıldanışlara müsait hava ve heyecan uyandırmak.
- g) Edebî yazılarda Öz Türkçe sözcükler kullanmak ve yaymak.
- h) Ünlü Türk edebiyatçı, tarihçi ve dilcilerini anma günleri düzenlemek.
- ı) Tarih gezileri düzenleyerek yöresel tarihimizi araştırmak.
- i) Halkevi dergileri çıkararak yapılan çalışmalarını halka yaymak.¹⁹

¹⁹ Sefa Şimşek (2002), age., ss. 80-81.

Görüldüğü gibi Atatürk'ün en çok önem verdiği unsurların aynı şube içinde toplanmış olması bu şubenin görev ve sorumluluklarını artırmıştır.

2. Güzel Sanatlar (Ar) Şubesi

Güzel sanatlar, İsmet İnönü'ye göre; “Yalnız yüksek bir insan cemiyetinin temeli olan ince ve güzel hisleri terbiye eden vasıta değildir. En sert iradeleri de yetiştirmeye vasıta olan başlıca bir münebbih, başlıca bir yürütücüdür.”²⁰

Atatürk, Türk insanının ezeli bir sanat kabiliyeti olduğuna inanır. Bu kabiliyeti su yüzüne çıkarmak ve tüm ülkelere bunu duyurmak için sanata özel bir önem vermek gerekmektedir. Bu amaçla Halkevleri bandolar ve korolar kurmuştur.

Halkevleri öğreneğinde bu şubenin görevi şöyle tespit edilmiştir:

“Ar Şubesi müzik, resim, heykelticilik, mimarlık gibi alanlarla tezyini sanatlar vesairesinde artist ve amatör unsurları bir araya toplar; genç kapasiteleri korur ve gelişmelerine çalışır. Müzikte amacımız modern ve uluslar arası müziği esas tutmaktır. Halkın müzik zevkini artırmak için radyo, gramofon gibi araçlardan faydalanılmalıdır. Şube imkan bulunan yerlerde kurslar açarak ar duyuş, anlayış ve zevkini yükseltmeye çalışır. Bütün halkın ulusal marşları ve şarkıları öğrenmesine yardım etmek ar şubesi müzik kolunun başta gelen ödevlerindedir. Ayrıca halk arasında söylenen türküler de toplanarak geniş kitlelere yayılmalıdır.”²¹

Sonuç olarak halkın sanat zevkinin gelişmesini en önemli görevlerden sayan halkevleri Güzel Sanatlar Şubesi'ne büyük önem verir.

3. Temsil Şubesi

Temsil, telkin ve terbiyeyi her seviyede kafa ve ruh için etkili kılabilen bir sanat dalıdır. Bunun önemini ve değerini anlayan Halkevciler temsillere çok önem vermişlerdir. Bütün milli bayramların ve önemli günlerin temsillerle kutlanması verilen

²⁰ 103 Halkevi Geçen Yıllarda Nasıl Çalıştı? Halkevleri 1932-1935, Ankara: Ulus Basımevi, 1937, s. 36.

²¹ Recep Ulusoğlu, CHP, Halkevleri Öğreneği-1938, (Ankara) .

önemin göstergesidir.

İnkılabı yaymakta da temsil önemli bir yer oynar. İnsanların hem gözlerine hem kulaklarına hem de ruhlarına hitap eden bir sanat olduğu için oldukça etkilidir.

Halkevlerinin çalışmalarında yadsınamayacak bir gerçek vardır. Bu da halkı tiyatro konusunda oldukça etkilemiş olmaları ve halkı tiyatroya yönlendirmeyi başarmalarıdır. Öyle ki günümüzde özellikle taşra şehirlerinde yılda ancak bir iki kez tiyatro yapılmaktayken o günlerde her ay en azından bir tiyatro gösterisi yapılmaktadır. Bu da halkın sanat açısından bugüne göre daha ileride olduğunun bir göstergesidir.

Özellikle inkılabın ilk yıllarında, piyes seçimine ayrı bir önem verilmiştir. Konu olarak daha çok halkı inkılabıya yöneltecek vatan sevgisini ve bağımsızlık aşkını anlatan oyunlar seçilmiştir. Bunun dışında önemli edebiyatçıların oyunlarının oynanmasına da ayrıca önem verilmiştir.

Temsil Şubesi'nin bir diğer başarısı da köylerde temsiller düzenleyerek halkın sanat zevkini yükseltmesidir. Köylü günlerinde onların ilgisini çekecek ve onlara yararlı olacak konularda oyunlar oynanmıştır.

Ancak, Halkevi Temsil Kolu'nun bir de eksikliği bulunmaktadır. Bu da kukla, Ortaoyunu, Karagöz gibi geleneksel Türk tiyatrosuna fazla yer vermemeleridir.

Halkevinin her kolu gibi temsil şubeleri de halka yönelmek ve halkı yüceltmek konusunda büyük görevler yerine getirmiştir.

4. Spor Şubesi

Spor Şubesi, Halkevlerinin en çok üye toplayan çalışma kollarından biridir. En yoğun çalışmayı futbol alanında vermiştir. Bunun dışında jimnastik, atıcılık, binicilik, avcılık gibi spor dallarında da çalışılmıştır.

Spor Şubesi'nin amacı spor zevkini ve ahlakını halka yaymaktır. Spor kulüpleri açılarak halk buralara yönlendirmeye çalışılmıştır. Kır koşuları, spor bayramları gibi etkinlikler de düzenlenmiş, halkın birlikte spor yapma zevkini tatması sağlanmıştır.

Atatürk'ün “*sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur.*” sözünden de hareketle gençler bu kola yöneltilmiştir. Gerek geleneksel sporlarımıza (güreş, cirit vb) gerekse bireysel ve toplu diğer spor dallarına ilgi artırılmaya çalışılmıştır. Ayrıca çeşitli halkevleri arasında müsabakalar düzenlenerek kaynaşma ve yakınlaşma fırsatları da yaratılmıştır. Hatta yabancı ülkelerle de spor sayesinde ilişkiler kuvvetlendirilmiştir. Sporcularımız iki defa Sovyet Rusya'ya giderek orada müsabakalara katılmışlardır.

Bu etkinliklerin yanı sıra çeşitli spor filmleri, spor dersleri, spor bayramları, konferanslar düzenlenerek halk bu konularda bilgilendirilmiştir.

5. Sosyal Yardım (İçtimaî Yardım) Şubesi

Halkevleri talimatnamesine göre bu şubenin görevi şöyledir;

“Halkevinin bulunduğu bölgede hakikî surette yardıma muhtaç kimsesiz kadınlar, çocuklar, sakatlar, dermandan düşmüş ihtiyarlar ve hastalar gibi zavallılar hakkında sosyetenin şefkat ve yardım duygularını uyandıracak ve bu duyguları en yüksek derecesine çıkaracak çalışmalarda ve yol göstermelerde bulunmaktır.”

Bu görev doğrultusunda;

a) Yurtta bulunan bütün hayır cemiyetlerinin faaliyetlerini hakiki surette faydalı ve başarılı kılacak şekilde çalışır.

b) Ulusal ve özel hastane, kimsesizler yurdu, dispanserler, çocuk doğum ve bakım evleri, süt damlalar, kreşler, talebe yurtları, sıhhat koruma kanununda yazılı sosyete ve cemiyet kurumları tarafından yapılan işçi sağıtma yurtları gibi sosyal yardım kurumlarında çalışmaları faydalı kılacak ve bu kurumlarda barınanların ihtiyaçlarını daha iyi surette sağlayabilecek ilgi gösterir, uğraşır. Ceza evlerinde bulunan düşkünleri de gözetir. Kimsesiz okul çocuklarının elbise, yemek, yatmak işleriyle ve bakımlarıyla önemli surette ilgilenmelidir.

c) Tedavi kurumlarında yatırılan ve bakılması lüzumlu olan hastaların yerel hastanelere kabul ve bakılmalarına; başka yerde bakılmaları gerekenleri oralara göndermeye çalışır. Evlerinde yatan kimsesiz hastalara ve evlerinde doğum yapan

kimsesiz kadınlara yardım yapmaya çalışır.

d) Köylerden gelen tedaviye muhtaç çiftçiler ve ailelerinin şehir ve kasabalarda barındırılması ve tedavileri için çalışır. Fakir işçiler ve aileleri için de aynı yardımları yapar.

e) İşsizlerin iş bulmalarına yardım eder.

f) Bütün bu görevleri yerine getirebilmesi için şube gelir kaynakları arar. Uygun zaman ve fırsatlarda yerine göre müsamere, eğlence, ve geziler hazırlar ²²

Tüm bu görevler göz önüne alındığında görüldüğü gibi bu şube, çok yoğun çalışması gereken ve maddi kaynaklara en çok ihtiyaç duyan şubelerin başında gelmektedir.

Bu şube sık sık köyleri, sağlıkçılarla birlikte ziyaret ederek sağlık kontrolleri yapmakta ve problemleri tespit edip çareler aramaktadır. Yoksullarla, özellikle de yoksul öğrencilerle yakından ilgilenmektedir.

Görüldüğü gibi bu şubenin çok kutsal ve manevi yönü yüksek görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Ayrıca halkın kaynaşması ve birbirleri için bir şeyler yapmaları halk ilişkilerini de güzelleştirmektedir.

6. Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi:

Bu şubenin amacı halkın seviyesini yükseltecek her türlü okutma, yazdırma ve yetiştirme hareketlerinin ilerleyip gelişmesini sağlamaktır.

Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi inkılapların yerleşmesinde en önemli şubedir. Çünkü inkılapların yerleşmesinin birinci şartı okur-yazarlık oranını yükseltmektir.

Bu şubenin ilk işi, eski harflerin zorluğu nedeniyle çok düşük düzeyde olan okuma-yazma oranını artırmak olmuştur. Bu görev için hemen hemen her Halkevi

²² Halkevleri Talimatnamesi, Hakimiyeti Milliye Matbaası, 1932, ss. 14-15.

okuma-yazma kursları açmıştır. Bu kurslar hiç bilmeyenler ve az bilenler olmak üzere iki seviye olarak düzenlenmiştir.

Türkçe okuma-yazma kursları dışında yabancı dilleri öğretme ve geliştirme kursları da açılmaktadır. Söz konusu kurslar özellikle Fransızca, İngilizce ve az da olsa Almanca için geçerlidir. Özellikle dönemin özelliği olarak Fransızca'ya ilgi oldukça büyüktür.

Dil kursları dışında özellikle öğrenciler için fen ve matematik kursları da düzenlenmiştir. Genellikle bu kurslar, sömestri ve yaz tatillerinde yetiştirme kursları biçimde açılmışlardır.

Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi özellikle Güzel Sanatlar Şubesiyle ortak olarak da çalışmıştır. Bu şube ile birlikte resim, heykeltıraşlık gibi kurslar açmışlardır.

Özellikle ev kadınlarının katılımını ve halkevlerine gelişlerini sağlamak için biçki, dikiş, nakış gibi kurslar da açılmıştır. . Bu kurslar sonunda, Müze ve Sergi Şubesi ile ortaklaşa çalışılarak sergiler açılmaktadır. Zaman zaman bu çalışmalar satılarak, yapan kişiler için maddi gelir sağlanmıştır. Ancak bu satışlara halkevi müdahale etmemiştir.

Sonuç olarak Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi'ne halkın eğitimi konusunda çok büyük işler ve sorumluluklar düşmüş ve bu görevlerin yerine getirilmesinde de başarılı olmuşlardır.

7. Kütüphane ve Neşriyat (Kitapsaray ve Yayın) Şubesi

Bir halkevi açılırken var olmasına en çok dikkat ve özen gösterilen şubelerden biridir. Özellikle de zengin olsun ya da olmasın her halkevinde bir kütüphanenin ve okuma odasının bulunması zorunludur. Halkevlerinin asıl amacının halkı eğitmek ve yüceltmek olduğu düşünülürse bu çok olağan bir şarttır.

Halkevi kütüphanesini zenginleştirmeye çalışmak her halkevcinin başta gelen görevlerindedir. Kütüphaneyi zenginleştirmede satın alma, hibe ve kiralama gibi yöntemler uygulanır.

Her kütüphane bir fihrist tutmak zorundadır. Böylece hangi kitapların ne sıklıkta ve kimler tarafından okunduğu anlaşılabilir. Ayrıca halkevinin kitap S.sı da bu yolla sık sık kontrol edilir.

Halk eğitimi için gezici kütüphaneler kurularak özellikle köylere kitapların ulaşması da sağlanır. Ayrıca mahallelere ve köylere de okuma odaları açılmaya çalışılır. Böylece halkın kitaplara kolayca ulaşabilmeleri sağlanır.

Bunun dışında neşriyat işiyle de bu şube ilgilenir. Telgraf, radyo, sinema gibi araçların kullanılmasını sağlayarak halk eğitimine yardımcı olur.²³

8. Köycüler Şubesi

Atatürk'ün "*Köylü milletin efendisidir.*" sözü dikkate alınarak, halkevleri tarafından Köycüler Şubesi kurulmuştur.

Bu şubenin temel amacı Osmanlı döneminde hep göz ardı edilmiş ve önemsenmemiş olan köylüyü eğitmek köylü-şehirli ayrımını ortadan kaldırmaktır.²⁴

Bu ilke doğrultusunda ilk yapılan işler köylere sık sık ziyaret edip onların sorunlarıyla yakından ilgilenmektir.

Köycüler Şubesi köylülerin sorunlarını tespit etmek için sık sık köy gezileri düzenlerler. Bu geziler sırasında tüm köylüleri dinlerler onların sağlık, bayındırlık, eğitim gibi konulardaki sorunlarına çözümler üretirler.

Köycüler Şubesi köylünün sorunlarıyla sadece köylerinde değil şehir ve ilçelere geldiklerinde de ilgilenirler. Köylü günleri düzenleyerek köylülerin sık sık şehre geldikleri günlerde onları halkevlerine davet edip onlar için yararlı programlar düzenlerler. Sağlık işleri ve bürokratik işlerinde onlarla yakından ilgilenip onlara yardımcı olurlar.

²³ Halkevleri Talimatnamesi, ss. 17-19.

²⁴ Halkevleri Talimatnamesi, ss. 19-20.

Bu şube Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi ile işbirliği yaparak gerekli konularda köylerde kurslar açarlar. Böylece halk eğitimine katkıda bulunurlar.

Yine bu şube sosyal yardım şubesi ile birlikte çalışarak yardıma muhtaç köylülerin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırlar.

Bunların dışında sık sık köylü bayramları düzenleyerek eğlenceler yapılır ve köylülerin diğer köylülerle ve şehirden gelen misafirlerle kaynaşmaları sağlanmış olur.

9. Müze ve Sergi Şubesi

Bu şube özellikle Dil-Tarih-Edebiyat Şubesi'nin tarih kolu ile birlikte çalışır.

Müze ve Sergi Şubesi halkevi müzesi ve sergiler grubu olmak üzere iki koldan çalışır.

Müze grubunun görevi çevredeki tarihi eserleri ve kalıntıları araştırarak alınabilenleri halkevi müzesinde toplamak alınamayanların da yerlerinde korunmalarını sağlamaktır. Bu görevi yerine getirmek için sık sık tarih gezileri düzenlenir. Eserler toplanmaya çalışılır. Elde edilemeyen eserlerle ilgili olarak bilgilere toplanır ve fotoğrafları çekilir. Böylece Atatürk'ün tarihe verdiği büyük önem de dikkate alınarak halkın tarihini öğrenmesi ve tarihi eserleri tanınması sağlanır.

Bu şubenin ikinci kolu olan sergi kolunun de görevi öncelikle bu toplanan tarihi eserleri halka tanıtmaktır. Bu nedenle sık sık sergiler düzenlenir.

Sergi kolunun ikinci bir görevi de Güzel Sanatlar Şubesi ile işbirliği yaparak güzel sanatlara ait eserleri sergilemektir. Resim, heykel, minyatür gibi güzel sanatlar kollarında sergiler açarak eserleri halkın ilgi ve beğenisine sunar. Böylece halkın hem sanat zevki hem de bilgisi artırılmış olur.

Görüldüğü gibi halkevinin tüm şubeleri birbirleriyle işbirliği yapmak suretiyle tek tek önemli görev ve sorumluluklara sahiptir. Bu şubelerden birinin dahi eksikliği halkevinin istenen amaçlara hizmet edebilmesini engeller.

G. HALKODALARININ AÇILIŞI

Büyük kent ve kasabalardan, daha küçük köylere ve kasabalara gidildikçe halkevleri örgüt ve çalışma yönetmeliklerinin aradığı yöre koşullarının daraldığı, halkevi kurulma olanak ve araçlarının bu kurumu işletmeyecek kadar azaldığı göze çarpar. Halkevi örgütü ile varılmayan bu yerlere, oraların gereksinimlerine, istek ve koşullarına uygun bir örgütle girilmesi düşünülerek, bu gereksinim sonucu halk odaları doğar.²⁵

Cumhuriyet Halk Partisi 1 Haziran 1939 tarihinde toplanan 5. büyük kongresinde halkodalarının açılması kararını almıştır. Böylece halkevi açılacak yeterliklere sahip olmayan daha küçük yerleşim yerleri de halkevi gibi çalışacak bir kuruma sahip olabileceklerdir. Bir yerde halkodası açılabilmesi için en az 50 üyenin bulunması bir toplantı odası ile bir okuma odasının bulunması ve odayı yönetecek bir yıllık bütçenin oluşturulması gerekmektedir. Her halk odasında 3-7 kişilik yönetim kurulları bulunur ve her halkodası haziran ve aralık aylarında olmak üzere iki kez çalışma raporu düzenleyerek genel merkez bürosuna gönderir.²⁶

Halkodalarından beklenen belli başlı işler şunlardır:

a) Temiz bir toplantı ve konuşma yeri olma. (Çay, kahve, limonata, ayran gibi şeyler içilebilir. Her türlü alkollü içki yasaktır.)

b) Bağlı olduğu parti teşkilatının uygun gördüğü gazete ve dergileri bulduracak bir okuma merkezi haline gelme.

c) Halkı ilgilendiren faydalı mevzular üzerinde konuşmaların yapılacağı bir muhit olma. (Bu konuşmalar için, halkodasının bulunduğu yerdeki yurttaşlardan istifade olunacağı gibi idare heyeti yakın halkevlerinden konferansçılar davet edebilirler.)

ç) Halkodalarında belli günlerde, halk türküleri söylenir. Muhitte saz şairleri varsa bunlar dinlenir. Radyo varsa bundan, olmadığı takdirde gramofondan istifade

²⁵ Nurhan Karadağ (1988) , age. , s. 62.

²⁶“Halkevleri Postası-Halkodaları Talimatı”, Ülkü, Eylül 1939, ss. 78-80.

edilebilir.

d) Yerli rakslar (oyunlar) teşvik olunur.

e) Karagöz, kukla gibi oyunlardan ve bu odalar için yazılmış piyeslerden istifade olunur.

f) Yerli mahsullerden ve yerli mallardan zaman zaman sergiler yapılır. (Bu sergiler münasebeti ile yurttaşlara yerli mahsullerimiz ile yerli mamûlatımız hakkında kısa ve faydalı malumat verilmesine dikkat olunur.

g) Güreş, cirit gibi oyunlar, avcılık, binicilik gibi sporlar teşvik ve tertip olunur.

h) Ulusal bayramlarla, diğer törenler bütün imkanlardan faydalanarak coşkuyla kutlanır.

ı) Mahallin fakir hastalarıyla ilgilenilir.²⁷

²⁷ “Halkevleri Postası” (Eylül 1939), Ülkü, C.14, S. 79, ss. 78-79.

**Ğ. YILLARA GÖRE HALKEVLERİNİN VE HALKODALARININ
SAYILARI**

Açıldığı Yıl	Halkevi	Halkodası
1932	14	-
1933	55	-
1934	80	-
1935	103	-
1936	136	-
1937	167	-
1938	210	-
1939	373	-
1940	379	141
1941	383	198
1942	389	217
1943	394	231
1944	406	365
1945	438	2, 688
1946	455	4, 068
1947	463	4, 170
1948	469	4, 261
1949	474	4, 306
1950	478	4, 322

I. 1949 YILI İTİBARIYLA İLLERE GÖRE HALKEVLERİ VE HALKODALARININ SAYISI

İller	Halkevi	Halkodası	İller	Halkevi	Halkodası
Afyon	11	77	İzmir	22	174
Ağrı	4	18	Kars	7	123
Amasya	3	48	Kastamonu	12	51
Ankara	10	117	Kayseri	7	128
Antalya	10	58	Kırklareli	11	94
Aydın	15	21	Kırşehir	6	39
Balıkesir	10	141	Kocaeli	12	42
Bilecik	7	94	Konya	29	187
Bingöl	3	28	Kütahya	11	159
Bitlis	3	11	Malatya	5	54
Bolu	8	38	Manisa	15	86
Burdur	5	138	Maraş	6	61
Bursa	8	80	Mardin	7	27
Çanakkale	7	92	Muğla	7	41
Çankırı	4	44	Muş	3	31
Çoruh	4	66	Niğde	5	131
Çorum	6	24	Ordu	6	55

Denizli	20	117	Rize	3	90
Diyarbakır	6	14	Samsun	8	89
Edirne	8	35	Seyhan	4	68
Elazığ	4	62	Siirt	2	19
Erzincan	4	54	Sinop	4	10
Erzurum	5	114	Sivas	7	79
Eskişehir	5	62	Tekirdağ	3	77
Gaziantep	6	47	Tokat	6	63
Giresun	7	105	Trabzon	11	149
Gümüşhane	5	74	Tunceli	3	55
Hakkari	1	7	Urfa	6	18
Hatay	6	26	Van	3	16
İçel	7	75	Yozgat	7	49
Isparta	11	64	Zonguldak	10	80
İstanbul	17	26			
Toplam				478	4,322

İ. HALKEVLERİNİN KAPANMASI

1950 yılına kadar Halkevi ve Halkodası sayısı 4780'e ulaşmıştır. "1950'li yıllara gelene kadar, Halkevleri kendi ana statüsünde belirtilen ilkeler doğrultusunda çeşitli alanlarda oluşturduğu kollarla önemli etkinlikleri gerçekleştirmektedir. Halkevleri bu dönemde devletin tam desteğine sahip olduğu için, gereken parasal kaynaklar

yaratılarak ve ülke çapında desteklenerek belirli bir düzeye getirilmiştir. Çok partili demokrasiye geçildikten sonra, Halkevlerinin toplum içindeki konumu değişmiş ve Cumhuriyet Halk Partisi'ne bağlılık önemli bir sorun haline gelmiştir." 1950 yılında iktidarın değişmesiyle birlikte halk, halkevlerinden uzaklaşmış ve yıllarca yeni kurulan Türk devleti için faydalı çalışmalarda bulunmuş, toplumu aydınlatan bu örgütler muhalefet partisinin yan kuruluşları durumuna düşmüştür. İşte bu tarihten sonra Halkevlerinin durumu ülke çapında tartışmalar yaratmaya başlamıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru tüm dünyada demokrasi rüzgarları esmeye başlamıştır. Bu değişime Türkiye Cumhuriyeti'nin de kayıtsız kalması mümkün değildir. Yönetim karşıtları çok partili hayata geçişin tekrarlanması için baskı yapmaya başlamışlardır. Sonunda çok partili hayata geçiş yaşanmıştır. Seçimlerden önce halkevleri parasal sorunlarla karşı karşıya kalmaya başladılar. Çünkü muhalefet iktidarın halkevlerini gözetmesini ve para yardımı yapmasını istememiştir. Bu da halkevlerinin eskisi kadar ilgi görmemesine ve çalışmalarını gerektiği gibi sürdürememesine yol açmıştır.

Bütün bu gelişmeler Halkevleri için artık yeni düzenlemelerin şart olduğunu kesin olarak ortaya koymuştur. Demokrat Parti Halkevlerinin varlığından rahatsızlık duymaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi, Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi halinde Halkevlerini kapatacağından endişe duymuş ve Halkevlerinin tüzel kişiliği olan birer tesise dönüştürülmesine ilişkin çalışmalarını hızlandırmıştır. Ancak Cumhuriyet Halk Partisi'nin çalışmaları genel seçimlerden önce bir sonuca ulaşamamış ve Halkevleri için yapılması planlanan değişiklikler gerçekleştirilememiştir. Bütün bu gelişmelerin yanında ülkede çok partili hayata geçişle birlikte artan özgürlük ortamından yararlanan kişiler 10 Mayıs 1949'da Türk Ocaklarını yeniden açmışlardır.

Ayrıca Demokrat Parti'nin meclise girmesiyle muhalefet kanadında Halkevlerine karşı ağır bir eleştiri başlamıştır. Halkevleri, Cumhuriyet Halk Partisi'nin yan kuruluşları gibi görülerek, bu örgütlere devlet bütçesinden para verilmesinin anayasaya aykırı olduğu söylenmiştir. Bu durumda bu kuruluşların belediyelere veya Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmesi gerektiği belirtilmiştir. Halkevlerinde siyasal ayrımlar yapıldığı, bu örgütlerin politik merkezler haline geldiği iddia edilmiştir. Bütün

bu iddialar karşısında Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri de halkevlerini savunmuşlar ve halkevlerinin ulusal kültürü halka yaymak amacıyla kurulan kuruluşlar olduğunu, bu nedenle hiçbir parti ayrımı yapmaksızın kapılarının herkese açık olduğunu, halkevlerinin politik merkezler olmadığını ve her kesimden insanın halkevlerinde konuşmalar yapabileceğini anlatmışlardır. Halkevlerinin, Cumhuriyet Halk Partisi'nden ayrılması gerektiği kabul edilmiş ancak bir bakanlığa bağlanmasına da karşı çıkmıştır çünkü halkevleri okul değildir. Yeni Türk devletini kuran yöneticiler, devrimleri halka yaymak için halkevlerini kurmuşlardır ve halkevlerinin sembolü haline gelen altı ok sadece Cumhuriyet Halk Partisi'nin değil, Türk devrimlerini ve ilkelerini de temsil etmektedir.

Demokrat Parti'nin, Halkevlerinin kapatılmasına yönelik hazırladığı yasa tasarısı 6 Ağustos 1951'de meclis gündemine getirilmiştir. Bu yasa tasarısıyla birlikte Halkevlerinin binaları yeniden Türk Ocaklarına verilmiş, hazineye devredilen Halkevlerini kapatma yetkisi, hükümete verilmiştir. Ayrıca bu yasayla, Cumhuriyet Halk Partisi'ne bağış olarak verilmiş malların kullanılmasına da izin verilmemiştir. Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri Halkevlerinin kapatılmasına karşı çıkmış, bu kurumlara ve Atatürk'e yönelik suçlamaları kabul etmemiş ve bu iddialarla ilgili mahkeme yolunun açık olduğunu söylemişlerdir. Yolsuzluk iddialarıyla suçlanan Halkevlerinin kapatılmasının anayasa ihlali olduğunu belirtmişlerdir. Buna karşılık Demokrat Parti iktidarı Halkevlerinin büyük yolsuzluklara karıştığını, bu iddiaların ancak Yüce Divan'da tartışılabileceğini, halkın da Halkevlerinin kapatılmasını istediğini, bu kurumların yıllardır milletin mallarını gasp ettiğini iddia etmişlerdir.²⁸

Cumhuriyet Halk Partisi, Atatürk'ün yadigarı olan Halkevlerinin çok partili düzende de demokrasinin gereği olarak varlığını sürdürmesini istemiştir. Yeni kurulan parti, dernek ve vakıflarla beraber Halkevleri de bağımsız kültür kuruluşları olarak çalışmalarını sürdürmesi gerektiği düşüncesini geliştirmişlerdir.

Halkevlerinin kapatılması amacıyla hazırlanan 5830 sayılı yasa, 11 Ağustos 1951 günü resmi gazetede yayımlanır. Bu yasa çıktıktan hemen sonra Halkevlerinin ve

²⁸ Anıl Çeçen (1990) , age. , ss. 247-256.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin bütün ülkedeki mallarına el konur. Bu yasanın uygulanmasıyla ilgili sorunlar çıkınca bu sefer de hükümet 5830 sayılı kanunla hazineye intikal eden menkul ve gayrimenkul malların idare ve tasfiyeleriyle ilgili yönetmeliği çıkarır. Böylece Cumhuriyet Halk Partisi'nin ve Halkevlerinin bütün mallarına hükümet el koyar ve muhalefet partisinin malları elinden alınır. Halkevlerine ait kitaplar, sahne, müzik ve spor malzemeleri Milli Eğitim Bakanlığı'na, diğer eşya ve müzeli eserler Milli Emlak Müdürlüğü'ne, demirbaş eşyalar devlet dairelerine verilir. Kültür toprakları tahliye edilerek hazineye devredilir. Arsaların ve gayri menkullerin bir kısmı satılır, diğerleri de ya devlet dairesi yapılır ya da kiraya verilir. Böylece Atatürk'ün kurduğu kültür kurumları olan Halkevleri büyük bir yağmaya uğramış, hükümetin de göz yummasıyla Halkevlerine karşı saldırılar düzenlenmeye başlamıştır.²⁹

J. HALKEVLERİNİN YENİDEN AÇILMASI

27 Mayıs 1960'ta askeri ihtilalin yapılması ile ülkede yeniden Atatürk'ün temel felsefelerine dönüş yaşanır. Atatürk döneminde açılmış olan bazı kurumların yeniden açılması düşünülmüştür. Bunların başında da halkevleri gelmektedir.

27 Mayıs devriminin hemen ertesinde Behçet Kemal Çağlar başkanlığında eski halkevciler bir araya gelirler ve örgütlenme kararı alırlar. Bu doğrultuda 1961 tarihinde Türk kültür, bilim adamları ve sanatçılar "Türk Kültür Derneği"ni kurarlar. Türk Kültür Derneği'nin tüzüğü eski halkevi tüzüğünden yararlanılarak hazırlanmıştır. Çalışma ilkeleri ve prensipleri olarak halkevleri ile paralellik gösterir. Bu gelişmenin ardından halkevi adının alınıp alınmaması konusu gündeme gelir. Türk Kültür Dernekleri aynı adla iki yıl kadar çalıştıktan sonra 1963 yılında hiçbir partiye bağlanmaması ve siyasetle uğraşmaması koşuluyla yeniden almıştır.³⁰

Ceyhun Atuf Kansu, Muhittin İnözü ve Hüseyin Ulusoy halkevi adına göre yeni tüzüğü hazırlarlar.³¹

²⁹ Anıl Çeçen (1990), age., ss. 252-253.

³⁰ Sedat Veyis Örnek (1995), Türk Halk Bilimi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara s. 118.

³¹ Anıl Çeçen, (1990), age., s. 261.

Yeni halkevinin örgütlenme şeması da eski halkevlerine benzer. Yeni halkevlerinin şubeleri şöyledir:

- a) Köycülük Şubesi
- b) Dil, Tarih ve Edebiyat Şubesi
- c) Müzik Şubesi
- d) Gösteri Şubesi
- e) Folklor Şubesi
- f) Spor Şubesi
- g) Turizm ve Gezi Şubesi
- h) Kitaplık Şubesi
- ı) Yayın Şubesi

Yeni halkevleri büyük bir hızla gelişmekte ve yaygınlaşmaktadır. 1964 yılında halkevleri ve halkodalarının sayısı 136'yı, 1965'te 200'ü, 1967'de 250'yi bulmuştur.³²

Her ne kadar hızlı bir büyüme gibi görünse de eski halkevleri göz önüne alındığında yenilerine ilginin oldukça az olduğu görülmektedir.

Bu yeniden toparlanma çalışmaları sırasında 12 Mart 1980 ihtilâli yaşanır. Bu yaşanan ihtilâl yeniden halkevlerinin kendisini gözden geçirmesini ve düzenlemeler yapmasını gerektirir. Bu dönemde bazı halkevlerinin kapanmasıyla halkevi S.sı 204'e gerilemiştir. Halkevleri yeniden bir parasal sorun dönemi ile karşılaşırlar. Bu sorunlu dönemi aşabilmek için "Halkevleri Kültür Vakfı" açılır.

Ancak gün geçtikçe halkevlerine duyulan ilgi azalmaktadır. Örneğin 1973 yılında 18 halkevi ve 20 halkodası açılırken 46 halkevi ve odası kapanmıştır.

³² Anıl Çeçen, age. , ss. 269-304.

1975 yılına kadar sıkıntılı bir dönem geçiren halkevleri halk şenlikleri ve halk tiyatrosu gibi iki önemli projeye toparlanmaya çalışır. 1976 yılına gelindiğinde halkevi sayısı büyük bir artış gösterir ve 529 şubeye yükselir.

Bu çabalara rağmen ayakta kalma savaşı geçici bir süreyle sonuç verir. 12 Eylül 1980 ihtilali ile halkevlerinin varlığı yeniden son bulur. Halkevlerinin önde gelenleri tutuklanır ve halkevlerinin tüm mal varlıklarına el konulur.

1987 yılına gelindiğinde açılan davaların sonuçlanması ile halkevleri beraat eder ve yeniden kurulur ve bu kuruluş ile halkevleri günümüze kadar varlık göstermektedirler.³³

Ancak ikinci kez açılışı ile birlikte halkevleri eski misyonlarını kaybetmişlerdir. Özellikle 60'lı yılların sonlarına gelindikçe bir kültür yuvası olmaktan çıkmış özellikle sol görüşlü kişilerin toplandıkları yerler haline gelmiştir. Bu yüzden bir çok yazar ve araştırmacı bu dönemde yapılan çalışmaları halkevi çalışması çatısı altında toplamamaktadır. Bu çalışmada da halkevi çalışmalarının bıçakla kesilmiş gibi 1951 yılında bitmediğini, yavaş yavaş ve bir anlamda kendini tüketerek son bulduğunu belirtmek için ele alınmıştır. .

K. HALKEVİ DERGİCİLİĞİ

Halkevleri seslerini daha geniş bir kitleye duyurabilmek için dergiciliğe çok önem vermişlerdir. Hemen hemen her halkevi yayımlanma süreleri birbirinden farklı da olsa bir dergi çıkarma girişiminde bulunmuştur.

Çıkarılmış olan bu dergilerin önde geleni Ankara halkevi'nin çıkarmış olduğu Ülkü dergisidir. Tüm halkevi dergileri kendilerine Ülkü dergisini örnek almışlardır. Halkevi dergilerinde genel olarak şunlara yer verilmiştir:

Yöresel folklor araştırmaları

Yöresel derleme çalışmaları

³³ www.halkevleri.org.tr.

Edebiyat ürünleri (şiiirler, öyküler...)

Bilimsel ürünler (makaleler, fıkralar, denemeler...)

Tarihi, coğrafi, ekonomik konularla ilgili araştırmalar

Halkevi faaliyet raporları

Düzenlenmiş olan törenler ve konferans metinleri.....

Görüldüğü gibi halkevi dergileri bir bölgenin her türlü özelliğini inceleyen ve bu özelliklerle ilgili bilgiler veren birer kaynakça görevi görecektir.

Dergi Yayımlayan Halkevleri ve Yayımladıkları Dergiler

Halkevinin Adı	Derginin Adı	Son Sayı	Yayın Periyodu
Adana	Görüşler	91	Nisan 1937-Temmuz 1946
Adana	Akgünler	---	-----
Adana	Çukurova	9	Ağustos 1946-Nisan 1947
Adapazarı	Sakarya	6	Mart 1943'te son S.
Afyon	Taşpınar	161	Teşrinievvel 1932-Nisan 1942
Akşehir	Sultandağı	---	-----
Amasya	Yeşilirmak	8	Eylül 1938-Nisan 1939
Antakya	Hatay	13	Şubat 1944-Ekim 1946
Ankara	Ülkü 1. seri	102	Şubat 1933-Ağustos 1941
	Ülkü yeni seri	124	Teşrinievvel 1941-Kasım 1946
	Ülkü 3. seri	44	Ocak 1947-Ağustos 1950
Antalya	Çağlayan	22	Kanunuevvel 1935-Eylül 1938

Antalya	Türk Akdeniz	34	Şubat 1937-Temmuz 1944
Artvin	Çoruh	4	Şubat-Haziran 1938
Bafra	Altıntoprak	29	Teşrinievvel 1935-Eylül 1937
Bakırköy	Bakırköy Halk Dergisi	25	Şubat 1939-Aralık 1948
Balıkesir	Kaynak	168	Şubat 1933-Ocak 1947 /
	(Yeni Seri)	21	Mayıs 1948-Ocak 1950
Beşiktaş	Barbaros	23	Ağustos 1938-Haziran 1951
Bilecik	Devrimin Sesi	6	Şubat 1936-Temmuz 1936
Bolu	Abant	13	Ağustos 1944-Şubat 1947
Bolu	Duygular	7	Şubat 1941-Mart 1942
Bursa	Uludağ	101	Kanunusani 1935-Mayıs 1950
Bursa	-----	4	Kanunuevvel 1934
Burdur	Ülker	6	Teşrinievvel 1936
Burdur	Burdur	26	Mart 1939-Teşrinievvel 1941
Çanakkale	Anafarta	9	Temmuz 1934-Ocak 1943
Çorum	Çorumlu	61	Nisan 1938-Ağustos 1946
Denizli	İnanç	106	Mart 1937-Eylül 1946
Diyarbakır	Karacadağ	137	Şubat 1938-Mayıs 1950
Edirne	Edirne	4	Mart-Kasım 1940
Edirne	Edirne'de Altıok	26	Teşrinisani 1933-Nisan 1936

Edremit	Ege	1	1941
Elazığ	Atlan	48	Şubat 1935-Teşrinievvel 1939
Eminönü	Halkevleri Folklor Dergisi 1		Ekim 1942
Eminönü	Halkbilgisi Haberleri	124	Temmuz 1929-Şubat 1942
Eminönü	Yeni Türk	25	Ekim 1932-Mayıs 1943
Erzurum	Atayolu	2	1939
Erzurum	Yayla	1	Şubat 1944
Erzurum	Erzurum	11	Şubat 1944-Ekim 1946
Eskişehir	Halkevi	93	Ağustos 1942-Haziran 1946
Fatih	Halk İçin	1	Kasım 1948
Gaziantep	Başpınar	102	Şubat 1946-Haziran 1949
Giresun	Aksu	53	Eylül 1933-Aralık 1949) (Mayıs1950'de 1. sayı)
Hendek	Çamdağı	1	Mart 1947
Isparta	Ün	172	Haziran 1934-Ağustos 1949
İstanbul	İstanbul Merkez	75	Aralık 1943-Aralık 1946
İzmir	Fikirler	334	Temmuz 1927-Haziran 1947
	Yeni Seri	36	Temmuz 1947-Haziran 1950
Kars	Doğuş	58	1933-Temmuz 1941
Kastamonu	Ilgaz	5	Nisan 1936

Kayseri	Erciyaş	85	Mart 1938-Mart 1950
Kırklareli	Batıyolu	8	Nisan 1935-Mart 1936
Kırşehir	Kılıçözü	3	Ocak-Mart 1946
Konya	Konya	140	Eylül 1936-Haziran 1950
Malatya	Derme	20	1937-Temmuz 1947
Manisa	Yeni Doğuş	—	1934
Manisa	Gediz	102	Nisan 1937-1947(1950'de 2 sy)
Manisa	Bozkurt	3	Mayıs-Aralık 1936
Mersin	İçel	49	Ocak 1938-Şubat 1942
	Yeni Seri	11	Ağustos 1945-Temmuz 1946
Mersin	Güney	4	1934
Merzifon	Taşan	30	Haziran 1936-Teşrinisani 1938
Milas	Yeni Milas	9	Eylül 1936-Haziran 1937
Muğla	Muğla	17	Mart 1937-Temmuz 1938
Mudanya	Dağarcık	---	Nisan 1939-Nisan 1947
Niğde	Akpınar	61	Temmuz 1934-Ocak 1943
Niksar	Ülker	6	Ağustos 1936-Şubat 1937
Ordu	Ordu	8	Şubat 1944-Şubat 1946
Ordu	Yeşil Ordu	13	Ağustos 1947-Mayıs 1950
Tekirdağ	Marmara	1	Mayıs 1935

Tire	Küçük Menderes	12	Nisan 1941-Nisan 1942
Tokat	Yeni Tokat	52	Ağustos 1933-Şubat 1936
Trabzon	İnan	52	Mayıs 1937-Mayıs 1949
Samsun	19 Mayıs	114	Eylül 1935-Nisan 1950
Sinop	Dranas	52	T.sani 1936-Kanunusani 1941
Sivas	Dörteylül	51	Şubat 1939-Mart 1942
Sivas	Orta Yayla	16	Mayıs 1936-Ocak 1939
Urla	Ocak	2	1939
Yozgat	Bozok	14	K.sani 1938-Temmuz 1941
Yozgat	Notlar	5	Teşrinisani 1941-Nisan 1942
Zonguldak	Karaelmas	48	Nisan 1938-Nisan 1947

Sonuç olarak halkevleri bir döneme damgasını vurmuş kurumlardır. Halkı eğitmek ve halkın kültür seviyesini yükseltmek için çok çaba sarf etmiş ve bunda da kısmen başarılı olmuş kurumlardır. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki en önemli ve başarılı yaygın eğitim çalışmalarından birinin de mimarlarıdır.

I. BÖLÜM

BALIKESİR HALKEVİ VE KAYNAK DERGİSİ

A. BALIKESİR HALKEVİ

Balıkesir Halkevi, tüm halkevleri içinde en uzun soluklu olanlarından biridir. Ancak Balıkesir Halkevi'ni önemli kılan sadece uzun soluklu oluşu değil, aynı zamanda yaptığı etkili çalışmalardır.

Genel hatlarıyla Balıkesir Halkevi'ne baktığımız zaman dikkatimizi yoğun ve başarılı çalışmalar çekmektedir. Özellikle de halkevlerinin 1. çalışma döneminde Atatürkçü ve halkevleri ülkülerine uygun bir çizgi izlediğini ve bu başarılarından dolayı zaman zaman halkevi genel merkezinden takdir gördüğünü tespit ediyoruz..

1. Balıkesir Halkevi'nin Açılışı Ve Gelişimi

Balıkesir Halkevi'nin tesisi faaliyetine başlama emri 11. 12. 1932 tarihinde alınmıştır. Ancak Kaynak dergisinin ilk sayısında bu tarih 11. 12. 1933 olarak verilmiştir. O tarihte Balıkesir Halkevi açılmış olduğuna göre bir baskı ya da dizim hatası yapıldığı düşünülmelidir.

Halkevinin tesis faaliyetine başlanmadan Balıkesir Cumhuriyet Halk Fırkası İdare Heyeti tarafından Esat Âdil (Müstecaplıoğlu) başkanlığa seçilmiş ve tesis faaliyetlerine başlanmıştır. Sırasıyla Kütüphane ve Neşriyat, Güzel Sanatlar, Halk Dershaneleri ve Kurslar, Temsil, İçtimaî Yardım, Köycüler ve Spor şubeleri teşkil edilmiştir. Müze ve Sergi Şubesi ise açılışın ardından faaliyete girecektir.

Balıkesir Halkevi'nin açılışı halkevlerinin 1. kuruluş yıldönümü olan 24 Şubat 1933 tarihinde olmuştur. Kaynak dergisinde açılış töreni şöyle anlatılmaktadır:

24 Şubat Cuma sabahı tüm Halkevi davetliler ve halk tarafından dolduruldu. Açılış saat 15'te gerçekleştirildi. İlk önce İstiklal Marşı okundu. Ardında Halkevinin büyük salonuna yerleştirilen büyük hoparlörler açıldı. Ankara Halkevinden İsmet İnönü'nün konuşması dinlendi ve ardından Necip Ali Bey halkevlerinin bir yıllık

çalışmasını özetledi. Bu konuşmalardan sonra CHF vilayet idare heyeti üyesi ve Halkevi Reisi olan Esat Adil Bey kürsüye gelip açış konuşmasını yaptı. Ardından Edebiyat Şubesinden Ramazan Bey Behçet Kemal'den bir şiir okudu. Daha sonra Halkevi üyesi Kayabey baş muallimi Mükerrerem Hanım bir hitabe okudu. Halkevi korosunun Cumhuriyet marşı ile açılış bitti.

Açılış kutlamaları akşam da devam etti. 30 kişilik koronun söylediği Bozkurt Cumhuriyet Marşı ile program açıldı. Ramazan Bey bir şiir okudu. Koro Halit Beyin yönetiminde ant okudu. Sabit Bey bir monolog söyledi. Ardından Halit Bey Türkün şükranını söyledi. Büyük beğeni topladı. Bunlardan sonra Temsil Şubesi'nin hazırlamış olduğu Aka Gündüz'ün İkizler adlı oyunun sahnelendi. Böylece geceki kutlama da bitti.

Bu oyun iki yönden çok önemlidir. Bunlardan biri piyeslerin bir okul eğlencesi olmaktan ibaret olmadığı ispatlandı. Oyunda doktorların, memurların, öğretmenlerin görev alması bunu kanıtladı. Halkın bu tip müsamerelere bakış açısı değiştirildi. İkinci önemi ise ilk kez bir kadının böyle bir müsamerede rol almasıdır. O güne kadar kadın rollerinin, kadın kılığına girmiş erkekler oynarken ilk kez bu oyunda kadınlar rol aldı. Bu oyunda toplam altı kadın rol aldı. Bunun dışında koroda da beş kadın bulunuyordu. Bu olay Cumhuriyet tarihi için yadsınamaz bir yenilikti.

Oyunun çok beğenilmesi ile oyun bir hafta sonra yeniden sahnelendi.³⁴

Görüldüğü gibi Balıkesir Halkevi'nde de diğer halkevlerinde olduğu gibi açılış büyük bir coşku ve katılım ile gerçekleştirmiştir. Bu da halkevi gönüllüleri için büyük bir moral kaynağı olmuştur.

Bunun yanında Balıkesir Halkevi daha açılışında bir ilke imza atarak piyesle ilgili görüşlerin değişmesini sağlamıştır. Bu da halkevinin ilerleyen günlerde daha güzel işler başaracağına göstergesidir.

³⁴“ 24 Şubat”, Kaynak, 2. S., 19 Mart 1933, ss. 62-64, Balıkesir Vilayet Matbaası.

Balıkesir Halkevi gar yakınındaki eski Türk Ocağı binasında hizmet vermeye başlamıştır. Bu binanın yedi odası, seksen ve beş yüz kişilik iki salonu, geniş bir bahçesi ve teknik kolaylıkları mevcut bir sahnesi bulunmaktadır.³⁵

Balıkesir Halkevi'nin açıldığı tarihte üye durumu şöyledir: Toplam 557 üye bulunmaktadır. Bunlardan 97'si yüksek öğrenim görmüş, 14'ü Avrupa darülfünunlarında okumuştur.

Açılışın hemen ardından derhal yapılmaya başlanması planlanan işler şöyledir:

Haftada bir çıkan ve 1500 nüsha olarak basılarak tamamen köylülere dağıtılan “Balıkesir Gazetesi” Köycüler Şubesi'nin neşir vasıtası kılınacak ve Köycüler Şubesi'nin amaçlarını izah eden yayımlarda bulunacak.

Günlük olarak çıkan “Türk Dili Gazetesi” ile halkevinin amaçları yayılacak ve halk tarafından anlaşılmasına yardımcı olacak.

Yayın hayatına başlayan Kaynak dergisi, gençlerin kültür dergisi olmasının yanında halkın sosyal ve iktisadi tetkiklerine de yer verecek.

Halkın ve gençliğin terbiyesini oluşturmak ve geliştirmek için kültürlü gençler ile temsil grubu çalışacaktır.

25 Şubat'ta şehrin çeşitli yerlerinde 5 okuma odası açılacaktır.

Okuma yazma bilmeyenler ve az bilenler için 4 gece halk dershanesi, 1 hapishane kursu, iki dil kursu; tezyini kadın işleri, resim ve tezyini resim ve koro kursları başlayacaktır. .

Şehirde bir “Köylüye Kolaylık Bürosu” açılacak böylece köylünün şehirle ilgili ilişkilerinde kolaylık sağlanacaktır.

Şehir okuma odalarından sonra köy ve nahiye okuma odaları açılacaktır.

³⁵“Balıkesir Halkevi Tesis Faaliyetleri”, Kaynak, 1. S., Şubat 1933, s. 32, Balıkesir Vilayet Matbaası.

İçtimai yardım faaliyeti içinde derhal mahalle teşkilatları kurulacak, yardıma muhtaç, fakir ve kimsesiz kişiler tespit edilecek, Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile irtibata geçilip ortak çalışmalar yapılacaktır.

Memleket sporunu ver sporcusunu yükseltmek için tedbirler alınacaktır.

Aylık mesai programının uygulamasına geçilerek her gece müsamereler, konferanslar düzenlenecek. ³⁶

Kaynak dergisinin 3. sayısında hemen 1, 5 ay içinde yapılmış olan çalışmalar ve seçilen idare heyeti üyeleri ve şube yönetim kurulu üyeleri açıklanmıştır. ³⁷ Bu rapora göre;

İdare heyeti üyeleri şunlardır:

Başkan: Esat Adil Bey,

Şube Temsilcileri: Türk Dili Gazetesi başyazarı Kenan Emin, kimyager Abdi, öğretmen Suat, hastane başhekimisi Ali Rıza, eczacı Avni, baş sorgu yargıcı Niyazi, öğretmen Abdullah ve Halit ve doktor Kemal.

Şubelere göre ise yapılan işler şöyledir:

a. Dil, Edebiyat ve Tarih Şubesi

Bu şube komitesi ve kollar her pazartesi şubenin genel işleri, her çarşamba ve cumartesi dil anketi için, her pazar söz derlemesi için toplanmaktadır.

Bu şubenin dil kolu aynı zamanda Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin merkez heyetini oluşturur. Dil kolu Dil Cemiyetinin ajanslarla verdiği sözcükleri bir liste halinde 500 adet bastırmaktadır. Bu nüshaları halka, okullara, okuma odalarına, memurlara dağıtmaktadır. Bu ankete dikkat çekmek için her yere afişler asılmıştır. Şehrin uygun yerlerine ve okuma odalarına kutular konulmuştur. Dağıtılan sözcüklere

³⁶ agy. , Kaynak, 1. S., s. 32

³⁷ "Halkevimizin Bir Buçuk Ayda Yaptığı ve Başardığı İşler", Kaynak, 3. S., Nisan 1933, ss. 93-96, Balıkesir Vilayet Matbaası.

karşılık bulanlar bunları bu kutulara atmaktadırlar. Bu anketler her çarşamba ve cumartesi komite üyelerince değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeler hem basıma verilmekte, hem Türk Dil Cemiyeti'ne gönderilmekte, hem de bir deftere yazılıp saklanmaktadır.

Her pazar şube komitesi il derleme heyeti ile birlikte derleme ocaklarından gelen fişleri tasnif etmektedir. Şube üyeleri derlenen kelime, atasözü, âdet, görenekler Kaynak dergisinin 4. sayısı için bir broşür olarak hazırlanmaktadır. Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nden alınan derleme defterleri ilgililere dağıtılmıştır.

Edebiyat kolu Kaynak dergisi ile bu işle yakından ilgilenmektedir. Yeni yetişen gençlerin yetiştirilmesini ve tanıtılmasını sağlamaya çalışmakta ve halk edebiyatı araştırmaları yapmaktadır.

Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'nin gönderdiği program doğrultusunda tarih çalışmaları yürütülmektedir.

Halkevi reisliği tarafından düzenlenecek konferanslar aylık program halinde düzenlenmektedir. Şube ilk olarak 31 Mart günü Mimar Sinan'ın anma gününü düzenlemiştir.

Dil, Edebiyat, Tarih Şubesi Komitesi:

Başkan: Kimyager Abdi,

Üyeler: Orta mektep müdürü Selçuk, Muallim Mektebi Tarih Öğretmeni Kamil, öğretmen İlhan.

b. Kütüphane ve Neşriyat Şubesi

Şehrin dört yerinde açılan okuma odaları ile bu şube işe başlamıştır. Halkevinin her şubesi için birer kültür kütüphanesi yapılması düşünülerek binanın en güzel salonu düzenlenip büyük bir kütüphane yapılmıştır. Kütüphane ilmi bir tasnife göre düzenlenmiştir. 900 kitap bulunmaktadır. Yakında kitap sayısının birkaç bini bulması tasarlanmaktadır. Kütüphane her gün sabah 10'dan gece 10'a kadar açıktır. Bu şube il

içindeki tüm kitapların bir fihristini yapmaktadır. Yakında okuma odaları köyler ve nahiyelerde de açılacaktır.

Kütüphane ve Neşriyat Şubesi Komitesi:

Başkan: Matbaa Müdürü Hasan Bey,

Üyeler: Türk Dili Gazetesi Başyazarı Kenan Emin, Orta Mektep Edebiyat Öğretmeni Gazali, mühendis Rüştü, Türk Dili İdare Amiri Muzaffer Bey.

c. Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi

Bu şube iki İngilizce, üç Fransızca kursu açmıştır. Münaci, Sabit, Nusret, Haldun ve Sadettin Beyler bu kursları vermektedir. Devamlı olarak bu kursa katılan öğrenci sayısı 130'dur. Toplam kayıtlı öğrenci sayısı ise 180'dir.

Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi Komitesi:

Başkan: Orta Mektep Tıbbiye Öğretmeni Bedri

Üyeler: Öğretmen Abdullah, Lise Öğretmenlerinden Haldun, Öğretmen Sami

ç. Spor Şubesi

Her hafta Cuma günü atlı spor yapılmaktadır. Bu çalışma 18 atla sürdürülmektedir. Bir futbol takımı kurulmuştur. Bir tenis kordu hazırlanmak üzeredir.

Spor Şubesi Komitesi:

Başkan: Beden Eğitimi Öğretmeni Zeki Bey

Üyeler: Doktor Kemal, Daniş, Hamit ve Şevki Beyler.

d. İçtimaî Yardım Şubesi

Bu şube Çocuk Esirgeme Kurumuna ve Kızılay'a yardım etmektedir. Veremle Mücadele Cemiyeti kurmak üzeredir.

İçtimaî Yardım Şubesi Komitesi:

Başkan: Doktor Kamil

Üyeler: Diş Doktoru Fuat, Doktor Mehmet Ali, Doktor Nazmi, Eczacı Azmi Beyler

e. Köycülük Şubesi

Şehir çevresi gezilerek gerekli incelemeler yapılmış ve çalışma programı oluşturulmuştur. Bu programın uygulanmasına hemen başlanacaktır.

Köycülük Şubesi Komitesi:

Başkan: Avukat Sadık Bey

Üyeler: Baş Sorğu Yargıcı Niyazi. Lise öğretmenlerinden Naci. İstasyon Başmemuru Ekrem ve Emin Beyler

f. Güzel Sanatlar Şubesi

Musiki, koro, resim, tezyini resim, kadın işleri kollarına ayrılmıştır. 30 kişilik bir koro Öğretmen Halit Bey tarafından çalıştırılmaktadır. Mayıs sonunda bir güzel sanatlar sergisi açılacaktır. Ayda iki kez güzel sanatlar gecesi düzenlenecektir. Bunların ilki bir hafta düzenlenecektir.

Güzel Sanatlar Şubesi Komitesi:

Başkan: Öğretmen Kemal

Üyeler: Öğretmen Halit Bey, Öğretmen Hacer Hanım, İffet Sadık Hanım, Öğretmen Sırrı Bey.

g. Müze ve Sergi Şubesi

En son bu şube kurulmuştur. Ancak Halkevinde hemen küçük bir müze açmıştır. Büyük bir şehir müzesi açmak için çalışmaktadır.

Müze ve Sergi Şubesi Komitesi:

Başkan: Eczacı Avni

Üyeler: Murat ve Hilmi Beyler.

ğ. Temsil Şubesi

Bu şube Rejisör Fevzi Bey denetiminde çalışarak “İkizler” adlı piyesi iki kez sahnelemiştir. Halkevinin 500 kişilik salonunda kurulan sahnenin eksikleri giderilmektedir. 23 Nisan’da bir temsil vermek için çalışılmaktadır. Ayrıca şube bundan sonra her ay bir temsil sahneleyecektir.

Temsil Şubesi Komitesi:

Başkan: Lise Edebiyat Öğretmeni İsmail Hilmi Bey

Üyeler: Öğretmen Mükerrerem Hanım, Sabit, Fevzi, Suat Beyler.

Bu şekilde büyük bir çalışma şevki ile işe başlayan bir şubenin aynı biçimde büyümesi ve gelişmesi de kaçınılmazdır. Gelişim hızını anlamak için üye sayılarında kısa sürede yaşanan artışı belirtmenin yeterli olacağını düşündük. Açıldığında 557 olan üye sayısı haziran ayında 702’ye yükselmiştir. Bu üyelerin şubelere, cinsiyetlerine ve eğitim durumlarına göre dağılımları şöyledir:³⁸

³⁸ “Balıkesir Halkevi’nin Sekiz Aylık Çalışma ve İş Verimi, Kaynak, S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, ss. 251-264, Balıkesir Vilayet Matbaası.

Cinsiyet Öğrenim Durumu

Şube	Erkek	Kadın	Toplam	İlk	Orta	Yüksek
Dil, Edebiyat, Tarih	48	3	51	2	35	14
Güzel Sanatlar	105	37	142	39	94	9
Spor	84	3	87	33	44	10
İçtimai Yardım	99	6	105	9	68	28
Halk Dershaneleri	62	8	70	22	44	4
Kütüphane ve Neşriyat	68	4	72	2	56	14
Köycüler	105	0	105	28	62	15
Müze ve Sergi	15	0	15	2	11	2
Temsil	48	6	54	6	43	5
Toplam	635	67	702	143	458	101

Ancak ilk aylarda üye sayıları ve dağılımları üzerinde durulurken daha sonraki dönemlerde bunlar hakkında bilgiler verilmemiş. Bunun yerine yapılan etkinliklere katılanların sayıları belirtilmiştir.

2. Halkevinin Temin Ettiği Toplanmalar ve Her Türlü Hareketler

İki aylık bir sürede Halkevinde yapılan ya da halkevinin düzenlediği her türlü etkinliğe katılan vatandaş sayısı tespit edilmeye çalışılmış. Buna göre yapılan etkinlikler ve katılanların sayısı şöyledir: ³⁹

³⁹ agy., Kaynak, , S: 8-9, ss. 251-264.

<u>Vatandaş Sayısı</u>	<u>Etkinlik</u>	<u>Vatandaş Sayısı</u>	<u>Etkinlik</u>
900	24 Şubat açılış töreni	5010	Halkevi kütüphanesinde 167
800	24 Şubat açılış gecesi müsameresi		günde kitap okuyanlar.
1800	İdare heyeti, komiteler ve şubelerin 3 aylık toplantıları	10000	Halkevi resim sergisini ziyaret edenler.
600	Muhtelif cemiyetlerin ve idman kulüplerinin halkevi salonunda yaptığı toplantılar	6000	Halkevi bahçesinde gece ve oturanlar.
1500	Okulların değişik zamanlarda halkevi salonunda verdiği müsamereler.	500	Milli Hakimiyet Bayramı.
		600	23 Temmuz Hürriyet Bayramı
700	2 Mart'ta sunulan "İkizler" piyesi	76	Çanakkale gezisi.
250	Martta düzenlenen Mimar Sinan anma günü	200	Nişan töreni.
100	Bir halkevi üyesinin evlilik töreni.	5000	6 Eylül Balıkesir'in kurtuluşu.
600	23 Nisan toplantısı	200	Meclis reisi şerefine çay.
3500	Çocuk haftasında halkevinde yapılan toplantı ve müsamereler	3500	Patras takımı.
		2700	Cumhuriyet Onuncu Yıl Marşı
3000	Halkevinin düzenlediği köylü bayramı.		
80	Raşit Rıza Bey şerefine düzenlenen çay.		
300	Atlı spor hareketleri.		
500	Dil konferansı ve sanat gecesi.		
500	İkinci sanat gecesi.		
400	Spor gecesi.		
5000	Edebiyat gecesi.		
200	Balıkesir'in işgali anma gecesi.		
4000	3 ayda 4 okuma odasına devam edenler.		

Toplam: 62756

Özellikle 1940'lı yılların ortalarına kadar büyük bir çalışma azmi ile Balıkesir Halkevi ilerlemiştir. Ancak o dönemden sonra üye artışlarında ve çalışmaların yoğunluğunda bir azalma göze çarpmaktadır. Ancak bu çok garipsenecek bir durum değildir. Çünkü benzer durgunluk ve gerileme hemen hemen her halkevinde yaşanmıştır.

3. Balıkesir Halkevi'nin Çalışmaları

Balıkesir Halkevi açıldıktan kısa bir süre sonra tüm şubelerin etkin biçimde çalışmasıyla faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Bu bölümde tüm şubelerin etkinliklerini tek tek kısaca inceleyeceğiz.

a. Dil-Tarih-Edebiyat Şubesi

Bir halkevinin temel şubelerinden biri olan bu şube çalışmalarını talimatnamede belirtilen hususlar çerçevesinde yapmıştır. Bu şubenin yapmış olduğu ilk çalışma Kaynak dergisinin ilk sayısında da yer alan Balıkesir ve çevresinden söz derleme çalışmasıdır. Edebiyat kolu ise ilk çalışmasını saz şairleri üzerine yapmıştır. 2. sayıda ise Korucu nahiyesindeki bayram âdetleri araştırılmıştır. Yine 2. sayıdan itibaren Türk Dil Kurumu'nun başlattığı dil anketi başlatılmıştır. Bu ankette bazı Farsça ve Arapça kökenli sözcüklerin Türkçe karşılıkları verilmiştir. 31 Mart günü Mimar Sinan'ı anma günü düzenlenmiştir. İl derleme heyeti kurularak derleme çalışmalarına hız kazandırılmıştır. Mayıs ayından itibaren yatırlar ve onlarla ilgili inanmalar üzerine çalışmalar yapılmıştır. 25 Mayıs tarihinde yaklaşık 500 kişinin katılımıyla Dil Gecesi düzenlenmiştir. Dil ve derleme işi dışında halk bilgisi konusunda da araştırma ve çalışmalar yapılmıştır. Orta Asya ve Anadolu Batınileri, bilmeceler, mani ve türküler, mahalli adetler gibi konularda toplanan bilgilerin broşürler halinde basılması planlanmış ve ileriki tarihlerde uygulanmıştır.

Dil-Tarih ve Edebiyat şubesi sadece araştırma yapmakla yetinmeyip halkı bilgilendirmek için çeşitli konferanslar düzenlemiştir. Örneğin Halkevinin ilk 8 aylık döneminde verilen konferans ve nutuklar ve konuşmacılar aşağıda verilmiştir:⁴⁰

Sekiz Ay İçinde Düzenlenmiş Konferans ve Nutuklar:

Konferansın ya da Nutkun Konusu	Konuşmacı
Halkevleri hakkında	Esat Adil
Halkevleri ve Türk Kadını	Muallim Mükerrerem Hanım
Halkevi şubelerinin çalışması hakkında	Esat Adil
Mimar Sinan ve yüksek sanatı	Esat Adil
Büyük Millet Meclisi ve milli hakimiyet	Esat Adil
Mondros Mütarekesi'nden Büyük Millet Meclisinin açılışına kadar olan tarihi safha	Tarih Muallimi Kâmil Bey
Ergani Hattı ve Şimendifer siyasetimiz	Avukat Rıfat Bey
Dilimizi nasıl onarmalıyız?	Operator Necdet Bey
Güzellik Terbiyesi Ressam	Muallim Kemal Bey
Atletizm ve Dünya atletleri	Türkiye Atletizm Antrenörü Her Abrams
Halk Edebiyatı ve milli edebiyat	Esat Adil
Ahmet Haşim ve şiirleri	Lise Muallimi Gaffar Bey
Balıkesir işgaline ait hatıralar	Encümen Âzası Feyzi Bey
Meşrutiyetin ilanı ve Lozan	Esat Adil

⁴⁰ agy. , Kaynak, S. 8-9 ss. 251-264.

Çanakkale-Balıkesir Vilayetleri İktisadiyatında	Esat Adil
Çanakkale kara ve deniz harpleri Alay 40. K.	Kaymakam Aziz Bey

6 Eylül münasebeti ile:

Hitabe	Vahdet Tefvik Hanım
Hitabe	Sıtkı Şükrü Bey
İstiklâl Harbi, Müdafaa-i Hukuk, Halk Fırkası	Esat Adil
6 Eylül ve Büyük Zafer	Ferik Ali Hikmet Paşa
İşgal ve Kurtuluş	Muallim Mükerrerem Hanım
Milli Mücadele	Vali İbrahim Ethem Bey

1934 yılına gelindiğinde ilk üç ayda verilen konferanslar şöyledir:

Halkevinde Verilen Konferanslar:

1. Mimar Sinan (Ressam Kemal Bey tarafından) 2. Mimar Sinan ve Eserleri (Mühendis İsmail Hakkı Bey tarafından) 3. İnönü Zaferi (Kaymakam Aziz Bey tarafından) 4. 18 Mart Boğaz Harbi (Kaymakam Aziz Bey tarafından) 5. Çanakkale Harbinin Siyasi, Tarihi Ehemmiyeti (Muallim Kâzım Bey tarafından) 6. Çanakkale (Esat Adil Bey tarafından) 7. Milli Mücadele Tarihi (Kaymakam Aziz Bey tarafından) 8. Akbaş Kahramanı Hamdi Bey ve Hayatı (Fevzi Bey tarafından) 9. Ömer Seyfettin ve Edebi Şahsiyeti (Muallim Baki Bey tarafından) 10. Ömer Seyfettin ve Hayatı (Osman Bey tarafından) 11. Vicdan Hürriyeti ve Laiklik (Esat Adil Bey tarafından) 12. Şair tarafından) 14. Beşerin Hayatında Tekamül ve İnkılâp (Manisa Mebusu Turgut Bey

tarafından) 15. İktisadi Tekamüller (Manisa Mebusu Turgut Bey tarafından) 16. Gazi ve Gençlik (Esat Adil Bey tarafından) ⁴¹

Bu konferans ve toplantılarda altı binden fazla kişi bulunmuştur. Bunun dışında şubeler aile toplantıları, çaylı danslar düzenlemiş, Eskişehir sporcularına çay ziyafeti verilmiştir. Bunlara da beş yüzden fazla kişi katılmıştır.

Halkevinin 4. yılına gelindiğinde bir yıl içinde verilen konferanslar 32 adettir. ⁴²

1936 yılında konferanslara önem verilmeye devam edilmiştir. 1936 yılının Ocak-Mart ayları arasında toplam 12 konferans verilmiştir. ⁴³

1936 yılına ait bir yıllık çakışma raporunda belirtildiği üzere bir yıl içinde toplam 32 konferans verilmiş ve bu konferanslar 14010 kişi tarafından izlenmiştir. Bunların dışında aynı yıl içinde 6 söylev ve hitabe verilmiş ve bunlar da 10 bin yurttaş tarafından dinlenmiştir.

Aynı yıl içinde dil konusunda da yoğun çalışmalar yapılmıştır. Dil devrimini anlatan söylevler, “Güneş Dil Teorisi”ni anlatan konferanslar verilmiştir. Dilin Türkçeleştirilmesi için çalışmalara devam edilmiştir. Derleme çalışmalarına da büyük önem verilmiştir.

1937 yılına gelindiğinde bu şubenin çalışmalarında büyük bir farklılık göze çarpmamaktadır. Bir yıl içinde 12 söylev ile 56 konferans düzenlenmiştir. Bunları 49925 vatandaş dinlemiştir. 19 Mayıs bayramı söylevleri bir broşür halinde basılmıştır. Bir de konferans metni basılmıştır. Dil işleri de Türk Dil Kurumu’nun direktiflerine göre çalışmakta yer, dağ, mevkii, tepe ve köy adları derlenmektedir. ⁴⁴

⁴¹ “ 01. 01. 1934’ten, 31. 03. 1934 Tarihine Kadar Üç Aylık Çalışma Bülteni”, Kaynak, S. 13-14. ve 15, Mart, Nisan, Mayıs 1934, ss. 360, 361, Balıkesir vilayet matbaası.

⁴² “Balıkesir Halkevi’nin 1 yıllık çalışması”, Kaynak S. 37, Şubat 1936, ss. 43, 44, Balıkesir vilayet matbaası.

⁴³ “Halkevi Çalışması (01. 01. 1936-26. 02. 1936)”, Kaynak, S. 38, Mart 1936, ss. 78-81, Balıkesir vilayet matbaası.

⁴⁴ “Cumhuriyetin 14. yılında Balıkesir Halkevi’nin Yaptığı İşler”, Kaynak, S. 57, Ekim 1937, ss. 270-279, Balıkesir vilayet matbaası.

Şubat 1938- 1939 tarihleri içinde yapılan etkinlikler şunlardır: bir senede 123 hitabe ve konferans verilmiştir. Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin verdiği direktiflerle çalışılmaya devam edilmektedir. İl dahilinde köy, dere, tepe, aşiret, eski soy, boy, ocak adlarının toplanmasına devam edilmektedir.⁴⁵

1939 yılı nisan ayında üç konferans verilmiş ve üç anma gecesi düzenlenmiştir. Bunlar Mimar Sinan, Yunus Emre ve Abdülhak Hamit için düzenlenmişlerdir. Aynı yılın Mayıs ayında biri köylülere olmak üzere 2 konferans verilmiştir.

1940 yılına gelindiğinde bir yıl içinde 67 konferans verildiği ve bunların 26100 kişi tarafından dinlendiği görülmektedir.⁴⁶

1940 yılı sonlarından 1944 yılı sonlarına kadar yapılan etkinlikleri anlatan çalışma raporlarına rastlanılmamaktadır. Ancak dergideki yazılardan eski yoğunluğu olmasa da en azından önemli günlerde konferanslara devam edildiği anlaşılmaktadır. Ancak kolun diğer işleri ile ilgili pek bir bilgiye ulaşılamamaktadır.

1944 yılında sadece birkaç konferansı yapıldığı ile ilgili kayıtlar vardır. Dil bayramı o yıl da kutlanmış ancak eskisi gibi bir coşku ve yoğun etkinliklerden bahsedilmemiştir.

1945 yılı Balıkesir Halkevi çalışmalarına genel bir bakışla bakıldığında dil, tarih ve edebiyat şubesi etkinliklerinde şunlar göze çarpmaktadır: 14 konferans verilmiştir. Ayrıca gençler arasında hikaye, şiir yazma, şiir okuma müsabakaları yapılmıştır.⁴⁷

1946 yılında çalışma raporlarına göre sadece 4 adet konferans verilmiştir. Bu da bu şubenin çalışmalarının artık iyiden iyiye yavaşladığının göstergesidir.

⁴⁵ “Halkevimizin Bir senelik Faaliyeti”, Kaynak, S. 73, Şubat 1939, ss. 597-599 Balıkesir İl Matbaası.

⁴⁶ “Halkevimizin Bir Yılda Başardığı İşler”, Kaynak, S. 93, Kasım 1940, ss. 393-394, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

⁴⁷ “Evimizin 1 yıllık Çalışmalarına Genel Bakış”, Kaynak, S. 157, ss. 16, Şubat 1946, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

Ocak 1947- Haziran 1948 tarihleri arasında yayımlanmış olan Kaynak dergisi sayıları elimizde bulunmadığı için bu dönemdeki çalışmalar ile ilgili bilginiz bulunmamaktadır.

Bu dönemden sonra çıkan sayılar da “yeni seri” başlığı altında çıkmıştır.

Dergininin “Yeni Seri” adıyla çıkan bölümlerinde birçok alanda çalışmaları bulunan bu şubenin adının çok daha az anılır olduğunu görüyoruz. Özellikle de folklor, dil ve tarih alanında çalışmalar hissedilir düzeyde azalmıştır. Yapılan etkinlikler -az da olsa- konferanslar, dil bayramı kutlamaları ve edebiyat büyüklerini anma geceleridir.

1948 yılında yapılan etkinlikler kısaca şöyledir: Nurullah Ataç Balıkesir’i ziyaret etmiştir ve kendisiyle dil ve edebiyat üzerine sohbet edilmiştir. Bu sohbet ile ilgili notlar Kaynak dergisinde yayımlanmıştır. ⁴⁸ Balıkesir Bengisi üzerine araştırma yapılmış ve bununla ilgili notlar Kaynak dergisinde yayımlanmıştır. ⁴⁹ Şubenin yaptığı son etkinlik de Dil Bayramı’nı kutlamaktır. ⁵⁰

1949 yılında daha önce pek rastlanmayan bir çalışma derginin sayfaları arasında göze çarpmaktadır. Bu çalışma ünlü edebiyatçı Peyami Safa’nın “Matmazel Norelya’nın Koltuğu” adlı eseri ile ilgili eleştiridir. ⁵¹ Bunun dışında yeni çıkan bazı kitaplar ile ilgili eleştiriler de göze çarpmaktadır. Yani bu dönemde edebiyat eserlerine bir yönelim söz konusudur. Bu yıl da dil bayramı kutlanmış, Aralık Namık Kemal’i anma gecesi, Şehit Kubilay’ı anma gecesi yapılmıştır. Orgeneral Muzaffer Tuğsavul liseli öğrencilere bir konferans vermiştir. ⁵²

Şubat 1950’de çıkan Kaynak dergisinin Yeni Serisinin 20. ve 21. sayıları Kaynak dergisinin son sayılarıdır. Bu tarihten sonra Kasım 1956-Eylül 1957 tarihleri arasında çıkmış olan 12 sayılık bir bölüm o dönemdeki etkinlikler ile ilgili bilgiler almamızı sağlamaktadır. Buna göre;

⁴⁸ Arif Hikmet Par, “Nurullah Ataç”, Kaynak , Haziran 1948, Yeni Seri 2. S., s. 3 Türkdili Matbaası, Balıkesir.

⁴⁹ “Balıkesir Bengisi”, Kaynak, Yeni Seri 3. S., Temmuz 1948, ss. 8-9, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

⁵⁰ “Halkevi Çalışmaları”, Kaynak, Yeni Seri 6. S., Ekim 1948, s. 15, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

⁵¹ A. Ferhan Oğuzkan, “Matmazel Norelya’nın Koltuğu”, Kaynak, Yeni Seri 14. S., Haziran 1949, s. 7, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

⁵² “Halkevi Çalışmaları”, Kaynak, Yeni Seri 20-2S. 1, Şubat 1950, ss. 20, 21, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

Bu dönemde farklı ülkelerin şiirlerinden örnekler verilerek dünya edebiyatı tanıtılmıştır. Küçük çapta bir bilmece derlemesi ve âdetlerle ilgili çalışma yapılmıştır. Yeni çıkmış kitapların tanıtımı ve bunlarla ilgili eleştiriler yer almıştır. Dil üzerine edebi bir tartışma başlatılmıştır. Cahit Külebi'nin Balıkesir'e müfettiş olarak gelişi ile edebiyat dolu birkaç konferans ve gece düzenlenmiştir.

Görüldüğü gibi Kaynak dergisinin yeni bölümleri bir halkevi dergisi olmaktan çıkmış bir edebiyat dergisi gibi çalışmıştır. Halk Eğitimi amacından uzaklaşıp edebiyatla ilgili insanların ilgisini çekebilecek bir biçim almıştır.

Dil-Tarih-Edebiyat Şubesi'nin bir diğer çalışma alanı olan folklor işleri de önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle bu alandaki çalışmalar Türk kültürünü öğretmek ve devamlılığını sağlamak olmuştur. Bu alanda derleme çalışmaları ile birlikte folklor alanında da çalışılarak Balıkesir ilinin gelenek, görenek, örf ve âdetleri belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan folklor araştırmaları da genellikle kitap haline getirilerek yayımlanmıştır. Örneğin 1937 yılı içinde 2515 atalar sözü broşür halinde basılmıştır. Bunlardan 845'i Kaynak dergisinde neşredilmiştir. Yine 100'e yakın halk türküsü notalarıyla birlikte derlenmiştir. 156 bilmece, 60 masal, 25 koşma, 15 inanma, 16 tekerleme Kaynak'ta neşredilmiştir. Basılmayı bekleyen 2000 koşma, 500 görenek ve inanma, 25 masal, 50 Nasrettin Hoca hikâyesi, 1000 mani ve 900 bilmece vardır.⁵³

1938 yılında ise 30 adet notalarıyla halk türküsü, 103 halk hekimliği, hayvan hastalıkları ve tedavi şekilleri, 15 adet halk fıkrası, 15 adet halk masalı, 1105 adet mani, 304 adet atasözü, 25 adet Nasrettin Hoca hikayesi, 1221 adet halk bilmecesi, 31 adet düğün âdeti ve milli spor hareketlerini gösterir resimler, 32 adet halk âdet ve an'anesi derlenmiştir. Bunlardan 257 mani, 59 türkü, 99 atasözü, 3 halk âdet ve an'anesi Kaynak'ta yayımlanmıştır.⁵⁴

1938 yılından sonra derleme ile ilgili çalışmalara eskisi kadar sık rastlanılmamaktadır.

⁵³ agy. , Kaynak, S. 57, ss. 270-279.

⁵⁴ agy. , Kaynak, S. 73, ss. 597-599.

Edebiyat alanında da edebiyata hevesli gençlere fırsat vermek ve onları yöreklendirmek dışında edebiyat büyüklerini anma günleri düzenlenerek onların hayatları ve eserleri incelenmiş ve hem bu kişilerin edebiyata meraklı gençlere örnek olmaları ve bu büyük ustaların unutulmamaları sağlanmıştır.

Tabii ki bu şubenin tek işlevi dil ve edebiyat alanında değildi. Bunun yanında yine Atatürk'ün direktifleri ile büyük önem verilen tarih işleri vardı. Tarih işlerinde de hemen ilk aylardan çalışmalara başlandı. Önce Balıkesir büyükleri ile ilgili tarihi-biyografik bir çalışmaya başlandı. Ardından Türk Tarih Tetkik Kurumundan alınan direktifler doğrultusunda çalışılmaya başlandı. Tarih kolu önemli çalışma alanı belirledi. Bunlar: Vilayetin Umumi Tarihi, Balıkesir Milli Mücadele Tarihi ve Vilayetin İçtimaî ve İktisadî Kılavuzu'dur. Bu alanlarda kişiler görevlendirilerek hızlı bir biçimde inceleme ve araştırmalara geçilmiştir. Balıkesir Şerî Mahkeme Sicilleri tetkik edilmiştir. Çevredeki aşiretler incelenmiştir. Böylece Balıkesir'in yerel tarihine ve ulusal tarihimize ışık tutulmaya çalışılmıştır. Örneğin 1937 yılında tarih kurumunun direktifleri ile tarihsel konferanslar verilmiş, tarih büyüklerini anma günleri yapılmıştır. Çağış, Bigadiç, Babaköy, Kepsut, Beyköy, Mahmudiye, Konakpınar, Pamukçu, Kirazpınar, Ilica, İnkaya, Manyas, Ereğli, Örenli, Yeniköy, Erdek, Edincik, Hisarköy, Alanköy ve Gönen'e tarih gezileri yapılmıştır. Buralarda bulunan kıymetli eserler halkevi müzesine getirilmiştir. Balıkesir tarihine ait vesikalar bulunmuş ve incelenerek neşredilmiştir. Gönen ve Balıkesir eski mezarları hakkında araştırmalar ve neşriyatlar yapılmıştır. Balıkesir'in 17. ve 18. asırlardaki içtimai hayatına ait bir kitap çıkarılmıştır. Balıkesir aşiretleri hakkında bir eser hazırlanmaktadır. Balıkesir ili coğrafyası basılmış ve dağıtılmıştır. Tarih kongresine bir delege gönderilmiştir. ⁵⁵

1938 yılı içinde tarih bakımından önemli günlerin yıldönümleri, tarihi konferanslar hazırlanmış ve sunulmuştur. Tarih ile ilgili kaynaklar incelenmiştir. Bu incelemelerin sonuçları Kaynak'ta yayımlanmaktadır. Bir sene içinde 4 tarihi gezi düzenlenmiştir. ⁵⁶

⁵⁵ agy. , Kaynak, S. 57, ss. 270-279.

⁵⁶ agy. , Kaynak, S. 73, ss. 597-599

1940 yılından sonra kolun diğer etkinliklerinde yaşanan azalma burada da göze çarpmaktadır. Tarihi araştırmalar oldukça azalmış; tarihi büyükler ile ilgili anma ve araştırma yazıları, tarihi araştırmaların yerini almıştır.

Türk Dil Kurumu genel sekreterliğinin hazırladığı kurumun 1934-1936 yılları arasında yaptığı çalışmaları kapsayan raporu da Kaynak dergisinde göze çarpmaktadır. Bu raporda Üçüncü Türk Dil Kurultayı'nda Türk dili ile ilgili verilen bilgiler dikkat çekicidir. Türk dilinin mahiyetinden, dünya dilleri arasındaki yerinden, yazı dili ile konuşma dilinin birbirine yaklaştırılması gerektiğinden, Türk dil kurumunun kolları olan lengüistik kolunun, etimoloji kolunun, tercüme kolunun, filoloji lügat ve tarama işlerinin, derleme işlerinin, terim çalışmalarının, gramer-sentaks çalışmalarının, yayın ve basın işlerinin, ve kitap işlerinin çalışmalarından bahsedilmiş. Ve son olarak kurumun hesapları ve bütçesi ile ilgili bilgiler sıralanmıştır. Bu rapor kurumun çalışmalarının yoğunluğunun bir göstergesidir.⁵⁷

Söz konusu raporun bir diğer ilgi çekici yönü ise Balıkesir Halkevi ve Kaynak dergisinden bahsedilişidir. Raporda “ Halkevleri arasında çok devrim yaratan birkaçının adlarını şimdiden burada sevgi ve kıvançla anmayı bir borç bilirim. Balıkesir Halkevi (Çepniler arasında ve Çepni âdetleri) (Balıkesir köylerinde özel görenekler) , (Öz Türkçe soy adları) diye üç broşür çıkarmış Kaynak mecmuasında dil üzerinde birçok neşriyat yapılmış 543 köye Öz Türkçe ad verilmiş, folklor derlemesinde çok muvaffakiyet göstermiştir. ” Denilmektedir. Bu sözler Balıkesir Halkevi'nin ve Kaynak dergisinin çalışmalarının değerini göstermesi açısından dikkat çekicidir.⁵⁸

Halkevi 2 yaşını doldurduğu sıralarda çevredeki halk aşiretleri de incelenmeye başlanmıştır. Bu aşiretlerle ilgili yazı dizileri, eserler hazırlanmıştır. 1935 yılında Balıkesir tarihi ile ilgili olarak mezarlıklar ve eski mezar taşları araştırılmaya başlanmıştır. Yine aynı yılda tarihi araştırmalar için köy gezileri yoğunlaştırılmıştır. Müzeye taşınamayan tarihi eserleri korumak için çareler bulunmaya çalışılmıştır. Ancak

⁵⁷ “TDK Genel Sekreterliğinin kurumun 1934-1936 çalışmaları üzerine raporu”, Kaynak, S. 44, Eylül 1936, ss. 243-256, İl Basımevi, Balıkesir.

⁵⁸ “13. Cumhuriyet yılında Balıkesir Halkevi'nin çalışmaları”, Kaynak, S. 45, Ekim 1936 ss. 318-322, İl Basımevi, Balıkesir.

yine 1940'lı yılların ortalarına gelindiğinde tarih alanında da yapılan araştırmalar yavaşlamaya başlamıştır.

Tarih kolu da diğer kollar gibi sıkı bir çalışma temposu ile Balıkesir ve çevresinin tarihi ile ilgili bilgi ve belgelere ulaşarak bu konu ile ilgili gizli kalmış olayları aydınlatmayı başarmışlardır.

Sonuç olarak Atatürk'ün bir milletin oluşumunda en önemli unsurlar olarak belirttiği dil ve tarih birliğini sağlamak ve halka öğretmek gibi çok önemli bir amacı yüklenmiş olan bu şube, bu ağır görevini ilk yıllarda layığıyla yerine getirebiliyorken 1945 yılından sonra bu görevleri yerine getirmede güçsüz kalmaya başlamıştır. 40'lı yılların sonlarına gelindiğinde ise şube olarak etkinlikleri sadece konferans ve anma geceleri düzenlemek gibi algılanmaya başlanmıştır.

Yeni Kaynak çıkmaya başladıktan sonra yani halkevlerinin ikinci açılışından sonra ise şube etkinliğini iyice yitirmiştir. Şubenin görevini dergi üstlenmiş, küçük çapta da olsa derleme ve folklor çalışmalarında bulunmuş, bir edebiyat dergisiymiş gibi şiirlere, çevirilere, edebi tenkitlere, kitap tanıtımlarına daha çok yer ve önem verir olmuştur.

b. Güzel Sanatlar Şubesi

Atatürk'ün büyük önem verdiği konulardan birisinin güzel sanatlar olması dolayısıyla tüm ülke çapında bu şubenin çalışmalarına büyük önem ve değer verilmiştir.

Balıkesir Halkevi Güzel Sanatlar Şubesi yaptığı çeşitli etkinlikler ve düzenlediği kurslarla halkevinin önde gelen şubelerinden olmayı başarmıştır.

Balıkesir Halkevi Güzel Sanatlar Şubesi, ilk çalışma olarak musiki, koro, resim, tezyinî resim ve kadın işleri olmak üzere kollara ayrılmıştır. 30 kişilik bir koro oluşturularak öğretmen Halit Bey tarafından çalıştırılmaya başlanmıştır.⁵⁹

Halkevinin açılışının üzerinden üç ay gibi kısa bir süre geçtikten sonra bir güzel

⁵⁹ agy. Kaynak, S. 3, ss. 93-96.

sanatlar sergisi açılmıştır.

Altıncı ayın sonunda bu şube halk türküleri söylemekte bir yandan da batı müziği öğretmekte, milli âdet ve oyunların devamlılığı sağlanmaya çalışılmakta, bando çalışmalarına başlamak için gerekli ihtiyaçlarını temine başlamıştır. . Bunların dışında bir de tezyinî kadın işleri kursu açılmıştır. ⁶⁰

1934 yılına gelindiğinde bando çalışmalarına başlamış, halk musikisi üzerine çalışmalar hızlanmışır. 1934 yılı sonu geldiğinde bando Cumhuriyet Bayramı geçiş törenine katılacak düzeye gelmiştir.

Güzel Sanatlar Şubesi haftanın belli günlerinde müzikli dans geceleri de düzenlemektedir. Böylece halkevcilerin kaynaşması, hep birlikte hoşça vakit geçirmeleri de sağlanmış olmaktadır.

Balıkesir Halkevi'nin 3. yılına gelindiğinde yapılan etkinlikler şöyledir:

Halkevi bandosu günden güne ilerlemektedir. Halkevi radyosu ile tüm şehre ulusal müzik dinletilmektedir. Halkevine alınan sinema makinesinden yararlanılarak plakla ulusal müzik parçaları halkevcilere dinletilmektedir. Musiki öğretmenleri ve musiki sever gençler bir orkestra kurmuşlardır ve her Çarşamba çalışmaktadırlar.

Son beş ay içinde 4 müzik gecesi düzenlenmiş ve konser verilmiştir. Bir resim sergisi açılmıştır. ⁶¹

Halkevinin 4. yılına gelindiğinde ve geçen bir yılın çalışmalarına göz atıldığında Güzel Sanatlar Şubesi olarak şunların yapıldığını görüyoruz:

“Modern musikinin yayılması için 7 konser verilmiş ve 2610 kişi bu konserleri dinlemiştir. 12 çaylı ve müzikli gece yapılmış ve 1132 kişi katılmıştır. Halkevi bandosu her gün akşam üzerleri halkevi bahçesinde çeşitli parçalar çalmaktadır. ⁶²

⁶⁰ “Balıkesir Halkevi Çalışması”, Kaynak, S. 33, ilk teşrin 1935, s. 818-822, İl Basımevi, Balıkesir.

⁶¹ age., Kaynak, S. 37, ss. 43-44.

⁶² agy., Kaynak, S. 45, ss. 318-322.

Güzel Sanatlar Şubesi 1936 yılı sonlarına doğru keman, flüt viyolonsel, piyano ve mandolinden oluşan bir orkestra kurmuştur. Yine aynı dönem içinde amplifikatör tesisatı yapımına başlanmıştır. Bu tesisat sayesinde müzik neşriyatı şehrin dört bir yanına yapılabilecektir. ⁶³

Güzel Sanatlar Şubesi'nin 1937 yılına gelindiğinde çalışmaları müzik alanında daha da fazla yoğunlaşmıştır. İlk dört aylık dönemde halk türküleri gecesi yapılmıştır. Caz müziği her hafta şehir kulübünde neşredilmektedir. Yine radyo ve plak neşriyatı da devam etmektedir. ⁶⁴

Bu dönemi takip eden üç ayda (Mayıs, Haziran, Temmuz 1937) öğretmen okulu öğrencileri tarafından konserler verilmiştir. Müzik kolu da bir konser vermiştir. Aynı yıl içinde amatörler için keman kursu açılmıştır. İstanbul müstakil ressam ve heykeltıraşlar birliği ile işbirliği yapılarak 19 ressamın katıldığı bir resim sergisi açılmıştır. ⁶⁵

1938 yılında Güzel Sanatlar Şubesi etkinliklerin gittikçe azaltmıştır. Bir yıl içinde sadece halk şarkıları grubu 8 konser vermiş ve iki caz takımı kurulmuştur. Bunun dışında bando çalışmalarına devam etmekte ve müzik yayını sürmektedir. ⁶⁶

1940 yılı geldiğinde halkevi salonunda iki adet yağlı boya resim sergisi açıldığı ve bu sergileri 98000 kişinin ziyaret ettiği görülmektedir. 10 kişilik bando ve 7 kişilik caz grubu müzik neşriyatlarına devam etmiştir. ⁶⁷

1940-1944 tarihleri arasında yapılan etkinlikler ile ilgili bir rapora rastlanmamaktadır. Özellikle Güzel Sanatlar Şubesi'nin etkinlikleri ile ilgili bir yazı da bulunmamaktadır. Ancak 1944 yılı Ekim ayından itibaren Kaynak dergisinde "Halkevi Haberleri" başlığı ile etkinliklerden kısaca bahsedilmektedir.

⁶³ "1937 yılından itibaren 19 Nisan'a Kadar Halkevinin Çalışmaları", Kaynak, S. 51, Nisan 1937, ss. 95-96, Vilayet matbaası, Balıkesir.

⁶⁴ agy., Kaynak, S. 57, ss. 270-279.

⁶⁵ agy., Kaynak, S. 73, ss. 597-599.

⁶⁶ agy., Kaynak, S. 93, ss. 393-394.

⁶⁷ "Halkevi Haberleri", Kaynak, S. 141, Eylül 1944, s. 360, Türk Dili Matbaası, Balıkesir

Eylül 1944 tarihine gelindiğinde caz grubunun 12 kişiye çıktığını ve çalışmalarına devam ettiğini görüyoruz.⁶⁸

Yine 1944 yılı sonlarında Güzel Sanatlar Şubesi'nin müzik alanında yoğunlaşarak bazı kurslar düzenlemiş olduğunu görüyoruz. Bu kurslar mandolin, keman ve caz dersleridir.

1945 yılında Güzel Sanatlar Şubesi şu etkinliklerde bulunmuştur:caz çalışmaları devam etmiş; mandolin, keman kursları açılmış, yağlı boya resim yarışması yapılmıştır. 1 heykel, 3 resim, 1 fotoğraf sergisi açılmıştır. 3 balo verilmiş, 4 aile toplantısı düzenlenmiştir.⁶⁹

1946 yılının Mart ve Nisan ayları konser bakımından oldukça yoğundur. Bir klasik müzik, bir klasik piyano, bir de koro konseri verilmiştir. Mayıs ve Haziran aylarında iki adet resim sergisi açılmıştır.⁷⁰

1, 5 yıllık Kaynak dergisinin sayılarına ulaşamayan dönemde yapılmış olan etkinlikler ile ilgili bir kaynağa ulaşamamıştır.

Bu dönemden sonra Kaynak dergisi için “Yeni Seri” adı ile çıkan yeni bir dönem başlamıştır.

Kaynak dergisinin yeni serisine geçildiğinde Güzel Sanatlar Şubesi'nin çalışmalarının yok denilecek kadar azaldığını görmekteyiz. 1948 yılı itibariyle sadece üç adet serginin açıldığı ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır.⁷¹

1949 yılı içinde Güzel Sanatlar Şubesi'nin etkinlikleri şöyledir:16. 04. 1949 tarihinde lise resim öğretmeni Ahmet Uzallı'nın resim sergisi açılmıştır. Mart ve Nisan ayları içinde ses sanatçılarından Mualla Gökçay'la Zıt Kardeşler ve bir saz heyeti

⁶⁸ “Evimizin 1 Yıllık Çalışmalarına Genel Bakış”, Kaynak, S. 157, Şubat 1946, s. 16, Türk Dili Matbaası, Balıkesir.

⁶⁹ “Halkevi Çalışmaları”, Kaynak, S. 158. ve 159, Mart-Nisan 1946, s. 16, Türk Dili Matbaası, Balıkesir.

⁷⁰ “Halkevi Çalışmaları”, Kaynak, S. 160 ve 161, Mayıs-Haziran 1946, s. 16, Türk Dili Matbaası, Balıkesir.

⁷¹ “Halkevi Çalışmaları”, Kaynak, Yeni Seri 3.-6. S., Temmuz- Ekim 1948, s. 15, Türk Dili Matbaası, Balıkesir.

halkevi salonunda, Perihan Altındağ da şehir sinemasında bir konser vermiştir. 9-10. 06. 1949 ve 11. 06. 1949 tarihlerinde Öğretmenler Birliği yararına Akile Artun ve arkadaşları tarafından bir konser verilmiştir. 25. 09. 1949 tarihinde Kanatlılar Birliği adına bir resim sergisi açılmıştır. ⁷²

1950 yılının Ocak ayında ise bir mandolin kursu açılmıştır. ⁷³

Kaynak dergisinin son sayısı da Şubat 1950 tarihinde çıkmıştır. Ardından “Yeni Kaynak” adıyla çıkmaya başlayan dergideki bu şube ile ilgili haberler şöyledir:

1956 yılı Eylül ayında Ekrem Güven’in resim sergisi açılmıştır. Ekim ayında Devrim Erbil’in , 15 Ekim’de de 7 yaşındaki Selçuk Yavuz’un çocuk kütüphanesinde resim sergileri açılmıştır. ⁷⁴

1957 yılının Mayıs ayında daha önce rastlanmamış bir sanat etkinliği yapılmıştır. Bu etkinlik bir karikatür sergisinin açılmasıdır. Temmuz-Ağustos aylarında da sağır ve dilsiz bir ressam olan Şinasi Baştürk’ün kapak resimleri dernek tarafından toplanarak çocuk kitaplığında sergilenmiştir. ⁷⁵

Sonuç olarak etkinliklerinin yoğunluğundan da anlaşılacağı üzere Güzel Sanatlar Şubesi, Balıkesir Halkevi’nin etkin şubelerinden biridir. Özellikle açtığı resim sergileri ve müzikle ve resimle ilgili kurslar sayesinde şehir halkının sanat zevkini yükseltmeyi ve modern sanatları halka tanıtmayı kendine amaç edinmiş ve bu amacında da başarılı olmuştur. Özellikle 1945 yılı sonrasında birçok şubenin etkinliklerinde azalmalar ve hatta bazılarında durmalar görülürken bu şubenin etkinliklerinde sadece geçici azalmalar görülmüş; halkevinin en az etkin olduğu dönemlerde bile bu şube adından söz ettirmeyi başarmıştır.

⁷² “Halkevi Çalışmaları”, Kaynak, Yeni Seri 12. ve 16-17. Sayılar, Nisan, Ağustos-Eylül 1948, S.12, s. 15, S. 16-17, ss. 22-23, Türk Dili Matbaası, Balıkesir.

⁷³ “Halkevi Çalışmaları”, Kaynak, Yeni Seri 20-2S. 1, Şubat 1950, ss. 14, 15, Türk Dili Matbaası, Balıkesir.

⁶⁹ “Aynı Olayları”, Yeni Kaynak, 1. S., Ekim 1956, s. 5, Uğur Basımevi, Balıkesir.

⁷⁵ “Aynı Olayları” , Yeni Kaynak, 9. ve 10.-11. Sayılar, S. 9, s. 2, S. 10-11, s. 6, Haziran, Temmuz, Ağustos 1957, Balıkesir Ekspres Matbaası.

c. Temsil Şubesi

Bu şube halkevlerinin bulunduğu tüm bölgelerde olduğu gibi oldukça etkin, halka tiyatro sevgisini kazandırmayı kendine amaç edinen ve halkın ilgisini yoğun olarak üzerine toplamayı başarabilen bir şubedir.

Temsil Şubesi'nin diğer şubelerden farklı bir özelliği diğer halkevleriyle, ilçe ve köy halklarıyla yakın ilişkiler kurabilme şansını taşıyor olmasıdır. Düzenlenen turnelerle halk arasındaki iletişimi artırmıştır.

Halkevlerinin etkinliğinin en yoğun olduğu zamanlarda da halkevlerini en pasif olduğu zamanlarda da bu şubenin etkinliklerine rastlama şansını bulmaktayız.

Balıkesir Halkevi'nin Temsil Şubesi yukarıda saydığımız şubenin genel özelliklerini taşımaktadır. Balıkesir Halkevi'nin ilk kuruluşundan sonuna kadar halkevinin çalışmalarında bu şubenin adı sık sık geçmektedir.

Buna göre bu şubenin çalışmaları kısaca şöyledir:

Balıkesir Halkevi Temsil Şubesi'nin ilk sahneledikleri eser Aka Gündüz'ün "İkizler" adlı oyundur. Temsil Şubesi ilk çalışma olarak bu oyunu sahnelemenin yanında halkevinde kurulmuş olan sahnenin eksiklerini gidermeye çalışmıştır. Bu oyunu iki yönden çok önemlidir. Bunlardan biri piyeslerin bir okul eğlencesi olmaktan ibaret olmadığı ispatlandı. Oyunda doktorların, memurların, öğretmenlerin görev alması bunu kanıtladı. Halkın bu tip müsamerelere bakış açısı değiştirildi. İkinci önemi ise ilk kez bir kadının böyle bir müsamerede rol almasıdır. O güne kadar kadın rollerinin, kadın kılığına girmiş erkekler oynarken ilk kez bu oyunda kadınlar rol almıştır Bu oyunda toplam altı kadın rol almıştır.

İlk yıl için Temsil Heyeti'nin ilk ve en önemli başarısı bayanları ve öğretmenleri ve yüksek mevki sahiplerini sahneye çıkarmak olmuştur. Çanakkale seyahatinde Çanakkale Halkevi'nde Feyzi Bey'in " Sönen Ümit" piyesi sahneye konulmuştur. .

Cumhuriyet Bayramı'nda da üç gece halkevinde halka temsiller verildi. Söz konusu temsilleri yaklaşık 4000 kişi izlemiştir. Bunların yarısını da köylüler

oluşturmuştur.

1934 yılına gelindiğinde temsillerin azaldığını görmekteyiz sadece Cumhuriyet Bayramı'nda "Beyaz Kahraman" adlı piyesin oynandığı belirtilmiştir.⁷⁶

1935 yılının ilk üç aylık döneminde 9 temsil verilmiş ve bunları 4650 vatandaş izlemiştir.⁷⁷

1935 yılının Eylül ayında Temsil Şubesi ve halkevciler 54 kişilik bir grupla Edremit'e giderek orada "Özyurt" adlı piyesi oynamışlardır. Beş aylık bir dönemde 15 temsil verilmiş ve 8600 yurttaş seyretmiştir. Bunlardan en çok beğeni toplayanlar: Himmetoğlu, Özyurt, Hedef, Aşar Soyguncular, Ergenekon'dur.⁷⁸

1935 Şubat ayından 1936 Şubat ayına kadar geçen bir yıllık sürede toplam 32 temsil verilmiş ve bunları 16110 kişi izlemiştir.⁷⁹ Bu rakamlar Temsil Şubesi'nin ayda yaklaşık üç temsil verdiğini göstermektedir. Bu kadar yoğun bir program şubenin çalışmalarının yoğunluğunun ve ciddiyetinin bir göstergesidir.

1936 yılında bir yıl içinde verilen temsil sayısında bir artış görülmektedir. Bir yılda 44 temsil verilmiş ve bu temsilleri 26527 kişi izlemiştir.⁸⁰

1937 yılında bir yıl içinde verilen temsiller 34 adettir. Bunları 16992 yurttaş izlemiştir.⁸¹ İlk 5 ayında sahnelenen temsiller şunlardır: Leblebici Horhor, Unutulmuş Çehreler, Yaman Oğullar, Yanlış Haber, Aşkın Manası, Hortlak ve Kaynanam'dır. Bu piyesleri toplam 7450 kişi izlemiştir.⁸² Bu tarihten sonraki üç ayda ise Azizlik, Yaşayan Ölü ve Hisse-i Şayia adlı piyesler sahnelenmiştir.⁸³

⁷⁶ agy., Kaynak, S. 23, ss. 497-498.

⁷⁷ agy., Kaynak, S. 27, s. 565.

⁷⁸ agy., Kaynak, S. 33, ss. 818-822.

⁷⁹ agy., Kaynak, S. 37, ss. 360, 361.

⁸⁰ agy., Kaynak, S. 45, ss. 318-322

⁸¹ agy., Kaynak, S. 57, ss. 270-279

⁸² agy., Kaynak, S. 51, ss. 95, 96.

⁸³ "Halkevi Faaliyetleri", Kaynak, S. 54, Temmuz 1937, s. 184, Balıkesir Vilayet Matbaası.

Balıkesir Halkevi'nin açılışının beşinci yılı biterken yani 1938 yılında bir yıl içinde sahnelenen piyes sayısı 38'dir. Bu temsiller 76 kez tekrar edilmiştir.⁸⁴

1939 yılının Nisan ve Mayıs aylarında Temsil Şubesi için yoğun bir çalışma temposu söz konusudur. 19 Nisan'da hoparlörden bir komedi halka sunulmuştur. 22 Nisan gecesi aynı etkinlik tekrarlanmıştır. 25 Nisan gecesi çocuk haftası münasebeti ile "İtaat İlamı" adlı bir komedi oynanmıştır. Bu oyun gördüğü yoğun ilgiden dolayı üç gece üst üste tekrarlanmıştır. 6 Mayıs'ta temsil kolu Balya ilçesine bir gezi düzenlemiş ve iki temsil vermiştir.⁸⁵

1940 yılında Temsil Şubesi 44 piyesi sahneye koymuştur. Bu piyesleri toplam 39600 kişi izlemiştir.⁸⁶

Balıkesir Halkevi Temsil Şubesi'nin 1940-1944 yılları arasında yapmış olduğu etkinlikler ile ilgili bir bilgiye rastlayamadık. Ancak Kaynak dergisinde zaman zaman tiyatro metinlerinin yayımlandığını gördük. Bu metinlerin adları şunlardır: Bir Kaçak Yakalandı, Vazife-Polis, Zafer ve Komedi'dir.

1944 yılının ilk altı aylık bölümünde 18 piyes oynanmıştır. Bu piyesleri 10500 kişi izlemiştir. Bunun dışında iki kukla, iki karagöz oyunu sahnelenmiştir. Karagöz ve kukla oyunlarının sahnelenmesi dikkat çekicidir. Çünkü daha önceki tarihlerde bu ya da buna benzer etkinliklerin yapılıyor olduğundan ya da yapıldığından hiç bahsedilmemiştir.⁸⁷ 1944 yılının Temmuz, Ağustos aylarında da çeşitli özel günlerde piyesler oynanmıştır. Bir yılda toplam 25 oyun sahnelenmiştir. Bir yılda gösterilen kukla oyunu sayısı da 17'dir.

1945 yılının Şubat ayında halkevinin açılış yıldönümünde "Züğürtler" adlı temsil oynanmış ve büyük ilgi görmüştür. Mart ayında Moliere'nin "Kibarlık Budalası" adlı ünlü komedisi; 23 Nisan'da çocuklar için bir piyes sahnelenmiştir. 19 Mayıs'ta

⁸⁴ agy. , Kaynak S. 73, ss. 597-599

⁸⁵ "Halkevi Çalışmaları", Kaynak, S. 76, Mayıs 1939, ss. 87-88, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

⁸⁶ agy. , Kaynak, S. 93, ss. 393, 394.

⁸⁷ "6 Ay İçinde Halkevimiz Neler Yaptı", Kaynak, S. 137 ve 138, Temmuz 1944, ss. 296-303, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

Gençlik ve Spor Bayramı kutlamaları bünyesinde “Tarih Utandı” adlı bir piyes sahnelenmiştir. Eylül ayı içinde dört piyes oynanmıştır. Bu piyeslerin adları: Bir Damla Gözyaşı, Üçüzler, Çapanoğlu, Grev’dir. Ekim ayında düzenlenen köylü gecelerinde iki piyes oynanmıştır. Cumhuriyet Bayramında “Baba” adlı piyes oynanmış ve aynı piyes iki kez daha tekrar edilmiştir. Kasım ayında düzenlenen iki köylü gecesinde toplam üç piyes sahnelenmiştir.⁸⁸

1946 yılının ilk temsili Kaynak dergisine göre Mayıs ayındadır. Bunun dışında bu yıl içinde verilmiş olan temsiller ile ilgili bir kayıt bulunmamaktadır.

1948 yılında temsil kolu ile ilgili tek bilgi Ağustos ayında verilmiş olan “Günahkar Baba” adlı piyestir. Aynı piyes Eylül ayında da oynanmıştır. Bu piyesle birlikte “Şirin Teyze” piyesi de sahnelenmiştir.

1949 yılının Şubat ayında yine bir ilk yaşanmıştır. Bu da Temsil Şubesi tarafından bir operet oynanmasıdır.⁸⁹ 1949 Temmuz ayında Ankara Devlet Tiyatrosu Balıkesir’e gelerek temsiller vermiştir. Eylül ayında “Hoop Efendim” adlı komedi sahnelenmiştir. Bu oyun ile temsil grubu turneye çıkarak Soma ve Tunçbilek’te aynı oyunu sahnelemiştir. Aralık ayında “Kremonlu Kemancı” ve “ İstanbul Efendisi” adlı oyun ve operetler sahnelenmiştir. Bunlar Balıkesir Halkevi’nin sahnelediği son oyunlardır.

Halkevlerinin ikinci kez açılışında Temsil Şubesi’nin çalışmaları ile ilgili bilgilere ulaşılamamaktadır. Temsil Şubesi ikinci dönemde kendisi oyunlar sahnelemek yerine çeşitli illerden tiyatroları şehre getirmeyi yeğlemiştir. Bu dönemde şehrimize gelip oyunlarını sahneleyen tiyatrolardan bazıları şunlardır:1957 yılı Ocak ayında İstanbul Kız ve Erkek Amerikan Kolejleri tiyatro ekipleri Balıkesir’e gelip oyunlarını sahnelemişlerdir. Mayıs ayında Muammer Karaca Tiyatro Topluluğu şehirde dört temsil vermiştir. Ağustos ayında İstanbul Küçük Sahne Tiyatrosu Balıkesir’e gelmiş ve üç eser oynamıştır.

⁸⁸ Halkevi Çalışmaları, Kaynak, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, ss. 30-32, Türkdili Basımevi, Balıkesir.

⁸⁹ “Halkevi Çalışmaları”, Kaynak, Yeni Seri 12. S., Nisan 1949, s. 15, Türkdili Basımevi, Balıkesir.

Sonuç olarak Balıkesir Halkevi Temsil Şubesi çalışmalarını daima yoğun biçimde devam ettiren, halkın sanat zevkini ve sanata olan ilgisini artırmayı kendine amaç edinen ve bunda da başarılı olmuş bir şubedir.

Halkevinin tüm etkinlik dönemlerinde hemen hemen her ay temsiller vererek halkın halkevi ile bağlantısını koparmamasını ve ondan uzaklaşmamasını sağlamıştır. Ancak görüldüğü gibi tüm şubelerde olduğu gibi ikinci kez açılışa ilkesini ve prensiplerini değiştirmiştir.

ç. Spor Şubesi

Türk gençliğinde ve halkında spor ve beden hareketlerine sevgi ve ilgi uyandırmak, bunları bir kütle hareketi, milli bir faaliyet haline getirmek amaçlarına hizmet etmek için kurulan Spor Şubesi, Balıkesir Halkevi'nin kurulduğu tarihten kapanışına kadar etkin bir biçimde çalışmıştır.

Çalışmalarında sadece halka sporu sevdirmek amacını gütmemiş aynı zamanda insanların kaynaşmasını da sağlamaya çalışmıştır.

Balıkesir Halkevi'nin yayın organı olan Kaynak dergisi yayın hayatına başlar başlamaz spor konusuna eğilmiştir. İkinci ve üçüncü sayılarında sporun anlamını açıklayan bir kısa yazı dizisi yayımlamıştır.

Balıkesir Halkevi Spor Şubesi'nin ilk etkinliği şöyledir: Her hafta Cuma günü atlı spor yapılmaktadır. Bu çalışma 18 atla sürdürülmektedir. Bir futbol takımı kurulmuştur. Bir tenis kordu hazırlanmak üzeredir.

Halkevinin açılışının dördüncü ayında yapılan köy gezisinde de şube boş durmamış, spora yetenekli gençleri seçmiş, mahalli sporları incelemiştir.

15 Haziran 1933 günü ilk spor gecesi düzenlenmiştir. Gece Türkiye atletizm antrenörü Her Abrams tarafından verilen ve miralay Aziz Bey tarafından Türkçe'ye çevrilen konferansla başlamıştır. Ardından projeksiyon ile dünya atletizmine ait resimler gösterilmiştir. Her Abrams birtakım beden hareketleri göstermiştir.

İlk sekiz aylık dönem tamamlandığında halkevi futbol takımının başarılarına imza atıldığını görüyoruz. Futbol takımı, Çanakkale Halkevi Şehir Takımı ve Yunanistan'ın Olimpiyakos takımlarıyla karşılaşmış ve iki maçı da kazanmıştır.⁹⁰

Spor Şubesi'nin ilk iki yıl içinde en disiplinli ve devamlı olarak çalıştığı konu atlı spor olmuştur.

1934 yılının ortalarına gelindiğinde Spor Şubesi bir tenis kordu yaptırmıştır. Milli sporlarımız olan cirit ve güreşe yönelinmiş; bu spor dallarında müsabakalar düzenlenmiştir. Diğer illerden gelen futbol takımları ile maçlar yapılmaktadır. Satranç, dama gibi zeka oyunlarına da ağırlık verilmiştir.

Bu dönem içinde spor geceleri ve spor konferansları düzenlenerek halkın ilgisi çekilmeye ve halkın bilgilendirilmesine çalışılmıştır.

Takım sporları için şehirde İdman Birlikleri kurulmuştur. Bunların sayesinde özellikle maçların düzenlenmesi, takımların çalıştırılmaları gibi işlerle Spor Şubesi ilgilenmemektedir. Kısacası Spor Şubesi sporun uygulanmasından çok işin felsefesi ile ilgilenmektedir.

1934 yılında yapılmış olan tenis kordu ancak 11.08.1935 tarihinde kullanılabilmeye başlanmıştır. İlk maçı bir bayanla bir bay yapmıştır.

1935 yılının Ağustos ayında Denizli Halkevi ve Burdur Halkevi bisikletçileri Balıkesir'i ziyaret etmişler ve bir bisiklet yarışı düzenlenmiştir.

1935 yılı itibariyle Balıkesir'de 3 adet spor kulübü vardır. Bu kulüplerin birinci ve ikinci takımları arasında ayrı ayrı halkevi kupası maçları düzenlenmiştir. Kazananlara kupaları halkevinde düzenlenen bir spor gecesi ile verilmiştir.

Yine Balıkesir kulüpleri arasında bisiklet, atletizm teşvik müsabakaları ve kır koşuları düzenlenmiştir.

⁹⁰ agy. , Kaynak, S. 8-9, s. 251-264.

Spor Şubesi 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı kutlamalarında da etkin biçimde rol almaktadır.

1936 yılında Spor Şubesi'nin etkinliklerinde bir değişiklik olmamıştır. Daha önce yapılmakta olan etkinliklerin aynen devam etmekte olduğunu görüyoruz.

1937 yılında da farklı etkinlikler yapılmamıştır. Sadece takım oyunlarında futbol müsabakaları yanında voleybol müsabakalarının da düzenlendiği göze çarpmaktadır. 27 Mayıs'ta bir spor konferansı düzenlenmiştir. Bu konferansta Vildan Aşir SAVAŞIR atletizmin faydalarını anlatmıştır. Ayrıca 19 Haziran tarihinde teşvik maksadı ile bir güreş müsabakası düzenlenmiştir.⁹¹

1938 yılında yapılan etkinlikler şöyledir: şehir kulüpleri arasında futbol, basketbol, tenis müsabakaları; güreş, boks, eskirim, bisiklet yarış ve oyunları düzenlenmiştir.

1939 yılında Spor Şubesi etkinlik alanını biraz değiştirmiş ve köylere yönelmiştir. Çandır, Karamanköy, Pamukçu ve Ergeme köylerinde spor yuvaları kurmuştur. Kurulan bu birimlerde atıcılık ve güreş dersleri verilmektedir. Balıkesir'e has binicilik sporu geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu alanda cirit ve cop oyunlarına önem verilmiştir. Bir senede 60 güreş, 80 tenis ve 30 eskirim müsabakası yapılmıştır.⁹²

1940 yılına gelince spor yuvası açılan köylere bir yenisi daha eklenmiştir. Halkevinde eskirim, boks, kalkan, halat çekme, güreş, el bombası atma, voleybol, tenis, gülle atma birimleri açılmış; kabiliyetli gençler bu birimlerde çalışmaya teşvik edilmiştir. 300 genç bu birimlerde muntazaman çalışmıştır.

Şubenin 1941 ve 1942 yılları etkinlikleri ile ilgili bilgiler bulunmamaktadır.

1943 yılında Spor Şubesi Beden Terbiyesi Balıkesir bölgesiyle işbirliği yapmıştır. Beden Terbiyesi ile birlikte kır koşusu düzenlenmiştir. Güreş sporunun gelişmesi için güreş eğitmeninin gözetimi altında haftanın dört günü çalışılarak milli

⁹¹ agy. , Kaynak, S. 54, s. 184.

⁹² "Halkevi Nasıl Çalıştı?", Kaynak , S. 87, Nisan 1940, ss. 286, 287, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

sporumuzun gelişmesine katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Balıklı ve Kocaavşar köylerinde de spor yuvaları açılmıştır. Buralarda güreş, cirit, cop, gülle atma müsabakaları yapılmıştır. Beden terbiyesi ve gençlik kulüpleriyle lise, öğretmen okulu ve erkek sanat enstitüsü arasında teşvik ve öğretmek amaçlarıyla voleybol, basketbol, hentbol müsabakaları düzenlenmiştir.⁹³

1944 yılının ilk altı aylık döneminde, güreş, atlı cirit, voleybol, atıcılık, eskrim, kalkan, boks, tenis ve atletizm faaliyetlerini sürdürmüştür. Kır koşuları düzenlenmiştir. Haftanın dört günü boks, iki günü eskrim çalışmaları yapılmıştır. Şehirdeki tüm takımlar arasında voleybol maçları düzenlenmiştir. Köy yuvalarından 32 köylü genç arasında atıcılık müsabakası yapılmıştır. Bayanlar arasında ve ilkokul çocukları arasında da atıcılık müsabakaları düzenlenmiştir.⁹⁴ Eylül ayında ihtisas atışları yarışması yapılmıştır. Ekim ayında Atatürk koşusu düzenlendi.

1945 yılı boyunca farklı bir etkinlik düzenlenmemiştir. Zaten var olan güreş, boks, eskrim kursları devam etmiş, kulüpler arası kupa maçları düzenlenmiştir. Kır koşuları düzenlenmeye devam edilmiştir.

Bu tarihten Halkevinin kapanacağı ve ikinci kez açıldığı tarihlere kadar spor kolunun faaliyetleri ile ilgili kayıtlar bulunmamaktadır. Ancak bu kayıt yoksunluğu şubenin çalışmalarının sona erdiğine değil yeni bir faaliyet yapmayıp eski bilindik faaliyetlerini sürdürdüğünü göstermektedir.

Sadece 1949 yılı Mayıs ayında Kaynak dergisinde ilginç bir hareketle birlikte şubenin adı geçmektedir. Bu hareket 14 Mayıs tarihinde sporcuların Yenice İlçesinden Çanakkale toprağını alıp ertesi gün Bursalı sporculara teslim etmeleridir.⁹⁵

Görüldüğü gibi halkevi Spor Şubesi ilk yıllarda yoğun biçimde çalışmalarını devam ettiren ancak sonraları ilgi ve dikkati çekecek etkinliklerde bulunamayan bir şubedir. Buna rağmen şehirlilerin, köylülerle; şehirlilerin başka şehirlilerle kaynaşması

⁹³ “Halkevi Konuşuyor”, Kaynak, S. 133-134, Şubat-Mart 1944, ss. 233-237, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

⁹⁴ agy. , Kaynak, S.137-138, ss. 296-303.

⁹⁵ “Şehir İçinden”, Kaynak, Yeni Seri 13.S., Mayıs 1949, s. 15, Türkdili Basımevi, Balıkesir

ve dostluk kurması gibi yüce bir görevi yerine getirmeyi başarmıştır. Tüm etkinliklerini dostluk, kardeşlik ilkelerine göre devam ettirmesini bilmiştir.

Bunun dışında bayanların da spor aktiviteleri içinde yer almasını sağlayarak sosyal yapı içindeki eşitliği sağlamaya çalışmış, kendileri ile ilgili etkinliklerde bunu başarmışlardır.

d. İçtimaî Yardım Şubesi

Halkevinin bulunduğu yerlerde yardıma muhtaç kimselere ellerinden gelen yardımı ve bakımı yapmak, kimsesiz ve yoksul kişilerin her türlü ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulmuş bir şubedir.

Balıkesir’de halkevinin kuruluşundan itibaren faaliyet göstermiştir. Özellikle yoksul ve kimsesiz kişilerin sağlık sorunlarıyla ilgilenmek ve yoksul öğrencilerin okul masraflarını karşılamak bu şubenin başardığı en önemli işlerdir.

Manevi yönü en yüksek olan şubedir. Bu şubede çalışanlar insanların kültürel, sosyal alanlarda gelişimine katkıda bulunmamış, bunun yerine temel gereksinimlerini karşılamada onlara yardımcı olmuşlardır.

Balıkesir Halkevi’nin açılışından, kapanışına kadar yaptıkları etkinlikler kısaca şöyledir:

Şubenin ilk sekiz aylık dönemdeki etkinlikleri:

Bu şube Kızılay ve Çocuk Esirgeme ile işbirliği içinde çalışmaktadır. Mevcut hayır cemiyetleri ile de çalışmakta gereken hayır kurumlarını kurmaktadır. Bu şubenin re’sen yaptığı işler şunlardır:

İşsizleri tespit edip bunları sanat müesseselerine yerleştirmeye çalışmakta ve böyle müesseseler kurulmasını teşvik etmektedir.

Yardıma muhtaç kişi ve aileler tespit edilmeye çalışılmaktadır. Şimdiye kadar 448 nüfuslu 260 aile tespit edilmiştir. “Balıkesir Fakirlerini Koruma Cemiyeti” kurulacaktır. Bu fakirler listesi belediyeye ve devlet hastanesine de verilmiştir.

2338 ilkokul öğrencisi şubenin doktor üyesi tarafından muayene edilmiştir.

Balıkesir çevresinden gelip hastanede yer bulamayan hastaların Balıkesir dispanserinde muvakkaten yatmaları sağlanmıştır.

Balıkesir hapishanesi ziyaret edilmiş. Mahkumlar muayeneden geçirilmiş, alınması gereken önlemler için rapor hazırlanıp gereken makama sunulmuştur.

Hapishanede bir sanat evi kuruluncaya kadar mahkumların yaptıkları işlere dışarıda müşteri bulunmaktadır. Yerli mallar sergisinde hapishane işleri de teşhir edilmiştir.⁹⁶

1934 yılında yapılanlar: Öğrenci pansiyonu açılmıştır. 55 öğrenci barınmaktadır. 6 öğrenciye kitap, defter, kalem; 1 öğrenciye ayakkabı alınmış; 460 ilkokul öğrencisi muayene ettirilmiştir. Yoksulları gözetme birliği tarafından 20 fakire yiyecek, 50 fakire kömür, 2 fakire ayakkabı, 5 fakire para yardımı yapılmıştır. 5 öğrenci tamamen giydirilmiştir. Erkek ortaokul ve lisenin kızlarına 90 mevcutluk bir pansiyon yaptırılmıştır. Köycüler Şubesi ile işbirliği yapılarak köylülerle yakından ilgilenilmektedir.⁹⁷

1935 yılında kişisel yardımlar ve toplu yardımlar devam etmektedir. 4 kimsesiz öğrenciye kitap ve ders gereçleri verilmiştir. Müracaat eden hastaların hastaneye ve doğum evine yatırımları sağlanmıştır. Korucu nahiyesinde 24 hasta muayene edilmiş 17'sinin ilaçları verilmiştir. Komite tarafından sık sık hapishane ziyaret edilmektedir. 24 fakir mahkuma Kızılay tarafından yardım edilmesi sağlanmış ve bunlara çamaşır, battaniye ve gömlek verilmiştir. Şube tarafından bir dispanser açılmıştır. Açılan bu dispanserde doktorlar hastaları parasız muayene ve tedavi etmektedirler. Köycüler Şubesi ile işbirliğine devam edilmektedir. Bu şube bünyesinde Yoksulları Gözetme Birliği kurulmuştur. 11 doktor tarafından 370 hastaya bakılmış, fakir hastaların ilaçları verilmiştir.⁹⁸

⁹⁶ agy. , Kaynak, S. 8-9, ss. 251-264. .

⁹⁷ agy. , Kaynak, S.23, ss. 497, 498.

⁹⁸ agy. , Kaynak, S. 33, ss. 818-822.

1936 yılında köycüler komitesi ile birlikte Karaman Köyü'ne gidilerek yatı mektebi gezilmiş ve oraya bir hamam yaptırılmıştır. Bayramda bir şehit ailesine ve iki fakir öğrenciye yardım edilmiştir. parasız bir bakımevi açılmıştır. 9 orta okul öğrencisine kitap ve ders malzemesi yardımı yapılmıştır. Mahallelerde yardıma muhtaç kişilere yardım edilmiştir. Köycülük şubesi ile köylere gidilerek 648 ilkokul öğrencisi 665 köylü muayene edilmiştir. Cezaevindeki yardıma muhtaç mahkumlara 44 kilo sabun dağıtılmıştır. 12 öğrenciye kitap, defter, ders malzemesi, giysi ve ayakkabı temin edilmiştir.⁹⁹

1937 yılında köylünün kalkınması ve sıhhi durumuyla ilgilenilmeye devam edilmiştir. Birçok fakirin ihtiyacı karşılanmıştır. Fakir ortaokul ve lise öğrencileri için pansiyon açılarak 52 öğrenci yedirilip yatırılmıştır.¹⁰⁰

1938 yılında da aynı etkinliklere devam edilmiştir. Fakir hastalar parasız muayene ve tedavi ettirilmiştir. Halkın ve köylülerin sağlıkları ile yakından ilgilenilmiştir.¹⁰¹

1939 yılında fakir hastaların muayene ve tedavilerine devam edilmiş, gerek şehir gerekse köylerde halkın sağlık durumlarıyla yakından ilgilenilmiştir. Köycüler Şubesi ile işbirliği yapılarak gönüllü doktorlarla birlikte köylere gidilmiş, taramalar yapılmış, köylü ve köy için sağlık konusunda yararlı olabilecek bilgiler anlatılmış, tavsiyelerde bulunulmuştur. Yoksulları Gözetme Birliği 53 öğrenciyi açılan pansiyonda yedirip yatırmış, 67 öğrenciyi de sadece yedirmiştir.¹⁰²

1940 yılında iki yenilik yapılmıştır. Fakir kadınlar için atölyeler açılarak dokuma tezgahları faaliyete geçirilmiştir. ikinci yenilik ise alınan bir karala askere gidenlerin muhtaç ailelerine yardım için paralı iki temsil verilmiştir. Bu temsillerin ardından İsmail Hakkı BALTACIOĞLU da bir konferans vermiştir. Üçer kez tekrar

⁹⁹ agy. , Kaynak S. 45, ss, 318-322.

¹⁰⁰ "Halkevimizin Bir Yıllık Çalışmaları", Kaynak, S. 61, Şubat 1938, ss. 357-358, İl Basımevi, Balıkesir.

¹⁰¹ , agy. , Kaynak, S. 73 ss. 597-599.

¹⁰² "Cumhuriyetin On Altıncı Yılında Halkevimiz", Kaynak, S. 81, Ekim 1939, ss. 184-191, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

edilen bu piyeslerden edinilen gelir muhtaçlara uygun biçimde dağıtılmıştır. ¹⁰³ Hastalar için açılan poliklinikte 200 kişi muayene ve tedavi edilmiştir. Bunlardan muhtaç olanlara ilaç paraları da verilmiştir. Lise ve Ortaokulda okuyan fakir talebelere kitapları alınmış, muhtaç olanlara elbise ve ayakkabı yardımı yapılmıştır. ¹⁰⁴

Diğer şubelerin olduğu gibi bu şubenin de 1941 ve 1942 yıllarındaki faaliyetleri ile ilgili bilgilere ulaşılamamıştır.

1943 yılında Sosyal Yardım Şubesi elindeki tüm imkanları şehirde bulunan hayır cemiyetlerine vermiştir. Verdiği müsamerenin gelirini de bu kurumlara aktarmıştır. Bir kısım talebeye tahsil imkanı sağlayacak yardımlar yapmıştır. 520 hasta vatandaşın sağlık durumu ile ilgilenmiştir. ¹⁰⁵

1944 yılında bu şubenin etkinlikleri ile ilgili bilgi bulunmamaktadır.

1945 yılında halkevi polikliniğinde fakir hastaların muayeneleri devam etmiştir. Yoksul bir öğrenciye okul eşyası ve 5 yoksul öğrenciye yol parası temin edilmiştir. ¹⁰⁶

1945 yılından sonra bu şubenin yapmış olduğu etkinliklerden bahsedilmemektedir. Hatta halkevlerinin ikinci açılışından sonra bu şubenin adı bile geçmemektedir. Bunda şubenin gelirlerinin azalmış olma ihtimali yüksektir. Çünkü bu şube yardımlarla ayakta durabilen bir şubedir. 1943 yılında yaptığı gibi gelirlerini hayır kurumlarına vakfederek etkinliğini sürdürmüş olma ihtimali yüksektir.

Yeniden yapılanma aşamasında olan ve ekonomik kalkınmasının henüz başında olan Türkiye için bu şube çok yararlı çalışmalar yapmıştır. Özellikle köylere devletin yardım elini yeterince uzatamamasından dolayı bu ve bunun gibi yardım kurumlarına ihtiyaç duymak kaçınılmazdır. İşte Sosyal Yardım Şubesi'nin de yardım kurumlarının ihtiyaç sahiplerini belirlemesine ve yardımların ulaştırılmasına katkıları çok büyüktür. Özellikle de eksikleri olan sağlık kurumlarının işini hafifletmek konusunda ulaştıkları başarı çok büyüktür.

¹⁰³ agy. , Kaynak, S. 87, ss. 286, 287.

¹⁰⁴ agy. , Kaynak, S. 93, ss. 393, 394.

¹⁰⁵ agy., Kaynak, S. 133-134, ss. 233-237.

¹⁰⁶ “Evimizin 1 yıllık Çalışmalarına Genel Bakış”, Kaynak, S. 157, Şubat 1946, s. 16, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

e. Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi

Halkın seviyesini yükseltecek her türlü okuma, yazdırma ve yetiştirme hareketlerinin ilerleyip genişlemesini sağlamak için bu şube kurulmuştur.

Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi'nin hedef kitlesi örgün eğitim yaşı geçmiş ya da herhangi bir örgün eğitim kurumuna devam etmeyen yani yaygın eğitim alması gereken kişilerdir.

Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi'nin ilk amacı okuma-yazma öğretmektir. Bunun yanında birçok kurs da açılmıştır. Ancak temel uğraş alanları budur.

Balıkesir Halkevi'nde de bu amaçları uygulamak için 23 Şubat 1933 tarihinde yani halkevinin açılışıyla birlikte bu şube faaliyete geçmiştir.

Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi'nin yapmış olduğu etkinlikler kısaca şöyledir:

Halkevinin açılışı öğretim dönemi sonuna geldiği için halk dershaneleri açılmamıştır. Açılışı takip eden ilk bir buçuk ayda iki İngilizce, üç Fransızca kursu açmıştır. Münaci, Sabit, Nusret, Haldun ve Sadettin Beyler bu kursları vermektedir. Devamlı olarak bu kursa katılan öğrenci sayısı 130'dur. Toplam kayıtlı öğrenci sayısı ise 180'dir. ¹⁰⁷ Ancak kursların açılışının üzerinden henüz bir ay geçmişken kayıtlı öğrenci sayısı 128'e, devam eden öğrenci sayısı da 62'ye gerilemiştir. Sekiz aylık süre tamamlandığında bu sayı İngilizce için 21, Fransızca için 38'dir. Yani toplam 59'a gerilemiştir. ¹⁰⁸

1933 yılında eğitim öğretim yılının başlamasıyla birlikte;

Gazi okulunda 2 sınıf açılmış, 4 öğretmen görevlendirilmiştir.

Ali Şuuri okulunda bayanlar için 1 sınıf açılmıştır. 40 öğrencisi vardır. Aynı

¹⁰⁷ agy. , Kaynak S. 3, ss. 93-96.

¹⁰⁸ "Halkevinin Aylık Çalışma Bülteni", Kaynak, S. 4, Mayıs 1933, ss. 133-136, Balıkesir Vilayet Matbaası.

okulda erkekler için 4 sınıf açılmıştır. 200 öğrencisi vardır.

Ali Şuuri okulunda Fransızca kursu açılmıştır. 19 öğrencisi vardır.

Halkevinin açılışından beri devam eden 2 İngilizce kursu vardır. 30 öğrencisi bulunmaktadır.¹⁰⁹

1934 yılında açılmış olan ve devam eden bu kurslara ek olarak biçki dikiş ve bağcılık kursları açılmıştır.¹¹⁰

1935 yılında açılan halk Dershaneleri ve kursların adları ve öğrenci sayıları şöyledir:

Az bilenlere İngilizce kursu, haftada iki gün, öğrenci sayısı 75

Hiç bilmeyenlere İngilizce kursu, haftada iki gün, öğrenci sayısı 61

Hiç bilmeyenlere Almanca kursu, haftada iki gün, öğrenci sayısı 125

Az bilenlere Fransızca kursu, haftada iki gün, öğrenci sayısı 47

Ortaokul 1. sınıf öğrencileri için matematik kursu, haftada iki gün, öğrenci sayısı 38

Ortaokul 3. sınıf öğrencileri için matematik kursu, haftada iki gün, öğrenci sayısı 35

Lise öğrencileri için matematik kursu, her akşam, öğrenci sayısı 41'dir.¹¹¹

1935 yılı sonunda halk dersanelerinden 99 kişi diploma almıştır. Bunlardan 35'i İngilizce kursundan, 12 kişi Fransızca kursundan diploma almıştır. Matematik kursuna 131, Fransızca kursuna 47, metot, biçki, dikiş, nakış kursuna da 187 bayan

¹⁰⁹ agy., Kaynak S. 23, ss. 497, 498.

¹¹⁰ "CHP'nin Kültür Kaynağı Olan Halkevleri ve Halkevimiz", Kaynak, S. 28, Mayıs 1934, ss. 584-586, Balıkesir Vilayet Matbaası.

¹¹¹ agy., Kaynak, S. 33, ss. 818-822.

devam etmektedir. ¹¹²

1936 yılında Mithat Paşa Okulu'nda bayanlara özel iki İngilizce kursu açılmıştır. Öğrenci sayısı 63'tür. Ali Şuuri Okulu'nda yine bayanlara özel iki halk dershanesi açılmıştır. Öğrenci sayısı 95'tir. ¹¹³ Bayanlar için bir de Fransızca kursu açılmış, 82 bayan mezun olmuştur. Biçki, dikiş, nakış kursunun ikincisi açılmış ve 200 bayan mezun olmuştur. Tatilde ortaokul gençleri için 3 Fransızca, 1 matematik kursu açılmış 110 öğrenci derse devam etmiştir. Bu şubenin bir yıl içindeki öğrenci sayısı 1197'dir. ¹¹⁴

1937 yılında Türkçe okuma-yazma kursu 6 sınıfla eğitim ve öğretimine devam etmiştir. Toplam 267 öğrenci vardır. Bayanlara Almanca, İngilizce, Fransızca kursu, baylara da Fransızca kursu açılmıştır. Öğretmenler için Ar şubesi ile birlikte terbiyeni ve tezyini resim kursu açılmıştır. Hem bay hem de bayanlara keman kursu açılmıştır. Bayanlar için biçki ve nakış kursu yeniden başlamıştır. ¹¹⁵ Aynı yıl içinde şapkacılık ver zehirli gaz kursları da açılmıştır.

1938 yılında 1937 yılında açılmış olan Türkçe, Fransızca, İngilizce, Almanca, resim, metot, biçki, dikiş, nakış ve şapkacılık kursları devam etmiştir. ¹¹⁶

1939 yılında biçki, dikiş, metot, çiçekçilik kursları açılmıştır. Bu kurslarda yapılan ürünler sergilenmiştir. Öğrenciler için İngilizce, Almanca, Fransızca kursları açılmıştır. Bayanlar için ve erkekler için Türkçe okuma-yazma kursları açılmış ve sona ermiştir. ¹¹⁷

1940 yılında yine hiç okuma-yazma bilmeyenler için kurslar açılmıştır. Bunun dışında Fransızca, İngilizce, Almanca kursları da açılmıştır. Bu kurslara devam eden öğrenci sayısı 300'dür. ¹¹⁸

¹¹² agy., Kaynak, S. 37, ss. 360-361.

¹¹³ agy., Kaynak, S. 38, ss. 78-81.

¹¹⁴ agy., Kaynak S. 45, ss. 318-322.

¹¹⁵ agy., Kaynak, S. 51, ss. 95-96.

¹¹⁶ agy., Kaynak, S. 73, ss. 597-599.

¹¹⁷ "Cumhuriyetin On Altıncı Yılında Halkevimiz", Kaynak, S. 81, ss. 184-191, Ekim 1939, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

¹¹⁸ agy., Kaynak, S. 93, ss. 393-394.

1941 ve 1942 yıllarına dair açılan kurs ve dersaneler ile ilgili bilgi bulunmamaktadır.

1943 yılında üç İngilizce kursu açılmıştır. Bu kurs haftanın altı günü devam etmiştir. 189 öğrencisi vardır. İki Fransızca kursu açılmıştır. Haftanın 4 günü devam etmiştir. Öğrenci sayısı 196'dır. ¹¹⁹

1944 yılında yine dil kursları ve resim kursu açılmıştır. Altı ay içinde İngilizce kursuna 68, Fransızca kursuna 39 öğrenci devam etmiştir. ¹²⁰ Aynı yılın Temmuz ayı içinde ikmale kalan öğrenciler için İngilizce ve Fransızca kursları açılmıştır. İngilizce'de 37, Fransızca'da 46 öğrenci başarı ile kurslarını bitirmişlerdir. ¹²¹

1944 yılı sonunda şube bir yenilik yaparak cezaevinde bir okutma kursu açtı. Bunun dışında bir de uzun soluklu olacak bir polis kursu açılmıştır. ¹²²

1945 yılının mart ayında bir serbest muhasebe kursu, nisan ayında uçak modelciliği kursu açılmıştır. 464 kişi devam etmiştir. Telgraf muhabere kursu açılmıştır. 67 kişi devam etmiştir. İngilizce ve okuma-yazma bilmeyenler için Türkçe kursu tüm yıl devam etmiştir. ¹²³

1946 ve 1947 yılı etkinlikleri ile ilgili bilgilere ulaşılamamıştır.

1948 yılında bütünlemeye kalan öğrenciler için matematik kursu açılmıştır. ¹²⁴

1949 yılında muhasebe ve Ticaret Lisesi tarafından bir daktilografi kursu açılmıştır. Bunun dışında ilçe ve bucaklara gezici sergiler açılmıştır. Bu kursların ürünleri Kız Sanat Enstitüsü ve Akşam Kız Sanat Okulu ile bir müşterek sergide sergilenmiştir. ¹²⁵ Yaz tatili içinde matematik, fizik ve kimya kursları açılmıştır. Ağustos

¹¹⁹ "Halkevi Konuşuyor", Kaynak, S. 133-134, Şubat-Mart 1944, ss. 233-237, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

¹²⁰ agy. , Kaynak, S. 137-138, ss. 296-303

¹²¹ "Halkevi Postası", Kaynak, S. 140, Eylül 1944, s. 343, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

¹²² "Evimizde Çalışmalar", Kaynak, S. 143, Aralık 1944, s. 376, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

¹²³ "Evimizin 1 yıllık Çalışmalarına Genel Bakış", Kaynak, S. 157, s. 16, Şubat 1946, Türkdili Matbaası, Balıkesir.

¹²⁴ "Halkevi Çalışmaları", Kaynak, Yeni Seri 3. S., Temmuz 1948, s. 15, Balıkesir Vilayet Matbaası

¹²⁵ "Şehir İçinden", Kaynak, Yeni Seri 14. S., Haziran 1949, s. 15, Türkdili Matbaası, Balıkesir

ayında da pasif korunma kursu açılmıştır.

Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi'nin bu tarihten itibaren etkinliklerine rastlanılmamaktadır.

Sonuç olarak Halk Dershanesi ve Kurslar Şubesi halk eğitimi işinde büyük görevler üstlenerek bunları yerine getirmeyi başarmıştır. Zaman zaman ilgi azalsa da kursların açılmasına devam edilmiştir. Özellikle zanaat kursları ve Türkçe okuma-yazma kursları büyük başarılar kazanmıştır.

f. Kütüphane ve Neşriyat Şubesi

Okuma-yazma seferberliği ile işe başlayan halkevleri bu görevini daha iyi ve yaygın biçimde yerine getirebilmek için kütüphanelere ve yayınlara ihtiyaç duymuştur.

Halkevleri talimatnamesinde kütüphanelerin halk bilgisinin ilerlemesinde başlıca unsur olduğu belirtilmiştir. Bir halkevinin bulunduğu tüm yerlerde bir kütüphanenin bulunması zorunludur. Eğer bu mümkün değilse halkevinde her hangi bir oda okuma odası olarak ayrılmalı ve buraya mümkün olduğunca kitap temin edilmelidir.

Halkevleri için yayın kolu da çok önemlidir. Bu sayede firkanın genel ilkeleri halka duyurulabilmektedir.

Balıkesir Halkevi'nde de bu şube halkevi hayata başlar başlamaz kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. İlk iş olarak kütüphane kurulması ve bu kütüphanenin zenginleştirilmesine çalışılmıştır.

Balıkesir Halkevi'nin başarısındaki en büyük paylardan biri de halkevinin neşriyat kolu olan Kaynak dergisidir. Bu dergi bölgesel bir dergi olmaktan çıkmış tüm ülke tarafından tanınan ve beğenilen bir dergi olmuştur. Kaynak dergisi halkevinin kuruluşunun ilk gününden kapanına kadar istisna birkaç ay dışında sürekli olarak çıkmış ve halka halkevi etkinliklerini anlatmıştır. Bizim de Balıkesir halkevi etkinlikleri ile ilgili en büyük başvuru kitabımız durumundadır.

Şubenin etkinliklerine gelince:

Şehrin dört yerinde açılan okuma odaları ile işe başlamıştır. Halkevinin her şubesi için birer kültür kütüphanesi yapılması düşünülerek binanın en güzel salonunu düzenlenip büyük bir kütüphane yapılmıştır. Kütüphane ilmi bir tasnife göre düzenlenmiştir. 900 kitap bulunmaktadır. Yakında kitap sayısının birkaç bini bulması tasarlanmaktadır. Kütüphane her gün sabah 10'dan gece 10'a kadar açıktır. Bu şube il içindeki tüm kitapların bir fihristini yapmaktadır. Yakında okuma odaları, köyler ve nahiyelerde de açılacaktır. Bir buçuk ay gibi kısa bir sürede şubelerin bilimsel çalışmalar için kitap ihtiyaçları belirlenmiştir. Bir ay içinde kütüphanedeki kitap sayısı 1903'e çıkarılmıştır.¹²⁶

Halkevinin açılışının ilk sekiz ayında yapılan çalışmalar şunlardır:

HALK OKUMA ODALARI: Şehrin çeşitli yerlerinde açılan dört okuma odasında beş ay içinde dört binden fazla vatandaş kitap ve gazete okumuştur. . Ancak bütçede bulunan sıkıntı yüzünden bu dört oda birleştirilmek üzere kapatılmıştır.

HALKEVİ KÜTÜPHANESİ: Halkevinin en güzel salonunun okuma salonu olarak düzenlenmiştir. . Söz konusu kütüphanede açık dolap ve serbest okuma usulü uygulanmaktadır. Kütüphanedeki kitaplar ve gazeteler sınıflandırılmış, numaralandırılmış ve matbu fihristlere işlenmiş durumdadır.

KİTAP MEVCUDU VE TEBERRUAT: Toplam kitap sayısı Sekiz ayda 1580 olmuştur. . Teberru kitap sayısı 705'tir. 167 günde kütüphanede 5010 vatandaş kitap okumuştur.

MECMUA VE GAZETE SALONU: Türkiye'nin hemen her yanından gelen gazete ve mecmualar ayrı bir salonda bulunmaktadır. Bu salondan da şimdiye kadar 4000'den fazla vatandaş yararlanmıştır.

¹²⁶ agy. , Kaynak, S. 3, ss. 93-96.

NEŞRİYAT KOLU: Bu koldan diğer alakalı şubelerin çalışmasını halkevi reisliğinin eli altında toplayarak mecmua, gazete, propaganda gibi araçlardan fikirleri ve prensipleri yapmak için istifade edilmektedir. ¹²⁷

1934 yılı başında ilk üç aylık dönemde okuma odası ile mecmua ve gazete salonuna 4500 kadar kişi devam etmiştir. ¹²⁸ 1934 yılı sonuna gelindiğinde kütüphanedeki kitap sayısı 2000'i geçmiştir. Kaza ve nahiyelerde okuma odaları açılarak kitaplar gönderilmiştir. ¹²⁹

1935 yılının ilk üç ayında kütüphaneyi 4465 kişi ziyaret etmiştir. 22. 2. 1935 tarihinde bir kitap sergisi açılmıştır. Bu sergiyi bir haftada 3500 kişi ziyaret etmiştir. Hastanede bir okuma odası açılmıştır. ¹³⁰ Kitap sayısı 3000'i aşmış, bir yıl içinde 22581 kişi kitap okumuştur. Nergis köyünde bir okuma odası açılmıştır. Şube adına halkevine bir sinema makinesi alınmış; 5 ayda 107 sinema gösterilmiş ve 53545 kişi izlemiştir. ¹³¹

1936 yılında kitapların sayısı 3669'u geçmiştir. Bir yıl içinde kütüphaneye 1020 kitap hediye edilmiştir. Okuyucu sayısı 37867'dir. Seyyar kütüphane yapılmıştır. Bu kütüphane köyleri gezmektedir. Bu kütüphanede köylüler için faydalı kitaplar vardır. Bir yıl içinde sinemada 98 film gösterilmiştir. 54355 yurttaş izlemiştir. Sinema makinesi köylere götürülmüş orada köylülere film izletilmiştir. Dil şubesi ile işbirliği yaparak Öztürkçe ve soyadı propagandası yapılmıştır. ¹³²

1937 yılında pazara gelen köylüler için hoparlörden yararlı bilgiler anlatılmaktadır. Her hafta halkevinde köylü günü yapılmakta, bu günde köylüler için yararlı filmler gösterilmektedir. Kütüphanedeki kitap sayısı 4486 olmuştur. Bir sene içinde 57000 okuyucu gelmiştir. Tüm gazete ve dergilere abone olunarak ayrıca gazete

¹²⁷ agy., Kaynak, S. 8-9, ss. 251-264.

¹²⁸ agy., Kaynak, S. 13-14-15, ss. 360, 361.

¹²⁹ agy., Kaynak, S. 23, ss. 497, 498.

¹³⁰ agy., Kaynak, S. 33, ss. 818-822.

¹³¹ agy., Kaynak, S. 37, ss. 360, 361.

¹³² agy., Kaynak, S. 45, ss. 318-322.

ve dergi salonu açılmıştır. Bu amaçla gelenlerin sayısı 67800'dür. ¹³³

1938 yılında kütüphanedeki kitap sayısı 5500 olmuştur. Afişler hazırlanarak okuma-yazma teşvik edilmektedir. ¹³⁴

1939 yılında kütüphanedeki kitap sayısı ve buraya gelen okuyucuların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Hemen hemen tüm dergi ve gazeteler alınmakta ve okuyucuların hizmetine sunulmaktadır. Seyyar kütüphane köyleri gezmeye devam etmektedir. Sesli sinema halkın hizmetindedir. Amplifikatörle müzik neşriyatı yapılmakta ve günlük olaylar halka iletilmektedir. ¹³⁵

1940 yılında kütüphanedeki kitap sayısı 5848, okuyucu sayısı ise 159247'dir. Amplifikatör ve radyo sayesinde halkın yararına olan yayımlar halka dinletilmektedir. ¹³⁶

Tüm şubelerin olduğu gibi bu şubenin de 1941 ve 1942 yıllarındaki etkinlikleri ile ilgili raporlar bulunmamaktadır.

1943 yılında kütüphanedeki kitap sayısı 6782 olmuştur. Bu kitapları okumak için bir yılda 66504 vatandaş gelmiştir. Gazete ve dergileri okumak için ise 12014 kişi halkevine gelmiştir. Kütüphaneyi genişletmek için çözüm arayışları düşünülmektedir. ¹³⁷

1944 yılında kütüphane genişletilmiştir. Yayın sayısı 8000'i geçmiştir. Şehrin muhtelif köşelerinde 2 okuma odası açılmıştır. ¹³⁸

1945 yılında bu şubenin yeni bir çalışması olmamıştır. Okuma odaları ve kütüphane faaliyetine devam etmiş her ay yaklaşık olarak 2000 kişi kütüphaneye gelerek kitap okumuştur. Bunun dışında bir o kadar kişi de süreli yayınları okumak için kütüphanemize gelmişlerdir.

¹³³ agy., Kaynak, S. 57, ss. 270-279.

¹³⁴ agy., Kaynak, S. 73, ss. 597-599.

¹³⁵ agy., Kaynak, S. 81, ss. 184-191.

¹³⁶ agy., Kaynak, S. 93, ss. 393-394.

¹³⁷ agy., Kaynak, S. 133-134, ss. 233-237.

¹³⁸ agy., Kaynak, S. 137-138, ss. 296-303.

1945 yılından sonra kütüphane ve neşriyat kolunun faaliyetleri, kütüphanenin durumu gibi konularla ilgili bilgiler bulunmamaktadır.

Halkevinin en önemli şubelerinden olan Kütüphane ve Neşriyat Şubesi son dönemlerde olmasa da üzerine düşen vazifeleri yerine getirmek için uğraşmıştır. Halkın okuma alışkanlığını artırmaya çalışmak bu şubenin temel göreviydi. Yaklaşık 12 yıl boyunca her ay 1500-2000 kişi civarında kütüphaneye okuyucu gelmiştir. Bu sayı da göz ardı edilemeyecek derecede iyi bir sayıdır.

Bunun dışında şube göreve başlar başlamaz çok disiplinli bir çalışma yapmıştır. İlk aylardan itibaren hem okuyucu hem de kitap sayısını muntazam olarak kaydetmiştir. Ayrıca kitapların modern fişleme tekniğini de uygulamıştır.

Kütüphaneye gelip de yararlanamayanların ayağına kadar hizmeti götürmüş, gezici kütüphane ve okuma odaları sayesinde herkesin kütüphaneden yararlanması sağlanmaya çalışılmıştır.

Sonuç olarak bu şube üzerine düşen görevleri yerine getirmek için çabalayan ve kendisine verilen görevleri başaran bir şube olmuştur.

g. Köycüler Şubesi

Köycüler Şubesi köylerin fiziki ve sosyal standardını yükseltmek, köylü ve şehirli arasındaki ilişkileri iyileştirmek, köylülerin şehre geldiklerinde her türlü ihtiyacına cevap vererek yaşamlarını kolaylaştırmak amacıyla kurulmuştur.

Memleketin efendisi olan köylüler özellikle cumhuriyetin ilk yıllarında zorluklar içindeydiler. Onların zor olan yaşamını kolaylaştırmak için bir takım uygulamaların yapılması gerekiyordu. İşte bunu fark eden halkevleri Köycüler Şubesi'ni kurarak bu şubenin çalışmalarına büyük önem ve değer vermişlerdir.

Balıkesir'de de Köycüler Şubesi halkevinin kuruluşundan itibaren faaliyetlerine başlamıştır. Buna göre;

İlk iş olarak şehir çevresi gezilerek gerekli incelemeler yapılmış ve çalışma programı oluşturulmuştur. Bu programın uygulanmasına hemen başlanmıştır. ¹³⁹

5 Mayıs 1933 tarihinde Ovaköy'de Köycüler Şubesi tarafından Köycüler Bayramı düzenlendi. Bu bayrama 14 köy ile şehirliler katıldı. Bayrama halk dışında Kolordu Komutanı, Vali, Fırka Reisi de katılmıştır. Bayramda Milli köy oyunları oynandı. Milli spor müsabakaları düzenlendi. Sabahın erken saatlerinden gece geç saatlere kadar herkes eğlenmiştir.

Geziden her şubenin istifade etmesi ve kendi yolunda bir görev görmesi esas olduğundan her şube kendi alanında çalışmalar yapmıştır. ¹⁴⁰

Haziranın ilk haftası eski bir âdet gereğince Pamukçu'da köy hayrı yapılmıştır. Birçok köylü ve şehirli bu etkinliğe katılmıştır. Köylerle şehirle ve hükümetle ilgili işlerinde yardımcı olmak amacıyla bir büro kurulması kararlaştırıldı. Salı günü dispanser köylülere tahsis edildi. ¹⁴¹

1934 yılında köyler ile ilgili incelemeler yapılmış, köylülere köy kanunu ve uygulaması öğretilmesi için kurs açılmıştır. İki kez köy bayramı düzenlenmiş yaklaşık 20 köy halkı bu bayramda kaynaşmıştır. Köy kitabı yayımlanmıştır. Bu kitapta köy kanununu uygulama yolları, köy heyetlerinin yapacakları işler, köy hizmetleri, köy borçları gösterilmektedir. ¹⁴²

1935 yılında , İctimaî Yardım Şubesinin belirlediği muhtelif köyler ziyaret edilerek bilgiler toplanmış, doktor tarafından hastalar muayene edilmiş, gerekli görülenler memleket hastanesine sevk edilmiştir. Kadınların doğumunda fenni biçimde doğumları sağlanmıştır. Diğer hastalara bedava ilaçlar temin edilmiştir. Köylülerin sağlığı için sağlık müdürlüğü tarafından sağlıkçılar görevlendirilmiştir. Tüm köyler gezilerek taramalar yapılmaktadır. Sağlıkçılarla birlikte Köycüler Şubesi yetkilileri de gezerek köy kanununun ile ilgili konferanslar vererek köylüyü

¹³⁹ agy., Kaynak, S. 3, ss. 93-96.

¹⁴⁰ agy., Kaynak, S. 4, ss. 134-136.

¹⁴¹ agy., Kaynak, S. 8-9, ss. 251-264.

¹⁴² agy., Kaynak, S. 28, ss. 584-586.

bilgilendirmektedir. Cumhuriyet Bayramı için köylüler davet edilmiş, onlara cumhuriyetin önemi ve güzellikleri anlatılmıştır. Evin sinemasından köylülere de istifade ettirilmektedir. Özellikle zirai ve iktisadi konular köylülerin şehre geldiği günlerde gösterilmektedir. Köylüler çarşıda, pazarda halkevine davet edilerek bu filmleri izlemeleri sağlanmaktadır. ¹⁴³ Küçük Bostancı köyünde 15 köyün katılımı ile bir köylü bayramı düzenlenmiştir. 8000 kişi katılmıştır. Tüm il dahilinde köylerin zirai, sıhhi, ahlaki vb. durumlarının tespiti için 50 soruluk bir anket hazırlanmıştır. ¹⁴⁴

1936 yılında Karaman köyünde birçok iyileştirme çalışması yapılmıştır. (Çamaşırhane, lağım, temizlik, kaldırım vb.) Köylü Köyü'ne gidilmiş, hastalıklara bakılmış, lağım yapılmış ve ağaç dikilmiştir. Ergene Köyü'nde bakkal ve berber dükkanları iyileştirilmiştir. Köyün bataklığının kurutulması için ağaç dikilmiştir. Kösel Köyü'ndeki eski bataklık temizlenmiş, ağaçlar dikilmiştir. Paşaköy, Mahmudiye, Yakup köylerine gidilerek benzer işler yapılmıştır. Halkevi sineması şehre gelen köylüler için pazartesi akşamı köylülere tahsis edilmiş, yararlı filmler gösterilip, konuşmalar yapılmıştır. ¹⁴⁵

1937 yılında köylere gidilerek tetkik yapılması çalışmaları sürmüştür. Köylerden gelen yurttaşlara köylü geceleri düzenlenerek konferanslar verilmiş, temsiller ve filmler gösterilmiştir. ¹⁴⁶

1938 yılında köy tetkikleri ve köylüler için pazartesi akşamları düzenlenen geceler devam etmiştir. Bu yıl içinde bu şubenin çalışmaları adına bir yenilik yapılmamıştır. ¹⁴⁷

1939 yılında köy seyahatleri sürdürülmüştür. Bu geziler kalabalık kabilelerle değil bilgili ve mütehassıs kişilerle yapılmaktadır. Pazartesi geceleri düzenlenen köylü gecelerine devam edilmiştir. Şehre gelen köylülere yardımcı olunmaktadır. ¹⁴⁸

¹⁴³ agy., Kaynak, S. 33, ss. 818-822.

¹⁴⁴ agy., Kaynak, S. 37, ss. 360-361.

¹⁴⁵ agy., Kaynak, S. 45, ss. 318-322.

¹⁴⁶ agy., Kaynak, S. 61, ss. 357-358.

¹⁴⁷ agy., Kaynak, S. 73, ss. 597-599.

¹⁴⁸ agy., Kaynak, S. 81, ss. 184-191.

1940 yılında her hafta düzenli olarak bir köy ziyaret edilmiştir. Köylü gecelerine devam edilmiştir. Bir yıl içinde 30 defa sinema gösterilmiş 18 defa temsil sahnelenmiş ve bunları toplam 22800 köylü izlemiştir. Her hafta pazartesi ve Salı günleri postanede bir büro açılarak köylülere mektup yazmayı sağlamıştır. ¹⁴⁹

1941 ve 1942 yıllarında köycülük şubesi etkinlikleri hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

1943 yılında yapılan tek etkinlik pazartesi günleri düzenlenen köylüm gecelerine devam etmektir. Bunun dışında köy ziyaretlerine devam edilip edilmediği hakkında bir bilgi yoktur. ¹⁵⁰

1944 yılında Pamukçu Köyü'nde geleneksel olarak düzenlenen hayra katılmıştır. Bu gün filme kaydedilmiştir. Bu filmin bir folklor filmi olmasına uğraşılacaktır. Pazartesi geceleri düzenlenen köylü geceleri sürmektedir. Bu yıl içinde bir yenilik gerçekleştirilmiştir. Buna göre bizzat köylüler kendileri köylü folklor gecesi adıyla geceler düzenlemektedirler. ¹⁵¹ Her pazartesi özel bir katip halkevine gelerek halkevine başvuran köylülerin mektup, havale, dilekçe gibi resmi kağıtlarını yazmaktadır.

1945 yılında köylü gecelerine devam edilmiştir. Köylülerin katılımıyla toprak bayramı kutlanmıştır.

Bu tarihten sonra köycülük şubesinin etkinliklerinin neler olduğu ile ilgili pek fazla bilgi bulunmamaktadır. Sadece zaman zaman köy gezilerine dair notlarla karşılaşırız. Bunun dışında köylü gecelerinin ve köylülerin katılımıyla toprak bayramının kutlandığını anlıyoruz.

Sonuç olarak bu şube Türk halkı için çok önemli bir varlık olan köy ve köylülerin yaşamını kolaylaştırmak, köyleri daha yaşanır, köylüleri de daha bilgili hale getirmek için çalışmıştır. Özellikle köylülerin kültür ve okur-yazarlık seviyesini

¹⁴⁹ agy., Kaynak, S. 93, ss. 393-394.

¹⁵⁰ agy., Kaynak, S. 133-134, ss. 233-237.

¹⁵¹ agy., Kaynak, S. 137-138, ss. 296-303

yükseltmekte çok başarılar kazanılmıştır.

ğ. Müze ve Sergi Şubesi

Bulunduğu çevrede var olan tarih eser ve abideleri korumak, onları ortaya çıkarmak ve mümkün olduğunca bir araya getirerek kapsamlı müzeler kurmak Müze ve Sergi Şubesi'nin müze kolunun asli görevidir. Sergi kolu ise milli eserlerin ve güzel sanatlara ait eserlerin teşhiri ile görevlidir.

Müze ve Sergi Şubesi genellikle tek başına faaliyet göstermeyen bir şubedir. Müze kolu tarih kolu ile sergi kolu da tarih kolu ve Güzel Sanatlar Şubesi ile işbirliği yaparak çalışır.

Halkevi şubeleri arasında en az faaliyet gösteren şubedir.

Balıkesir Halkevi'nde de en son kurulan şube Müze ve Sergi Şubesi'dir. Bu şube özellikle 1940'lı yılların ortalarına kadar faaliyet göstermiştir. Daha sonraki dönemlerde daha çok sergi kolu çalışmalarda bulunmuştur.

Balıkesir Halkevi Müze ve Sergi Şubesi etkinlikleri şöyledir:

Halkevi şubeleri arasında en son kurulan şube olmasına rağmen hızlı bir biçimde çalışmalarına başlamıştır. Bu şube ilk iş olarak halkevinde küçük bir müze kurmuştur. Büyük bir şehir müzesi kurmak için çalışılmaktadır.¹⁵² Genellikle tarih kolu ile birlikte çalışmaktadır. Çıkarılan maden ve zirai mahsul numuneleri ile, elde edilen antika koleksiyonları oluşturmuştur. Memleket tarihi ile ilgili araştırmalar başlamıştır. 14 Mayıs'ta Koca Afşar mevkiine gidilerek orada olduğu tahmin edilen tarihi eserler hakkında araştırmalar yapılmış Avdan Çeşmesi üzerindeki Yunanca bir yazı korumaya alınmıştır¹⁵³

Müzeler kolu her şeyden önce halkın ilgisini tarihi eserler üzerine çekmeye çalışmaktadır. En büyük arzu şehir müzesi kurmaktır. Şimdilik çeşitli gezilere çıkan

¹⁵² agy., Kaynak, S. 3, ss. 93-96

¹⁵³ agy., Kaynak, S. 4, ss. 134-136.

eserler toplanmaktadır. Toplanan eserler halkevinde muhafaza edilmektedir. Koca Afşar, Eski Manyas ve Bigadiç civarında araştırmalar yapılmaktadır. Müze kolu tarih kolu ile sıkı bir ilişki içindedir. Memleketin istihsal şubeleri ve madenleri ile tarihi eserlerine ait koleksiyonlar tamamlanmak üzeredir. Tamamlanan koleksiyonlar halkevinde teşhir edilmektedir.

Güzel Sanatlar şubesinin de katkısıyla 22 Haziran'da bir resim sergisi açıldı. Bu sergide 127 tablo sergilendi. Sergiyi 12 bin kadar vatandaş gezdi. Sergiyi görmeye özellikle köylüler davet edildi.¹⁵⁴

1934 yılında koruma altına alınmış olan eserlerin sayısı artırılmıştır. Çevredeki tarihi eserler imkan dahilinde halkevinde toplanmaktadır. Güzel Sanatlar şubesi ile işbirliği yapılarak bir resim sergisi açılmıştır. şehir müzesinin temelleri oluşturulmaya çalışılmıştır.¹⁵⁵

1935 yılında tarihi araştırmalar yapmak ve tarihi kaynaklar elde etmek için köy gezileri düzenlenmektedir. Balıkesir mezarlığında araştırmalar yapılmış, daha önceleri bulunan mezar taşlarından daha eski tarihli mezar taşları bulunmuş ve bunlar halkevine getirilerek sergilenmiştir. Park yapılmakta olan İlyaslar mezarlığı kazılınca altından tarihi eserler çıkmış ve bunlar halkevi müzesine taşınmıştır. Tarih şubesi ile işbirliği içinde Hisar Ilıcası, İnkaya, Kiraz Köyü, Pamukçu, Eski Manyas, Gömeniç köylerinde tarihsel araştırmalar yapılmış, bulunan eserler halkevi müzesine getirilmiştir.¹⁵⁶ Kütüphane ve Neşriyat şubesi ile birlikte bir kitap sergisi açılmıştır. Halkevi çalışmalarına, bölgemizin eski eserlerine ve tarih araştırmalarına ait fotoğraflardan bir koleksiyon yapılmıştır. Eski eserlerin korunması için yayın yapılmaktadır.¹⁵⁷

1936 yılında halkevi müzesi gittikçe geliştirilmiştir. Muhtelif devirlere ait gümüş ve bakır paralar satın alınmıştır. Hamdi Bey Kamunundan çıkan kıymetli bir taş halkevine getirilerek sergilenmiştir. Tarih kolu ile birlikte çalışılarak eski eserler

¹⁵⁴ agy., Kaynak, S. 8-9, ss. 251-264.

¹⁵⁵ agy., Kaynak, S. 28, ss. 584-586.

¹⁵⁶ agy., Kaynak, S. 33, ss. 818-822.

¹⁵⁷ agy., Kaynak, S. 37, ss. 360, 361.

toplanmıştır. Kıymetli ve tarihsel taşlar, yazılar halkevine getirilmiştir. Sergi kolu çevredeki maden ve mahsul numunelerini toplayıp halkevinde teşhir etmektedir. Halkevi çalışmalarını gösteren resimlerden bir albüm hazırlanmıştır. ¹⁵⁸

1937 yılında birçok köy ve bucağa tarihi geziler yapılarak eserler toplanmıştır. Balıkesir müzesinin küçük bir bölümü oluşturulmuştur. Tarihi gezilerden elde edilen eserler burada saklanmaktadır. Bir resim sergisi açılmıştır. ¹⁵⁹

1938 yılında Balıkesir ve çevresindeki tarihi yerlere seyahatlere devam edilmiştir. Eski eserler, bulunarak, satın alınarak ya da hediye edilmek sureti ile toplanmıştır. ¹⁶⁰

1939 yılında Balıkesir ve çevresinden toplana eserler cinslerine göre tasnif edilip sergilenmektedir. Dikiş, biçki ve çiçekçilik sergisi açılmış yoğun bir ilgi görmüştür. Yapılan tarih gezilerinin neticeleri Kaynak dergisinde bazıları da broşürler halinde yayımlanmıştır. ¹⁶¹

1940 yılında iki kez resim bir kez fotoğraf sergisi açılmış, bu sergileri 26, 756 kişi ziyaret etmiştir. Halkevi bahçesinde sergilenmekte olan müze zenginleştirilmiştir. ¹⁶²

1941 ve 1942 yıllarında Müze ve Sergi Şubesi'nin yapmış olduğu etkinliklere dair bir bilgiye ulaşamamıştır.

1943 yılında para ve eski eserler koleksiyonlarına ilave olarak bir etnografya ve folklor malzemesi koleksiyonu yapılmaya başlanmıştır. Ortadan kaybolmaya başlayan eski Türk sanat eserlerinin malzemeleri (Yağlık, Çevre, Tütün keseleri ve eski milli eserler gibi) toplanmaya başlanmıştır. Milli mücadele devrine ait hatıraların tespitine çalışılmaktadır. ¹⁶³

¹⁵⁸ agy., Kaynak, S. 45, ss. 318-322.

¹⁵⁹ agy., Kaynak, S. 57, ss. 270-279.

¹⁶⁰ agy., Kaynak, S. 73, ss. 597-599.

¹⁶¹ agy., Kaynak, S. 87, ss. 296-297.

¹⁶² agy., Kaynak, S. 93, ss. 393-394.

¹⁶³ agy., Kaynak, S. 133-134, ss. 233-237.

1944 yılında yazılı taşlardan ve kıymetli seramik parçalarından halkevi bahçesinde bulunan müzeye bir köşe yapılmıştır. Para koleksiyonuna yeni parçalar satın alınmıştır.¹⁶⁴

1945 yılından itibaren Müze ve Sergi Şubesi'nin etkinlikleri ile ilgili bilgilere ve kayıtlara rastlanmamaktadır. Ancak bu, şubenin etkinliklerinin tamamıyla bittiğini değil, sadece önemli bir etkinliğinin olmadığını kanıttır.

1943 yılından itibaren bu şubenin adında bir değişiklik göze çarpmaktadır. Müze ve Sergi Şubesi'nin sergi kolu kalkmış onun yerine tarih ve müze şubesi adı ile Dil-Tarih-Edebiyat Şubesi'nin tarih koluyla birleştirilmiştir. Böylece şubenin adı tarih ve müze şubesi olarak değiştirilmiştir. Zaten çalışmalarının büyük bir çoğunluğunu birlikte yürüten bu iki kolun adının aynı şube içinde anılması çok şaşırtıcı değildir.

Halkevinin kapanıp yeniden açılmasından sonra toplanan bu tarihi eserlerin akıbeti ile ilgili bir kayda da rastlanılamamıştır. Bu eserlerin Türk Kültür Dernekleri'ne mi şehir müzesine mi aktarıldığı merak konusudur.

Sonuç olarak tarihin somut kanıtları olan eserlerin toplanması tarihine önem veren bir millet için doğaldır. Ayrıca bunların ve sanat eserlerinin sergilenmesi de halkla olan paylaşımın göstergesidir. Bu şube tarihine sahip çıkıp onu koruyup kollama görevini yerine getirmeye çalışmıştır. Ayrıca bulmuş olduğu tarihi eserleri sergilemesi halkın da bu eserleri ve tarihini tanınmasını ve anlamasını kolaylaştırmıştır. Sergi kolu için de durum aynıdır. Bir sanat eserini oluşturmak kadar onu paylaşmak da önemlidir. İşte bu kol buna hizmet etmektedir. Her ne kadar etkinliklerinin çeşitliliği ve etkililiği kısa süreli de olsa Müze ve Sergi Şubesi üzerine düşen bu ödevleri yerine getirebilmek için çalışmıştır.

¹⁶⁴ agy., Kaynak, S. 137-138, ss. 296-303.

4. Balıkesir Halkevi'nin Yayın Faaliyetleri

Balıkesir Halkevi'nin tek yayın faaliyeti süreli yayını olan Kaynak dergisi değildir. Kaynak dergisinin yanında halkevinin kitap ve broşür yayınları da olmuştur.

Balıkesir Halkevi'nin söz konusu kitap ve broşür yayınları şunlardır:

- a) Balıkesir Halkevi Sekiz Ayda Nasıl Çalıştı Neler Yaptı? (Balıkesir, Vilayet Matbaası, 1933, 3S. 2)
- b) Öz Türkçe Adlar Abdi İbrahim Şevki (Balıkesir, Vilayet Matbaası, 1934, 56 s.)
- c) Köycük Şubesi yayını. Köy Kitabı Kanunlara Göre Köylünün ve Köy Heyetinin İşleri Balıkesir Valisi Salim (Savaş Kitapevi, Balıkesir, 1934, 286 s.)
- d) Balıkesir'de Bağcılık Kepsutluoğlu Halil İbrahim, (Balıkesir, Vilayet Matbaası, 1935, 36 s.)
- e) Balıkesir Doğum Görenekleri ve Çocuk, A. Osman, (Balıkesir, Vilayet Matbaası, 1935, 44 s.)
- f) Balıkesir Halk Adet ve İnanmaları, Kemal Özer, (Balıkesir, Vilayet Matbaası, 1935, 48 s.)
- g) Balıkesir ve Köylerinde Özel Görenek ve İnanmalar, Osman Balkır, (Balıkesir, Vilayet Matbaası, 1935, 78 s.)
- ı) Dil, Tarih, Folk Şubesi Yayını: Balıkesir'de Halk İnanmaları, Dr. Osman Balkır, (Balıkesir, Vilayet Matbaası, 1935, 3S. 2)
- i) Yurdum İçin, M. Feyzi Sezener, (Balıkesir, Sezener Matbaası, 1936, 23 s.)
- j) Verem, Dr. Kadri Yurtbin, (Balıkesir İl Matbaası, 1936, 99 s.)
- k) Balıkesir Coğrafyası, Cenap Refik Okan, (Balıkesir, İl Matbaası, 1936, 64 s.)
- l) Atalar Sözü, Toplayan: Sabur Şahin, (Balıkesir il Matbaası, 1936, 128 s.)

- m) Dil, Tarih, Ed. Şubesi Yayını: Devletoğlu Yusuf Fakih (Balıkesirli) K. Kani Akpınarlı, (İl Basımevi, Balıkesir, 1936, 3S. 2)
- n) Öz Ses ve Zevk Kaynaklarımız, Mustafa Salman (Öğretmen) , (Balıkesir İl Basımevi, 1937, 80 s.)
- o) Balıkesir’de 19 Mayıs 1937 Halkevi Armağanı, (Balıkesir il Basımevi, 1937, 4S. 2)
- ö) Modern Sanatın Mazi ile Alakası, Doğuşu ve Sanat Eserleri Unsurları, Reşat Oruz, (Balıkesir, İl Matbaası, 1937, 45 s.)
- p) 16. ve 17. yüzyıllarda Balıkesir’de Şehir Hayatı, Kamil Su, (İstanbul, Resimli Ay Matbaası, 1937, 13S. 1)
- r) Köylü Ormandan Odun İçin Nasıl Faydalanır?, Balıkesir, İl Matbaası, 1937, 24 s.)
- s) Balıkesir ve Civarında Yörük ve Türkmenler, Kamil Su, (Balıkesir Lisesi Tarih Öğretmeni) , (İstanbul, Resimli Ay Matbaası, TL Şirketi, 1938, 188 s.)
- ş) Türkiye’de Su ve Ağaç Meselesi, Cenap Refik Okran, (Balıkesir İl Matbaası, 1938, 77 s.)
- t) Yağcılar ve Savaştepe Manileri, Mustafa Salman, (Balıkesir İl Matbaası, 1938, 97 s.)
- u) Uygurlar ve Uygur Medeniyeti, Kamil Su, (Balıkesir, İl Basımevi, 1938, 40 s.)
- ü) Devletoğlu Yusuf Fakih, Kani Akpınarlı,(Balıkesir, İl Basımevi, 1938, 3S. 1)
- v) Balıkesir Madenleri, Kamil Su, (İstanbul, Resimli Ay Matbaası, 1939, 3S. 2)

B. KAYNAK DERGİSİ

1. Derginin Adı

Her halkevi, faaliyetlerini duyurmak ve kalıcı bir duruma geçebilmek için bir dergi çıkarma gereği duymuştur. Balıkesir Halkevi'nin düşüncesi ve dili de Kaynak dergisidir.

Halkevleri, genellikle kendilerine yayın amaçlarına ve ilkelerine uygun adlar seçmişlerdir. Yeni Türk devletinin ilkelerini anımsatan adların seçimi çoğunluktadır. (örneğin Ülkü, Devrimin Sesi, Halk İçin, Yeni Türk, İnanç vb.) Balıkesir Halkevi dergisi de gelecekte kendisini Türk kültür tarihinin, edebiyatının ve düşün dünyasının kaynağı olarak görmek isteğinden “Kaynak” adını almıştır. Ancak bu adı alış amaçları hiçbir S.da ve yazıda belirtilmemiştir.

2. Kaynak Dergisinin Çıkış Amacı

Halkevi yayın organlarının çıkış amaçlarını genel ve özel amaçlar olarak ikiye ayırarak incelemenin daha doğru olduğu düşüncesindeyiz.

Dergilerin genel çıkış amaçları; memleket matbuat hareketlerinin ve yazı kalitelerinin geçirmekte olduğu buhranın üstünde ve kargaşalığın dışında, seviyesi yüksek, ülküsü tam, kanaatı vazih yazılar neşrederek memleket bilgisine ve sanatına hizmet etmek mevkiindedir. İnkılap heyecanını yaymak, parti prensiplerini telkin etmek, halkevi merasimini toplu olarak bildirmektir. ¹⁶⁵ Bunun dışında edebiyata hevesli gençleri yetiştirmek de halkevi dergilerinin amaçlarındandır.

Kaynak dergisinin özel amaçları şöyledir:

Halkın anlayacağı bir dille cumhuriyetin ve inkılapların yayılması ve kökleşmesi yolunda yayımlar yapmak

¹⁶⁵ Halkevleri 1932-1935, 103 halkevi Geçen Yıllarda Nasıl Çalıştı?, s. 25.

Balıkesir ve çevresinde tarihsel araştırmalar yapmak. Bunları yayın suretiyle tanıtmak ve bu suretle Balıkesir tarih belgelerini yayın alanına atmak.

Balıkesir ve çevresinin yetiştirdiği büyüklerinin hayatlarını, eserlerini, değerlerini yayın sureti ile tanıtmak.

Balıkesir ve çevresinde folklor ve köy incelemelerini ve daha başka yeri inceleme yazıları yayımlamak.

Kaynak dergisi bu özel ve genel amaçlar doğrultusunda hizmet vermiş ve verimliliğinden dolayı tüm halkevleri ve halkevi yayınları tarafından taktir edilerek örnek alınmıştır. Özellikle derleme çalışmaları yönünden beğerilmiştir.

3. Yayına Başlaması Ve Periyodu

Kaynak dergisinin yayına başlaması Balıkesir Halkevi'nin açılış tarihiyle aynıdır. Yani halkevi açılır açılmaz bir ay içinde Kaynak dergisinin ilk sayısı çıkararak halka halkevini duyurmaya başlamıştır.

Kaynak dergisi halkevi dergileri arasında en uzun soluklu dergilerden birisidir. Zaman zaman yayın hayatına ara da verse uzun zamanlar hayatta kalmayı başarmıştır. Kaynak dergisinin toplam sayısı 168'dir. 168 S.dan sonra "Yeni Seri" başlığı altında 1948 yılından itibaren 21 sayı olarak yayımlanmıştır.

Halkevlerinin kapanıp yeniden açılması sırasında Kaynak dergisi "Yeni Kaynak" adı ile yeniden yayın hayatına dönse de uzun ömürlü olamamıştır. Bu dönemle ilgili olarak elimizde 12 sayı bulunmaktadır. Tüm bu sayılardan sonra bir de elimizde 1967 yılına ait "Yeni Kaynak" adıyla 1 sayı bulunmaktadır.

Kaynak dergisi tüm bu kapanıp açılmalar döneminde bir takım değişikliklere de maruz kalmıştır. Özellikle Kaynak ile Yeni Kaynak arasında büyük farklılıklar vardır.

Dergi, ilk çıktığı günlerde tam olarak bir ölkü dergisi idi. Her şeyden önce amacı Atatürk ilke ve inkılaplarını yaymak, halka yenilikleri benimsetmekti. Bu amaçlarla bir çok makaleler yayımlandı, halkevlerinde verilmiş olan konferansların metinleri dergide

yer aldı. Hatta şiirler bile ölkü şiirleriydi.

Ancak Kaynak dergisi gün geçtikçe kimlik değiştirmeye başladı. İlk önce içinde yer alan makaleler ölküleri benimsetme amacını terk etmeye başladı. Bunun yerine halkın toplumsal ve bireysel yaşamında önemli olacak bilgileri içeren makaleler aldı. Örneğin zirai hayatını, hayvancılığını, Balıkesir'in tarihini, coğrafyasını anlatan makaleler sık sık yayımlandı. Bunun dışında derleme çalışmalarını anlatan yazılarda da azalmalar görüldü. Yani yavaş yavaş halkevinin yayın kuruluşu olmaktan uzaklaşıp, bağımsız bir dergi kimliğine bürünmeye başladı.

Yeni seri adıyla çıkan bölümlerde bu farklılaşma daha belirginleşti. Örneğin daha önceleri halkevi faaliyet raporunu her ay veren dergi zamanla bunu üç ay, beş ay veya bir yıl gibi periyotlarla yapmaya başladı. Hatta bazı yıllar ve şubelerle ilgili faaliyet raporları hiç yer almaz oldu. Ancak bunda sadece Kaynak dergisini geçirmiş olduğu kimlik değişiminin ayı yoktur. Aynı zamanda halkevinin de faaliyetlerinde bir azalma söz konusudur.

Yeni Kaynak adıyla çıkan bölümler aslında sadece Kaynak dergisinin izini adında taşımaktadır diyebiliriz. Çünkü dergi bu dönemde artık tamamıyla bir kültür, sanat ve düşün dergisi biçimini almıştır. Halkevi faaliyetlerinden zaman zaman kısaca ve ayrıntısız biçimde vermektedir.

Kaynak dergisinin yayın periyodu şöyledir: İlk 34 sayı aralıksız çıkmıştır. 34. sayıdan sonra iki sayı eksik kalmıştır. 37. sayıdan 103. sayıya kadar sürekli olarak yayımlanmıştır. 103. sayıya gelince sayılarda yaklaşık bir yıllık süreyi kaplayan bir eksiklik göze çarpmaktadır. Eksik sayı sayısı 8'dir. 103. sayıdan sonra 113. sayı karşımıza çıkmaktadır. 120. sayıdan sonraki sayılar genellikle iki ya da üç sayının birleşmesi biçiminde yayımlanmıştır. Bu da derginin yavaş yavaş yayın ömrünün tamamlamakta olduğunu bir göstergesidir. Son çıkan Kaynak dergisinin tarihi Ocak 1947'dir.

Yeni Seri adıyla çıkan sayılar eksiksiz biçimde 21 tanedir. Bu sayıların da bazılarının iki sayının birleşmesi biçiminde çıktığını görüyoruz. Yeni Seri Kaynak dergisi'nin ilk sayısı Haziran 1948 tarihinde, son sayısı Şubat 1950'de çıkmıştır.

Yeni Kaynak dergisi 1 Ekim 1956 yılında yayın hayatına başlamıştır. 12 sayı boyunca devam etmiş son sayısını Eylül 1957’de yayımlamıştır.

Yeni Kaynak adında 1967 yılına ait bir sayılık bir dergi daha bulunmaktadır.

Sonuç olarak görüldüğü gibi bir takım eksik sayıların olmasına rağmen uzun ömürlü bir dergi için yayın anlamında çok istikrarlıdır. Derginin bu istikrarında geniş yazar kadrosunun ve edebiyatçıların payı büyüktür.

4. Yönetici Ve Yazar Kadrosu

Kaynak dergisinin yazar kadrosu çok sık değişiklikler geçirmemiştir. Birçok yazarın, 168 sayı için, ilk sayılardan son sayılara kadar yazılarının bulunduğu görülmektedir. Özellikle belli konu başlıklarında belli yazarların yoğun biçimde çalıştığı görülmektedir.

Derginin yönetici kadrosu ise seçimler yapıldıkça değişikliğe uğramıştır. Ancak ara dönemlerde ekstra değişiklikler olmamıştır.

Derginin yönetici ve yazar kadrosunu ilk 168 sayı için inceleyeceğiz. Çünkü halkevinin yayın organı olma özelliğini bu sayılar daha belirgin olarak göstermektedir. Diğer sayılar üzerinde fazla ayrıntıya inilmeden durulmasının bir sakıncası olmadığını düşündük.

Derginin açılışından kapanışına kadar imtiyaz sahibi CHF Balıkesir Vilayet İdare heyeti reisi ve Konya milletvekili Tefik Fikret Sılay’dır.

Halkevinin ilk başkanı aynı zamanda Kaynak dergisi’nin neşriyat müdürü (yayın direktörü) Esat Âdil Bey’dir. İlk yıllarda yönetici kadrosunda başka kişilere görev verilip verilmediğine dair bilgi bulunmamaktadır.

Halkevinin ikinci yılına girildiğinde yöneticilerin görevlerine devam ettiklerini görüyoruz.

1935 yılının ilk ayında halkevi başkanlığına aynı zamanda CHF Vilayet İdare Heyeti Reisi ve Konya milletvekili olan Tefik Fikret Sılay, neşriyat müdürlüğüne A.

Akabek getirilmiştir. A. Akabek neşriyat müdürlüğünde sadece üç ay kalmış, ardından Nisan 1935'teAbdi Ağabeyoğlu bu göreve getirilmiştir.

19 Şubat 1940 yılına kadar yönetici kadrosunda bir değişiklik olmadığı gibi başkan ve yayın direktöründen başka kişilerin adı geçmemektedir. Ancak 1940 yılından sonra hemen hemen her sayıda tahrir heyeti de verilmiştir. Buna göre 1940 yılına ait ilk tahrir heyetindeki kişiler şunlardır:

Cezmi Tahir Berktin: Lise Türkçe Öğretmeni

Refet Onurlu: Lise Tarih Öğretmeni

Refik Fikret Sağnak: Lise Edebiyat Öğretmeni

Eminiddin Çeliköz: Lise Türkçe Öğretmeni

Ekrem Çavuldur: Ticaret Odası Baş Katibi

Zekai: Vilayet Daimi Encümen Baş Katibi

K. Kani Akpınarlı: Serbest meslek sahibi

Rasim Kocabaş: Lise Türkçe Öğretmeni

1940 yılının Nisan ayında bu ekibe üç isim daha katılmıştır. Bu isimler:

Selahattin Savcı: Lise Türkçe Öğretmeni

Zinnur Erginer: Lise Tarih Coğrafya Öğretmeni

Hamit Altay: Lise Tarih Coğrafya Öğretmeni

1943 yılına gelindiğinde yazı heyetinde değişiklikler olmuştur. Buna göre:

Nemciye Özer: Dil Edebiyat komitesi reisi

Ulviye Özbek: Dil Edebiyat komitesi azasından

Süheyl Benen: Dil Edebiyat komitesi azasından

Ziya Günöz: Dil Edebiyat komitesi azasından

Refik Fikret Sağnak: Dil Edebiyat komitesi azasından

K. Kani Akpınarlı: Dil Edebiyat komitesi azasından

Cevdet Demiray: Dil Edebiyat komitesi azasından

Cezmi Berklin: Kütüphane ve yayın komitesi reisi

Refet Onurlu: Tarih müze komitesi reisi

Eminittin Çeliköz: Tarih müze komitesi azasından

Ekrem Çavuldur: Tarih müze komitesi azasından

Ocak 1947 tarihine kadar aynı yazı heyeti ve sahibi ile yayın direktörü görevine devam etmiştir.

1948 yılı Haziran ayından sonra Yeni Seri adıyla çıkan sayılarda yazı heyeti belirtilmemiştir. Bu dönemde derginin sahibi Tefik Fikret Sılay iken, yayın direktörü Arif Hikmet Par olmuştur.

1957 yılında 12 sayı olarak ve 1967 yılında 1 sayı olarak çıkan Yeni Kaynak dergisinin yönetici kadrosu ile ilgili bilgilere ulaşılamamıştır.

Derginin yazar kadrosunu incelediğimizde yazıların genellikle aynı kişiler tarafından yazıldığını görüyoruz. Gençlik s.ları dışında Kaynak dergisinde sadece 1 yazısı çıkmış yazar yok gibidir.

1933 ve 1934 yıllarında en çok yazı yazan yazarın Esat Adil olduğunu görüyoruz. Bunda dergi yöneticiliğindeki etkin rolünün de payı büyüktür. Yayın direktörü olduğu için ilk yıllarda baş yazarlık yapmış böyle olunca da her sayıda mutlaka bir yazısı yayımlanmıştır. Ancak Kaynak dergisindeki etkin rolünden çekilince yazıları sona ermiştir.

Esat Adil dışında ilk iki yılda en çok yazı yazan yazar İbrahim Şevki Işıkman'dır . Bu dönemden sonra da kendisinin yazılarıyla sık sık karşılaşırız.

Bu dönemde bir de Mustafa Seyit Sütüven ile Halit Ziya Uşaklıgil'in yazıları dikkat çekicidir. Çünkü bu yazar ve şairler yazar kadrosu içinde günümüzde hatırlanan edebiyatçılardır. Mustafa Seyit Sütüven'in şiirlerine başka sayılarda da rastlamaktayız. Çünkü kendisi edebiyat hayatına Balıkesir'de başlamış ve burada devam etmiştir. Halit Ziya Uşaklıgil ise "Terkiplerden Kurtuluş" adlı bir makale yazmıştır. Bu makale Akşam Gazetesi'nden alınmıştır. Yani Kaynak dergisi için yazılmış bir makale değildir.

1935-1938 yılları arasındaki yazılara genel olarak baktığımızda İbrahim Şevki Işıkman'ın, Kerim. Kani Akpınarlı'nın, M Ekrem Çavuldur'un yazılarıyla karşılaşırız. Bunun dışında özellikle derleme çalışmalarıyla dikkat çeken İsmail Hakkı Akay'ın ve Osman Balkır'ın, tarihi araştırmalarıyla dikkati çeken Kamil Su'nun ve edebi yazılarıyla dikkat çeken Mükerrerem Kamil Su'nun yazılarıyla karşılaşırız. Bu yıllar için yazdıkları yazılarla Kaynak'ın önemli yazarları arasında olan yazarlardan bazılarının isimleri de şöyledir: Halil Sezai Paracıklıoğlu, Hikmet Turhan Dağlıoğlu, Dr. Kadri Yetkin (sağlıkla ilgili yazı dizileri yazmıştır.), Sabur Şahin (derleme çalışmaları yapmıştır.) , S. Vecdi Bora,

1938 yılında yayımlanan Kaynak dergisinde yer alan yazıların çoğunlukla daha önceki sayılarda yer alan yazarlara ait olduğu görülmektedir. Bu yıl içinde en çok yazıları yayımlanan yazarlar Hüsamettin Işın, Kamil Su, Mustafa Salman'dır. Mustafa Salman derleme çalışmaları ile dergide yer almış ve dikkat çekmiştir.

1939 yılında Ekrem Çavuldur, K. Kani Akpınarlı, İlhan Oymak, Mahir Gürsel, Vehbi Evinç, Mehmet Ali Ayni sık sık yazdıkları yazılarla karşımıza çıkmaktadır.

1940-1941-1942 yıllarında karşımıza, yazılarıyla yeni karşılaştığımız yazarlar çıkmaktadır. Örneğin Zinnur Erginer, Eminittin Çeliköz bunlardandır. Dönemin halkevi başkanı Sadık Deniz de yazılar yazmıştır. Bu dönemde sık sık Refet Onurlu'nun yazıları bulunmaktadır.

1943-1944-1945 yıllarında yine yeni yazarlar yazılarıyla Kaynak'ta yer almışlardır. Bunlardan bazıları: S. Örgüven, Dr. Ahmet Selami Karaboncuk, Cevat Ümit, İsmet Bozdağ, Süleyman Çapur, Necdet Rüştü Efe...

1944 yılında Behçet Kemal Çağlar şiiirleriyle Kaynak'a konuk olmuştur.

Yeni Seri adıyla çıkan sayılara geldiğimizde yine yeni isimler göze çarpar. Bunlardan Arif Hikmet Par, E. Hamdi Akman, İlhan Oymak, Seyfi Alpan, Hamit Altay, Sabih Şendil, Ercüment Uçarı, Refik Fikret Sağnak, A. Ferhan Oğuzkan başta gelen yazar ve şairlerdir.

Yeni Kaynak dergisi eski yazar kadrosunun hemen hemen hiç yer almadığı yeni bir yapılanmadır. Buradaki yazar ve şairlerin adları şöyledir: Orhan Gürsel, Turhan Dikkaya, Tevfik Fikret Güzey, Metin Gerçek, İlhan S.n, Turan Kalaycıoğlu, Ali Rıza Sezgin, Güran Tatlıoğlu...

Mustafa Seyit Sütüven'in Yeni Kaynak'ta yeniden bir şiirine rastlamaktayız.

Kaynak dergisi yazar kadrosu yayın hayatının da uzunluğuyla paralele olarak kalabalık görünse de halkevlerinin amaçlarına hizmet edecek yazıları yazan kişiler o kadar çok değildir. Özellikle derleme çalışması ve folklor araştırması yapan bazı yazarlar halk edebiyatına büyük katkılar sağlamışlardır.

5. Derginin İçeriği

Derginin içeriği dönem dönem çeşitlilik göstermektedir. Yayın esaslarına paralel olarak bu çeşitlilik hem yazarlara hem de yazılara yansımıştır.

Derginin ilk yıllarında cumhuriyetin ve inkılabın yayılıp benimsenmesi için çalışılmış bu yüzden de inkılapları ve cumhuriyeti övücü yazılarla sık sık karşılaşmıştır. Bunun dışında yerel tarihi ve folkloru araştırmak amaç edinilmiş ve yapılan araştırmaların sonuçları dergide yer almıştır.

Yıllar geçtikçe cumhuriyet ve inkılap yazıları sadece milli bayramlarda yer almaya başlamıştır. Bunun dışında bu tip yazılara rastlamak oldukça güçtür. Tarihi

araştırmalar da kısa sürede tamamlanmıştır. Tarihi anlamda yapılan en kapsamlı çalışma şer'ie mahkemeleri üzerine yapılmıştır.

Derleme ve folklor yazıları ise daha uzun solukludur. İlk yıllardaki kadar sık olmasa da derleme yazılarına dergi yayın hayatında kaldığı süre boyunca rastlanmaktadır.

Edebi yazılara gelince; ilk dönemlerdeki edebi yazıların özellikle de şiirlerin içerikleri de farklıdır. Genellikle inkılap şiirleri vardır. Duygudan çok düşünceye önem veren şiirler yazılmıştır. 1940'lı yıllarda ise şiirler daha bireysel nitelikler kazanmış, inkılap şiirlerine aynı inkılap yazılarında olduğu gibi özel ve milli günlerde rastlanmaya başlanmıştır.

şiirlerin şekil özellikleri de konuları gibi farklılıklar göstermektedir. İlk dönemlerde halk şiiri şekil özelliklerini taşıyan, genellikle hece ölçülü, duraklı ve uyaklı şiirler bulunmaktadır. şiirlerin çok büyük çoğunluğu koşma nazım biçiminde yazılmıştır. Ancak 1940'lı yıllardan sonra bunların yerini serbest şiirler almaya başlamıştır. Konu gibi şekil de kişiselleşmiştir.

Yeni Seri n adıyla çıkan derginin edebiyat anlayışı 1940'lı yıllardaki biçimiyle devam etmiştir.

1956 yılında Yeni Kaynak dergisinin edebiyata bakışı garip akımının etkisiyle oluşmuştur. Biçim açısından şiirler tamamıyla serbest ve konu bakımından özgürdür.

1967 yılında çıkmış olan tek sayıda da aynı özellikler mevcuttur.

Sonuç olarak Kaynak dergisinin içeriği ilk başlarda sahip olduğu misyon nedeniyle pek zengin değildir. Fikir dergisi gibidir. Hatta fikir açısından da zengin değildir. Sadece bir fikri, cumhuriyet ve inkılap fikrini benimsetmek için yayımlanmıştır. Ancak yıllar geçip tek bir fikir çevresinde dönmekten uzaklařtıķça içerik de zenginleşmiştir. Yeni seri ve Yeni Kaynak biçimlerini aldığında daha çok bir sanat dergisi biçimine girmiştir.

6. Derginin Kapanması Ve Yeniden Açılması

Halkevi dergileri halkevlerinin etkin olduğu dönemlerde çıkmışlardır. Bu dergilerden en uzun soluklu olanlarından birisi Kaynak dergisidir. Balıkesir Halkevi etkin biçimde çalıştığı müddetçe Kaynak dergisi de yayımlanmıştır.

Balıkesir Halkevi, yavaş yavaş gücünü kaybetmeye başlayınca aynı biçimde Kaynak dergisi de basın dünyasındaki gücünü kaybetmeye başlamıştır. İlk önce birkaç sayı bir arada yayımlanarak yaşamını devam ettirmeye çalışmıştır. Ancak halkevinin kapanmaya yüz tuttuğu dönemde yayına son verilmiştir. Bu tarih Ocak 1950'dir. Yani kısa sürelerle yayın hayatından çekilse de Kaynak dergisi Şubat 1933 tarihinden Ocak 1950 tarihine kadar yaşamını sürdürmeyi başarmıştır.

Yeni Kaynak dergisi ise ne yayın hayatına Kaynak dergisi kadar iddialı başlamış ne de onun kadar uzun ömürlü ve ilgi çekici olabilmiştir. Sadece 22 sayı çıkabilmiştir. Hatta bu dönemlerde de derginin bazı sayılarında ilgisizlikten ve mali güçlüklerden şikayet edilmiştir. Zaten bu dönemde bir halkevinin de etkin olarak çalıştığından söz edilemez. Böyle olunca yani arkasında güçlü bir halkevi desteği olmayınca ve eski halkevcilerin beklentilerine yetecek içeriğe sahip olamayınca kapanmaya mahkûm olmuştur.

Tek sayı olarak çıkmış 1967 yılına ait Yeni Kaynak dergisinin ise Kaynak dergisi ile olan tek benzerliği ve ortak noktası ismidir.

Sonuç olarak Kaynak dergisinin bu kadar uzun müddet çıkmasında Balıkesir Halkevi ile olan karşılıklı etkileşimi etkindir. Balıkesir Halkevi güçlü ve başarılı bir halkevi olduğu için onun yayın kolu olan Kaynak dergisi de güçlü ve başarılı olmuştur. Kaynak dergisi güçlü ve başarılı olduğu halk tarafından benimsenip okunduğu için Balıkesir Halkevi'ne yararlı olmuş, halkın halkevine karşı ilgisinin artmasına sebep olmuştur.

II. BÖLÜM

KAYNAK DERGİSİNDEKİ YAZILARIN TASNİFİ

Kaynak dergisi uzun ömürlü bir dergi olduğu için içinde hemen hemen her türden yazıya rastlamak mümkündür. Belli bir edebi ekolün etkisinde olmadığı için yazıları bu açıdan ele almamız oldukça güçtür. Bu yüzden yazıları türlerine göre ayırmayı daha uygun bulduk. Bu ayırımı yazıları edebi ürünler ve bilimsel ürünler olarak iki ana gruba ayıracağız.

A. KAYNAK DERGİSİNDEKİ EDEBİ ÜRÜNLER:

1. Şiirler

Kaynak dergisinin hemen her sayısında en az bir şiir bulunmaktadır. Bunda gerek fikirlerin gerekse duyguların ifadesinde şiirin çok tercih edilir bir tür olmasının etkisi çok büyüktür. Konularına göre şiirleri incelediğimizde birçok farklı konunun işlendiğini görüyoruz. Buna göre:

a. İnkılap Şiirleri

Kaynak dergisinin özellikle ilk sayılarında Kaynak'ın yayın esasları doğrultusunda inkılapları ve cumhuriyeti övücü pek çok şiir yer almıştır. Bunlar çoğunlukla biçim olarak halk şiiri biçim özelliklerini taşır. Genellikle hece ölçüsüyle, dörtlükler halinde ve uyaklı olarak yazılmışlardır.

İnkılapla ilgili ilk şiir Reşit Galip tarafından 8. ve 9. sayılarda yayımlanmış “ 10 Yıl Yahut Tarih İçinde” adlı destandır Cumhuriyetin 10. yılı için yazılmış bir şiirdir. Yine aynı sayıda 10. yıl için yazılmış bir marş yer almıştır. Bu marşı Ruhi Naci yazmıştır.

(Reşit Galip, 10 Yıl Yahut Tarih İçinde, S. 8-9, Eylül-Ekim 1933 s.:238.)

Marşın bazı bölümleri şöyledir

Gazi Kemal tek başına bir ordu

Esirlikten o kurtardı bu yurdu.

Büyük millet meclisini o kurdu.

Türk adını dünyalara duyurdu

Onu vatan bunun için doğurdu.

Yine 10. yıl için yazılmış bir şiir Naim Hazım tarafından 10. ve 11. sayılarda yayımlanmıştır. Adı “On yılın Önünde”dir. (Naim Hazım, On Yılı Önünde, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.: 276.)

Türk gençlerine inkılapların korunması ve yayılması konusunda düşen görevler Türk gençlerine adlı Fadıl Ahmet tarafından yazılmış ve 19. ve 20. sayılarda yer alan bir şiirde açıklanmıştır. (Fadıl Ahmet, “Türk Gençlerine”, S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.: 440.)

“Türk Çocuğu Diyor ki!” adlı bir inkılap şiiri 30. sayıda yer almıştır. Şair sadece adının N. Z. biçiminde baş harflerini kullanmıştır. (N. Z. , “ Türk Çocuğu Diyor ki!”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 638.)

Şiirin bazı bölümleri:

Ünlü Türkün oğluyum ben,

Çalışkanım, doğruyum ben,

Her ulusun çocuğundan,

Kahramanım uluyum ben.

Fethiye Orbey, “Bu da Benim Sesim” adlı şiirle inkılap hakkındaki düşüncelerini açıklamıştır. Bu şiir 43. sayıda yer almıştır.

Cumhuriyetin 13. yıl dönümü kutlamaları nedeniyle 45. sayıda inkılaplarla ilgili birkaç şiir yayımlanmıştır. Bunların adları ve şairleri şöyledir:

Orhan Ülkülü, “Cumhuriyet”, S. 45, Ekim 1936, s.: 284.

H. Baha, “Cumhuriyet Bayramı”, S. 45, Ekim 1936, s.: 290.

Oğuz Özdeş, “Vatanıma”, S. 45, Ekim 1936, s.: 291.

Vecdi Bora, “Ülkümüz”, S. 45, Ekim 1936, s.: 291.

47. S.da da bu konuyla ilgili şiirlerde bir yoğunlaşma göze çarpar. Bu sayıda yer alan şiirler şunlardır:

Rıza Hırcal, “Batıya Doğru”, S. 47, Aralık 1936, s.: 357.

Orhan Ülkülü, “ Türk gençliğine”, S. 47, Aralık 1936, s.:359.

Ziya Özçam, “ Atatürk ve İstiklal”, S. 47, Aralık 1936, s.: 359.

Vahdet Başaran, “Mutlu Sana”, S. 47, Aralık 1936, s.: 359.

48. sayıda inkılapla ilgili “Mucize” adlı bir şiir yayımlanmıştır. Bu şiirin şairi soyadı verilmeyen İbrahim adlı bir şairdir. (İbrahim, “Mucize”, S. 48, Ocak 1937, s.: 410.)

Hatay’ın bağımsızlığına kavuşması ile ilgili birkaç şiir Kaynak’ta yer almıştır. Bu şiirlerin adları, şairleri ve yer aldıkları sayılar şöyledir:

İsmail Hakkı Akay, ”Büyükler Büyüğüne” S. 49, Şubat 1937, s.: 23.

Kemal, Hataylılara, S. 50, Mart 1937, s.: 55.

Kadınların seçme ve seçilme haklarını kazanmaları üzerine bir şiir yazılmıştır. Bu şiirin şairi B. B. biçiminde belirtilmiş, açık biçimde adı ve soyadı verilmemiştir. Bu şiir 57. S.da yer almıştır. (B. B. , ”Kadın Saylav”, S. 57, Ekim 1937, s.:253.)

Bu konu ile ilgili yayımlanan son şiirler:

Ş. Feyzioğlu, “15. yıldönümü Marşı”, S. 69, Ekim 1937, s.: 481.

Suphi Taşkent, “30 Ağustos”, S. 80, Eylül 1939, s.: 162.

Selahattin Avcı, “Türklük ve Cumhuriyet”, S. 81, Ekim 1939, s.: 162-163.

Suphi Taşkent, “İstiklal”, S. 81, Ekim 1939, s.: 183.

81. sayıdan itibaren inkılap ile ilgili şiirler Kaynak'ta yer almamıştır. Bu durum Kaynak'ın yeni serisinde de devam etmiştir.

b. Halkevleri İle İlgili Şiirler

Halkevleri ile ilgili şiirler Kaynak'ta çok az yayımlanmıştır. Yayımlanma zamanları da genellikle halkevlerinin kuruluş yıldönümleri olmuştur.

Bu konuda yayımlanmış ilk şiir 1. sayıdadır. (Gazali, “Halkevleri”, S. 1, Şubat 1933, s.: 16.)

Şiirin bazı bölümleri şöyledir:

Gün ağardı halkevleri ufkundan

İstikbalin dilber yüzü göründü.

İstikbali korumaya ant içen,

Türk gencinin içi, özü göründü.

Bu evler halk birliğidir bilelim,

Neş'e, bilgi derneğidir bilelim.

Halkevidir Cumhuriyet mabedi,

Burada sönmez hakikat var ebedi.

Bunun dışında bu konuda üç şiir daha yayımlanmıştır. Bunların adları, şairleri, yayımlandığı sayılar ve adları şöyledir:

Ülkülü, “ Halkevi Yıldönümü İçin”, S. 49, Şubat 1937, s.: 25.

Emin Faik Üstün, “Halkevi”, S. 137-138, Haziran-Temmuz 1944, s.: 295.

“Halkevlerinin Yıldönümünde” S. 158.-159, Mart-Nisan 1946, s.: 7.

c. Kişiler İçin Yazılmış Şiirler

Kaynak dergisi şiirlerini içinde bir kişi adına yazılmış şiirler oldukça geniş bir yer kaplamaktadır.

Adına şiir yazılan kişilerin başında şüphesiz Ulu Önder Atatürk gelmektedir.

Atatürk adına yazılmış şiirlerin ilki 4. sayıda yer alan İbrahim Şevki Işıkman tarafından yazılmış olan “Ulu Gazi” adlı şiirdir. (İbrahim Şevki Işıkman, “Ulu Gazi”S. 4, Mayıs 1933, s.: 104)

Bu şiirin bazı bölümleri şöyledir:

Senin uğru açık olan izinde

Kutluluğun yolu var;

Eğilerek öptüğümüz dizinde

Yatmış nice şehit, nice ulu var.

Atatürk adına yazılmış ikinci şiir 13.-14.-15. sayılarında İbrahim Şevki tarafından yazılmıştır. (İbrahim Şevki, “Ulu Gazi Bin Yaşa”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.: 334.)

Bu şiir;

Kurtaran bir zafere asırlar acıkmıştı.

Vatanda görülmemiş bir kahraman çıkmıştı,

Gidip göreyim, dedim, yüzünü doya doya,

Koştum, tam on yıl evel, geldim Anadolu'ya.

dizeleriyle başlar ve Atatürk'ün kazanmış olduğu başarıları anlatır.

Aynı sayıda bir de Samih Rıfat'ın “Şükran” adlı bir şiiri vardır. (Samih Rıfat, “Şükran”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1933, s.:339.)

37. sayıda İbrahim Şevki Işıkman tarafından “Sevgili Atatürk'e” adlı şiir yazılmıştır. (İbrahim Şevki Işıkman, “Sevgili Atatürk'e”, S. 37, Şubat 1936, s.: 13.)

48. sayıda şairinin kim olduğu bilinmeyen bir şiir Atatürk için yazılmıştır. Şiirin adı “Şanlı Atatürk”tür. (Yazarı bilinmiyor, ”Şanlı Atatürk”, S. 48, Ocak 1937, s.: 401.)

Bu şiirlerden sonra genellikle Atatürk ile ilgili şiirlerin önemli günlerin yıl dönümlerinde ve Atatürk'ün ölüm yıl dönümlerinde yazılmış olduğunu görüyoruz. Atatürk ile ilgili yazılmış diğer şiirlerin adları, şairleri ve yayımlanmış olduğu sayılar şöyledir:

M. Emin Gençmete, “Meşalesinden Kaptım”, S. 57, Ekim 1937, s.: 243.

Mustafa Genç, “Atatürk” , S. 70, Kasım 1938, s.: 544.

Behmen Antaş “Atam Sana”, S. 71, Aralık 1938, s.: 566.

Suphi Taşkent, “Ata'nın Ölümü”, S. 82, Kasım 1939, s.:201.

Selahattin Avcı, “Afyon Türküsü”, S. 82, Kasım 1939, s.: 202.

Yaşar Ercön, “Atam'nın Ölümü”, S. 82, Kasım 1939, s.: 203.

Halit Fahri Ozansoy, “Uyuyor”, S. 118, Kasım 1942, s.: 89.

Orhan Seyfi Orhon, “Atatürk”, S. 118, Kasım 1942, s.: 89.

İbrahim Alaaddin Govsa; “Atamızı Tavaf”, S. 118, Kasım 1942, s.: 90.

Faruk Nafiz Çamlıbel, “Sen Öldün, Ölüm Güzel Demektir”, S. 118, Kasım 1942, s.: 91.

Behçet Kemal Çağlar, “Atatürk”, S. 118, Kasım 1942, s.: 91.

İsmail Karan, “Onu Düşünürken”, S. 118, Kasım 1942, s.: 92.

Faruk Nafiz Çamlıbel, “Bizsiz Gidiyor”, S. 118, Kasım 1942, s.: 92.

Edip Ayel, “Ant”, S. 118, Kasım 1942, s.: 96.

1942 yılından sonra Atatürk ile ilgili şiirlere rastlayamıyoruz.

Yeni Seri Kaynak dergisine geçtiğimizde, yani 1948 yılına geldiğimizde sadece iki şiir Atatürk ile ilgili şiir olarak karşımıza çıkıyor. Bu dönemde yayımlanmış Atatürk ile ilgili şiirler şunlardır:

A. Sırrı Ozbay, “Ata’mız”, Yeni Seri 7. S., Kasım 1948, s.: 16.

Sabih Şendil, “Ağıt”, Yeni Seri 12. S., Nisan 1949, s.: 3.

Adına şiir yazılmış başka kişiler de bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şair ve yazarlardır. Onların ölümleri üzerine zaman zaman şiirler yazılmıştır. Bu şiirler şöyledir:

Orhan Ülkülü, “Namık Kemal’e”, S. 47, Aralık 1936, s.: 376.

Sırrı Çoruh, “Namık Kemal”, S. 47, Aralık 1936, s.: 377.

Mehmet Yaşar, “Hamit İçin”, S. 51, Nisan 1937, s.: 66.

Osman Balkır, “Hamit İçin”, S. 51, Nisan 1937, s.: 67.

Ercüment Uçar, “Necati Cumalı’ya”, yeni seri S. 8, Aralık 1948, s.:6.

Edremit İlçebayı Ömer Bedrettin için Muharrem Adak 31. sayıda bir şiir yazmıştır. (Muharrem Adak, Edremit İlçebayı”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 703.)

Bazı şairler kendi yakınları için de şiirler yazmıştır. Bu şiirler şöyledir:

Halil Sezai, “Koşma”, S. 3, Nisan 1933, s.: 81.

M. M. Feridun, “Anneme”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.: 281.

Mustafa Seyit, “Sütüven” S. 12, Ocak 1934, s.: 301.

İbrahim Şevki, “Kunduracı Kalfası”, S. 21, Ekim 1934, s.: 464-466.

Kazım Feyzi, “Anneme”, S. 32, Eylül 1935, s.: 753.

M. Adak, “Bir Mektup”, S. 33, Ekim 1935, s.: 798.

Sırrı Şükrü Yırcalı, “Ağam”, S. 34, Kasım 1935, s.: 859.

Korkut Bayülken, “Yasemin”, S. 48, Ocak 1937, s.:412.

K. İlhan Öksüz, ”Anneme”, S. 49, Şubat 1937, s.: 22.

İsmail Gün, “Anne”, S. 50, Mart 1937, s.: 57.

Leman Çiçekdağ, “Kızıltılar İçinde”, S. 50, Mart 1937, s.: 58.

İrfan, “Büyük Anneme”, S. 50, Mart 1937, s.: 60.

Şairi bilinmiyor, “Memiş”, S. 96, Ocak 1941, s.: 439.

Atıf Soylan, “Kızım Sevil’e”, S. 164-165, Eylül-Ekim 1946, s.: 4.

Kenan Saymur, “Eliz’in Ruhunu”, Yeni Seri 12. S., Nisan 1949, s.: 8.

Rıza Yetim, “Ölen”, Yeni Seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 14.

ç. Kurtuluş Savaşı İle İlgili Şiirleri

Kurtuluş Savaşı şiirlerde sık sık karşımıza çıkan bir konudur. Özellikle Atatürk ve İnkılaplar konusuyla içi içe geçmiş olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bağımsız olarak kurtuluş savaşını anlatan şiirler de yazılmıştır. Bu şiirler şöyledir:

Cemal Tutaş, “Vatanın Anaları”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 558.

Vahdet Başaran “Vatan Fedailerine”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 641.

Muharrem Adak, “Cumurluk Öyküsü”, S. 33, Ekim 1935, s.: 766.

Halil Sezai, “En Büyük Gün”, S. 33, Ekim 1935, s.: 769.

M. Baha, “ Güneş Doğarken”, S. 46, Kasım 1936, s.: 323-324

Orhan, “Akşamdan Sabaha”, S. 51, Nisan 1937, s.: 94.

Selçuk Özçelik, “Çanakkale”, S. 53, s.: 142, Haziran 1937.

Necip Pehlivan, “Koşma”, S. 53, Haziran 1937, s.: 144.

Hasan Basri Çantay, “Kıt’a”, S. 56, Eylül 1937, s.: 213.

Ferda Sekendiz, “Erkinlik”, S. 57, Ekim 1937, s.: 253.

Salih Vecdi Bora, “Zafer”, S. 58, Kasım 1937, s.: 296.

Behçet Kemal Çağlar, “Afyon Kalesine”, S. 140, Eylül 1944, s.: 324.

Arif Nihat Asya, “Bir Bayrak Rüzgar Bekliyor”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 9.

Mahmut Kuru, “Harp”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.: 2.

Ali Rıza Öрге, “İkinci İnönü Zaferi”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.:8.

Ş. Feyzioğlu, Çanakkale, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.:9-10.

Arif Hikmet Par, “İstiklal Destanından Mucize”, Yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 8.

Bedri Gider, “Kahramanlar Destanı’ndan: Vatan Kurtuluyor”, Yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 3.

Görüldüğü gibi Kurtuluş Savaşı, duygu yoğunluğu fazla olan ve özellikle ilk yıllarda sık sık üzerine şiir yazılan bir konu olmuştur.

d. Anadolu Yaşamını Ve İnsanı Anlatan Şiirler

Anadolu insanı halkevlerinin misyonu ile paralel olarak sık sık halkevi dergilerinde karşımıza çıkmaktadır. Kaynak dergisi de bunu uygulamıştır. Anadolu insanı, köyler, köy yaşamı birçok yönü ile şiirimizde kullanılmıştır.

İlk olarak bu konu 6.-7. sayılarda Celal Sıtkı tarafından “Çıplak Bir Köylü Gördüm” başlıklı şiirle karşımıza çıkmıştır. Bu şiirde köylünün yoksul hali tasvir edilmiştir. Şiir şu şekilde başlamıştır. (Celal Sıtkı, “Çıplak Bir Köylü Gördüm”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:200.)

Çıplak bir köylü gördüm: Dudağında ıslığı,

Gözünde sefaletten arta kalan ışığı;

Bir yokuştan yukarı dağa tırmanıyordu.

Kuru dudaklarından savrulurken hıçkırık

Başı kopmuş dal gibi omuzlarında kırık;

Bu hayatı yük olan işkence sanıyordu.

Ancak her zaman bu şiirdeki gibi sefil ve bitkin bir köylü profili çizilmemektedir. Bu konu ile ilgili ikinci şiir He-Be biçiminde adı kısaltılmış olan bir şairin “Harman Kızları” adlı şiiridir. Bu şiir 13.-14.-15. sayıda yayımlanmıştır. İçinde halk türkülerinden bölümler de yer almıştır. (He-Be, “Harman Kızları”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:328-329.)

Bu konuda yazılmış diğer şiirler şöyledir:

Mustafa Seyit Sütüven, “Orşilim Kızları”, S. 21, Ekim 1934, s.: 463.

A. Osman Balkır, “Köyden Gelen Sesler: Köyde İlk Yaz Akşamı”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 699.

Meriç, "Öz Yurt", S. 31, Ağustos 1935, s.: 714.

A. Osman Balkır, "Çift Dönüşü", S. 31, Ağustos 1935; s.: 714.

Halil Sezai, "Türkmen Güzelleri", S. 32, Eylül 1935, s.: 752.

Muharrem Adak, "Orak Tarlasında", S. 32, Eylül 1935, s.: 752.

İbrahim Şevki Işıkman, "Kara Sığır", S. 38, Mart 1936, s.: 59.

Oğuz Özdeş, "Köyde Akşam", S. 45, Ekim 1936, s.294.

Oğuz Özdeş, "Anadolu", S. 45, Ekim 1936, s.: 295.

Salih Vecdi Bora, "Köyüm", S. 47, Aralık 1936, s.: 361.

Nedim Alper, "Köye Saygı", S. 89, Haziran 1940, s.: 336.

Süreyya Uluğ, "Ninemin Öğüdü", S. 91, Ağustos 1940, s.: 368.

Osman Balkır, "Efem", S. 92, Eylül 1940, s.: 375.

Kevser Selçuk, "Güzel Çoban", S. 96, Ocak 1941, s.: 439.

Avni Güler, "Enler", S. 97, Şubat 1941, s.: 458.

N. Naşit Saltık, "Köyüme Varırken", S. 146-147, Mart-Nisan 1945; s.: 427. .

M. Sabri Altınar, "Arabacı" Yeni Seri 2. S., Haziran 1948, s.: 3.

Agah Önen, "İğdırlı Çoban", Yeni Seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 5.

e. Bir Şehrin Ya Da Yörenin Anlatıldığı Şiirler

Şehirler genellikle şairlerin kendilerine duydukları sevgi ve özlem nedeniyle şiirde yer almış olan unsurlardır. Şehirler ile ilgili şiirler Kaynak'ta genellikle gençlik sayfalarında gurbette olan gençler tarafından memleketlerine duydukları özlemle kaleme alınmıştır.

Genellikle şiirlere kullanılan bölge Anadolu'dur. Bu konuyla ilgili yazılmış şiirler Mustafa Şükrü'nün "Köyde Akşam" başlıklı 3. sayıda yer almış olan şiiridir. Bu şiirde şair köyünde yaşanan akşamları tasvir eder. (Mustafa Şükrü, "Köyde Akşam", S. 3, s.: 81, Nisan 1933.)

İkinci şiir Esat Adil'in 4. sayıda bulunan "Anadolu'ya" adlı şiiridir. Bu şiir şu dizelerle başlar: (Esat Adil, "Anadolu'ya", S. 4, Mayıs 1933, s.:116.)

Bir destan yazdın ki... Ne mutlu sana,

Her sahifesinde zaferler dolu...

Bu ne cidal. . . Yoksa susayan kana

Hep sana mı koştı ey Anadolu! . .

Yıllarca neneler aslan besledi

Gazaların sonu gelmesin diye...

Çobanlar hudutta düşman sesledi,

Gönül bağlamışken "Kavala", "Neye"

Bu konuda yazılmış diğer şiirler şunlardır:

Sadık, "Belkahve", S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.: 240.

Esat Adil, "Balıkesir", S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934; s.: 441.

Mustafa Seyit Sütüven, "İki Dağ", S. 23, Aralık 1934, s.: 491.

M. Haşim, "Bandırma'da Akşam", S. 33, Ekim 1935, s.: 798.

Kevser Selçuk, "Ankara", S. 78, Temmuz 1939, s.: 124.

Selahattin Savcı, "Balıkesir'de Sabah", S. 87, Nisan 1940, s.: 275.

Gazali Saltık, "Balıkesir'e Hasret", S. 91, Ağustos 1940, s.: 364.

Refik Fikret Sağnak, "Antalya", S. 114 (135.-136. sayıda tekrar yayımlanmış.)
Temmuz 1942, s.: 24.

Süleyman Çapur, "Uluborlu'dan Uzak", S. 135-136, Nisan-Mayıs 1944, s.: 267.

Refik Fikret Sağnak, "Giresun", S. 150, Temmuz 1945, s.: 462.

M. Kemal Ertan, "İstanbul", S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 8.

Bedri Gider, "Balıkesir Atatürk Parkı", yeni seri 8. S., Aralık 1948; s.: 6.

Arif Hikmet Par, "Cümbür Cemaat", yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 8.

Hasan Kaya, "İzin Çıktı", yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 11.

İlhan Geçer, "Zonguldak üzerine", yeni seri 16.-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.:
5.

Refet A. Kocabekir, "Bu Şiir İstanbul'dan Bahseder", yeni seri, 16.-17. S.,
Ağustos-Eylül 1949, s.: 8.

Kemalettin Koç, "Sütlüce Olayı", yeni seri, 16.-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.:
8.

Kemalettin Koç, "Bu Şehir", yeni seri 20.-21. S., Aralık 1949-Ocak 1950, s.: 13.

Görüldüğü gibi pek çok şiir Kaynak'ta çeşitli nedenlerle ve biçimlerle yer almıştır. Bunlardan en çok adı geçenler Balıkesir ve İstanbul'dur.

f. Kahramanlık Şiirleri

Kahramanlık konusu özellikle Kurtuluş Savaşı, vatan sevgisi gibi konularla bir arada kullanılmış bir konudur. Ancak bazı şiirlerde kişisel ve toplumsal kahramanlıklar ön plana çıkmıştır.

Sadece kahramanlık konusunu işleyen şiir sayısı azdır. Bu konuda yazılmış ilk şiir 3. sayıda yer alan İhsan Baki'nin "Türk Genci" adlı şiiridir. İhsan Baki, "Türk Genci, S. 3, s.:80, Nisan 1933)

Bu şiir kendisini de içine katarak Türk gencinin özelliklerini anlatmaktadır. İlk bölümleri şöyledir:

Yıldırımlar gibi süratim vardır,

Şimşekler gibi cüretim vardır;

Gönlümde yaşayan bu alem dardır;

Ahfada bir vatan kayıracağım.

Bu konuda yazılmış diğer şiirler, şairleri ve yayımlandıkları sayılar şunlardır:

İbrahim Şevki Işıkman, Uçun Gençler, S. 21, Ekim 1934, s.: 455.

A. Osman Balkır, "Ben Kimim", S. 24, Ocak 1935, s.: 508.

İbrahim Şevki, "Yusuf Türk Oğlu'na", S. 28, Mayıs 1935; s.: 593.

İ. B. Gemalmaz, "Kahraman Ordu", S. 48, Ocak 1937, s. 400.

Selçuk Özçelik, "Anadolu", S. 50, Mart 1937, s.: 57.

O. Ülkülü, "Beş Şehide", S. 58, Kasım 1937, s.: 295.

Behçet Kemal Çağlar, "Meçhul Şehide Sesleniş", S. 140, Eylül 1944, s.: 323.

Dr. Mutemir Yazıcı, "Türk Gibi Kuvvetli", S. 166-167, Kasım-Aralık 1946, s.: 14.

Görüldüğü gibi kahramanlık konusu önemli bir konu olmasına rağmen çok sık olarak kullanılmamıştır. Özellikle Yeni Seri sayılarında bu konu ile ilgili şiir yoktur.

g. Vatan Sevgisini Anlatan Şiirler

Vatan, memleket sevgisi Atatürk ilkeleri ile paralel olarak şiirlerde, yeterince olmasa da, kullanılmış bir temadır.

Bu temayı işleyen şiirlere ilk sayılarda pek rastlanmamıştır. İlk şiir 50. sayıdadır. Şiirin adı “Gurbette”, şairi Korkut Bayülken’dir. (Korkut Bayülken, “Gurbette”, S. 50, Mart 1937, s.:59.)

Bu şiirin bazı dizeleri şöyledir

Gözlerim kilitlenir dudağımdaki kandan,

Yakalaşır gibi olan son günleri sezince.

Gurbet kulağıma der: Ağlayan yok arkandan,

Alnımda şu ölümün dudakları gezince.

Bu konuda yazılmış şiirlerin adları şairleri ve yayımlandıkları sayılar şunlardır:

Orhan, “Uçarken”, S. 50, Mart 1937, s.: 60.

B. B. , “Vatan”, S. 57, Ekim 1937, s.: 252.

Avni Can, “Yurdum”, S. 61, Şubat 1938, s.: 355.

İ. Hakkı Akay, “Öz Vatanım İçin”, S. 97, Şubat 1948. 1. 453.

Satılmış Çağlar, “Yağmurun Çağrışımı”, S. 158-159, Mart-Nisan 1946, s.: 16.

Mehmet Sabih Şendil, “Türkiye”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 8-9.

İsmail Ali Sarar, “Türkiye Türküleri”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 6.

Mehmet Sabih Şendil; “Türkiye”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 8

Cevdet Atmaca, “Ankara’ya Hasret”, Yeni Seri, 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 17.

ğ. Özel Günler İçin Yazılmış Şiirler

Türk milleti için önemli olan bazı günleri Kaynak dergisindeki şiirlerde görmek mümkündür. Bu günler arasında mili bayramlar geniş bir yer tutar.

Bu konu ile ilgili yazılmış şiirlerden ilki İbrahim Şevki'nin "30 Ağustos" adlı 19. -20. sayılarda yer alan şiirdir. Bu şiirde Zafer Bayramının coşkusu anlatılmıştır. (İbrahim Şevki, "30 Ağustos", S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.: 426.)

Aynı S.da aynı şairin 6 Eylül adlı şiiri de yer almıştır. (İbrahim Şevki, "6 Eylül", S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.: 429.)

Dil Bayramı da iki şiir ile dergiye girmiştir. Bunlar Orhan Ülkülü'nün "Öz Dilim" ve Osman Balkır'ın "Dilimin Dili" adlı 45. sayıda yer alan şiirleridir.

(Orhan Ülkülü, "Öz Dilim", S. 45, Ekim 1936, s.: 303.)

(Osman Balkır, "Dilimin Dili", S. 45, Ekim 1936, s.: 309.)

Bunların dışında özel günlerle ilgili şiirler şunlardır:

Avni Can, "İktisat Mefkûresine", S. 60, Ocak 1938, s.: 328.

Bedia Falay, "19 Mayıs" S. 76, Mayıs 1939, s.:60.

Recep Yersu, "19 Mayıs", S. 76, Mayıs 1939, s.:65-66.

Kevser Selçuk, "23 Nisan", S. 76, Mayıs 1939, s.:78.

Cahit Atakent tarafından aktarılmıştır, "23 Nisan" S. 88, Mayıs 1939, s.:292. .

Eminittin Çeliköz, "23 Nisan", S. 88, Mayıs 1940, s.: 300

Kemalettin Koç, "Erdek'in Kiraz Bayramı", yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.:11

Mesut Tarcan, "17 Nisan Sevinci", yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.:6.

Özel günler Kurtuluş Savaşı, Vatan sevgisi gibi konularda da kullanılmıştır.

1. Doğa Güzelliklerini Anlatan Şiirler

Doğa güzellikleri şiirlerde yer alan başlıca temalardan biridir. Özellikle memleket sevgisi ile birlikte kullanılır. Ancak Kaynak dergisinde bu konuya yeterince yer verilmemiştir. Bu konuda yazılmış şiirler oldukça azdır.

Doğa güzelliklerini anlatan şiirler şunlardır:

Leman Çiçekdağ, “Sonbaharda Batı”, S. 47, Aralık 1936, s.: 360.

Osman Balkır, “Kızıl Sular Diyarı”, S. 47, Aralık 1936, s. : 361

Halil Sezai, “Yayladan Türkü”, S. 49, Şubat 1937, s.: 28.

Salih Vecdi Bora, “Dağ Çiçekleri, S. 51, Nisan 1937, s.: 93.

Salih Vecdi Bora, “Yurtta Bahar”, S. 98, Mart 1941, s.: 480.

Cevdet Atmaca, “Yaz Yağmuru”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 6.

Görüldüğü gibi sadece doğayı ve onun güzelliklerini anlatan şiirler oldukça azdır. Bunda bu konunun memleket şiirleriyle birlikte işlenmesinin payı büyüktür.

i. Kişisel Duyguların Yer Aldığı Şiirler

1) Ayrılık ve Özlem Duygularını İşleyen Şiirler

Ayrılık ve özlem duygusu şiirlerde sık sık yer alan bir temadır. Bu tema geçmiş günlere duyulan özlem, sevgiliye duyulan özlem, memlekete duyulan özlem, arkadaş, dost ve aile üyelerine duyulan özlem, sevdiklerinden ayrılma, memleketinden ayrılma gibi alt başlıklarla ele alınabilir. Bunların içinde en çok geçmişe ve sevgiliye duyulan özlem ve ayrılık şiirlerde kullanılmıştır.

Ayrılık ve özlem konusu birbirini tamamlayan iki duygu olduğu için bunları bir arada almayı daha uygun bulduk.

Kaynak dergisinde bu konuda yazılan şiirler şöyledir:

Bu konuda yazılmış ilk şiir “Ayrılık”tır. (Esat Adil, “Ayrılık”, S. 1, Şubat 1933, s.:18.)

İkinci şiir ise anne sevgisi ve özlemin anlatan “Ayrılık Acısı” adlı M. Sait’in yazdığı ve 3. S.da yer alan şiirdir. (M. Sait, “Ayrılık Acısı”, S. 3, Nisan 1933, s.: 78.)

Ayrılık ve özlem duygularını işleyen diğer şiirler şunlardır.

İsmail Hilmi, “Gurbet Akşamı”, S. 3, Nisan 1933, s.:80.

Esat Adil, “Gün Doğarken” S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.: 201.

İbrahim Şevki “Ayrılık”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934; s.:340.

Nihat Adil, “Gurbette Günler”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.:408.

İbrahim Şevki, “Rüya”, S. 24, Ocak 1935, s.: 506.

Kazım Özkan, “Gurbetten Gurbete”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 538.

Fethiye Orbey, “Silinen Kahkahalar”, S. 34, Kasım 1935, s.: 856.

Mutlu Niyazi Akay, “Özlemini Çekerken”, S. 34, Kasım 1935, s.: 859.

İbrahim Şevki Işıkman, “Cemaze Alayı”, S. 37, Şubat 1936, s.: 39-40.

Tevfik Özben, “Kahkaham Siyahlaştı”, S. 41, Haziran 1936, s.: 163.

A. Çileli, “Tren Sesleri”, S. 48, Ocak 1937, s.: 397.

Sinan, “Turgut’un Sualleri”, S. 48, Ocak 1937, s.: 406.

Salih Vecdi Bora, ”Gözlerin Aydın Olsun”, S. 48, Ocak 1937, s.: 407.

Salih Vecdi Bora, “Ölüyorum” S. 50, Mart 1937, s.: 42.

- M. Oğuz Alper, “Gurbette”, S. 50, Mart 1937, s.: 55.
- Salih Vecdi Bora, “Ayrılık”, S. 50, Mart 1937, s.: 58.
- Kazım Fevzi Ozan, “Ağladım”, S. 50, Mart 1937, s.: 61.
- Halil Sezai, “Zümrüt”, S. 50, Mart 1937, s.: 57.
- A. Rıza Hıncal, “Hasret”, S. 53, Haziran 1937, s.: 144.
- Cemal Akıncı, “Gurbet”, S. 58, Kasım 1937, s.: 295.
- Fatma Kamile, “Cihanı Başıma Dar Etti”, S. 99, Nisan 1941, s.: 489.
- Mahmut Kuru, “Sıla Kokusu”, S. 155-156, Aralık 1945-Ocak 1946, s.:11
- Ziya İlhan Zaimoğlu, “Özlem”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 9.
- M. Kemal Ertan, “Postacı”, S. 168, Ocak 1947, s.: 12.
- Hüseyin Özyay, “Sabır”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 14.
- Vehbi Kızılgün, “Ömür”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 6.
- Cahit Albayrak, “Orkide”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 10.
- Fahri Ersavaş, “Arzu”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.:9.
- Nabi Üçüncüoğlu, “1947”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 8.
- A. Sırrı Özbay, “Tanrım” yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 5.
- İsmail Ali Sarar, “Kim Dinler”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 6.
- Cevdet Atmaca, “O Masal”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 10.
- Selahattin Hüsün, “Yarım Üstüne” yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 12.
- Ferhan Oğuzkan, “Adsız Şiir”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 9.
- Şinası Saba, “Eski Günler”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 12.
- Refik Fikret Sağnak, “Ayrılmak”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 9.
- Refik Fikret Sağnak, “Hatıralar 3”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.:9.

İlhan Oymak, “Beterin Beteri”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.: 13.

Timuçin Davraz, “Çocukluk”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 7.

Yetim, “Değişiklik”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 11.

Görüldüğü gibi tema olarak en çok işlenen ayrılık ve özlem temalarıdır.

2) Hüzün Temasını İşleyen Şiirler

Hüzün teması özellikle aşk konusu ile birlikte kullanılan bir temadır. Bu tema Kaynak dergisindeki şiirlerde çok sık kullanılmamıştır. Bu temanın kullanıldığı şiirler şunlardır:

Selahattin Savcı, “Saat”, S. 88, Mayıs 1940, s.: 299.

Osman Balkır, “ Kırık Saz”, S. 89, Haziran 1940, s.: 322.

Osman Balkır, “Sahilde Akşam”, S. 92, Eylül 1940, s.: 373.

İsmail Hakkı Akay, “Nil’de Yelken”, S. 92, Eylül 1940, s.: 377.

Ali Arseven, “Ömrümün Baharı”, S. 97, Şubat 1941 , s.: 457.

Ahmet Gülçubuk, “Babamın Kabri Başında”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.:3.

Sabih Şendil, “Garip”, yeni seri 3 S., Temmuz 1948, s.: 7.

A. Sırrı Özbay, “Madem Ki”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 8.

Ercüment Uçarı, “Ağıt 1”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 11.

Ercüment Uçarı, “Ağıt 2” yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 8.

Rıza Yetim, “Rüya”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 5.

3) Acı Temasını İşleyen Şiirler

Bu tema da tıpkı hüznün teması gibi aşk konulu şiirlerde kullanılan bir temadır. Bu tema da Kaynak dergisinde çok sık kullanılmamıştır.

Bu temanın kullanıldığı şiirler şunlardır:

İsmail, Hakkı Akay, “Tahassüsât-ı Seher”, S. 92, Eylül 1940, s.: 384.

Kevser Selçuk, “Pınar’ın Sesi”, S. 94, Kasım 1940, s.: 416.

Kemalettin Koç, “Dost”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 6.

Selçuk Özçelik, “Ömrüm Bana Zindan Oldu”, S. 52, Haziran 1937, s.: 143.

4) Diğer Kişisel Duyguları İşleyen Şiirler

Yukarıda incelediğimiz temalar dışında oldukça az kullanılmış bazı temalar da vardır. Kişisel duyguların anlatıldığı diğer şiirler şunlardır:

Muharrem Adak, “Ölüm Duygusu”, S. 34, Kasım 1935, s.: 856.

S. Çetiner, “Zeynep’in Mezarı”, S. 34, Kasım 1935, s.: 858.

Fethiye Orbey, “Bu da Benim Sesim”, S. 43, Ağustos 1936, s.: 238.

Fethiye Orbey, “Ömrümden Süzüldünüz”, S. 47, Aralık 1936, s.: 354.

S. Işıқтаş, “Annelere Hitaben”, S. 47, Aralık 1936, s.: 360.

Hamdi Arabacıoğlu, “Karabaht”, S. 88, Mayıs 1940, s.: 295.

İsmail Hakkı Akay, “Bahar”, S. 88, Mayıs 1940, s.: 306.

M. Yalçın, “Hülya”, S. 98, Mart 1941, s.: 478.

Refik Fikret Sağnak, “Karanlığa Hücum”, S. 100, Mayıs 1941, s.: 502.

Akile Erol, “Hayat”, S. 91, Ağustos 1940, s.: 363.

Mustafa Salan, “Ulu Varlık”, S. 155-156, Aralık 1945-Ocak 1946, s.: 9.

Mehdi Yazarsoy, “Kalbimin Duası”, S. 155-156, Aralık 1945, Ocak 1946, s.: 7.

Necati Kahyaoğlu, “Park”, S. 157, Şubat 1946, s.: 12.

Satılmış Çağlar, “ Bu Hayattır”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 7.

Ali Baytok, “Ümit”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.:4.

İlhan Oymak, “Sevinç”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.:6.

Avni Dökmeçi, “Müjde”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 6.

Arif Hikmet Par, “Sıyrılış”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 12.

İsmail Ali Sarar, “Yolculuk Var”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 12.

Ömer Edip Cansever, “Serüven”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 10.

Arif Hikmet Par, “Radyo”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 6.

Mehmet Sabih Şendil, “Yol”, yeni seri 5. S. Eylül 1948, s.: 8.

Bedri Gider, “ Dünyada Unutulmayan Ne Var ki”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.:

11.

Halil Soyuer, “Hastanede Öldüğüm Gün”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.:11.

Avni Dökmeçi, “Kurtuluş”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 10.

M. Ulvi Akgün, “Sorun”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 13.

Basri Şener, “Yalnızlığa Dair”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 7.

Recep Hüres, “ Bekar”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 13.

A. Sırrı Özben, “İnsan”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 9.

Refik Fikret Sağnak, “Hatıralar”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 9.

- Avni Dökmeci , “Yaşatabildim mi?”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 2.
- A. Ferhan Oğuzkan, “Hastalık Hali”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 7.
- İlhan Oymak, “Memnuniyet Şiiri”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 9.
- B. Altınok, “Denizler Ortasında”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 10.
- İsmail Karan, “Bizim Türkümüz”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 11.
- Rüştü Onur, “Aralık Kalsın Kapım”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 3.
- N. Konuk, “Sebepsiz”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 5.
- Muhteşem Sunter, “Dertli”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 5.
- M. Çetin Tezcan, “Erken Gelen Ölüm”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 6.
- Basri Şenel, “Dört Gözle Beklediğimiz”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 8.
- Basri Şenel, “Elimde Olsa”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 8.
- M. Kemal Ertan, “Dönüş”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 8.
- İsmail Karan, “Esir”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 9.
- Hasan Kara, “ Münzevi”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 3.
- Kemal Saynur, “Ay Bakarken”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 5.
- Zekeriya Alpay, “Neye Yaradı?”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 7.
- Hasan Tarhan, “Ağama Mektup”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 15.
- Cengiz Tuncer, “Ölüm ve Karanlıklar”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 21.
- Mustafa Ergün, “Safdil”, yeni seri 20-2S. 1, Aralık 1949-Ocak 1950, s.: 13.

j. Şiir Çevirileri

Çeviri olarak Kaynak'ta yer alan şiirler şunlardır:

Çeviren: Kemalettin Koç “Die Lorelei- Peri Kızı”, (şair: Heinrich Heine) , yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 8.

Çeviren: İlhan Oymak “Şarkı”, (şair: W. Sheakespeare) , yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 10.

k. Aşk Temasını İşleyen Şiirler

Aşk teması şiirler içinde en çok işlenen temaların başında gelir. Kaynak dergisinde aşk temasını işleyen şiirler şöyledir:

M. Sait, “İnkisar”, S. 2, Mart 1933, s.:38.

Esat Adil Müstecaplıoğlu, “İçin İçin”, S. 3, Nisan 1933, s.: 80.

İ. H. , “Kalıver Gitsin”, S. 3, Nisan 1933, s.: 81.

Celal Sıtkı, “Yar Gelir Yar Gider”, S. 4, Mayıs 1933, s. 112-113.

Esat Adil Müstecaplıoğlu, “Koşma”, S. 4, Mayıs 1933, s.:112.

Ferruh Niyazi, “Her Geçişinde”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933 , s.:200.

Ha. -Be, “Güzel Saçlı Kız”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:201.

“Katerin”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:200.

Mustafa Seyit Sütüven, “İlan-ı Aşk”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:270

Esat Adil Müstecaplıoğlu, “Koşma”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:275.

Mustafa Seyit Sütüven, “Deli”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:292.

Halil Sezai, “Koşma”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 404.

Esat Adil Müstecaplıoğlu, “Dize Gelen Gönül”, S. 21, Ekim 1934, s.: 451.

R. Gökalp Arkın, “Kocalan Gönül”, S. 21, Ekim 1934, s.: 451.

Esat Adil Müstecaplıoğlu, “Senin de”, S. 22, Kasım 1934, s.: 477.

Esat Adil Müstecaplıoğlu, “Fırtınanın Aşkı”, S. 23, Aralık 1934, s.: 490.

R. Gökalp Arkın, “Bulamadım”, S. 32, Ağustos 1935, s.: 699.

R. Gökalp Arkın, “Ağlamak İstiyorum”, S. 32, Eylül 1935, s.: 753.

Fahri Erdinç, “Gel”, S. 32, Eylül 1935, s.: 753.

Halim Korkut, “İstek”, S. 32, Eylül 1935, s.: 752.

S. Behzad, “Andaçlar”, S. 33, Ekim 1935, s.: 798.

Halil Sezai, “Sana”, S. 33, Ekim 1935, s.: 801.

Fahri Erdinç, “Olursun”, S. 33, Ekim 1935, s.: 801.

Halil Sezai, “Sevgilim Ağlıyordu”, S. 41, Haziran 1936, s.: 162.

Salih Vecdi Bora, “Kezban”, S. 45, Ekim 1936, s.: 295.

Cihat Gençulu, “Sükût-u Hayal”, S. 46, Kasım 1936, s.: 335.

Fethiye Orbey, “Bulasım Geldi”, S. 46, Kasım 1936, s.: 335.

Leman Çiçekdağ, “Efem”, S. 47, Aralık 1936, s.: 359.

N. Çandar, “Kırık Satırlar”, S. 48, Ocak 1937, s.: 391.

Hilmi Çığır, “Ağlamak İstiyorum”, S. 48, Ocak 1937, s.: 394.

İsmail Gün, “Gözlerin”, S. 48, Ocak 1937, s.: 398.

Fethiye Orbey, “Yolumdan Geçmeyiniz”, S. 49, Şubat 1937, s.: 15.

K. F. Ozan, “Aşk İçin Ağlayanlar”, S. 49, Şubat 1937, s.: 26.

A. Rıza Hıncal, “Siz Gidince”, S. 49, Şubat 1937, s.: 30.

Korkut Bayülken, “Armağanım”, S. 50, Mart 1937, s.: 59.

Fethiye Orbey, “Bak da Geçiver”, S. 51, Nisan 1937, s.: 94.

M. Oğuz Alp “Bahtım”, S. 53, Haziran 1937, s.: 143.

Hilmi Çığır, “Gönül”, S. 53, Haziran 1937, s.: 143.

Muharrem Hasbi Helvacıoğlu, “Ağlar”, S. 65, Haziran 1938, s.: 410-411.

Mustafa Genç, “İstek”, S. 71, Aralık 1938, s.: 367.

A. Altıok, “Gülüyor”, S. 79, Ağustos 1939, s.: 160.

Ali Gül, “Gıcırtilar”, S. 85, Şubat 1940, s.: 249.

Osman Balkır, “Ayşe”, S. 94, Kasım 1940, s.: 412.

Yaşar Ercan, “Bana Her şey Sensin”, S. 94, Kasım 1940, s.: 416.

Şairi Bilinmiyor, “Koşma”, S. 113, Haziran 1942, s.: 6.

Refik Fikret Sağnak, “Yolun Sonundan”, S. 114, Temmuz 1942, s.: 19.

Refik Fikret Sağnak, “Yaşamak”, S. 114, Temmuz 1942, s.: 29.

Refik Fikret Sağnak, “Geçmemiş Macera”, S. 145 (152-153-154. sayıda tekrarlanmış), Şubat 1945, s.: 413-414.

Rıza Beşer “Harp Sonrası Davet”, S. 151, Ağustos 1945, s.:472.

Leman Çiçekdağ, “Memleketim ve Sen”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.:4.

Arif Hikmet Par, “Sarı”, S. 168, Ocak 1947, s.: 15.

Sadi Cumbul, “İstemiyorum”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 4

Sabahattin Hüsnü, “Duramam”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 4.

Arif Hikmet Par, “Naz”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 6.

M. Sunullah Arısoy, “Bir Ömürden Bir Yaprak”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 8.

Mehmet Orhan, “Masal”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 14.

Arif Hikmet Par, “Akşam Sefası”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 4.

İlhan Oymak, “Uzun Etek”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 9.

Kenan Saynur, “Sibel’e”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 11.

Osman Attila, “Bağnak Gözlüm”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 7.

Halil Soyuer, “Kadere Kırk Beş”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 7.

Sabih Şendil, “Ayşe’nin Gözleri”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 9.

Ayhan Hünalp, “Döneceksin”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 9.

Refik Fikret Sağnak, “Barışmak”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 8.

Mehmet Sabih Şendil, “Aşk”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 13.

İsmail Ali Sarar, ”Sevgi”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 11.

Arif Hikmet Par, “Hal Böyle İken”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 9.

Tarık Dursun K. , “Bir Başka Adam”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 9.

Sırrı Özbay, “Şeytan”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.: 9.

Sırrı Özbay, “Bir Şey Kalmadı”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.: 12.

Tarık Dursun, “Sükût-u Hayal”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 8.

Cevdet Atmaca, “Saadet”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 9.

Ziya Başlangıç, “Gönülden Bu Yana”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 13.

Kenan Saynur, “Dilediğim Gibi”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 9.

İbrahim Niya, “Bir Aşk Başlıyor”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 14

M. Çetin Tezcan, “Onun İçin Yazılmış Şiirler”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 5.

İlhan Oymak, “Sevgi”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 6.

Rıfat Öztoprak, “Aşk Adamı”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 7.

Kemalettin Koç, “Bu Satırların Adını Okuyucu Koysun”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 12.

Şinasi Saba, “Geliver”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 13.

Ercüment Uçarı, “Dostluk ve Aşk”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 6.

Adnan S. Yücebaş, “Radyo”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 20.

İlhan Oymak, “Buyruk”, yeni seri 20-2S. 1, Aralık 1949-Ocak 1950, s.:13.

I. Diğer Şiirler

Daha çok bir düşünceyi anlatan ya da herhangi bir varlık için yazılmış şiirler de Kaynak’da yer almıştır. Bu şiirleri diğer şiirler başlığı altında almayı uygun bulduk. Bu şiirlerin adları, şairleri ve sayıları şöyledir:

Esat Adil Müstecaplıoğlu, “Kandil”, S. 2, Mart 1933, s.:51.

H. Ali, “Birkaç Satır”, S. 3, Nisan 1933, s.:81.

Refik Fikret Sağnak, “İpucu”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:201

Çubukçuoğlu Sıtkı, “Taşım Yıllarca Kervanlara Denk”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:216.

Refik Fikret Sağnak “Vazolar”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:269.

Saffet Tekin, “Sahilde Gece”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:275.

H. Fehmi, “Gün Olur”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:318.

Mustafa Seyit Sütüven, “Mezarımı Ziyaret”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:352.

Refik Fikret Sağnak, “Mezun Olurken”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:353.

Esat Adil Müstecaplıoğlu, “Bir Sağnak Gecesi”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:353.

A. Gaffar, “Yeni Bir Kaynak Mı Yoksa Bir Mezar Mı?”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 363.

Halil Sezai, “Deniz”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 379.

Feridun, “Ülküm”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 405.

Fahri, “Yıllar”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 408

İbrahim Şevki, “Odun Pazarında”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 410-415.

İ. Hakkı Akay, “Yazık Olsun Böyle Gence”, S. 23, Aralık 1934, s.: 492

İbrahim Şevki Işıkman “Yılbaşı Balosundan Bir Parça”, S. 23, Aralık 1934, s.: 494.

M. Fevzi İlhan, Züğürtlük Şarkısı”, S. 33, Ekim 1935, s.: 791.

Mustafa Seyit Sütüven, “Cokey”, S. 33, Ekim 1935, s.: 796.

İ Hakkı Akay, “Ne Güzel Formül Dedim”, S. 44, Eylül 1936, s.: 259.

Oğuz Özdeş, “Napolyon”, S. 44, Eylül 1936, s.: 259.

Fethiye Orbey, “Mezar Taşındaki Adım”, S. 45, Ekim 1936, s.: 294.

Halil Sezai, “Noktürn”, S. 47, Aralık 1936, s. : 357.

Osman Balkır, “Gece ve Ay”, S. 47, Aralık 1936, s.: 360.

Niyir, “ Şubat”, S. 47, Aralık 1936, s.: 360.

Selçuk, “Balıkesir Lisesi”, S. 47, Aralık 1936, s.: 360.

Halil Sezai, “Su”, S. 48, Ocak 1937, s.: 395.

Cihat Gençulu, “Beddua”, S. 48, Ocak 1937, s.: 410.

Abdullah Çileli, ” Geçmiş sevgisi”, S. 49, Şubat 1937, s.: 25.

Selçuk, “Korkunç Gece”, S. 50, Mart 1937, s.: 56.

A. Rıza Hıncal, “Sükût”, S. 50, Mart 1937, s.: 57.

K. İlhan Öksüz, “Köyün Mezarlığında”, S. 50, Mart 1937, s.: 59.

Timur Engin, “Deniz”, S. 50, Mart 1937, s.: 62.

Mehmet Yaşar, “Hayal”, S. 51, Nisan 1937, s.: 93.

Kazım Fevzi Ozan, ”Mazlum Ahı”, S. 58, Kasım 1937, s.: 296.

Fethiye Caner, “Yolcu”, S. 63, Nisan 1938, s.: 390.

İlhan Alan, “Hocalarıma”, S. 79, Ağustos 1939, s.: 160.

Arif Hikmet Öğrünç, “Orta Asya’nın Kuraklık Hadisesi”, S. 94, Kasım 1940, s.: 413-414.

Arif Hikmet Öğrünç, “Orta Asya’nın Kuraklık Hadisesi: Akınlarımız”, S. 95,

Aralık 1940, s.: 427-429.

Arif Hikmet Öğrünüç, “Orta Asya’nın Kuraklık Hadisesi”, S. 96, Ocak 1941, s.: 435-436.

Ahmet Vefa Aray, “İnanmak”, S. 96, Ocak 1941, s.: 440.

İ. Hakkı Akay, “Ant”, S. 96, Ocak 1941, s.: 441.

Ali Özeller, “Akşam”, S. 97, Şubat 1941, s.: 452.

M. Yalçınır, “Hatıra” S. 97, Şubat 1941, s.: 460.

R. Fikret Sağnak, “Bir Ölüm İçin, S. 98, Mart 1941, s.: 470.

İsmail Kozan, “Hayat”, S. 99, Nisan 1941, s.: 492.

Refik Fikret Sağnak, “Uykusuzluk”, S. 114, Temmuz 1942, s.: 24.

Sunullah Arısoy, “Ninni”, S. 145, Şubat 1945, s.: 416.

Ali Soykut, “Baharda Yapraklar”, S. 146-147, Mart-Nisan 1945, s.: 426.

Refik Musaoğlu, “Toprak”, S. 146-147, Mart-Nisan 1945, s.: 428.

İsmail Hakkı Akay, “Yaşamak Yolu”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 14.

M. Kemal Erian, “Akşam”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 5.

Nihat Akyıl, “Rüya”, S. 155-156, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 5.

Mahmut Kuru, “Kıyıda Akşam”, S. 155-156, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 7.

Hüsnü Yurdusev, “Görüş”, S. 158-159, Mart, Nisan 1946, s.: 15.

Hüsnü Yurdusev, “Bayram ve Çocuklar”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.: 8.

- Ferda Aca, “Serseri”, S. 166-167, Kasım-Aralık 1946, s.: 12.
- Hamit Salih Asyalı, “Çığ”, S. 168, Ocak 1947, s.: 3.
- Sabih Şendil, “İstanbul Şehrinde Uçuş”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 9.
- A. Ferhan Oğuzkan, “Peyzaj”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 8.
- Ayhan Hünalp, “Kavaklıdere Parkı”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 9.
- Bahtiyar Dayıoğlu, “Nöbetçi” yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 10.
- Edip Cansever, “Çirozlar”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 10.
- Bedri Gider, “İki Şair Kouşuyor”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 7.
- Mehmet Sabih Şendil, “Düşünce”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 9.
- Kemalettin Koç, “Gece Hali”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.:8.
- Ömer Edip Cansever, “Küçük Şeyler”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.:8.
- İsmail Sönmez, “Rüya Üstü”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.:12.
- Cevdet Atmaca, “Cumartesi-Pazar Şiiri”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.:2.
- İsmail Ali Sarar, “Sonnet”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.:6.
- Mehmet Sabih Şendil, “Sulh”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.:8.
- Cevdet Atmaca, “Yaşadıktan Sonra”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.:9.
- Bedri Gider, “Ayşe”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 7.
- Şairi bilinmiyor, “Bir Arabanın Beraati”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 7.
- Muhteşem Sunter, “Bizim Şehir”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 7.
- Basri Şenel, “Dilenci”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 8.

- Rüştü Onur, “Rüştü Onur’dan”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 8.
- Cevdet Atmaca, “Ben Erkek Kişi”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 9.
- Şairi bilinmiyor, “İhtiyarlar”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 11.
- İbrahim Niya, “Sen-Akşam-Ben”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 13.
- İlhan Oymak, “Vasiyet”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 8.
- Muhteşem Sunter, “Dünya Masalı”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 9.
- Cevdet Atmaca, “Fayton ve Sarhoş”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 6.
- Ercüment Uçarı, “Kitaplar Bize Bir Şeyler Dedi”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 6.
- Cevdet Atmaca, “Yaz Yağmuru”, yeni seri, 15 S., Temmuz 1949, s.: 6.
- Nezih Cansel, “Yaşamak”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 7.
- M. Agah Önen, “Doğunun Bir Bucağı”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 10.
- Rıza Rıfat Öztoprak, “Yaşamak İçin”, yeni seri, 15. S., Temmuz 1949, s.: 10.
- Hasan Tahran, “Baş başa”, yeni seri, 15. S., Temmuz 1949, s.: 12.
- Maxit Arary, “Deniz Türküsü”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 6.
- Arif Hikmet Par, “Bir Şair Şehit Oldu”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 7.
- Cengiz Tuncer, “Anadolu”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 21.
- M. Kemal Ertan, “Veda”, yeni seri i 20-2S. 1, Aralık 1949-Ocak 1950, s.: 6.
- Solmaz Tuğsavul, “1*0=10” yeni seri 20-2S. 1, Ağustos-Eylül 1949, s.: 10.
- Hasan Kaya, “Serçe”, yeni seri 20-2S. 1, Ağustos-Eylül 1949, s.: 11.

2. Öyküler

Kaynak dergisi edebi türler açısından önemli bir yer tutan öykü için de oldukça zengin bir kaynaktır. Derginin hemen hemen her sayısında en az bir öykü bulunmaktadır. Söz konusu öyküler derginin ilk sayılarında genellikle Anadolu insanı, Anadolu insanının yaşamı, Kurtuluş savaşı gibi toplumsal konular işlenmiştir. sayılar ilerledikçe konularda , diğer türlerde olduğu gibi, kişiselleşme söz konusudur.

Dergide bazı öyküler tek S.da biterken bazı öyküler ise birkaç sayıya bölünerek yayımlanmıştır.

Kaynak dergisinde yer alan öyküler şunlardır:

Üçüncüoğlu, “Efenin Düğünü”, S. 1, Şubat 1933, s.:29-30-31.

Mükerrem, “Çünkü Kadınsın”, S. 2, Mart 1933, s.:51.

Mükerrem, “Unutmak İste”, S. 3, Nisan 1933, s.: 87.

M. Cevdet, “Hep O Ses, Tik! . . , Tak! . . ”, S. 3, Nisan 1933, s.:90-92.

Celal Sıtkı, “Baban Kim?? Anan Kim??”, S. 4, Mayıs 1933, s.:120.

Celal Sıtkı, “Yol Kesen Haydutlar”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:197-199.

Ö. Faruk, “Bardak Dede”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:208.

Kadızzade İsmail Hakkı, “Antikalar Serisi: Haydinci Hüseyin Ağa”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:324-327.

Abdurrahman, “Kara Kaplı Defterden”, S. 16-17-18, Mayıs, Haziran-Temmuz 1934, s.:392-393.

Mahir, Balıkçı”, S. 16-17-18, Mayıs, Haziran-Temmuz 1934, s.:396.

Vasif, “Hatıra Defterimden”, S. 16-17-18, Mayıs, Haziran-Temmuz 1934, s.:398.

Fahir, “Tiryaki”, S. 16-17-18, Mayıs, Haziran-Temmuz 1934, s.:407-408.

İsmail Hakkı Akay, “Antikalar Serisi: Binbaşı”, S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.:443-445.

Mükerrem Kamil, “Kocam Taşlaştı”, S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.:446-447.

İ. Hakkı Akay, “Antikalar Serisi: Dede Sultan”, S. 24, Ocak 1935, s.: 509-512.

İ. Hakkı Akay, “Antikalar Serisi: Hatice Teyze”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 628.

Mükerrem Kamil “Bir Rüya Gördüm”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 539-541.

İ. Hakkı Akay, “Antikalar Serisi: Zadenin Deli İsmail”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 704-706.

Muharrem Adak, “Boş Ümit”, S. 32, Eylül 1935 , s.: 741-742.

Mükerrem Kamil, “Bir çocuğum Olsaydı. ”, S. 33, Ekim 1935, s.: 777-778.

M. Ertuğrul, “Dönüş”, S. 33, Ekim 1935, s.: 802-804.

Mükerrem Kamil, “Bora Başlıyor”, S. 34, Kasım 1935, s.: 837-838.

Z. Tunaboylu, “Pancur”, S. 34, Kasım 1935, s.: 852-854.

Mükerrem Kamil Su, “Namusum Hürriyetimden Üstündür”, S. 39, Nisan 1936, s.: 97-99.

Mükerrem Kamil Su, “İzmir’i Alınca”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 131-134.

İ. Hakkı Akay, “Antikalar Serisi: Ali Gası” S. 44, Eylül 1936, s.: 267-270.

Tahir Harimi Balcıoğlu, “Mayasalı Muhtar Kabak Ali”, S. 44, Eylül 1936, s.: 271-274.

Fethiye Orbey, “Haydi Cevap Verin”, S. 45, Ekim 1936, s.: 296-297.

İ. Hakkı Akay, “Antikalar Serisi: Kürt Ali”, S. 45, Ekim 1936, s.: 311-315.

M. Emin, “Köy Delikanlıları”, S. 45, Ekim 1936, s.: 316-317.

M. Emin , “Teğmen Cevat”, S. 47, Aralık 1936, s.: 355-356.

İ. H. Akay, “ Oğlumla Konuşmalar”, S. 47, Aralık 1936, s.: 362-364.

Yazarı bilinmiyor “Tongurdaklı Hoca”, S. 48, Ocak 1937, s.: 408-409.

C. R. Orhon, “Beyaz Köşk”, S. 51, Nisan 1937, s.: 85.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, “Yalvaran Kadın”, S. 53, Haziran 1937, s.: 134-136.

K. S. , “Ayşe Bacı”, S. 55, Ağustos 1937, s.: 194-197.

Nihat, “Bir Gülün Hatırası”, S. 55, Ağustos 1937, s.: 206-208.

H. Turhan Dağlıoğlu, “Küçük Hafız”, S. 60, Ocak 1938, s.: 321-323.

Hüsamettin Işın, “İhanet”, S. 61, Şubat 1938, s.: 338-341.

Kamil Su, “Sağancılı Veli”, S. 62, Mart 1938, s.: 371-372.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, “Fal”, S. 63, Nisan 1938, s.: 388-390.

Münevver Kaymakçı, “Deli Kartal”, S. 64, Mayıs 1938, s.: 401-402.

Münevver Kaymakçı, “Deli Kartal”, S. 65, Haziran 1938 , s.: 421-422.

H. T. Dağlıoğlu, “Kırkından Sonra”, S. 67, Ağustos 1937, s.: 447-448.

H. T. Dağlıoğlu, “Kırkından Sonra”, S. 68, Eylül 1937, s.: 467-468.

Leman Çiçekdağ, “Emzik”, S. 72, Ocak 1939, s.: 578-581.

E. R. A. , “Dilsiz”, S. 75, Nisan 1939, s.: 36-38.

İlhan Oymak, “Köşebaşı”, S. 75, Nisan 1939, s.: 41.

Fethi Aktuğ , “Son Dilek”, S. 75, Nisan 1939, s.: 44-46.

Selim Şengil, “Toprağa Dönüş”, S. 77, Haziran 1939, s.: 103-107.

Abdurrahman Orhun, “Haciz”, S. 79, Ağustos 1939, s.: 155-158.

Azize Tözen, “Şevki Çamtepe”, S. 80, Eylül 1939, s.:174-176.

Muhip Talat Güney, “Siyah İnci”, S. 84, Ocak 1940, s.: 232-234.

Nevzat Türkkan, “Yılbaşı Gecesi”, S. 84, Ocak 1940, s.: 234-235.

C. Atakent, “Feragat”, S. 86, Mart 1940, s.: 271.

Hamdi Arabacıoğlu, “Kapçık”, S. 89, Haziran 1940 , s.: 318-321.

Nevzat Türkan, ”Kahraman Ali”, S. 89, Haziran 1940, s.: 333-336.

Zinnur Erginer, “Plevne Muharebesi”, S. 90 (2 bölüm, 19 Temmuz 1940) , s.
337.

Galip Tuncer, “Ümit”, S. 93, Ekim 1940, s. 395-400.

Mustafa Niyazi, “Liman”, S. 143, Aralık 1944, s.: 387-389.

Naim Miscioğlu, “İlk Dost”, S. 155-156, Aralık 1945-Ocak 1946, s.: 14-15.

İsmail Hakkı Akay, “Zeytin Kızı”, S. 157, Şubat 1946, s.:15.

Nuri Sivri, “Baba Kalbi”, S. 158-159, Mart-Nisan 1946, s.: 4.

İsmail Hakkı Akay, “Dede Kızı”, S. 158-159, Mart-Nisan 1946, s.:14.

Nuri Sivrioğlu, “Köy Ağası”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.: 14.

İsmail Hakkı Akay, “Saadet ve sefalet”, S. 166-167, Kasım-Aralık 1946, s.:15.

İlhan Oymak, “Kadın Vitrini Yedi”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 8-9/12-13.

Naim Miscioğlu, “Bir Dalgınlık Hikayesi”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 12.

İlhan Oymak, “Bizimki”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 8-9.

Mustafa Niyazi, “Katibin Ziyaretçileri”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 8-9 / 16.

Ercüment Uçarı, “Baba ile Oğul”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 8-9/12.

Ercüment Uçarı, “Bir Delikanlının Notlarından”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.:8-9/13.

Nail Tahir, “Yuva Saadeti”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 8.

Ercüment Uçarı, “Reşat Efendi”, yeni seri 16-17 S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 9/24.

Kaynak dergisi’nde Dünya Edebiyatı’nın ünlü öykücülerinden çeviriler de yapılmıştır. Çeviri öyküler, buldukları S.lar, yazarları ve çevirmenleri şöyledir:

Mihail Asorgin, çev: A. Gaffar, ”Bir Adamın Eşyası”, S. 1, Şubat 1933, s.:14-15-16.

Lamartine, çeviren: M. Nusret, “Göl”, S. 2, Mart 1933, s.:50.

İvan Bunnin, çeviren: A. Gaffar, “Meçhul Dost”, S. 2, Mart 1933, s.: 52-57.

Lermonlof, çeviren: A. Gaffar, “Son Söz”, S. 4, Mayıs 1933, s.:133.

Alphonse Daudet, çeviren: Kamil, “Provensli Bir Çobanın Hikayesi”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:194-195.

Panteleymon Romanof, çeviren: A. Gaffar, “Allahın Lütü”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:213-216.

Victor Hugo, çeviren: Hasan Ali, “Göl Kenarında”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.:375.

Diderot, çev. Cahit Vecdi, “Samimiyet” , S. 16-17-18, Mayıs, Haziran-Temmuz 1934, s.:402.

Antoin de Coursen, çeviren: Naci Erçevik, “Engel”, S. 24, Ocak 1935, s.: 513-

514.

Alphonse Daudet, çeviren . Naci Erçevik “ «Arlı Kız”, S. 27, Nisan 1935, s.: 562-564.

Leconte ol Lisle, çeviren: Naci Erçevik, “Hialmar’in Kalbi”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 594.

Guy de Maupassant, çeviren: N. Zeki, “Küçük Fıçı”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 721-723.

Guy de Maupassant, çeviren: Halil Sezai, “Su Üstünde”, S. 34, Kasım 1935, s.: 860-862.

Alphonse Daudet, çeviren: S. Paracıklıoğlu, “Yerleşme”, S. 48, Ocak 1937, s.: 413-414.

Alphonse Daudet, çeviren: H. S. Paracıklıoğlu, “Mensur Şiir”, S. 49, Şubat 1937, s.: 27.

Lamartine, çeviren: Osman O. Güneşli, “Cesur Bir Çocuk”, S. 50, Mart 1937, s.: 62.

O. Henry, “Fidyе”, çeviren: Nüveyre Akbay, Yeni Seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 8-9.

Hector Malot, “Dostlar”, çeviren: N. Misicoğlu, Yen. Seri 5. S., Eylül 1948, s.: 10.

Jules Renard, “Kuvvetli Adam”, Çeviren: N. Miscioğlu, Yeni Seri 5. S., Eylül 1948, s.:11.

Jules Renard, “Erik”, Çeviren: N. Mİscioğlu, Yeni Seri 6. S., Ekim 1948, s.: 13.

Jean Richepin, “Fakirlerin Hazinesi”, çeviren: N. Miscioğlu, Yeni Seri 8. S., Aralık 1948, s.: 5.

Jules Renard, “Hassas Kulak”, çeviren: N. Miscioğlu, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 6.

Emile Moselly, “Büyük Acı”, çeviren: N. Miscioğlu, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.:5.

3. Romanlar

Kaynak dergisinde roman türünde sadece iki örnek bulunmaktadır. Bu romanların ikisi de Kurtuluş Savaşı ile ilgilidir. Romanlar tefrika halinde yayımlanmaya başlanmıştır. Ancak bu romanların az sayıda yer almasından dolayı tefrikalarının tamamlanmadığı düşünülebilir. Kaynak'ta yer alan romanlar şunlardır:

Hüsamettin Işın, “Koca Tepenin Beş Atlısı”, S. 63, Nisan 1938, s.: 391-392.

Hüsamettin Işın, “Koca Tepenin Beş Atlısı”, S. 64, Mayıs 1938, s.: 407-408.

Hüsamettin Işın, “Koca Tepenin Beş Atlısı”, S. 65, Haziran 1938, s.: 417-418.

İsmail Habib Sebük, “Anzavur'un Romanı”, S. 141, Ekim 1944, s.: 347-350.

4. Anılar

Anı türü Kaynak dergisinde sık sık kullanılan türlerdendir. Anıların arasında en büyük payı Kurtuluş savaşı ile ilgili olanları alır.

Kaynak dergisi'nde yer alan anılar şunlardır:

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler:Matem Sabahı”, S. 3, Nisan 1933 , s.: 82-86.

Celal Sıtkı, “Babam İçti”, S. 3, Nisan 1933, s.: 89.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler:Sürüyü Kurt Dalamış Görünürde Çoban Yok”, S. 4, Mayıs 1933, s.: 121-128.

Yazarı bilinmiyor, “Askerlik Tarihimizden Kahramanlar, Kahramanlıklar”, S. 4,

Mayıs 1933, s.: 107.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler:Göç”, S. 5, Haziran 1933, s.: 149-152.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler:Ne Mutlu!...”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.: 178-180.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler: İlk Patlayan Top” S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.: 241.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler :Köşk Cephesi”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.: 277-279.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler:Krup”, S. 12, Ocak 1934, s.: 306-309

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler: Baş Çayıra Doğru” S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.: 314-318.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler:Başçayır’da” S. 16-17-18, Mayıs, Haziran-Temmuz 1934, s.: 416-418.

Muammer , “Hayattan Bir Sahife”, S. 16-17-18, Mayıs, Haziran-Temmuz 1934, s.: 388-389.

Avni İsmail, “Müstecabizade İsmet’e ait hatıralar”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 378-379.

Nafiz, “Kış”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.:399.

Kadir Şimşek, “İlk Acı İlk Sevinç”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 405.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler:Başçayır’dan Nazilli’ye” S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.: 430-433.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler: Mevzideki Yaşayış, S. 21, Ekim 1934, s.: 452-454.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler: İleri Hat”, S. 22, Kasım 1934, s.: 472-473.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kışa Hazırlık”, S. 22, Kasım 1934, s.: 473.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler: Bir Yürek Kalkınlığı” S. 23, Aralık 1934, s.: 487-488.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler: Koçarlı Çetesi”, S. 24, Ocak 1935, s.: 500.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler: Kama” S. 27, Nisan 1935, s.: 558-561.

İbrahim Şevki Işıkman, “Kara Günler”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 602-606.

Hayriye Dönüş “Atatürk’ün Heykeli Önünde”, S. 32, Eylül 1935, s.: 736.

Feridun Ankara, “Bir Öğretmen Adayının Hatıra Defterinden”, S. 33, Ekim 1935, s.: 796.

Muammer Gözalan, “Aslanlar Mezarı/Umumi Harp Hatıraları”, S. 39, Nisan 1936, s.: 104-106.

Muammer Gözalan, “Umumi Harp Hatıraları / Aslanlar Mezarı”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 139-141.

Ziya Önay, “K. Köyü Odasında Bir Akşam ve Bir Çiftlikte Gördüklerim”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 144-145.

Muammer Gözalan, “Umumi Harp Hatıraları / Aslanlar Mezarı”, S. 41, Haziran 1936, s.: 1158-161.

İ. Şevki Işıkman, “Murettip Faiz’in Ölümü”, S. 42, Temmuz 1936, s.: 193-194.

Muammer Gözalan “Umumi Harp Hatıraları-5/Aslanlar Mezarı, , S. 43, Ağustos 1936, s.: 232-234.

Kurum Kınçef, çeviren: Türker Acaroğlu, “Montrö Zaferi Münasebetile Çanakkale’den Geçerken”, S. 43, Ağustos 1936 , s.: 214-215.

Muammer Gözalan, Umumi Harp Hatıraları-6/Aslanlar Mezarı, S. 43, Ağustos 1936, s.: 262-264.

Muammer Gözalan, Umumi Harp Hatıraları/Aslanlar Mezarı, S. 45, Ekim 1936, s.: 292-293.

Nuri Sivri, “Vatanın Öz Çocuğuna”, S. 46, Kasım 1936, s.:329-330.

A. Recep Yersu “Acı Bir Hatıra”, S. 48, Ocak 1937, s.: 391.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, “Köy Dönüşü”, S. 48, Ocak 1937, s.: 404-406.

İ. Hakkı Akay, “Köyde Kış”, S. 48, Ocak 1937, s.: 411-412.

Niyir, “İlk Kar”, S. 48, Ocak 1937, s.: 412

İ. Hakkı Akay, “Eyyubiler Diyarından Bir Hatıra”, S. 56, Eylül 1937 , s.: 214-216.

H. Turhan Dağlıoğlu, “Otomobil Kazası”, S. 57, Ekim 1937 , s.: 250-251.

Nizamettin Etik, “Öldüren Haber”, S. 85, Şubat 1940, s.: 254-255.

Selahattin Avcı, “Naneci”, S. 88, Mayıs 1940 , s.: 310-312.

Faliha Işım, “Dönüş”, S. 97, Şubat 1941, s.: 459-460.

F. Işım, “Bir Genç Kızın Hatıra Defterinden”, S. 98, Mart 1941, s.: 477-478.

Emin Faik, “Babamla İlk Gezim”, 101. S., Haziran 1941 , s.: 525-526

Sıtkı Yırcalı, “Atatürk ve Üç Balıkesir”, 118. S., Kasım 1942, s.: 82-83.

Refik İnce, “Atatürk’ten Bir Hatıra”, 118. S., Kasım 1942, s.: 84-85.

Ekrem Çavuldur, “Atatürk’e Ait Hatıralardan”, 118. S., Kasım 1942, s.: 86-89.

Edibe Kılınç, “Bir Çocukluk Hatırası”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.: 13.

Fazlı Güleç, “Rahmetli Necati”, S. 168, Ocak 1947 , s.: 1.

Yazarı bilinmiyor, “Büyük Hemşerim Rahmetli Necati”, S. 168, Ocak 1947, s.: 2.

Hıfzırahman Reşit Öymen, “Mustafa Necati’yi Anarken”, S. 168, Ocak 1947, s.: 7-9.

Mustafa Necati, “İstiklal Mücadelesi Hatıraları’ndan”, S. 168, Ocak 1947, s.: 10-11/13.

Hasan Gökçe, “Balıkçı ve Kedi”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.:2.

Haşim Aköz, “Atanın Huzurunda”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 10/15.

5. Söyleşiler

Bu tür Kaynak dergisinde çok sık rastlanılmayan bir türdür. Bunda o dönem için söyleşi türünün pek yaygın olmayışının etkisi vardır.

Kaynak dergisi’nde yer alan söyleşi türündeki yazılar şunlardır:

Şinasi İlhan, “Fantazi: Dünya”, S. 4, Mayıs 1933, s.: 127-128.

Muharrem, “Siyah-Beyaz”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 406-407.

İsmail Hakkı Akay, “Hizmetçi Belası, S. 33, Ekim 1935, s.: 781-782.

Rıza Beşer, “Sohbet”, S. 143, Aralık 1944, s.: 384-386.

Arif Hikmet Par, “Nurullah Ataç”, yeni seri, 2. S., Haziran 1948, s.:3.

Cahit Albayrak, “Sanatkar Artun ve Ökte’den Notlar”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 4/11.

Hasan Gökçe, “Baldıran”, yeni seri, 5. S., Eylül 1948, s.:2.

M. Reşit Kıpçak, “Cahit Külebi ile Hasbihal”, yeni seri, 9. S., Ocak 1949, s.:
10/15.

M. Sabri Altınel, “Şiir Üstüne”, yeni seri, 9. S., Ocak 1949, s.: 16.

Ayhan Yetkiner, “Şair Sohbetleri”, yeni seri , 13. S., Mayıs 1949, s.: 16.

6. Denemeler

Deneme türü de Kaynak'ta sık rastlanılan türlerdendir. Bu tür yazıları genellikle gençlik sayfalarında görmekteyiz.

Kaynak dergisi'nde yer alan Deneme türündeki yazılar şunlardır:

Arif Nihat “Boru”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.: 199.

Esat Adil, “Örgülü Saçlı Türkmen Kızları”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:
270.

Ziya İhsan, “Sevgi Ahlaki”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.: 280-281.

Sabri, “Ayrılırken” S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 377.

Rahim, “Bulutlar”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 397.

Mükerrem Kamil, “Kalbimi Seriyorum”, S. 22, Kasım 1934, s.: 474.

M. M. Feridun, “Öğretmen Olacağım”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 717.

Türker Acaroğlu, “Ben de Öğretmen Olacağım”, S. 33, Ekim 1935, s.: 799-800.

Şennur Tüzün, “Ne Mutlu Bize”, S. 33, Ekim 1935, s.: 801.

Türker Acaroğlu, “Yazık ki Değilim”, S. 34, Kasım 1935, s.: 856.

Feridun Ankara, “Hep Birden Bağıralım”, S. 34, Kasım 1935, s.: 859

- Mükerrem Kamil Su, “Kadın”, S. 37, Şubat 1936, s.: 27.
- Ziya Önay, “Köylerde Bekleyen Var”, S. 37, Şubat 1936, s.: 43.
- Leman, “Beklerken”, S. 46, Kasım 1936, s.:336.
- Fethiye Orbay, “And İçtim”, S. 47, Aralık 1936, s. : 354.
- K. F. Ozan, “Ülkü Yolcuları”, S. 47, Aralık 1936, s.: 358.
- Mualla, “Karanlık Gece”, S. 47, Aralık 1936, s.: 358.
- Zinnur Ergin, “Gençlik/Musiki”, S. 48, Ocak 1937, s. 401.
- Korkut Bayülken, “Kan Renkli Duman”, S. 49, Şubat 1937, s.: 21-22.
- H. S. Paracıkoğlu, “Öğretmen”, S. 50, Mart 1937, s.: 54.
- Zinnur Ergin, “Karlı Havada Bir Gezi”, S. 50, Mart 1937, s.: 58.
- Niyir, “Gece”, S. 50, Mart 1937, s.: 60.
- Turhal, “Denizde Gece”, S. 50, Mart 1937, s.: 60.
- İlhan Orkon, “Kemanın Sesi”, S. 51, Nisan 1937, s.:93.
- Zeki Erdem, “Kayıkla Dalga”, S. 51, Nisan 1937, s.: 94.
- Turhal Soyungut, “Yollar”, S. 54, Temmuz 1937, s.: 181.
- İlhan Oymak, “Durmak Düşüyor”, S. 69, Ekim 1938, s.: 488.
- Kemal Özdeş, “Öğretmen”, S. 75, Nisan 1939, s.: 42.
- Kenan Ertanhan, “Hayalden Hakikata”, S. 75, Nisan 1939, s.: 42.
- Erdoğan Algar, “Öğretmen”, S. 75, Nisan 1939, s.: 43.
- Erdoğan Alpar, “Onun Hikayesi”, S. 81, Ekim 1939, s.: 192.

Kemal Özdaş, “Okumak”, S. 84, Ocak 1940, s.: 231.

Zahide Edibe Kılınç, “Deniz”, S. 164-165, Eylül-Ekim 1946, s.: 16.

Hamit Salih Asyalı, “Rüyam” S. 168, Ocak 1947, s.:14.

Sabahattin Eyüpoğlu, “Yalnızlık”, (Çeviri) , yeni seri, 8. S., Aralık 1948, s.:2.

Rıza Apak, “Yılmaz Hoca”, yeni seri, 10. S., Şubat 1949, s.: 12.

7. Masallar

Masal türü çoğunluğu derleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeni seri ve Yeni Kaynak'ta masal türündeki çalışmalara rastlanılmamaktadır.

Kaynak dergisi'nde yer alan masallar şunlardır

Kadızzade İ. Hakkı, “Balıkçı”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:181-185.

Niyazi Sezen, “Halk Masalları: Edebiyat Ödevi, Masal”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 712-714.

Derleyeni bilinmiyor “Köylü Dili ile Yurt Masalları, Cevahir Kuşu”, S. 30, Temmuz 1935 s.: 634-638.

İ. H. Akay, “Köylü Dili ile Halk Masalları: Şah Mehmet”, S. 37, Şubat 1936, s.: 23-26.

İ. H. Akay, “ Tavuz Kuşu”, S. 39, Nisan 1936, s.: 100-103.

Niyazi, Fesliyenci Kız”, S. 39, Nisan 1936, s.: 110-111.

Osman Balkır, “Halk Masalları: Elmas Salkımı”, S. 41, Haziran 1936, s.: 167-170.

Osman Balkır, “Halk Masalları: Avcı Mamud”, S. 43, Ağustos 1936, s.: 227-231.

Osman Balkır, “Halk Masalları: Çengi Dilaver”, S. 45, Ekim 1936, s.:298-302.

Osman Balkır, “Halk Masalları: Dev Karları”, S. 46, s.: 333-334, Kasım 1936

Osman Balkır, “Halk Masalları: Dev Karları”, S. 47, Aralık 1936, s.:350-352.

Osman Balkır, “Halk Masalları: Akıllı Köylü”, S. 48, Ocak 1937, s.:415-416.

Osman Balkır, ”Ayı Memet”, S. 49, Şubat 1937, s.: 20-21.

Osman Balkır, “Halk Masalları: Gece Gezen Kız”, S. 50, Mart 1937, s.: 49-50.

Osman Balkır, “Halk Masalları: İnan Hoca”, S. 51, Nisan 1937, s.: 86-89.

Zekai Eroğlu, “Kadın ve Şeytan”, S. 84, Ocak 1940, s.: 236-237.

8. Fabllar

Kaynak dergisi’nde en az yer alan türlerdendir. Tüm sayılarda toplam üç adet fabl bulunur.

Kaynak’ta yer alan fabllar şunlardır:

M. Fevzi İlhan, “Leylek”, S. 32, Eylül 1935, s.: 743.

M. Fevzi İlhan “Baykuş”, S. 34, Kasım 1935, s.: 851.

Hasan Basri Çantay, “Serçe”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 13-14.

9. Biyografiler

Biyografi türü Kaynak dergisinde sık sık yer bulmuştur. Özellikle tarih alanında kişilerin biyografileri yayımlanmıştır.

Kaynak dergisi’nde yer alan biyografiler şunlardır:

Esat Adil, “İlyas Paşa”, S. 2, Mart 1933, s.: 39-45.

A. H. , “Kahramanlar, Kahramanlıklar”, S. 3, Nisan 1933, s.: 71-74.

Esat Adil, “İlyas Paşa”, S. 3, Nisan 1933 , s.: 76-78.

Esat Adil, “İlyas Paşa”, S. 4, Mayıs 1933, s.: 113-116.

Abdülbaki, “Balım Sultan”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 369-371.

Yazarı Bilinmiyor, “Sofokles”, S. 34, Kasım 1935, s.: 839-840.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, “Zağnos Paşa Hakkında”, S. 37, Şubat 1936 , s.: 8-10.

K. Kani, “Keçeci Hafız Mehmet Emin”, S. 37 Şubat 1936, s.: 11-12.

K. Kani, “Memleket Büyükleri: Evrenos Bey”, S. 37, Şubat 1936, s.: 17-22.

K. Kani, “Memleket Büyükleri: Evrenos Bey”, S. 38, Mart 1936, s.: 61-64.

Ltf Kırdar, “Reşit Galip”, S. 38, Mart 1936, s.: 50-51.

K. Kani, “Memleket Büyükleri: Ece ve Fadıl Beyler”, S. 39, Nisan 1936, s.: 93-96.

K. Kani, “Memleket Büyükleri: Yusuf Fakih”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 121-124.

K. Kani, “Memleket Büyükleri: Yusuf Fakih”, S. 41, Haziran 1936, s.: 154-157

K. Kani, “Memleket Büyükleri: Yusuf Fakih”, S. 42, Temmuz 1936, s.: 188-192.

K. Kani, “Memleket Büyükleri: Mehmet Efendi”, S. 43, Ağustos 1936 , s.: 222-226.

Ali Rıza Hıncal, “Adanalı Ziya”, S. 48, Ocak 1937, s.: 390.

İsmail Gün, “Büyük l”, S. 48, Ocak 1937, s.: 398.

Halil Sezai, "Aşık Ömeri", S. 49, Şubat 1937, s.: 16-17.

Halil Sezai, "Aşık Ömeri", S. 50, Mart 1937, s.: 45-47.

K. Kani, "Memleket Büyükleri: Muharrem Hasbi", S. 51, Nisan 1937, s.: 78-81.

Mükerrem Kamil Su, "Büyük Türk Mimarı Sinan", S. 63, :Nisan 1938, s.: 377

Ekrem Çavuldur, "Yere Değirilemeyen Sırt", Cihan Pehlivan: Kurtdereli Mehmet, S. 75, Nisan 1939, s.: 19-24.

Mahir Gürsel, "Mimar Sinan", S. 75, Nisan 1939, s.: 25-27.

Esat Budaklıoğlu, "General Ali Hikmet", S. 76, Mayıs 1939, s.: 63-64.

K. Kani Akpınarlı, "Kurtdereli", S. 76, Mayıs 1939, s.: 67-75.

Mehmet Ali Ayni, "Birgivi", S. 77, Haziran 1939, s.: 89-96.

Mahir Gürsel, "Mimar Sinan", S. 77, Haziran 1939, s.: 97-99.

Mehmet Ali Ayni, "Birgivi", S. 78, Temmuz1939, s.: 113-117.

Mehmet Ali Ayni, "Birgivi", S. 79, Ağustos1939, s.: 139-145.

Mehmet Ali Ayni, "Birgivi", S. 80, Eylül 1939, s.: 163-168.

Zinnur Erginer, "Mimar Sinan", S. 87, Nisan 1940, s.: 279-280.

Eminittin Çelkoz, "Abdülhak Hamit", S. 87, Nisan 1940 , s.: 280-282.

Suud Yavısı Eb-Us-U-Suudoğlu, Müstecabizade İsmet", S. 102-103, Temmuz 1941, s.: 531-570.

Sırrı Özbay, "Albay Ressam Selahattin", S. 148-149, Mayıs-Haziran 1945, s.: 444.

Fettah Bakan, "Mevlananın Hayatı ve Ölümü", S. 148-149, Mayıs-Haziran 1945, s.: 445-450.

Refik Musaoğlu, “Can Akengin”, S. 150, Temmuz 1945, s.: 469-471.

Hasan Basri Çantay, “Büyük Türk Alimi Molla Fenari”, S. 155-156, Aralık 1945-Ocak 1946, s.: 2-5.

Kerim Kani Akpınarlı, “İlyas Paşa’ya Dair”, S. 166-167, Kasım-Aralık 1946, s.: 7-10.

M. Halit Bayrı, “Balıkesir Şairleri / Fatma Kamile Hanım”, yeni seri 2. S., Haziran 1948 s.: 5.

Yazarı bilinmiyor, “Balıkesir Şairleri/Hasan Cemer”, yeni seri, 3. S., Temmuz 1948, s.: 5.

Arif Hikmet Par, “Balıkesir Şairleri / Mehmet Çakırtaş”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 5.

Arif Hikmet Par, “Balıkesir Şairleri / M. Sabri Altınel”, yeni seri, 5. S., Eylül 1948 s.: 5.

Arif Hikmet Par, “Balıkesir Şairleri / Halil Soyver”, yeni seri, 6. S., Ekim 1948 s.: 5.

Ahmet Mahir Çadırcıoğlu, “Balıkesirli Abdülaziz Mecdi Efendi”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 6-7.

Arif Hikmet Par, “Balıkesir Şairleri / Yazıcıoğlu Küçük Muharrem Hasbi”, yeni seri, 7. S., Kasım 1948, s.: 7.

Arif Hikmet Par, “Balıkesir Şairleri / Hafız Ahmet Sadi Efendi”, yeni seri, 8. S., Aralık 1948, s.: 5

Yazarı bilinmiyor, “Balıkesir Şairleri / Hasan Basri Çantay”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.:5.

Yazarı bilinmiyor, “Balıkesir Şairleri / Müstecabizade İbrahim İsmet”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.:5.

Arif Hikmet Par, “Balıkesir Şairleri / İsmail Kazan”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.:5.

Arif Hikmet Par, “Balıkesir Şairleri / Enisi Mustafa Efendi”, yeni seri, 13. S., Mayıs 1949, s.:5.

Naim Mircioğlu, “Sırrı Özbay”, yeni seri, 14. S., Haziran 1949, s.:5.

Arif Hikmet Par, “Balıkesir Şairleri / Senai Mehmet Efendi”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.:5.

Yazarı bilinmiyor, “Balıkesir Şairleri / Bahri Hasan Efendi”, yeni seri, 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 5.

Vehbi Evinç, “Öğretmen İsmail Hakkı Özışık”, yeni seri, 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 18-19

Kenan Soynur, “Effi Briest”, yeni seri, 20-21. S., Aralık 1949-Ocak 1950, s.: 7

10. Gezi Yazıları

Gezi türü Kaynak'ta çok kullanılmayan türlerdendir. Bu tür genellikle tarih araştırmaları için yapılan geziler sonucunda ortaya çıkmışlardır.

Kaynak dergisi'nde yer alan gezi türündeki yazılar şunlardır:

M. Ekrem, “Gezişler ve Görüşler”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933. , s.: 218-224.

Kasım Yanık, “Evciler Köyü”, S. 33, Ekim 1935, s.: 779-780

R. Gökalp Arkın, “Köy Görüşleri: Soğan bükü, Güngörmez , Koca Ali”, S. 34, Kasım 1935, s.: 849-850.

Nuri Dünder, “Köy Gezileri”, S. 54, Temmuz 1937, s.: 170-172.

Nuri Dünder, “Köy Gezileri”, S. 55, Ağustos 1937, s.: 198-199.

Yaşar Ercön, “Bir Tren Yolculuğu”, S. 83, Aralık 1939, s.: 221-222.

Yaşar Ercön, “Bir Tren Yolculuğu”, S. 84, Ocak 1940, s.: 238-239.

Eminittin Çeliköz, “Köy (hayırı) , Ecdat Yادigarı”, S. 139, Ağustos 1944, s.: 316-318.

Yazarı bilinmiyor, “Pamkçu-İnkaya Tetkik Gezisi”, S. 140, Eylül 1944, s.: 337-339.

Nedim Alper, “Güzel Güre”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.: 12.

Vehbi Evinç, “Dertli Ova Manyas”, yeni seri 6 S., Ekim 1948, s.: 16.

Vehbi Evinç, “Dertli Ova Manyas”, yeni seri, 8. S., Aralık 1948, s.: 16.

Naim Miscioğlu, “Altıntaş”, yeni seri, 20-21. S., Aralık 1949-Ocak 1950, s.: 3.

11. Kişisel ve Edebi Mektuplar

Mektup türü genellikle Yeni Kaynak dergisinde yer almıştır. Bunların çoğunluğunu da edebi mektuplar oluşturmaktadır. Yeni Kaynak dergisi incelememiz dışında olduğundan burada az sayıda mektup türü eserden bahsedilecektir. Kaynak dergisi’nde yer alan mektup türündeki yazılar şunlardır:

Mustafa Seyit, “Cenap Şahabettin Beyefendiye”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:288-292.

Halit, “Köyden İlk Mektup”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.:376-377.

Kasım Işık, “Kasım’ın Mektubu”, S. 48, Ocak 1937, s. 396-397.

Kasım Işık, “Kasım’ın Mektubu”, S. 49, Ocak 1937, s.: 11-12.

A. Ferhan Oğuzkan, “Matmazel Norelya’nın Koltuğu”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 7/14.

B. KAYNAK DERGİSİNDEKİ BİLİMSEL ÜRÜNLER

1. İnkılap İle İlgili Yazılar

İnkılap konusu özellikle ilk sayılarda inkılabı benimsetmek ve yaymak ülküsüne bağlı olarak çok sık kullanılmıştır. Zaman ilerledikçe sadece milli bayram günlerinde yayımlanır duruma gelmiş, yeni seri bölümlerine gelindiğinde ise unutulmaya yüz tutmuştur.

Kaynak dergisi'nde yer alan inkılapla ilgili yazılar şunlardır:

Doktor Kamil, "İnkılap Karşısında Duygularımız", S. 1, Şubat 1933, s.:27.

Esat Adil, "Türk İnkılabı ve Ehliyet Hürriyeti", S. 2, Mart 1933, s.:33-36.

Doktor Kamil, "Yeniliğe İlk Adım", S. 2, Mart 1933, s.:59.

Esat Adil, "Fert, Cemiyet, Devlet Hürriyetleri", S. 3, Nisan 1933, s.:65-67. .

Ülkü Dergisinden Recep, "Disiplinli Hürriyet", S. 4, Mayıs 1933, s. 97-98.

Esat Adil, "Gençlik", S. 5, Haziran 1933, s.:137.

Esat Adil, "On Yıl", S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.:225.

Yazarı bilinmiyor "Türk İstiklali ve İnkılap Savaşının Kronolojisi", S: 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.: 235-237.

Kadıızade İ. Hakkı, "Milliyet ve Cumhuriyet", S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.: 239.

Esat Adil, "İnkılapçı Vatandaşın Vasıfları", S: 12, Ocak 1934, s.:297.

Esat Adil, "Laiklik ve Vicdan Hürriyeti", S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.:362.

İbrahim Şevki, "İnkılap Mevzularına Kıran mı Girdi?", S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934 s.: 442.

O. Nazif, “Ülkü”, S. 21, Ekim 1934, s.: 467.

Esat Adil, “Bilgi-İnanç”, S. 22, Kasım 1934, s.: 476.

M. N. , “Türk İnkılabı Hakkında”, S. 22, Kasım 1934, s.: 478.

A. Ekrem, “İnkılap Tarihimiz”, S. 23, Aralık 1934, s.: 484.

İ. Akçal, “Çocuklar İçin”, S: 27, Nisan 1935, s.: 547/565.

Kenan Emin Akmanlar, “Prensiplerimiz”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 562-563.

Hakkı Öner, “Köy Ülküsü”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 565-567.

Kenan Akmanlar, “Yaratıcı Devrim”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 623.

Kenan Akmanlar, “Kurtuluşumuz”, S. 32, Eylül 1935, s.: 729.

Kenan Akmanlar, “Cumhuriyete Saygımız”, S. 33, Ekim 1935, s.: 761.

TE, AO, “Cumhurluktan Önce ve Sonraki Türkiye”, S. 33, Ekim 1935, s.: 763.

Ferudun Ankara, “Mutlu Günün Kutlu Günü”, S. 33, Ekim 1935, s.: 770.

İ. Şevki Işıkman, “Cumhuriyet En Büyük Bir Nimettir”, S. 39, Nisan 1936, s.:

83.

Kenan Akmanlar, “19 Mayıs 1919”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 115.

İ. Şevki Işıkman, “Ya İstiklal Ya Ölüm”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 116-117.

Kazım Gürel, “19 Mayıs 1919”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 118-119.

Ziya Günöz, “Cumhuriyet”, S. 45, Ekim 1936, s.: 277.

E. Çavuldur, “Cumhuriyette Büyük Türk Varlığı”, S. 45, Ekim 1936, s.: 278.

İ. Hakkı Akay, “Türkler ve Cumhuriyet”, S. 45, Ekim 1936, s.: 280.

Osman Balkır, “Varol Cumhuriyet”, S. 45, Ekim 1936, s.: 281.

- A. Erdik, “Doğan Güneşe”, S. 45, Ekim 1936, s.: 282.
- K. Kani Akpınarlı, “Cumhuriyetin 13. yılı”, S. 45, Ekim 1936, s.: 283.
- Benlioğlu, “Arkadaşlar”, S. 45, Ekim 1936, s.: 285.
- Ekrem Çavuldur, “19 Mayıs”, S. 52, Mayıs 1937, s.: 97.
- Mükerrem Kamil Su, “Mutlu Samsun”, S. 52, Mayıs 1937, s.: 98-99.
- Kamil Su, “19 Mayıs’tan Önce”, S. 52, Mayıs 1937, s.: 100-102.
- Cenap Refik Orkon, “Samsun”, S. 52, Mayıs 1937, s.: 103-105.
- Mükerrem Kamil Su, “Genç Türkiye Cumhuriyeti”, S. 57, Ekim 1937, s.: 233.
- Ziya Günay, “Cumhuriyet”, S. 57, Ekim 1937, s.: 234.
- A. Zeki Ökmen, “14. Yılın Kültürü”, S. 57, Ekim 1937, s.: 237-239.
- Kemal Demiray, “Bir Kuvvet Abidesi Türkiye”, S. 57, Ekim 1937, s.: 242.
- A. Zeki Ökmen, “14 Yaş ve 14 Yıl”, S. 57, Ekim 1937, s.: 244-245.
- Mükerrem Kaiml Su, “Tarih Kongresi”, S. 57, Ekim 1937, s.: 235-236.
- Mükerrem Kamil Su, “Anafartalar Kahramanına”, S. 62, Mart 1938, s.: 361.
- Mükerrem Kamil Su, “19 Mayıs”, S. 64, Mayıs 1938, s.: 393.
- Nazım Örensun, “Cumhuriyetin 15. yıl Dönümü İdrak edilirken”, S. 69, Ekim 1937, s.: 475-477.
- Cezmi Berktin, “Atatürk”, S. 69, Ekim 1937, s.: 483.
- Ekrem Çavuldur, “Cumhuriyet İdareleri”, S. 69, Ekim 1937, s.: 484-485.
- İlhan Oymak, “15 yaş Gibi”, S. 69, Ekim 1937, s.: 486.
- G. Kınıt, “Cumhuriyetin 15. yıldönümü”, S. 69, Ekim 1937, s.: 487.

A. Zeki Ökmen, “15 Yıl İçinde İlk Öğretim Prensip ve Gayelerinde Yükseliş”, S. 69, Ekim 1937, s.: 478-480.

Nazım Önersun, “Milli Şuurun Muhtevasında Yaşayan Kudret Atatürk”, S. 70, Kasım 1938, s.: 531-535.

Müsamettin Işın, “Atamızın Büyük Eseri”, S. 70, Kasım 1938, s.: 542.

Kaynak, “19 Mayıs”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 49.

A. Zeki Ökmen, “19 Mayıs ve Gençlik”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 50-52.

Hamit Altay, “19 Mayıs”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 56-59.

Cemil Ataklı, “23 Nisan”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 53-55.

Erdoğan Alpar, “23 Nisan”, S. 76, s.: 77, Mayıs 1939.

Kemal Or, “23 Nisan”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 76.

Avni Güler, “19 Mayıs”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 61-62.

Hüseyin Sütken, “23 Nisan”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 79.

Sait Altay, “19 Mayıs”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 81.

Dilaver Deniz, “19 Mayıs”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 82.

Mustafa, “19 Mayıs”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 84-85.

Ö. Faruk Kural, “19 Mayıs”, S. 76, Mayıs 1939, s.: 86.

Erdoğan Alpar, “19 Mayıs”, S. 77, Haziran 1939, s.: 108, 109.

Kamile Erdoğan, “19 Mayıs”, S. 77, Haziran 1939, s.: 110.

Fehmi “19 Mayıs”, S. 77, Haziran 1939, s.: 110.

Kaynak, “Kırk Yıllık Türk Yurdu Yine Türkün Oldu”, S. 79, Ağustos 1939, s.:

137.

Prof. Mehmet Ali Ayni, “Hatay İçin”, S. 79, Ağustos 1939, s.: 138.

Avni Güler, “30 Ağustos”, S. 80, Eylül 1939, s.: 161.

Ziya Günöz, “Cumhuriyet”, S. 81, Ekim 1939, s.: 177.

Eminittin Çeliköz, “29 İlkteşrin 1939”, S. 81, Eylül 1939, s.: 178-180.

Nazım Öransun, “On Altıncı Yıl Dönümünde”, S. 81, Ekim 1939, s.: 181.

Esat Budaklıoğlu, “Büyük Atatürk”, S. 82, Kasım 1939, s.: 200-201.

Sırrı Oymak, “Cumhuriyet ve Felsefesi”, S. 84, Ocak 1940, s.: 228-230.

Zinnur Erginer, “18 Mart Çanakkale”, S. 86, Mart 1940, s.: 257-260.

Eminittin Çeliköz, “II. İnönü Zaferi”, S. 87, s.: 273-278, Mart 1940

Eminittin Çeliköz, “Spor ve Gençlik Bayramı”, S. 88, Mayıs 1940, s.: 289-290.

Eminittin Çeliköz, ”Bu Gün Gibi Yarın da Emindir. ” S. 88, Mayıs 1940, s.: 291-292.

Yazarı bilinmiyor, ” Lozan Zaferi”, S. 91, Ağustos 1940, s.: 353-359.

Refet Onurlu, “Cumhuriyetin 17. Yıldönümü Münasebetiyle”, S. 93, Ekim 1940, s.: 388.

Kemal Oğuz, “Cumhuriyet Nasıl Kazanıldı?” S. 93, Ekim 1940, s.: 389-390.

Yazarı bilinmiyor, “Cumhuriyet Devrimizde Şehir Kalkınmaları ve Balıkesir Belediyesi”, S. 93, Ekim 1940, s.: 390-392.

Avni Güler, “19 Mayıs” S. 100, Mayıs 1941, s.: 506.

İsmail Koran, “23 Nisan” S. 100, Mayıs 1941, s.: 507-510.

Dr. Raif Demiralp, “Cumhuriyet Bayramı”, S. 117, Ekim 1942, s.: 80.

Dr. Ahmet Selami Karaboncuk, “Cumhuriyet En Büyük Nimettir”, S. 117, Ekim 194S. 2: 71-76.

Emin Faik Üstün, “30 Ağustos”, S. 139, Ağustos 1944, s.: 310-311.

Emin Erişilgil, “Bizim Milliyetçiliğimiz”, S. 140, Eylül 1944, s.: 321-322.

Halil İnkaya, “30 Ağustos”, S. 140, Eylül 1944, s.: 328.

Yazarı bilinmiyor, “Cumhuriyet Bayramı Münasebetile”, S. 141, Ekim 1944, s. : 345.

Yazarı bilinmiyor, “ Toprak Kanununun Memleketimizdeki Yankıları”, S. 148-149, Mayıs-Haziran 1945, s. : 436-442.

Türk Dili , ”Toprak Kanunu Büyük Bir İhtiyacın Eseridir”, S. 148-149, Mayıs – Haziran 1945 s.: 443.

Ahmet Kocabıykoğlu, “Toprak Kanunu Dolayısıyla Dahili Mühacerete Lüzum var mıdır?”, S. 150, Temmuz 1945, s. : 458-459.

Vehbi Evinç, “Atatürk’ten Bize Kalan”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 2.

Ahmet Kocabıykoğlu, “Yeni Orman Kanunu ve Düşünceler”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 12.

Refik Fikret Sağnak, “Kutlu Toprak”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 26.

M. Fethi Turfan, “Ulusal Egemenlik”, S. 164-165, Eylül-Ekim 1946, s.: 14-15.

Seyfi Alpar, “Milli Tarihimiz ve İnkılabımız”, S. 168, Ocak 1947, s.: 12-13.

Yazarı bilinmiyor, “Atatürk Konuşuyor”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 8.

Reşit Kıpçak, “Atatürk ve Kurtuluşa Dair”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 6/16.

Yazarı bilinmiyor, “Dünya Gözüyle Atatürk”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 10/14.

İsmail Karan, “Türklüğün Mukaddes Kitabı: Nutuk”, yeni seri 7. S., Kasım 1948, s.: 12.

İsmail Kenan, “Kuvayi Milliye’de Karesi”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.: 2.

Arif Hikmet Par, “Önden Gelen Işık”, yeni seri 13. S., Mart 1949, s.: 3.

Yazarı bilinmiyor, “Yeni Türkiye – Sir Hughe Knatchbull – Hugessen”, yeni seri 16.-17. S, Ağustos-Eylül 1949, s.: 12-13.

2. Halkevleri ile İlgili Yazılar

Halkevleri ile ilgili yazılar da Kaynak’ın ilk sayıları hariç dergide fazla yer almamıştır.

Kaynak’ta yer alan Halkevleri ile ilgili yazılar şunlardır:

Yazarı Bilinmiyor, “Halkevlerinin Yüce Dileği”, S. 1, Şubat 1933, s.: 2-3.

Kenan Emin, “Halkevi”, S. 1, Şubat 1933, s.: 4.

Vehbi Evinç, “Halkevi Bir Mabettir”, S. 1, Şubat 1933, s.: 23.

Mükerrem, “İnkılabın Yeni Bir Temeli Halkevi”, S. 1, Şubat 1933, s.: 26-27.

Yazarı bilinmiyor, “24 Şubat”, S. 2, Mart 1933, s.: 62-64.

Yazarı bilinmiyor, “Halkevleri”, S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.: 228-229.

Yazarı bilinmiyor, “Cumhuriyet Halk Partisinin Kültür Kaynağı Olan Halkevleri ve Halkevimiz”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 584-586.

Yazarı bilinmiyor, “Halkevinde Ziya Gökalp’ı Anma Gecesi”, S. 32, Kasım

1935, s.: 836.

Kenan Akmanlar, “İnkılap Hayatımızda Halkevlerinin Rolü”; S. 37, Şubat 1936, s.: 1.

Yazarı bilinmiyor, “Evimiz Salonunda Verilen Konferanslar”, S. 37, Şubat 1936, s.: 47.

H. S. Paracıklıoğlu, ” Halkevleri ve Gençlik”, S. 48, Ocak 1937, s. 387.

M. Kamil Su, “Kültür Kaynağı”, S. 61, Şubat 1938, s.: 329.

“Evimizde Sinan Gecesi”, S. 63, Nisan 1938, s.: 387.

Mehmet Yaşar, “Halkevleri ve 7. Yıl”, S. 73, Şubat 1939, s.: 585.

Avni Güler, “Halk ve Halkevleri”, S. 79, Ağustos 1939, s.: 153-154.

Rafet Onurlu. ” Bir Hitabe”, S. 86, Mart 1940, s.: 269-271.

Kemal Demiray, “Halkevleri”, S. 97, Şubat 1941, s.: 449.

Avni Güler, “Halkevi”, S. 98, Mart 1941, s.: 476.

Yazarı bilinmiyor, “Halkevinde Yeni Seçim”, S. 98, Mart 1941, s.. 479-480.

Yazarı bilinmiyor, “Bir Konuşma”, S. 144, Ocak 1945, s.: 361.

Balıkesir Valisi Fazlı Gülenç, “Halk ve Halkevleri”, S. 157, Şubat 1946, s.: 1.

Talat Uras, “Halkevleri ve Gençlik” S. 157, Şubat 1946, s.: 6.

M. Reşit Kıpçak, “Ankara’da Notlar”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 16.

3. Kaynak Dergisi ve CHP İle İlgili Yazılar

Kaynak dergisi ve CHP ile ilgili yazılar da çok azdır. Genellikle bu konularda yazılmış olan yazılar yapılan etkinlik ve toplantıların duyuruları biçimindedir.

Kaynak dergisi'nde yer alan bu konudaki yazılar şunlardır:

M. İrfan, "Halkevi Kaynak Mecmuasına, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:323.

Yazarı bilinmiyor, "Mecmuamız Üç Yaşında", S. 24, Ocak 1935, s.: 499.

Kazım Gürel, "Partimiz", S. 28, Mayıs 1935, s.: 555-558.

Kenan Emin Akmanlar, "Partimizin 4. Büyük Kurultayı Toplanırken", S. 28, Mayıs 1935, s.: 559.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, "Kaynak Hakkında Bilgiler", S. 33, Ekim 1935, s.: 771-773.

Yazarı bilinmiyor, "Kaynak Dördünde", S. 37, Şubat 1936, s. :16.

Ekrem Çavuldur. "Seçim Münasebetile", S. 74, Mart 1939, s.: 1-2.

Esat Budaklıoğlu, "CHP'nin Tekamülü", S. 79, Ağustos 1939, s.: 146-150.

Esat Budaklıoğlu, "CHP'nin Tekamülü", S. 80, Eylül 1939, s.: 172-173.

4. Tiyatro İle İlgili Yazılar

Tiyatro yazıları çoğunlukla 1940 yılından sonra Kaynak dergisi'nde yer almaya başlamıştır. Bunlardan bir kısmı tiyatro ile ilgili bilgiler veren, duyurular yapan ve eleştiriler yapan yazılarken, bir kısmı da tefrika edilmiş tiyatro metinleridir.

Kaynak dergisi'nde yer alan tiyatro ile ilgili yazılar şunlardır:

Halit Fahri, "Baykuş", S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.:400-401.

- Ahmet Vefa Aray, “Bir Kaçak Yakalandı”, S. 92, Eylül 1940, s.: 378-383.
- Ahmet Vefa Aray, “Bir Kaçak Yakalandı”, S. 95, Aralık 1940, s.: 430-432.
- Ahmet Vefa Aray, “Bir Kaçak Yakalandı”, S. 96, Ocak 1941, s.: 437-438.
- Avni Güler, “Vazife-Polis”, S. 96, Ocak 1941, s.: 442-448.
- Ahmet Vefa Aray, “Bir Kaçak Yakalandı”, S. 97, Şubat 1941, s.: 461-464.
- Suat Canvaner, “Zafer”, S. 99, Nisan 1941, s.: 493-496.
- Suat Canvaner, “Zafer”, S. 100, Mayıs 1941, s.: 511-512.
- Suat Canvaner, “Zafer”, S. 101, Haziran 1941, s.: 522-524.
- Refik Fikret Sağnak, “Şekil”, S. 143, Aralık 1944, s.: 380.
- Yazarı bilinmiyor, “Halit Ziya Uşaklıgil”, S. 146-147, Mart-Nisan 1945, s.: 428
- Vehbi Evinç, “Canım Dünya Münasebetile”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 18-20.
- Vehbi Evinç, “Edebiyat: Kanatlar ve Gagalar”, S. 157, Şubat 1946, s.: 10.
- Se. Te. , “Onur Bedrettin Uşaklı”, S. 157, Şubat 1946, s.: 13.
- Vehbi Evinç, “İki Şiir Kitabı”, S. 162-163, Temmuz 1946, s.: 5-7.
- C. Sami Buldu, “Dergilerden”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 2.
- Arif Hikmet Par, “Tiyatro Dedikoduları”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 2.
- İlhan Oymak, “Telif Tiyatro Yazmak Gerek”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 6/14.
- Çeviren Zeliha Özen “Halk ve Tiyatro”, (Victor Hugo) , yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 7/14.

İlhan Oymak, “Devlet Tiyatrosu Temsilleri”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 8/13.

5. Edebiyat İle İlgili Yazılar

Edebiyat konusu ilk sayılarda nadiren kullanılırken ilerleyen sayılarda daha sık dergide yer alır olmuştur. Özellikle Yeni Seri ve Yeni Kaynak S.larında bu dergilerin artık sanat ve edebiyat dergisi olmaları yolundaki harekete bağlı olarak S.ları iyiden iyiye çoğalmıştır.

Kaynak dergisi’nde yer alan edebiyatla ilgili yazılar şunlardır:

İlhan, “Görüşler”, S. 3, Nisan 1933, s.:74-75.

Fevzi Işık, “Kainat Dramı Münasebeti ile”, S. 4, Mayıs 1933, s.:105.

İbrahim Şevki, “Ahmet Haşim ve Şiir”, S. 5, Haziran 1933, s.:169-171.

F. Ali Hikmet, “Harman ve Harmandan Dönüş”, S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.:230-234.

Vehbi Evinç, “Edebiyat Tarihimizde Bir Münakkit Şair: Ruhi”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.:380-381.

Hilmi, “Amerikan Edebiyatına Kuş Bakışı”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.:382-384.

Kemal Alp, “Yanlış Bir Tefsir”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 403-404.

Halit Ziya Uşaklıgil, “Akşam’ın Edebi Müsabahası: Terkiplerden Kurtuluş”, S. 21, Ekim 1934, s.: 449-450.

Hasan Ali , “Akşam’dan: Çevirme Yapmayalım”, S. 22, Kasım 1934, s.: 470-471.

İsmail Hakkı Akay, “Köy Edebiyatı”, S. 22, Kasım 1934, s.: 479-481.

İ. Hakkı Akay, “Köy Edebiyatı”, S. 23, Aralık 1934, s.: 495-496.

İ. Hakkı Akay, “Köy Edebiyatı”, S. 24, Ocak 1935, s.: 503-504.

A. Osman Balkır, “Köy mü Halk mı?”, S. 23, Aralık 1934, s.: 493-494.

Nafi Köken “Edebiyatta Yeni Yollar”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 633.

Abdülbaki Gölpınarlı, “Gönüllerin Türküsü”, S. 34, Kasım 1935, s.: 832.

Fahri Erdiñç, “Edebiyat Gecesi Sezişleri”, S. 34, Kasım 1935, s.: 855.

Feridun Ankara, Onlar Kendilerini Bilirler”, S. 34, Kasım 1935, s.: 857.

Feridun Ankara, “Kitabın Adı: Köy Öğretmeninin Anıları”, S. 37, Şubat 1936, s.: 41-42.

Halil Sezai, “Eski Türk Mitolojisi ve Grek Destanları”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 142-143.

Cihat Gençulu, “Düşünceler: Romantizm”, S. 45, Ekim 1936, s.: 285.

K. Kani Akpınarlı, ”Yazma Kitaplar”, S. 47, Aralık 1936, s.: 348-349.

M. Kamil Su, ” Namık Kemal Gecesi”, S. 47, Aralık 1936, s.: 367-376.

Ekrem Çavuldur, “Akif”, S. 48, Ocak 1937, s.: 394.

Mehmet Yaşar, “Yaşayacak Ölü”, S. 48, Ocak 1937, s.: 395.

Korkut Bayülken, “Akif’i Nasıl Anlamak İstediler”, S. 49, Şubat 1937, s.: 65

Mükerrem Kamil Su, “Hamit”, S. 50, Nisan 1937, s.: 13-15.

K. Kani Akpınarlı “Yazma Kitaplar”, S. 52, Mayıs 1937, s.: 108-109.

Tahir Harimi Balcıoğlu, “Reşidüddin (Camiüttevarih) ’in Tercümesi Münasebetile”, S. 53, Haziran 1937, s.: 129.

K. Kani Akpınarlı, “Yazma Kitaplar”, S. 58, Kasım 1937, s.: 288.

Hüsamettin Işın, “Küçük Hikaye Müsabakası”, S. 68, Eylül 1937, s.: 457-458.

Recep Yersu, “Yunus Emre”, S. 77, Haziran 1939, s.: 100-102.

Cezmi Berklin, “Türkiye’den Bahseden Yeni Bir Kitap”, S. 85, Şubat 1940, s.: 247-248.

K. Kani Akpınarlı, “Namık Kemal”, S. 95, Aralık 1940, s.: 419.

Yaşar Ercön, “Namık Kemal”, S. 95, Aralık 1940, s.: 420-421.

K. Kani Akpınarlı, “Dil ve Edebiyatımıza Dair”, S. 96, Ocak 1941, s.: 433-434.

Ahmet Ukan, “Abdülhak Şinasi Hisar”, S. 158-159, Mart-Nisan 1946, s.: 6-7.

Ihan Oymak, “Dergilerden” yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 2.

Basri Gocuk, “Büyük Türk Destanı Oğuzname’den”, yeni Seri 2. S., Temmuz 1948, s.: 4.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 4.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 4

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 4.

M. Agah Önen, “Okurken Göze Çarpanlar”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 16.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 8. S., Kasım 1948, s.: 4.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 9. S., Aralık 1948, s.: 4.

Ercüment Uçarı, “Hikayecinin İşi”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 3/14.

Sabih Şendil, “Yeni Şiiri Baltalayanlar”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 6/14.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 4.

Yazarı Bilinmiyor, “Dergiler, Gazeteler ve Kitaplar Arasında”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 2/13.

Etem Ütül, “Sabih Şendil’in Bir Yazısına Dair”, yeni seri 12. S., Nisan 1949, s.: 10-11.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 13. S., Mayıs 1949, s.: 4.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 4.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 4.

N. Agah Öner, “Yaprakçılar Babından”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 2/14.

A. Ferhan Oğuzkan, “Fikret Hakkında”, yeni seri 15 S., Temmuz 1949, s.: 6-7.

Etem Ütül, “Ankara Halkevinde Yapılan Şiir Günü”, yeni seri, 15. S., Temmuz 1949, s.: 10-11/14.

Nihat Kuşlu, “Yaşayan Şairlerimiz Kendi El Yazılarıyla”, yeni seri 16. -17. S.lar, Ağustos–Eylül 1949, s.: 4.

A. Ferhan Oğuzkan, “Fikret Hakkında”, yeni seri 16-17. S, Ağustos–Eylül 1949, s.: 10/14

Sabih Şendil, “Dergiler Arasında”, yeni seri 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 2.

Çeviren: İlhan Oymak, “Lewis C. Henry’nin Best Quatations Kitabından”, yeni seri 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 16.

Sabih Şendil, “Fener Bekçisi”, yeni seri 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 17.

Derleyen: Kenan Saynur, “Goethe’den Düşünceler”, yeni seri 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.:19/21/249

Melih Tuncer, “San Michel’in Kitabı”, yeni seri 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 20 .

6. Halk Edebiyatı ve Folklor İle İlgili Yazılar

Halk edebiyatı Balıkesir Halkevi bünyesinde üzerinde çalışma yapılan başlıca alanlardandır. Kaynak dergisi de yapılan bu çalışmaların sonuçlarını yayımladığı için bu alanla ilgili yazılara sıkça rastlanır.

Dergide yer alan Halk Edebiyatı ve Folklor ile ilgili yazılar şunlardır:

İsmail Hakkı, “Halk Bilgisi ve Halk Şairleri”, S. 1, Şubat 1933, s.:17-18.

Gazali, “Halk Şairleri ve Sazları”, S. 2, Mart 1933, s.: 49.

Kemal Özer, “Halk Bilgisi: Kalkan Oyunları”, S. 24, Ocak 1935, s.: 507.

Yazarı bilinmiyor, “19. Asır Saz Şairlerinden Arifi”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 707-708.

A. Osman Balkır, “Folklor: Balıkesir Köylerinde Yapı İşleri”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 709-711.

Nuri Dündar, “Köylerimiz, Köycülüğümüz: 1. Kısım Köy Yolları”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 715-717.

A. Osman Balkır, “Folklor: Balıkesir Köylerinde Yapı İşleri”, S. 32, Eylül 1935, s.: 749-751.

Muammer Yasa – Halim Korkut , “Balıkesir’de Yatırlar”, S. 31, Ağustos 1935, s.:718-719.

Muammer Yasa – Halim Korkut, “Balıkesir’de Yatırlar”, S. 32, Eylül 1935, s.:737-740.

Muammer Yasa – Halim Korkut, “Balıkesir’de Yatırlar”, S. 33, Ekim 1935, s.:783-784.

A. Osman Balkır, “Balıkesir Köylerinde Ateş Üzerinde İnanmalar”, S. 33, Ekim 1935, s.: 785-786.

R. Gökalp, Gömeniç Köyü”, S. 33, Ekim 1935, s.: 787-788.

Kamil Su, “Balıkesir’deki Yatırlara Dair Belgeler”, S. 34, Kasım 1935. , s.: 826-831

A. Osman Balkır, “Balıkesir Köylerinde Ateş Üzerinde İnanmalar”, S. 34, Kasım 1935, s.: 844-846.

Muammer Yasa – Halim Korkut, “Balıkesir’de Yatırlar”, S. 34, Kasım 1935, s.:847-848.

Muammer Yasa – Halim Korkut, “Balıkesir’de Yatırlar”, S. 37, Şubat 1936, s.:28-29.

Muammer Yasa – Halim Korkut, “Balıkesir’de Yatırlar”, S. 38, Mart 1936, s.:65-67.

A. Osman Balkır, “Hıdırellez İnanmaları”, S. 38, Mart 1936, s.: 68-69.

Muammer Yasa – Halim Korkut, “Balıkesir’de Yatırlar”, S. 39, Nisan 1936, s.: 107-109.

Muammer Yasa – Halim Korkut, “Balıkesir’de Yatırlar”, S. 40, Mayıs 1936, s.:135-138.

H. Turhan Dağlıoğlu “Balıkesir’in Tarihi Hikayesi: Tülükabak”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 128-130.

K. Kani Akpınarlı , “Yatırlar Üzerinde Araştırmalar”, S. 47, Aralık 1936, s.:344-345.

Emin Güner, “Bandırma’da Bazı Halk İnanmaları”, S. 48, Ocak 1937, s.: 400.

Halil Sezai, “Aşık Ömeri’den”, S. 48, Ocak 1937, s.: 402-403

Yazarı Bilinmiyor, “Adanalı Ziya’dan”, S. 49, Şubat 1937, s.: 25.

Halil Sezai, “Aşık Ömeri’den”, S. 50, Mart 1937, s.: 47-48

Gönüloğlu, “Saz Şairi Zülali”, S. 50, Mart 1937, s.:51.

Halil Sezai, “Aşık Ömeri’den”, S. 51, Nisan 1937, s.: 82-84.

Gönüloğlu, “Saz Şairi Zülali”, S. 53, Haziran 1937, s.:132-133.

K. F Burcuoğlu, “Kılavuz Dede”, S. 56, Eylül 1937, s.: 224-225.

Eşref Özen, Koç Mustafa Efsanesi”, S. 60, Ocak 1938, s.: 324-325.

Ekrem Çavuldur, “Paşa Sultan Türbesi”, S. 64, Mayıs 1938, s.: 396-397.

Mustafa Salman, “Halk Türküleri ve Oyun Havalarında Konular, Oyun ve Türki Havalarının Bölümleri”, S. 65, Haziran 1938, s.: 414-415.

Enver Ataftrat, “Şahit ağaç”, S. 74 Mart 1939, s.: 11-13.

Recep Yersu, “Karacaoğlan”, S. 77, Haziran 1939, s.: 111-112.

S. Örg evren, “Halk Şiirlerini Derlerken”, S. 125-126-127, Haziran, Temmuz, Ağustos 1943, s.: 170-175.

S. Örg evren, “Halk Şiirlerini Derlerken”, S. 128-129-130, Eylül-Ekim-Kasım 1943, s.: 196-202.

Mustafa Salman, “Folklorumuz”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 15-16-17.

Mustafa Salman, “Halk Doktorluğu”, S. 155-156, Aralık 1945-Ocak 1946, s.: 10-11.

Zeliha Türker, “Halk Edebiyatı Araştırmaları: Halk Şairi”, S. 157, Şubat 1946, s.: 5.

Yazarı bilinmiyor, “Balıkesir Bengisi”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 9/13.

Mustafa Salman, “Maniler”, yeni seri 14. S., Mayıs 1949, s.:10.

A. Mahir Çadırcıoğlu, “Anadolu; Şair Analar Diyarı”, yeni seri 15. S., Temmuz 1949, s.: 9/12.

Mustafa Salman, “Zaman ve Maniler”, yeni seri 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 11/21.

7. Derleme Çalışmaları İle İlgili Yazılar

Derlemeler her ne kadar folklordan kesin çizgilerle ayrılamasa da çalışmamızda özellikle Balıkesir ve çevresinde yapılan derleme çalışmalarını ayrı bir başlıkta aldık.

Derleme çalışmalarının sıklığı bu konuda yazılan yazıların da yoğunlaşmasına sebep olmuştur. Genellikle bu yazılar dergide yazı dizisi biçimde yer almıştır.

Derleme çalışmaları ile ilgili yazılar şöyledir:

Cavide Abdi, “Balıkesir ve Balıkesir’e Bağlı Köylerden Derlenen Sözler”, S. 1, Şubat 1933, s.:19-22.

Kadıoğlu, İ. Hakkı, “Korucu Nahiyesinde Bayram Adetleri”, S. 2, Mart 1933, s.:46-48.

İ. Hakkı, “Balıkesir Köylerinde Nişan Adetleri”, S. 4, Mayıs 1933, s.: 109-111.

Kadızzade İsmail Hakkı, “Balıkesir Köylerinde Düğün Adetleri”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:202-207.

Kadızzade İ. Hakkı, “Balıkesir Muhitinde Cenaze Merasimi ve Garip Akidelerimiz”, S. 12, Ocak 1934, s.: 302-305.

Yüzbaşıoğlu Kemal, “Memleket Tetkikleri: “Harsiyat” Helva Sohbetleri ve Arfeneler”, S. 12, Ocak 1934, s.: 310-312.

Yazarı bilinmiyor, “Türk Adları”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.: 359.

Niyazi-Kerim, ”Balıkesir’deki Yatırlar”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 386-387.

A. Osman Balkır , “Maniler”, S. 27, Nisan 1935, s.: 564.

A. Osman Balkır, “Balıkesir’de Halk İnanmaları”, S. 27, Nisan 1935, s.: 566-570.

A. Osman Balkır , Maniler”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 654.

A. Osman Balkır “Balıkesir’de Halk İnanmaları”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 646-648.

A. Osman Balkır, Maniler”, S. 33, Ekim 1935, s.: 792. .

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 37, Şubat 1936, s.: 30.

A. Osman Balkır, “Ayle, Komşu, Hemşeri Hakları Üzerine Bilgiler”, S. 37, Şubat 1936, s.: 36-38.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 38, Mart 1936, s.: 77.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 39, Nisan1936, s.: 103.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 41, Haziran 1936, s.: 164-166.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 46, Kasım 1936, s.: 336-337.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 47, Aralık 1936, s.: 365-366.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 48, Ocak 1936, s.: 417-418.

Nafiz Tüzün, “Halk Bilmeceleri”, S. 48, Ocak 1937, s.: 399.

Nafiz Tüzün, “Halk Bilmeceleri”, S. 49, Şubat 1937, s.: 24.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 49, Şubat 1937, s.: 29-30.

Yazarı bilinmiyor, “Halk Tekerlemeleri”, S. 49, Şubat 1937, s.: 17

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 50, Mart 1937, s.: 63-64.

Nafiz Tüzün, “Halk Bilmeceleri”, S. 50, Mart 1937, s.: 52-53.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 53, Haziran 1937, s.: 137-143.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 54, Temmuz 1937, s.:175-178.

Sabur Şahin, “Atalar Sözü”, S. 54, Temmuz 1937, s.: 179-180.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 55, Ağustos 1937, s.: 200-205.

Mustafa Salman” Saatlar Vurdu, Pire Türküsü, Naynininam”, S: 56, Eylül 1937, s.: 220-223.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 56, Eylül 1937, s.: 226-232.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 57, Ekim 1937, s.: 254-259.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 58, Kasım 1937, s.: 289-292.

İ. H. Akay, “Türkülerimiz”, S. 58, Kasım 1937, s.:285-287.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 59, Aralık 1937, s.: 309-312.

İ. H. Akay, “Türkülerimiz”, S. 59, Aralık 1937, s.: 305-306.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 60, Ocak 1938, s.:326-327.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 61, Şubat 1938, s.: 351-354.

A. Kadri Balkan, “Köylerde Evlenme Adetleri”, S. 61, Şubat 1938, s.: 331-333.

İ. H. Akay, “Türkülerimiz”, S. 61, Şubat 1938, s.: 342-344.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 62, Mart 1938, s.: 375-376.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 62, Mart 1938, s.:373-374.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 64, Mayıs 1938, s.: 405-406.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 64, Mayıs 1938, s.: 403-404.

Mustafa Salman, “Yağcılar ve Savaştepe Manileri”, S. 65, Haziran 1938, s.:423-424.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 65, Haziran 1938, s.: 419-420.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 66, Temmuz 1938, s.: 437-438.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 68, Eylül 1938, s.:469-470.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 71, Aralık 1938, s.: 559-560.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 72, Ocak 1939, s.: 582-583.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 73, Şubat 1939, s.:595-596.

İ. Hakkı Akay, “Atasözleri”, S. 74, Mart 1939, s.:15-16.

Yazarı bilinmiyor, “Köy Düğünleri ve Köylerde Evlenme”, S. 91, Ağustos 1940, s.: 365-368.

Osman Balkır, “Bilmeceler”, S. 122-123-124, Mart, Nisan, Mayıs 1942, s.: 158-160.

Osman Balkır, “Bilmeceler”, S. 125-126-127, Haziran, Temmuz, Ağustos, 1942, s.: 184.

Osman Balkır, “Bilmeceler”, S. 128-129-130, Eylül, Ekim, Kasım 1942, s.: 208.

Osman Balkır, “Bilmeceler”, S. 131-132, Aralık 1943-Ocak 1944, s.: 232.

Osman Balkır, “Bilmeceler”, S. 133-134, Şubat-Mart 1944, s.: 256.

Osman Balkır, “Bilmeceler”, S. 137-138, Haziran-Temmuz 1944, s.: 304.

Rıfat Gökten, “Susurluk Bölgesinde Maniler”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 14-15.

Rıfat Gökten, “Susurluk Bölgesinde Maniler”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.: 16.

8. Dil İle İlgili Yazılar

Dil konusu genel olarak halkevlerinin ve onların yayın kolları olan dergilerin çok hassas oldukları bir konudur. Kaynak dergisi de bu konuda hasasiyet gösterir. Dil ile ilgili konulara sık sık rastlanır.

Dergide yer alan dil konusundaki yazılar şöyledir:

A. Baha, “Türk Dili ile Memleketimizde İlk Telgrafname”, S. 1, Subat 1933,

s.:22-23.

Gazali, “Balıkesir Vilayetinde Kullanılan Kelime ve İstilahlar”, S. 1, Şubat 1933, s.: 24-25.

Yazarı bilinmiyor, “Dil Anketi”, S. 2, Mart 1933, s.: 60-61.

Yazarı bilinmiyor, “Dil Anketi Karşılıkları”, S. 3, Nisan 1933, s.:68-70.

Yazarı bilinmiyor, “Dil Anketi Karşılıkları”, S. 4, Mayıs 1933, s.: 129-132.

Gazali, “Dilin Milliyette Kıymeti ve Dillerin Millileştirilmesi”, S. 4, Mayıs 1933, s.:117-118.

Yazarı bilinmiyor, “Dil Anketi Karşılıkları”, S. 5, Haziran 1933, s.: 172-174.

Esat Adil, “Türk Dili Türk’e Tanrı Armağandır”, S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.: 424.

Naim Hazım, “Türk Dilinin Sami Dillerle Münasebeti”, S. 23, Aralık 1934, s.: 485-486.

Hayrettin Karan, “Dil Devrimi”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 560-561.

Feridun Ankara, “Türkçemizi Bozanlara”, S. 32, Eylül 1935, s.: 754.

Abdülbaki Gülpınarlı, “Dil Kurtuluşu”, S. 33, Ekim 1935, s.: 762.

TE-TAŞ, “Dilimiz Eşsizdir. Macar-Bulgar Dillerindeki Türkçe Sözcükler”, S. 33, Ekim 1935, s.: 767-768.

Feridun Ankara, “Mutlu Günün Kutlu Günü”, S. 33, Ekim 1935, s.: 770.

Dr. Halit Özer, “Garp Dillerinde Türkçe, Arapça, Acemce Kelimeler”, S. 37, Şubat 1936, s.: 14-15.

Yazarı bilinmiyor, “TDK Genel Sekreterliğinin Kurumun 1934-1936 Çalışmaları Üzerine Raporu”, S. 44, Eylül 1936, s.: 243-256.

Cevdet Demiray, “Türk Devrimi ve Türk Dili”, S. 69, Ekim 1937, s.: 482.

Ahmet Vefa Aray, “Türk Dili Bayramı”, S. 115, Eylül 1942, s.: 49-54.

Dr. Ahmet Selami Karaboncuk, “Dilimize ve Yazımıza Dair”, S. 120-121, Şubat 1943, s.: 123-127.

Dr. Ahmet Selami Karaboncuk, “Dilimize ve Yazımıza Dair”, S. 122-123-124, Mart-Nisan-Mayıs 1943, s.:147-151.

Dr. Ahmet Selami Karaboncuk, “Dilimize ve Yazımıza Dair”, S. 125-126-127, Haziran, Temmuz, Ağustos 1943, s.: 180-183.

Mustafa Salman, “Dilimiz ve Görevlerimiz” , S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.; 11-12.

Mustafa Salman, “Dilimiz ve Görevlerimiz” , S. 164-165, Eylül-Ekim 1946, s.: 11-13.

9. Güzel Sanatlar İle İlgili Yazılar

Güzel sanatlar konusu genel olarak dergiye baktığımızda ihmal edilmiş konulardandır. Bu konuda yer alan yazılar da genellikle açılmış sergilerin eleştirileridir.

Bu konuda dergide yer alan yazılar şunlardır:

A. Sırrı, “Yeni Resim Cereyanları”, S. 16-17-18, Mayıs, Haziran-Temmuz 1934, s.: 394-395.

İbrahim Şevki Işıkman, “Ulusal Musikimizin Değişimi”, S. 23, Aralık 1934, s.. 489-490.

Kurt Buttel, çev. A. Zeki Ökmen, “Boğazköy, Eti Sanat Eserleri”, S. 61, Şubat 1938, s.: 345-346.

Kurt Buttel, çev. A. Zeki Ökmen, “Boğazköy, Eti Sanat Eserleri”, S. 62, Mart 1938, s.: 3654-366.

Elif Naci, “Resim ve Halk”, S. 120-121, Şubat 1943, s.: 115-122.

Yazarı bilinmiyor, “Modern Resim Sanatına Umumi Bir Bakış”, S. 133-134, Şubat-Mart 1944, s.: 247-248.

İsmet Bozdağ, “Sanat ve Propaganda”, S. 133-134, Şubat-Mart 1944, s.: 253.

Arif Hikmet Par, “İki Sergi”, yeni seri, 3. S., Temmuz 1948, s.: 14.

Orhan Ülkülü, “Teknik Gelişmemiz ve Bir Sergi”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 7/15.

Yazarı bilinmiyor, “Bir Sergi”, yeni seri 16-17. S., Ağustos-Eylül 1949, s.: 7.

Hamit Altan, “Tarihte Resim ve Osman Hamdi Bey”, yeni seri 20-21. S., Aralık 1949-Ocak 1950, s.: 5.

10. Yöresel Özellikleri İle İlgili Yazılar

Balıkesir ve yöresine ait özellikler Kaynak dergisinde yer alan konulardandır. Halkevlerinin genel amaçları doğrultusunda Balıkesir Halkevi tetkik gezileri yapmış ve bunların sonuçlarını Kaynak'ta yayımlamıştır.

Dergide bu konuda yer alan yazılar şunlardır:

Abdi Tayip, “Kaplıcalarımız”, S. 1, Şubat 1933, s. 8-9.

Abdi Tayip, “Memleket Tetkikleri: Dursunbey’in İçme Suları”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:193-194.

Nuri Dünder, “Memleket Tetkikleri: Eski Manyas Harabeleri”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.: 271-275.

Yazarı bilinmiyor, “Tetkikler: Hisaralanı Harabeleri”, S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.:434-438.

Kepsutluoğlu Halil İbrahim, “Balıkesir Arazisi”, S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934,

s.:439.

İsmail Hakkı, “Memleket Tetkikleri: Asar (Hisar) Ilıcası”, S. 21, Ekim 1934, s.: 456-459.

Abdi Tayip, “Soğukpınar Suyu”, S. 21, Ekim 1934, s. :460-463.

Kemal Özer, “Memleket Tetkikleri: Kepsut’un Tarihine Bir Bakış”, S. 24, Ocak 1935, s.: 501-502.

Nuri Dünder, “Köylerimiz-Köycülüğümüz”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 587.

İsmail Hakkı Akay, “Yurt Tetkikleri: Sındırgı”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 588-592.

Abdi Ağabeyoğlu, “Ilıca Nahiyesi İçme Suları”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 595-596.

Dr. Nazmi, “Vilayetimizin Tabii Zenginliklerinden Ilıcalarımız ve Faydaları”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 592-593.

H. Turhan Dağlıoğlu, ”Balıkesir ve Dursunbey’de Bıçakçılık”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 629-632.

Dr. Kerim Ömer Çağlar, “Mahalli Etüdler: Edremit-Güre Ilıcası”, S. 30, Temmuz 1935, s.:644-645.

Nuri Dünder, “Köylerimiz-Köycülüğümüz”, S. 32, Eylül 1935, s.: 744-746.

R. Gökalp Arkin, “Kumyaniç Kalesi”, S. 32, Eylül 1935, s.: 747-748.

Nuri Dünder, “Köylerimizde Kültür”, S. 33, Ekim 1935, s.: 793-794.

Yazarı bilinmiyor, “Cumhuriyetimizin 12. Yılı İçinde Urayımızın Başardığı Eserler”, S. 33, Ekim 1935, s.: 806-807.

Yazarı bilinmiyor, “İlimizde Cumhuriyetimizin 12. yılı içinde Baytarlığa ait işler”, S. 33, Ekim 1935, s.: 811-812.

Nuri Dünder, “Köylerimizde Kültür”, S. 34, Kasım 1935, s.: 841-843.

Cenap Refik Orkun, “Balıkesir Coğrafyası”, S. 41, Haziran 1936, s.: 171-177.

Ekrem Yalçın Kaya, “ Balıkesir Tarihen Ne İdi?”, S. 43, Ağustos 1936, s.: 216-219.

Kamil Su, “ Balya ve Kalaycılar Madenleri”, S. 48, Ocak 1937, s.: 388-389.

Kamil Su, “ Balya ve Kalaycılar Madenleri”, S. 49, Şubat 1937, s.: 2-4.

Kamil Su, “ Balya ve Kalaycılar Madenleri”, S. 50, Mart 1937, s.: 43-44.

Kamil Su, “Altı Eylül”, S. 56, Eylül 1937, s.: 209. .

Yazarı bilinmiyor, “14. Cumhuriyet Yılında Balıkesir Vilayetinde Neler Yapıldı?”, S. 57, Ekim 1937, s.: 260-269.

Kamil Su, “ Balya Madenleri”, S. 61, Şubat 1938, s.: 330.

Abdi Ağabeyoğlu, “Balıkesir’de Hastaneler Tarihçesi”, S. 61, Şubat 1938, s.: 334-337.

Abdi Ağabeyoğlu, “Balıkesir’de Hastaneler Tarihçesi”, S. 62, Mart 1938, s.: 367-370.

Abdi Ağabeyoğlu, “Reşit Bey Hastanesi”, S. 63, Nisan 1938, s.: 385-386.

Abdi Ağabeyoğlu, “Reşit Bey Hastanesi”, S. 64, Mayıs 1938, s.: 398-400.

Abdi Ağabeyoğlu, “Reşit Bey Hastanesi”, S. 65, Haziran 1938, s.: 412-413.

Yaşar Ercön, “Balıkesir’de 10 Kasım 1940”, S. 94, Kasım 1940, s.: 411-412.

Besim Darkot: “Coğrafi Bakımdan Balıkesir Şehri ve Bölgesi”, S. 101, Haziran 1941, s.: 517-521.

Yılmaz Sakbaş, “Balıkesir’in Gezi Yerleri”, S. 141, Ekim 1944, s.: 365-368.

Mehmet Çantay, “Sular ve Çeşmeler”, S. 144, Ocak 1945, s.: 396-399.

Kemal Özer, “Balıkesir Evkafı”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 4-5.

Kemal Özer, “Balıkesir’de Pehlivan Güreşleri”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.:8.

Mustafa Salman, “Köy Tetkikleri: Karacalar’ın Bugünkü Durumu”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 10-13.

Behçet Kemal Çağlar, “Balıkesir’e Kuşbaşı”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 3/14-15.

Yazarı bilinmiyor, “Karesi Bayramı”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 2.

Yazarı bilinmiyor, “Balıkesir Coğrafyası”, yeni seri, 6. S., Ekim 1948, s.: 14-15.

Yazarı bilinmiyor, “Balıkesir Camileri”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 13.

Kemal Ertan, “Balıkesir Camileri”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.: 11.

Kemal Ertan, “Balıkesir Camileri”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.: 7.

Kaynak dergisi tarafından bazı konularda araştırmalar yapılmış ve bunların sonuçları yayımlanmıştır.

Yayımlanan bu yazılar şunlardır:

A. Celalettin, “Yeni Rusya’nın İç Yüzü”, S. 5, Haziran 1933, s.:138-148.

Ziya İhsan, “Tarihi ve Edebi Müşahabe: Lamartine’nin Türkiye Tarihi”, S. 12, Ocak 1934, s.: 298-300.

İsmail Hakkı, “Türk Takvimi”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:319-320.

Yazarı bilinmiyor, “Makineleşmiş Türkiye”, S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.: 427-429.

Nuri Timur, “Kayseri’nin Muncusun Kamunu”, S. 32, Eylül 1935, s.: 760.

Nuri Timur, “Kayseri’nin Muncusun Kamunu”, S. 33, Ekim 1935, s.: 789-790.

Nuri Timur, “Kayseri’nin Muncusun Kamunu”, S. 39, Nisan 1936, s.: 112-113.

A. Kadri Balkan, “Giresun Kamununda Eski Tarihi İzeler”, S. 43., Ağustos 1936 s.: 220-221.

Nuri Timur, “Kayseri’nin Muncusun Kamunu”, S. 44 Eylül 1936, s.: 265-266.

N. Dündar, “Köyde Müsamere”, S. 45, Ekim 1936, s.: 305-306.

Cenap Refik Orkon, “Türkiye’de Su ve Ağaç Meselesi”, S. 50, Mart 1937, s.: 38-39.

Nuri Timur, “Kayseri’nin Muncusun Kamunu”, S. 54, Temmuz 1937.

Cenap Refik Orkon, “Bugünkü Türkiye’de Ormanlar”, S. 55, s.: 188-193, Ağustos 1937, s.: 173-174.

Refet Onurlu, “1935 Yılına Ait Bir Tetkik Seyahati”, S. 114, Temmuz 1942, s.: 22-24.

Naim Miscioğlu, “Yabancı Memleketlerde Bankaların Teşekkül ve Gelişmesi”, yeni seri 20-21 S., Aralık 1949-Ocak 1950, s.: 6.

11. Geçim Kaynakları İle İlgili Yazılar

Balıkesir ve çevresine ait geçim kaynakları sık sık Kaynak Dergisinde yer almıştır.

Bu konu ile ilgili Kaynak’ta yer alan yazılar şunlardır:

Esat Adil, “Zeytincilik”, S. 1, Şubat 1933, s.: 5-6-7.

Hüdai, “Vilayet Bağcılığı”, S. 2, Mart 1933, s.:37-38.

F. Kurtoğlu, “Sünkerçilik ve Dünya Sünker Ticareti”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:282-287.

Yazarı bilinmiyor, ” Cumhuriyet Döneminde Zirai Faaliyetler”, S. 28, Mayıs 1935, s.:576-581.

B. Tunçay, “1933 Yılında Baytari İşler”, S. 28, Mayıs 1935, s.:582-583.

Kepsutluoğlu Halil İbrahim, “Balıkesir’de Bağcılık”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 649-653.

Yazarı bilinmiyor, ”Cumhuriyet Devrinde Zirai Faaliyetler”, S. 33, Ekim 1935, s.:808-810.

Yazarı bilinmiyor, ”Cumhuriyet Devrinde Bayındırlık İşleri”, S. 33, Ekim 1935 s.: 811.

Yazarı bilinmiyor, ”Cumhuriyet Devrinde Köycülük İşleri”, S. 33, Ekim 1935, s.: 814.

Yazarı bilinmiyor, ”Cumhuriyet Kızılay’ın Bir Senelik Yardımı”, S. 33, Ekim 1935, s.: 816.

Yazarı bilinmiyor, ”Çocuk Esirgeme Kurumunun Yardımları”, S. 33, Ekim 1935, s.: 817.

Dr. Fuat Ali Orsan, “Ege Mıntıkası Arıcılarına”, S. 37, Şubat 1936, s.: 31-32.

Satılmış Çağlar, “Balıkesir’de Şekercilik”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 24-25.

Yazarı bilinmiyor, “Zeytincilik”, S. 155-156, Aralık 1945-Şubat 1946, s.: 12-13.

Hasan Ali Türker, “Yurdumuzda Sığırcılık”, S. 157, Şubat 1946, s.: 8-9.

Yazarı bilinmiyor, “Zeytincilik”, S. 157, Şubat 1946, s.: 14.

Hasan Ali Türker, “Merinosçuluğumuz”, S. 166-167, Kasım, Aralık 1946, s.: 2-3-4.

Hasan Kaya, “Zeytin Ağacı ve Zeytinciliğimiz”, yeni seri 20-21. S., Aralık 1949- Ocak 1950, s.: 12.

12. Konferanslar, Nutuklar, Kutlamalar

Balıkesir Halkevi’nde düzenlenmiş olan konferans, nutuk ve kutlamaların metinleri çoğunlukla Kaynak’ta yer almıştır.

Kaynak dergisinde yer alan metinler şunlardır:

Dr. Memduh Necdet, “Dilimizi Nasıl Onarmalıyız?”, S. 5, Haziran 1933, s.:153-164.

Dr. Memduh Necdet “Dilimizi Nasıl Onarmalıyız?”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:185-189.

Yazarı bilinmiyor, “Memleketin İnkılaptan Önceki Tablosu”, S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.:226-227.

Yazarı bilinmiyor, “Cumhuriyet Bayramı Nasıl Geçti”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:293-296.

Nazım, “Türk İnkılabının Ana Hatları”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.: 341-351.

Kepsutluoğlu Halil İbrahim, “Balıkesir Bağcılarına”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 598-601.

İlhan Akçal, “26 Eylül Dil Bayramı günü Balıkesir Halkevi Salonunda Ortaokul Türkçe Öğretmeni Tarafından Verilen Söylev”, S. 33, Ekim 1935, s.: 764-765.

Yazarı bilinmiyor, “Türk İstiklal ve İnkılabı Hakkında Münip Hayri Ürgüpcü’nün Halkevimizde Verdiği Konferanslardan”, S. 37, Şubat 1936, s.:2-7.

Yazarı bilinmiyor, “Türk İstiklal ve İnkılabı Hakkında Münip Hayri Ürgüpcü’nün Halkevimizde Verdiği Konferanslardan”, S. 38, Mart 1936, s.: 73-76.

Mükerrem Kamil Su, M. Cevdet Demiray, “Montrö Muahedesi Münasebetile Şehrimizde Verilen Nutuklardan” S. 43, Ağustos 1936, s.: 211-213.

Bekir Ahmet, “Dil Bayramında Halkevinde Söylenen Nutuklar”, S. 45, Ekim 1936, s.: 307-310.

Reşat Oruz, “Modern Sanatın Mazi ile Alakası, Doğuşu ve Sanat Eseri Unsurları”, S. 52, Mayıs 1937, s.: 110-113.

“30 Ağustos “Refik Öge”, Reşat Oruz, S. 53, Haziran 1937, s.: 154-160.

Tevfik Öge, “ 30 Ağustos”, S. 56, Eylül 1937, s.: 210-211.

Mükerrem Kamil Su, “6 Eylül Kurtuluş Bayramı Münasebetiyle, Halkevinde Verilen Söylevlerden”, S. 56, Eylül 1937, s.: 212-213.

Zinnur Ergin, “Söylev”, S. 58, Kasım 1937, s.: 293-294.

Yazarı bilinmiyor “Ulusal Ekonomi ve Arttırma Haftası ile ilgili Nutuklar”, S. 59, Aralık 1937, s.: 297-300.

Yazarı bilinmiyor “Kızılay’ın 60. Yıldönümü Münasebetiyle Söylenen Nutuklar”, S. 60, Ocak 1938 s.: 313-314.

Kamil Su, “Halkevinde Verilen Konferanslardan”, S. 61, Şubat 1938, s.: 347-350.

Refet Onurlu, “Montrö”, S. 115, Ağustos 1942, s.: 33-37.

Refet Onurlu, “Lozan”, S. 115, Ağustos 1942, s.: 41-43.

Selçuk Akcayürek, “Cumhuriyet Bayramı”, S. 117, Eylül 1942, s.: 65-67.

İsmet İnönü, “İnönü’den Atatürk’e”, S. 118, Kasım 1942, s.: 81.

Yazarı bilinmiyor, “Milli Matem Günümüzde Halkevimizde Yapılan Merasim”, S. 118, Kasım 1942, s.:93-96.

Yazarı bilinmiyor, “İnönü’den Nutuk”, S. 119, Aralık 1942, s. 97.

Refet Onurlu, “Atatürk”, S. 120-121, Şubat 1943, s.:133-136.

Refet Onurlu, “Şan Şeref Destanımız II. İnönü Zaferi”, S. 122-123-124, Mart-Nisan-Mayıs 1943, s.: 137-142.

Dr. Ulvi Çanlı, “Kurtdereli”, S. 122-123-124, Mart-Nisan-Mayıs 1943, s.: 156-157.

Hasan Ali Türker, “30 Ağustos Zafer Bayramı”, S. 128-129-130, 19 Eylül 1943, s.:188.

Refet Onurlu, “Lozan”, S. 131-132, Ekim 1943, Kasım 1944, s.: 218.

Abdi Ağabeyoğlu, “Halkevimiz Konuşuyor”, S. 133-134, Şubat 1943, Mart 1944, s.: 233.

Cezmi Berktin, “Çanakkale Zaferi”, S. 133-134, Şubat 1943, Mart 1944, s.: 242.

Esat Budakoğlu, “Halkevimizde Partililer Toplantısı”, S. 135-136, Nisan 1944, Mayıs 1944, s.:264.

Refet Onurlu, “Halkevinde Partililer Toplantısı”, S. 137-138, Haziran 1944, 24 Temmuz 1944, s.: 289.

Cemil Adaklı, “19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı Münasebeti ile Halkevinde Yapılan Toplantı”, S. 137-138, Haziran 1944 - 24 Temmuz 1944, s.: 291.

Kemal Ergenekon, “30 Ağustos Zafer Bayramı”, S. 140, Eylül 1944, s.: 325.

İ. H. Varnalı, “6 Eylül Balıkesir’in Kurtuluş Günü”, S. 140, Eylül 1944, s. 330.

Rıza Beşer, “Hitabe”, S. 140, Eylül 1944, s. 336.

Nemciye Özer, “Dil Devrimimiz 12 Yaşında”, S. 141, Ekim 1944, s.: 351-353.

Rıza Beşer, “Cumhuriyet Bayramı”, S. 141, Ekim 1944, s.: 354.

Cemal Adaklı, “Kızılay”, S. 142, Kasım 1944, s.: 372-373.

İsmet İnönü, “Cumhurbaşkanımızın 19 Mayıs Nutku”, S. 146-147, Mart-Nisan 1945, s.: 420-424.

Rıza Beşer, “Bugünkü Şiirimiz”, S. 151, Ağustos 1945, s.: 478-481.

İsmet İnönü, “Milli Şefin Hitabeleri”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.:1.

Vehbi Evinç, “23 Nisan”, S. 158-159, Mart-Nisan 1946, s.:1.

Nuri Avcı, “Toprak “Bayramı”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.:1.

Vehbi Evinç, “30 Ağustos”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.:1.

Cevdet Demiray, “Halkevinde Necati Günü”, S. 168, Ocak 1947, s.:5-6/14.

İsmet İnönü, “Mustafa Necati’nin Mezarı’nda”, S. 168, Ocak 1947, s.: 8-9.

Rıfat Korkut, “Dil Devrimi”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 3/14.

Kemal Kaya, “Öğretmen Yetiştiren Kurumlarımızın 100 Yılı”, yeni seri 6. S., Ekim 1948 s.: 12.

Kemal Kaya, “Öğretmen Yetiştiren Kurumlarımızın 100 Yılı”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.:7/14.

13. Çeşitli Konulardaki Makaleler

Kaynak dergisinde bilimsel ürünler içinde en çok kullanılan makalelerdir. Pek çok konuda makale yazılmıştır.

Kaynak dergisinde çeşitli konularda yazılmış olan makaleler şunlardır:

H. A. , “Spor Nedir?”, S. 2, Mart 1933, s.:58.

Dr. Kamil, “Yeniliğe Adım”, S. 2, Mart 1933, s.:59.

Hamit, “Spor Nedir?”, S. 3, Nisan 1933, s.:79.

Hamit, “Spor Nedir?”, S. 4, Mayıs 1933, s.:119.

Hamit, “Spor Nedir?”, S. 5, Haziran 1933, s.:168.

Esat Adil, “Şüheda Kabesi”, S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:177.

Yazarı bilinmiyor, “Muallim Mektebi”, S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.: 243-244.

Yazarı bilinmiyor “Vilayetin On Yıllık Eserlerinden Bazıları”, S. 8-9, Eylül-Ekim 1933, s.: 245-250.

Esat Adil, “Memleket Yoksullarını Nasıl Korumalıyız?”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.: 265.

Kurtoğlu, Kamil “Sanayileşme”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.: 266.

Ziya İhsan, “İktisat Haftası ve Köylü”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.: 267-268.

T. Ziya, “Savaştan Savaşa”, S. 10-11, Kasım-Aralık 1933, s.:269.

Esat Adil, Liselerde Yunanca ve Latince Öğretilmelidir?”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.: 313.

Sadettin, “Bir Muallim Nasıl Olmalıdır?”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.: 321-322.

(Rapor) , “Vilayetimiz Kooperatifleri”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.: 330-332.

Samime, “Estetik”, S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.: 358.

M. Emin, “Tabiat Sevgisi, Yurt Sevgisi”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934; s.: 364-365.

F. Gündüz Alp, “Bir Mektepçi Gözüyle Ekonomik Buhran”, S. 16-17-18; s.:365-

368, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934.

Ferhan Sıtkı, “Bizde Muallim Mektepleri ve Mektebimiz, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 390-391.

Ziya, “Nereye Gidiyoruz”, S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 409..

Esat Adil, “Şehircilik”, S. 19-20, Ağustos-Eylül 1934, s.: 425.

Esat Adil, “Şehir Planı”, S. 21, Ekim 1934, s.: 448.

M. Ekrem, “Eski Eserler Tetkikatında Bir Düşünüş”, S. 22, Kasım 1934, s.: 476-477.

B. Tunçay, “Hayvanlarda Verem Hastalığı (Tübergüloz)”, S. 24, Ocak 1935, s.: 505-506.

Nuri Dünder, “Köy çevrimi”, S. 30, Temmuz 1935, s.: 642-644.

Ekrem Çavuldur, “Hava Tehlikesi Karşısında”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 697.

Ziya Günöz, “Eğitim ve Yetiştirim”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 698-699.

Ruknettin Sözer, “Yeni Almanca Dersleri ve Gramer Kuralları”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 725-727.

Hasan Ali Türker, “Benim Görüşüm”, S. 32, Eylül 1935, s.: 735.

Hayriye Derviş, ”Atatürk’ün Heykeli Önünde”, S. 32, Eylül 1935, s.: 736.

Ruknettin Sözer, “Yeni Almanca Dersleri ve Gramer Kuralları”, S. 32, Eylül 1935, s.: 756-759.

Ruknettin Sözer, “Yeni Almanca Dersleri ve Gramer Kuralları”, S. 33, Ekim 1935, s.: 823-824.

Ruknettin Sözer, “Yeni Almanca Dersleri ve Gramer Kuralları”, S. 34, Kasım 1935, s.: 863-864.

Ekrem Çavuldur, “Eski Esereler Korunmalı”, S. 34, Kasım 1935, s.: 825.

Kenan Akmanlar, “Köy ve Entelektüel”, S. 38, Mart 1936, s.: 49.

Hıfzı Oğuz Bekata, “Kaybolan İdealist”, S. 38, Mart 1936, s.: 52-53.

Enver Özgen, “Reşit Galip İçin”, S. 38, Mart 1936, s.: 54.

Ekrem Çavuldur, “Kızılay Haftası”, S. 41, Haziran 1936, s.: 147.

Kazım Feyzi Ozan, “Okumak”, S. 45, Ekim 1936, s.: 304.

Ziya Günöz , ”Tasarruf ve Yerli Malı Haftası”, S. 47, Aralık 1936, s.: 339.

Kamil Su, “Enerjimizi Artıran Bir İşaret Karşısında”, S. 59, Aralık 1937, s.: 301.

Hüsamettin Işın, “Matbuata Gün Doğarken”, S. 65, Haziran 1938, s.: 409.

Enver Demir, “Demokrasi”, S. 78, Temmuz 1939, s.: 118-124.

Dr. Nuri Refet Konur, “Can Kurtaran ve Temizleyen Ekipler”, S. 78, Temmuz 1939, s.: 125-128.

Abdi Ağabeyoğlu, “Balıkesir Sporu”, S. 83, Aralık 1939, s.: 217-219.

Avni Güler, “6 Eylül”, S. 83, Aralık 1939, s.: 220.

Yazarı bilinmiyor, “Hava Tehlikesi Sırasında Bombalar ve Gazlardan Korunmak İçin Halkın Yapması İcab Eden İşler”, S. 83, Aralık 1939, s.:223-224.

Yazarı bilinmiyor, “Hava Tehlikesi Sırasında Bombalar ve Gazlardan Korunmak İçin Halkın Yapması İcab Eden İşler”, S. 84, Ocak 1940, s.:240.

Eminittin Çeliköz, “Çocukları Yanşaklıktan Korunmalı”, S. 85, Şubat 1940, s.: 241-242.

Yazarı bilinmiyor, “Hava Tehlikesi Sırasında Bombalar ve Gazlardan Korunmak İçin Halkın Yapması İcab Eden İşler”, S. 85, Şubat 1940, s.:256.

14. Bilimsel Konulardaki Makaleler

Tarih, Coğrafya, Tıp, Felsefe; Eğitim, Kimya, İktisat gibi bilim dalları ile ilgili yazılar sık sık Kaynak'ta yer almaktadır.

Kaynak'ta yer alan bilimsel yazılar şunlardır:

Esat Adil, "İlyas Paşa", S. 1, Şubat 1933, s.: 10-13.

Kurtoğlu Kamil, "Balıkesir Civarında Danişmentli Aşiretlerinin Birleşmelerine Dair Bir Hükmü Hümayun, S. 1, Şubat 1933, s.: 28

Ali Rıza Seyfi, "Milli Tarih İçin Malzemeler, S. 4, Mayıs 1933, s.:99-103.

Dr. Nazmi Sait, "Balıkesir'de Yapılan Türk Elektronik Termoforumun Tıbbi Faydaları", S. 5, Haziran 1933, s.:165-167.

Doktor Kamil, "Sağlık Bilgileri: Kulak Hastalıkları", S. 5, s.:167, Haziran 1933.

Ruhi Naci, "Vilayetimize Ait: Tarihten Karanlık Sahife", S. 6-7, Temmuz-Ağustos 1933, s.:209.

Kurtoğlu Kamil, "Tarih Tetkikleri: Geyikli Baba", S. 13-14-15, Şubat-Mart-Nisan 1934, s.:335-338.

Sadettin, "Potlaç", S. 16-17-18, Mayıs-Haziran-Temmuz 1934, s.: 372-374.

M. Ekrem, "Tarih Tetkikleri: Zağnos Paşa ve Balıkesirle Alakası", S. 27, Nisan 1935, s.: 548-551.

Dr. Hailt Üzel, "Bizde ve Medeni Milletlerde Doğum ve Çocuk Bakımevlerinin Hizmetleri", S. 27, Nisan 1935, s.: 552-554.

Hayvanların Yavrularına Yapılması Lazım Gelen İhtimamat: Sütten Kesme", B. Tunçay, S. 27, Nisan 1935, s.: 554-555.

Abdi Ağabeyoğlu, "Zehirli Gazlar: Gelecek Savaşlarda Kimya Yargıları ve

Bunlara Karşı Korunma Çareleri”, S. 27, Nisan 1935, s.: 556-557.

Abdi Ağabeyoğlu, “Zehirli Gazlar: Gelecek Savaşlarda Kimya Yargıları ve Bunlara Karşı Korunma Çareleri”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 596-597/604.

Ziya Günay, “Yetiştirme ve Topluluk”, S. 28, Mayıs 1935, s.:564.

M. Ekrem, “Yakın Tarih Bakımından İktisadiyatımız”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 568-571.

Dr. Vasfi Yüce, “Bulaşıcı Hastalıklar ve Korunma Yolları”, S. 28, Mayıs 1935, s.: 572-575.

M. Ekrem, “Tarih Tetkikleri: Zağnos Paşa ve Balıkesirle Alakası”, S. 31, Ağustos 1935, s.: 700-702

Kamil, “Timur-Bayazıt, Ankara Savaşı”, S. 32, Eylül 1935, s.: 731-732.

Şeker Ali, “Eğitim Nedir?”, S. 32, Eylül 1935, s.: 733-734.

Kamil Su, “Hristiyanlardan Alınan Vergiye Dair Bir Belge”, S. 33, Ekim 1935 s.: 774-776.

Sadettin Bayburi, “Ulusal Eğitim”, S. 34, Kasım 1935, s.: 833-834.

A. Balkal, “Giresun Kamununda Eski Tarihi İzler”, S. 37, Şubat 1936, s.: 33-35.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu, “ Karesi ilinden Rumeli’ne Geçişler”, S. 38, Mart 1936, s.: 55-58.

K. Kani, “Karesi Beyliğinin Deniz Kuvveti”, S. 38, Mart 1936, s.: 70-72.

Kamil Su, “Balıkesir’de Hassa Doğancılara Dair Belgeler”, S. 39, Nisan 1936, s.: 84-90.

E . Yalçın Kaya, ” Artık mı? Örtük mü?”, S. 39, Nisan 1936, s.: 91-92.

Dr Kadri Yetkin, “Verem”, S. 40, Mayıs 1936, s.: 125-127.

Kamil Su, “Yıldırım Cami (Eski Camii)”, S. 41, Haziran 1936, s.: 148-150.

Dr Kadri Yetkin, “Verem”, S. 41, Haziran 1936, s.: 151-153.

Kamil Su, “Balıkesir’de Tütün Yasağı”, S. 42, Temmuz 1936, s.: 180-184.

Dr Kadri Yetkin, “Verem”, S. 42, Temmuz 1936, s.: 185-187.

Türker Acaroğlu, “Köy Tetkiki: Orta Mandıra”, S. 43, Ağustos 1936, s.: 235-237.

Haydar Bergüz, “Manisa Tetkikleri: Sardes Tarihi”, S. 43, Ağustos 1936, s.: 239-242.

Haydar Bergüz, “Sardes Tarihi: Solon”, S. 44, Eylül 1936, s.: 257-258.

Dr Kadri Yetkin, “Verem”, S. 44, Eylül 1936, s.: 260-261.

Kamil Su, “Balıkesir Hristiyan Kıyafetlerine Dair Vesikalar”, S. 45, Ekim 1936, s.: 286-289.

Kamil Su, “Balıkesir Hristiyan Kıyafetlerine Dair Vesikalar”, S. 46, Kasım 1936, s.: 325-328.

Kadri Yetkin, “Verem”, S. 46, Kasım 1936, s.:331-332

Kamil Su, “İlyas Paşa’ya Dair”, S. 47, Aralık 1936, s.: 340-343.

Dr Kadri Yetkin, “Verem”, S. 48, Ocak 1937, s.: 392-393.

Ekrem Çavuldur, ” Eski Eserler Korunmalı”, S. 49, Şubat 1937, s.:5-7.

Dr Kadri Yetkin, “Verem”, S: 49, Şubat 1937, s.: 8-10.

Kamil Su, “Balıkesir’de Eski Tarihlerde Abacılık”, S. 50, Mart 1937, s.: 33-37.

Dr Kadri Yetkin, “Verem”, S. 50, Mart 1937, s.: 40-42.

Kamil Su, “Balıkesir’e Dair Vesikalar”, S. 51, Nisan 1937, s.: 68-73.

Cenap Refik Orkon, “Türkiye’de Su ve Ağaç Meselesi”, S. 51, Nisan 1937, s.: 74-77.

Dr Kadri Yetkin, “Verem”, S. 51, Nisan 1937, s.: 90-92.

Cenap Refik Orkon, “Türkiye’de Su ve Ağaç Meselesi”, S. 52, Mayıs 1937, s.: 114-116.

Zeki Ökmen, “Eğitim-Öğretim Üzerinde Yeni İlkokul Müfredat Programının Ana Esaslarından İş Prensibi”, S. 52, Mayıs 1937, s.: 106-107.

Cenap Refik Orkon, “Türkiye’de Su ve Ağaç Meselesi”, S. 53, Haziran 1937, s.: 130-131.

Kamil Su, “Balıkesir’e Dair Vesikalar”, S. 53, Haziran 1937, s.: 145-153.

Kamil Su, “Balıkesir’e Dair Vesikalar/Sular”, S. 54, Temmuz 1937, s.:165-169.

A. Zeki Ökmen, “Eğitim ve Öğretim Üzerinde Dalton Okulu”, S. 54, Temmuz 1937, s.: 161-162.

H. Turhan Dağlıoğlu, “10 Hicret Asrında Balıkesir”, S. 54, Temmuz 1937, s.: 163-164.

Kamil Su “Karesi Oğullarına Dair Bir Vesika”, S. 55, Ağustos 1937, s.: 185-187.

Kamil Su, “Yavuz Zamanında Osmanlı-İran Münasebeti”, S. 56, s.: 217-218, Eylül 1937.

Ekrem Çavuldur, “Cumhuriyet Döneminden Ekonomiye Verilen Önem”, S. 57, Ekim 1937, s.: 240-241.

Ekrem Çavuldur, “Balıkesir Tarihçesiyle İlgili Bir Vesika”, S. 57, Ekim 1937, s.:246-247.

Kamil Su, “Eski Tarihlerde Harbi Anadolu’dan İstanbul’a Üzüm Nakline Dair

Bir Vesika”, S. 57, Ekim 1937, s.: 248-249.

Ekrem Çavuldur, “Balıkesir Tarihçesiyle İlgili Bir Vesika”, S. 58, Kasım 1937, s.: 281-282.

Ekrem Çavuldur, “Balıkesir Tarihçesiyle İlgili Bir Vesika”, S. 59, Aralık 1937, s.: 303-304.

K. Kani Akpınarlı, “Zağnus Paşa’ya Dair Bir Vesika”, S. 59, Aralık 1937, s.: 307-308.

Tahir Harimi Balcıoğlu, “Ensabi Sem’ani “, S. 60, Ocak 1938, s.: 315-316.

Ekrem Çavuldur, “Balıkesir Tarihçesiyle İlgili Bir Vesika”, S. 60, Ocak 1938.

K. Kani Akpınarlı, “Zağnus Paşa’ya Dair Bir Vesika”, 60. S., s.: 319-320, Ocak 1938, s.: 317-318.

K. Kani Akpınarlı, “Tarihi Tetkiklerde Göze Çarpan Noktalar”, S. 61, Şubat 1938, s.: 359-360.

Kamil Su, “Uygurlar ve Uygur Medeniyeti”, S. 62, Mart 1938, s.: 362-364.

Kamil Su, “Uygurlar ve Uygur Medeniyeti”, S. 63, Nisan 1938, s.: 379-382.

Tahir Harimi Balcıoğlu, “Fihrist İbn-i Nedim”, S. 63, Nisan 1938, s.: 383-384.

Kamil Su, “Balıkesir İle İlgili İki Vesika”, S. 64, Mayıs 1938, s.: 394-395,

Tahir Harimi Balcıoğlu, “Fihrist İbn-i Nedim”, S. 65, Haziran 1938, s.: 416.

Dr. Reşat İzbirak, “Dünya’da ve Türkiye’de Kömür ve Cihan Ekonomisindeki Roller”, S. 113, Haziran 1942, s.: 7-9.

Rafet Onurlu, “Garp ve Şark Feodaliteleri Üzerine Bir Kalem Tecrübesi”, S. 113, Haziran 1942, s.: 10-12.

Ekrem Çavuldur, “Osmanlı Türklerinin Rumeli Geçişi”, S. 113, s.: 13-14,

Haziran 1942.

Dr. Reşat İzbirak, “Dünya’da ve Türkiye’de Demir ve Cihan Ekonomisindeki Roller”, S. 114, Temmuz 1942, s.: 20-22.

Ekrem Çavuldur, “Osmanlı Türklerinin Rumeli Geçişi”, S. 114, Temmuz 1942, s.: 25-29.

Ekrem Çavuldur, “Osmanlı Tarihi ve Müverrihleri”, S. 115, Ağustos 1942, s.: 38-40.

Ekrem Çavuldur, “Osmanlı Tarihi ve Müverrihleri”, S. 116, Eylül 1942, s.: 55-58.

Paul Harsin, çeviren: Refet Onurlu, “Tarih Nasıl Yazılır?”, S. 119, Aralık 1942, s.: 103-106.

Ekrem Çavuldur, “Vezir Katli”, S. 120-121, Şubat 1943, s.: 128-130.

Paul Harsin, çeviren: Refet Onurlu, “Tarih Nasıl Yazılır?”, S. 120-121, Şubat 1943, s.: 130-133.

Dr. Sait Akay, “Frengi Hastalığının Ahlak Üzerinde Yaptığı Tesirler”, S. 122-123-124, Mart-Nisan-Mayıs 1943, s.:146-147.

Paul Harsin, çeviren: Refet Onurlu, “Tarih Nasıl Yazılır?”, S. 122-123-124, Mart-Nisan-Mayıs 1943, s.: 112-155.

Paul Harsin, çeviren: Refet Onurlu, “Tarih Nasıl Yazılır?”, S. 125-126-127, s.: 176-179, Haziran, Temmuz, Ağustos 1943.

Paul Harsin, çeviren: Refet Onurlu, “Tarih Nasıl Yazılır?”, S. 128-129-130, Eylül- Ekim-Kasım 1943, s.: 191-195.

Ahmet Erdoğan, “Türkler ve Adalet”, S. 131-132, Aralık 1943-Ocak 1944, s.: 126-127.

Kerim Kani Akpınarlı, “Giridi Ailesine Ait Bazı Vesikalar”, S. 131-132, Aralık 1943-Ocak 1944, s.: 228-231.

Ekrem Çavuldur, “Vezir Katli”, S. 133-134, Şubat-Mart 1944, s.: 254-255.

Kerim Kani Akpınarlı, “Giridi Ailesine Ait Bazı Vesikalar”, S. 135-136, Nisan-Mayıs 1944, s.: 275-279.

Emin Faik Üstün, “Lozanın Büyüklüğü Önünde”, S. 137-138, Haziran-Temmuz 1944, s.: 288.

Ekrem Çavuldur, “Vezir Katli”, S. 137. -138, Haziran-Temmuz 1944, s.: 293-295.

Ekrem Çavuldur, “Vezir Katli”, S. 140, Eylül 1944, s.: 340-342.

Refet Onurlu, “Balıkesir Menşeleri Üzerine”, S. 141, Ekim 1944, s.: 355-360.

Kerim Kani Akpınarlı, “Hacı Alişan Bey”, S. 143, Aralık 1944, s.: 381.

Kerim Kani Akpınarlı, “Hacı Bayram Veli’nin Balıkesir’e Gelişi”, S. 148-149, Mayıs-Haziran 1945, s.: 441-442.

Nurettin Üner, “Demokrasi”, S. 152-153-154, Eylül-Ekim-Kasım 1945, s.: 21-23.

Yazarı bilinmiyor, “Tarih Karşısında Hezeyan”, S. 155-156, Aralık 1945- Ocak 1946, s.: 1.

Cahit Erkan, “Hafıza Sağlığın Temelidir”, S. 155-156, Aralık 1945-Ocak 1946, s.: 8-9.

Mustafa Salman, “Tarihten: Hardal Aşireti”, S. 158-159, Mart-Nisan 1946, s.: 11.

İsmail Hakkı Akay, “Etnografik İncelemeler: Kiptiler”, S. 158-159, Mart-Nisan 1946, s.: 12-13.

Osman Ergin, “Balıkesirli Mimar Sinan”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 2-3/16.

Abdullah Aksu, “Badem Tarımı”, S. 160-161, Mayıs-Haziran 1946, s.: 6-7.

Osman Ergin, “Balıkesirli Mimar Sinan”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.: 3-4.

İ. Hakkı Akay, “Araplı Kabilesi”, S. 162-163, Temmuz-Ağustos 1946, s.: 7.

Osman Ergin, “Balıkesirli Mimar Sinan”, S. 164-165, Eylül-Ekim 1946, s.:5-7.

Talat Uras, “Spor Hukuku Doğarken ve Devletçiliğimizle Gençliğimiz Hakkında İncelemeler”, S. 164-165, Eylül-Ekim 1946, s.: 1-3.

Ekrem Çavuldur, “Eski Eserler Bakımından Edremit”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 7/13.

E. Hamdi Akman, “Ünite Metotları”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.:14.

Nüveyra Akbaş, “Filistin’de İki Göl Vardır”, yeni seri 2. S., Haziran 1948, s.: 16.

Hamit Altay, “Tarihte Bergama”, yeni seri 3. S., Temmuz 1948, s.: 6.

Ekrem Çavuldur, “Selçuki Devletinde Vezir Katlinin Sonuçları”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 12-13.

Hamit Altay, “Tarihte Bergama”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 6.

Ekrem Çavuldur, “Selçuki Devletinde Vezir Katlinin Sonuçları”, yeni seri 4. S., Ağustos 1948, s.: 12-13.

Hamit Altay, “Tarihte Bergama”, yeni seri 5. S., Eylül 1948, s.: 6.

Hamit Altay, “Tarihte Bergama”, yeni seri 6. S., Ekim 1948, s.: 5.

Ekrem Çavuldur, “Selçuki Devletinde Vezir Katlinin Sonuçları”, yeni seri 6. S.,

Ekim 1948, s.: 12.

Hamit Altay, “Tarihte Bergama”, yeni seri 8. S., Aralık 1948, s.: 7.

Ekrem Çavuldur, “Selçuki Devletinde Vezir Katlinin Sonuçları”, yeni seri 8 S., Aralık 1948, s.: 15.

Hamit Altay, “Tarihte Bergama”, yeni seri 9. S., Ocak 1949, s.:6.

Arif Hikmet Par, “Osmanlı Zevk Eğitimi”, yeni seri 10. S., Şubat 1949, s.:3.

Nuri Dünder, “Faydalı Bilgiler D. D. T”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.: 11.

Dr. İlhami Tuna, “Annelere Öğüt: Yaz İshalleri”, yeni seri 14. S., Haziran 1949, s.:12.

Kemal Kaya, “Okuldan Önceki Çağda Sosyal Davranış”, yeni seri 20-21. S.lar, Aralık 1949-Ocak 1950, s.: 4.

SONUÇ

19 Şubat 1932 tarihinde açılıp 9 Ağustos 1951 yılında kapanan halkevlerinin, kültürel yaşamımızda önemli bir yeri vardır. Yapılan araştırma ve çalışmalar sonucu açılan bu kültür kurumları yaşamlarını CHP'nin ilkeleri ve direktifleri doğrultusunda devam ettirmiştir.

Halkevlerinin etkin olarak çalıştığı döneme bakarsak özellikle eğitim, öğretim alanında çok gerilerde olduğu görülmektedir. İnkılap ve ilkelerin yayılmaya çalışılması yanında halkevlerinin en büyük görevi halk eğitimini sağlayarak okur-yazarlık oranını yükseltmektir. Açılan kurslarla halkevleri bu konuda büyük başarılar sağlamıştır.

Halkevlerinin bir diğer amacı Türk diline hizmet etmektir. Yabancı dillerin boyunduruğu altında bulunan Türk dilini öz biçimine çevirmek için Türk Dil Kurumu ile ciddi bir işbirliği yapmıştır. Bunun yanında önemli bir çalışma da tarih alanındadır. Tarihi eserler üzerinde ciddi incelemeler yapılmış özellikle yöresel tarih araştırılmıştır. Türk Tarih Kurumu ile birlikte hareket edilmiştir. Bu çalışmalar Türk ulusunun insanların ortak bir tarihe ve dile sahip olduğunu kanıtlamak ve bu yolla ülkü birliğinin sağlanmasını sağlamak amaçladır.

Halkevlerinin yapmış olduğu çalışmalar bu kadarla sınırlı değildir. Halkın sanat zevkini yükseltmek için kurslar açmış, temsiller vererek kültür seviyesini yükseltmeye çalışmıştır.

Her halkevi bulunduğu bölgedeki halkın her türlü ihtiyacını karşılamak için yapılandırılmıştır.

Bu kadar halkın hizmete kendini adanmış bir örgüt neden kapanmıştır? Bunda halkevlerinin ne kadar başarılı olursa olsun, CHP'nin bir örgütü olmaktan uzaklaşmayı başaramamış olması etkindir. Çok partili hayata geçişle birlikte insanlar halkevlerinden uzaklaşmaya başlamış, bu kurumlar da zamanla misyonlarını ve varlıklarını kaybetmeye başlamışlardır.

İçinde bulunduğumuz yıllara baktığımızda da aynı adı taşıyan örgütlerin varlığı göze çarpmaktadır. Ancak bu örgütler tamamıyla farklı işlevleri olan, Atatürk'ün

kurmuş olduğu halkevleri ile sadece isim benzerliği taşıyan örgütlerdir.

Balıkesir Halkevi'ne gelince; Balıkesir Halkevi özellikle yapmış olduğu folklor çalışmaları ile Şubat 1933 tarihinde açılmış ve halkevleri kapanana kadar varlığını kesintisiz olarak sürdürmüştür.

Balıkesir Halkevi'nin en iyi çalışması Kaynak dergisini çıkarmaktır. Kaynak dergisi diğer halkevlerinin yayımlamış oldukları dergiler arasında en uzun süre yayın hayatında kalanlardandır. 168 sayı kesintisiz olarak yayımlanmıştır. Ocak 1947 tarihinde 168. ve son sayı yayımlanmıştır. Yaklaşık iki yıllık aradan sonra Yeni Seri adıyla Mayıs 1948 tarihinde yeniden yayın hayatına başlamıştır. Bu dönem çok uzun soluklu olamamış, 1950 yılının Şubat ayında Kaynak dergisi tamamıyla yayın hayatını kapatmıştır.

Daha sonraları Yeni Kaynak adı ile dergi çıkarılmaya çalışılsa da artık bir halkevi dergisi olma özelliğinden uzaklaşmış, ortak nokta olarak sadece adı kalmıştır. Biz yine de bu döneme ait ulaşabildiğimiz sayılardan da hem yararlandık.

Kaynak dergisinde yer alan yazılar arasında en büyük pay, şiire aittir. Gerek düşüncelerin gerekse duyguların ifade edilmesinde edebiyatçılar şiir türünden çok yararlanmışlardır. Şiirler arasında da en fazla üzerine şiir yazılan tema aşk olmuştur.

Düşünce yazılarında ise en çok kullanılan tür makaledir. Halkı bilgilendirmek temel amaç olduğunu göre bu durum çok olağandır.

Dergiyi folklor açısından ele alacak olursak derleme çalışmaları ilk bakışta göze çarpmaktadır. Halk edebiyatı ürünleri olan masallar, maniler, bilmeceler, efsaneler, âdetler incelenmiş ve bu incelemelerin sonuçları Kaynak'ta yayımlanmıştır.

Üzerinde araştırma yapılan bir diğer alan da tarih olmuştur. Özellikle Balıkesir ve çevresine ait tarihi eserler ve kalıntılar tetkik edilmiş, mahkeme sicilleri incelenerek Balıkesir tarihine ayrıntılı olarak ulaşılmıştır. Bu çalışmaların sonuçları da Kaynak'ta düzenli olarak yayımlanmıştır.

Balıkesir Halkevi dil alanında da başarılı çalışmalar yapmıştır. Türk Dil Kurumu tarafından düzenlenen dil anketlerine katılmış; cadde, sokak, mahalle adları

Türkçeleştirilerek Türk diline katkıda bulunulmuştur.

Sonuç olarak, halk kültürünün temel yapı taşlarından olan halkevleri ve onların en önemli yapıtları alan dergileri hem edebiyatımıza yeni isimler kazandırmış hem de Cumhuriyet tarihinin 1932-1950 yılları arasındaki dönemine damgalarını vurmayı başarmışlardır.

